

ଲେକସଭାରେ
ସି,ବି,ଆଇ ରିପୋର୍ଟ
ଓ
ଅନାସ୍ତା ପ୍ରସ୍ତାବ

କୃଷକ ପ୍ରକାଶନ

ଲୋକ ସଭାରେ

ସି.ବି.ଆଇ ରିପୋର୍ଟ

ଏବଂ

ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ

ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରକାଶନ

ପ୍ରକାଶକ

କୃଷକ ପ୍ରକାଶନୀ

ଓଡ଼ିଆ ବଜାର, କଟକ-୨

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ

ତା ୨୫-୪-୬୫ରୁ

ମୁଦ୍ରକ

କୃଷକ ପ୍ରେସ

ଗଜାମନ୍ଦିର, କଟକ

ଭୂମିକା

ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟାପାର ସମ୍ପର୍କରେ କେନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ର, ସମ୍ଭାର (ସି. ବି. ଆଇ) ରିପୋର୍ଟ ଓ ତା ସହିତ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସଚ୍ଚିବମଣ୍ଡଳ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଏକତ୍ର କୃଷକ ପ୍ରକାଶନା ତରଫରୁ ପୁସ୍ତକ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଉଥିବା ଜାଣି ମୁଁ ଖୁସି ହେଲି । ଏହା ଫଳରେ କୃଷକ ପ୍ରକାଶନା ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଜନ-ସାଧାରଣଙ୍କର ମହାନ ସେବା ତଥା ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ରୁଲଜିନ୍ଦ, ଏଥିରେ ମୋର ତିଳେ ହେଲେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଲୋକସଭା ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଐତିହାସିକ ନିଷ୍ପତ୍ତିମୂଳକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରେ ମୁଁ ଏହି ବିବରଣୀକୁ ଅବଶେଷରେ ଲୋକସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲି । ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଖରେ ଦଳୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ବଡ଼ ମନେକରୁଥିବାରୁ ସରକାର ଏହି ବିବରଣୀକୁ ଗୋପନୀୟ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିମୂଳକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରେ ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ, ତଥା ପ୍ରକାଶିତ ହେବାଦ୍ୱାରା ପାଲିଆମେଣ୍ଟର ବିକୟ ହେଲା ଓ ଭାରତରେ ପାଲିଆମେଣ୍ଟର ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଭବିଷ୍ୟତ ସୁଗମ ହେଲା । ଦୁର୍ଗାଦିର ମୁଲୋଚ୍ଚାଟନ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିବା କଂଗ୍ରେସ ସରକାର ଓଡ଼ିଶାର ବି. ବି. ସି. (ବିଜୁବାବେନ କର୍ପୋରେସନ) କୁ ଘଣ୍ଟା ଘୋଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁପରି ଭାବରେ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି, ଜାତୀୟ ଜୀବନରେ ତାହା ଏକ କଳଙ୍କିତ ଅଧ୍ୟାୟ । ଓଡ଼ିଶା ଦୁର୍ଗାଦି ବ୍ୟାପାର ସମ୍ପାନ୍ନରେ ସେମାନଙ୍କର ନିମ୍ନମାୟ କାର୍ଯ୍ୟ-କଳାପ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲପରେ, କଂଗ୍ରେସ ସରକାର ତଥା ବଡ଼ ବଡ଼ କଂଗ୍ରେସୀ ନେତାମାନେ ଦୁର୍ଗାଦିର ପ୍ରତିକାର କରିବା ଓ ଦେଶର ସାଧାରଣ ଜୀବନରେ ଉନ୍ନତ ମାନ ରକ୍ଷା କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଯେଉଁ ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା କହିଛନ୍ତି, ତାହା ଯେ ଅସ୍ପଷ୍ଟବସ୍ତୁ ଓ ଫାକ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ, ଏ କଥା କହିବାରେ ମୋର ତିଳେ ହେଲେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କଂଗ୍ରେସ ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସିଣ୍ଡିକେଟ ବୋଲୁଥିବା ନୂତନ ଗୋଷ୍ଠୀ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ଏଥିପାଇଁ କିପରି ବ୍ୟାପକ ଗୁପ୍ତ ଦେଇଛନ୍ତି ତାହା ଭବିଷ୍ୟେ ମୁଁ ବିସ୍ମିତ ହେଉଛି । ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଗୁପ୍ତ ଗୁପ୍ତ ପ୍ରତିରୋଧ ତଥା ନିନ୍ଦା କରାଯିବା ଅନାଶ୍ୟକ ।

ମୋ ମତରେ ଭାରତର ଘଟଣା ବହୁଳ ନାଟକରେ ଓଡ଼ିଶାବ୍ୟାପାର ଏକ ସଜୀବ ବିସ୍ତାର ମିଳନାୟକ ଅଧ୍ୟାୟ । ଦଶକୋଟି ଟଙ୍କାର ମାଲିକ ବୋଲି ଗର୍ବ କରୁଥିବା ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ ଏକଟଙ୍କିଆ ପ୍ରହସନ କରିଥିବା ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିସ ଏହି ନାଟକକୁ ଆମୋଦଜନକ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଶୁଷ୍କ ଓ କର୍କଶ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଇଜଣ ଭୂତପୁତ୍ର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ (ବିଜୁ, ବାରେନ) କେବଳ ଶାସନଗତ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ କମିଟି ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ତାହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ବ୍ୟାପାର । ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଘଟି-ଯାଇଥିବା ଅମାନୁଷ୍ଟିକ ଲୁଣ୍ଠନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟାୟ ଭାବରେ ସମ୍ପର୍କିତ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରିଥିବା କହିବା ଯାହା, ବିଜୁ-ବାରେନଙ୍କ ଦୁର୍ଗା ଡିକୁ ଶାସନଗତ ଯୁକ୍ତି ବୋଲି କହିବା ଠିକ୍ ସେଇଆ । ମୋ ମତରେ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କେନ୍ଦ୍ର ତଦନ୍ତ ସମ୍ମାନ ଗୋଟିଏ ଅତି ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ପଞ୍ଜାବର ଭୂତପୁତ୍ର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ସର୍ଗୀୟ ପ୍ରତାପ ସିଂହ କାଏରୋଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଦାସ କମିଶନ ଯେଉଁ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ କେନ୍ଦ୍ର ତଦନ୍ତ ସମ୍ମାନ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ବାରେନମିତ୍ରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତା'ଠାରୁ ବଳି କଠୋର ଦଣ୍ଡ ପାଇବାଭଳି ଆପତ୍ତ ପ୍ରମାଣଯୋଗ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇବାର ଗତ ୧୭ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଶୋଚନୀୟ ଓଡ଼ିଶା-ବ୍ୟାପାର ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ବଳି ମାରାତ୍ମକ ଘଟଣା । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଦେଶ ତଥା ଜାତିର ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ କିଛି ମମତା ଅଛି, ସେମାନେ ଦୁର୍ଗା ଡି ନିରୋଧ ପାଇଁ ଶାନ୍ତନମ କମିଟି ଯେଉଁ ପୁଂପାରିଶ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେହି ଅନୁସାରେ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ବାରେନ ମିସଙ୍କୁ ବିଚାରାଳୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରିବା ନିମ୍ନା ସେମାନେ ଯେପରି ଯୋଜନାକରି ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଧନକୁ ଲୁଣ୍ଠନ କରିଛନ୍ତି ତାର ସ୍ୱାଧୀନ, ନିରପେକ୍ଷ ବିଚାର ପାଇଁ ୧୯୫୨ ମସିହା କମିଶନ ଇନକ୍ୱେସ୍ଟି ଆଇନ ଅନୁସାରେ ତଦନ୍ତ କମିଶନ ବସାଇବା ଲାଗି ଦାବୀ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ମୋର ଦୃଢ଼ ମତ ।

ତା ୧୫-୩-୧୯୭୫

ଏଚ୍. ଭି. କାମାଥ, ଏମ୍. ପି.

ଓଡ଼ିଶା କୋର୍ଟ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ଅଭିଯାନ

ଗଡ଼େଇର ସଫଳତାପାଇଁ ଦରକାର ଏକ ନିର୍ମଳ ଶାସନ । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ୧୮ ବର୍ଷ ଗତ ହେଲେହେଁ କଂଗ୍ରେସର ନିରକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଫଳରେ ଏହି ଶାସନ ବେଳକୁ ବେଳ କଳଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼ିଛି । କଂଗ୍ରେସ ମନ୍ଦୀ, ଅମଳଭର ଉଚ୍ଚ ଅଫିସର ଏବଂ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟବସାୟୀ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ମେଣ୍ଟୁହୋଇ ସାରା ଶାସନକୁ ଦୁର୍ନୀତିରେ ଭରପୂର କରିଦେଇଛନ୍ତି । ରାଜନୀତି ଓ ଶାସନ, ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ନିର୍ମଳ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଣତନ୍ତ୍ରବାଦୀର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ନହେଲେ କଂଗ୍ରେସ ସାରା ଦେଶକୁ ରସାତଳକୁ ନେଇଯିବ ଏବଂ ଗଣତନ୍ତ୍ର ବିପନ୍ନ ହେବ । ଠିକ୍ ଏହିପରି ଅବସ୍ଥା ଚୀନରେ ହେଲା; କଳଙ୍କିତ କୁମ୍ଭିଟାଙ୍ଗ ଶାସନରେ ରାଜନୀତିଜ୍ଞ, ଅଫିସର ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କର ଏକ ଅସାଧୁ ମେଣ୍ଟ ଫଳରେ ଚୀନ ତାହାର ଅସ୍ତ୍ରା ହରାଇଲା ଏବଂ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଏକଛତ୍ରବାଦୀ ଶାସନର ଚକାଚଳେ ଆସୋସ୍ତର କଲା; ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସବୁଦିନପାଇଁ ଅସ୍ତମିତ ହେଲା ।

୧୯୬୩ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ଏକୋଇଶ ତାରିଖ ଭାରତ ଇତିହାସରେ ଏକ ସୂରଶିଖା ଦିବସ । ସେହିଦିନ ପ୍ରଜା ସୋସାଲିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଦଳପତି ଶ୍ରୀ ପୁରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଦିବେଦୀ ପାଲିଆମେଣ୍ଟରେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରରେ ବ୍ୟପିଥିବା ଭୁଷ୍ଟାସୁର ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଶିଷ୍ଟ ଖଣିମାଲିକ ସେରାଜୁଦିନଙ୍କ ସହଜ ଓଡ଼ିଶାର ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରର କେତେକ ମନ୍ତ୍ରୀ କପର ଦୁର୍ନୀତିରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ତାଙ୍କପାଇଁ ଶାସନକଳକୁ ଅପପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନାନା ପ୍ରକାର ଖଣିର ପୁରାଣ ଦେଇ ଅର୍ଥ ଓ ଉପହାର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ସେ ବିସ୍ତାପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ତାହା ଫଳରେ କେନ୍ଦ୍ର ଖଣି ଓ ତୈଳ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କେ. ଜି. ମାଲସାୟକୁ ସଂଶେଷରେ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀର ପରତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ସେରାଜୁଦିନ ବ୍ୟାପାରର ଚକ୍ର ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ସେହି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟଭାଗରେ ପ୍ରଜା ସୋସାଲିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ତରଫରୁ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ନିଶାମଣି ଖୁଣ୍ଟିଆ ଏକ ସାରକପତ୍ର ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ନେହେରୁଙ୍କୁ ପଠାଇଥିଲେ

ଏବଂ ସେଥିରେ କପର ଓଡ଼ିଶାର ମନ୍ଦୀବୃନ୍ଦ ବଣେଷତଃ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ସେମାନଙ୍କ ସହଯୋଗୀଙ୍କ ନାମରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସହଜ ବ୍ୟବସାୟ କରି ବହୁ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି ଓ ସୁସରକାରୀ କଲକୁ ନିଜର ସ୍ଵାର୍ଥପାଇଁ ନିୟୋଗ କରିଛନ୍ତି, ତାହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପଣ୍ଡିତ ନେତ୍ରବୁଦ୍ଧ ଫାଇଲିଡଲେ ତାହା ଲୁଚିଗଲା । ଦୁର୍ନୀତି ଅଭିଯୁକ୍ତ ମନ୍ଦୀମାନେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ତାଙ୍କର ଚରାଭୂମିରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ଆହୁରି ଉତ୍ସାହୀତ ହେଲେ । କଂଗ୍ରେସ ପାର୍ଟି ଏବଂ ସରକାରକୁ ସମାନ ବୋଲି ବିଚାର କରି ଦଳ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵାର୍ଥପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଶାସନ କଲକୁ ଦୁର୍ନୀତିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦେଲେ ।

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାରେ ଏକ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର ଦମ୍ଭୋକ୍ତି ଯେ ସେ ଫକର ଥିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଦଶକୋଟି ଟଙ୍କାର ମାଲିକ ଏବଂ ୧୯୭୩ ମସିହା ଜୁନ ୨୮ ତାରିଖରେ ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ତାଙ୍କର ଉକ୍ତି ଯେ “ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ରଙ୍କୁ ସେ ବ୍ୟବସାୟରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଶ୍ରୀ ମିତ୍ରଙ୍କ ଫାର୍ମ ୪ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି”, ସାରା ଭାରତରେ ଏହା ଏକ ଚହଲ ପକାଇଲା ଏବଂ ଶାସନକଲକୁ ଅପପ୍ରୟୋଗ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵାର୍ଥ ସାଧନ କଲେହେଁ ସେମାନେ ଯେ ଲକ୍ଷିତ ନୁହଁନ୍ତି, ଏଥିରେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରମୁଦିତ ହେଲେ । ଏହାପରେ କଂଗ୍ରେସର କେତେକ ଉଚ୍ଚତମ ନେତାଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତାମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କର ଦୁର୍ନୀତିର ତଦନ୍ତପାଇଁ ଦାବୀ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ସେହି ସମୟରେ ଜୁଲାଇ ୧୪ ତାରିଖ ଦିନ ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବୋଦୟ ନେତା ଶ୍ରୀ ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ ବାଲେଶ୍ଵରଠାରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍‌ଘାଟନକରି ପ୍ରକାଶକଲେ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜନୀତିରେ କେନ୍ଦ୍ରପ୍ରତି ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଆସିଛି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରପ୍ରତି ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ କଂଗ୍ରେସ ଅନୁସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୧୨ ଲକ୍ଷ, ୧୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦାନ କରନ୍ତି ।

ଏହିସବୁ ଘଟଣାରେ ଓଡ଼ିଶାର କଂଗ୍ରେସ ଦଳ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ କଂଗ୍ରେସ ନେତୃବୃନ୍ଦ କପର ଭିଷ୍ଣାସୁରରେ କଲଙ୍କିତ ହେଲେଣି, ତାହା ସତ୍ୟ ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହେଲା । ଏପରିକି ବିରୋଧୀ

ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦୁର୍ଗାଦର ବ୍ୟାପକତା ଦେଖି ବିସ୍ମିତ ହେଲେ । ୧୯୭୪ ମସିହାର ଆଦ୍ୟଭାଗରେ ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଦ୍ଵିବେଦୀ ଶକ୍ତିପତିଙ୍କୁ ଭେଟି ଓଡ଼ିଶାର ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁରରେ କପରି ଦୁର୍ଗାଦ ବ୍ୟାପିଗଲାଣି, ତାହାର କହିତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ୧୯୭୪ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୨୩ ତାରିଖ ଦିନ ପାଟି ତରଫରୁ ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ନିଶାମଣି ଶର୍ମା ଆ ଓଡ଼ିଶା ଏକେଡେମିର ଇତିହାସ ଓ ସରକାର ସଙ୍ଗେ ବ୍ୟବସାୟର ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ଏକ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ସ୍ଥାନକପସ ହୁସାବରେ ଭାରତର ଶକ୍ତିପତିଙ୍କ ନିକଟ ପଠାଇଥିଲେ ।

ତତ୍ପରେ ଓଡ଼ିଶା ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଦଳର ନେତା ଶ୍ରୀ ସିଂହ ଦେଓ, ପ୍ରଜା ସୋସାଲିଷ୍ଟ ଦଳର ପାଲିଆମେଣ୍ଟ ଦଳପତି ଶ୍ରୀ ଦ୍ଵିବେଦୀଙ୍କ ସମେତ ଉଭୟ ଦଳର ବ୍ୟାନରସ୍ଥ ଓ ପାଲିଆମେଣ୍ଟର ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ସାଧାରଣ-ସେବା ୧୯୭୪ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୋଗପୂର୍ଣ୍ଣ ତିନୋଟି ବିରାଟ ସ୍ଥାନକପସ ଶକ୍ତିପତିଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଭାରତର ବିଶିଷ୍ଟ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ‘ଇଣ୍ଡିଆନ ଏକ୍ସପ୍ରେସ’ର ବିଶେଷ ସମ୍ବାଦଦାତା ଶ୍ରୀ ଜି. ଏସ୍. ଭର୍ଗବ ଓଡ଼ିଶା ଗସ୍ତରେ ଆସି ଓଡ଼ିଶାର ଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି, ତାହାର ପୂଜ୍ଞାନୁପୂଜ୍ଞ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ‘ଓଡ଼ିଶାରେ ଦୁର୍ଗାଦ’ ନାମରେ ତିନୋଟି ଲେଖା ସେହି କାଗଜରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏହି ଲେଖା ସାରା ଭାରତରେ ଏକ ଗୁଞ୍ଜଳ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶାର ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଦୁର୍ଗାଦ ସମ୍ପର୍କରେ ତଦନ୍ତ କମିଶନ ବସାଇବାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଜା ସୋସାଲିଷ୍ଟ ପାଟି ଜନମତ ଜାଗତ କରିବାରେ ଅଗ୍ରଣୀ ହୋଇଛି । ପାଟିର ମତରେ ଏହା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲୋକଙ୍କର ଦୁର୍ଗାଦ ସମସ୍ୟା ନୁହେଁ, ସାରା ଶାସନକଳକୁ ଦୁର୍ଗାଦମୁକ୍ତ କରିବାପାଇଁ ଏହା ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ମାତ୍ର ।

ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୭୪ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୯ ତାରିଖରୁ ପ୍ରଜା-ସୋସାଲିଷ୍ଟ ପାଟି ତରଫରୁ ‘ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ଗାଦିଚାଳିତ’ ସମ୍ବାଦ ଓଡ଼ିଶାରେ ସର୍ବତ୍ର ପାଲନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଐତିହାସିକ ଅଗଷ୍ଟ ୯ ତାରିଖ ଦିନ ଓଡ଼ିଶାର ଶାସକଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଶାସନପୀଠ ଭୁବନେଶ୍ଵର ନୂଆ ରାଜଧାନୀଠାରେ ଏକ ବିରାଟ

ଜନସଭାରେ ଶ୍ରୀ ଦ୍ଵିବେଦୀ ଭାଷଣ ଦେଇ ଦୁର୍ନୀତି ବିରୋଧରେ ଜନମତ ସଜାଟିତ କରିବାକୁ ଆହ୍ଵାନ କରିଥିଲେ ।

ଜନମତର ଗୁପ୍ତ ଏବଂ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ବିରୋଧୀ ଦଳମାନଙ୍କର ଆନ୍ଦୋଳନ ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶା ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ କେନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ର ଗୁରୋକୁ (ସି. ବି. ଆଇ.) ଦାୟିତ୍ଵ ଦିଆଗଲା । ସେମାନେ ଗୁପ୍ତଭାବରେ ଚକ୍ର ଆରମ୍ଭ କଲେ, କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ଶାସକବର୍ଗ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଚକ୍ରକୁ ସ୍ଵାଗତ କରିଥିଲେ ହେଁ ପରରେ ଏଥି ସହିତ ଅସହଯୋଗ କଲେ ଏବଂ ଅନେକ ସରକାରୀ ଫାଇଲ ଲୁଚାଇ ଦେଲେ । ଫଳରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ-ମିତ୍ର ପ୍ରମୁଖଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେଉଁ ୫ଟି ଅଭିଯୋଗ କରାହୋଇଥିଲା, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ମୋଟେ ୧୫ଟି ବିଷୟରେ ସି. ବି. ଆଇ. ଚକ୍ର ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୩ଗୋଟି ବିଷୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚକ୍ର ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, କାରଣ ଫାଇଲପତ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ଦିଆଗଲା ନାହିଁ । ଏହି ୩ଗୋଟି ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହାସ୍ପଦ କାରଣ ରହିଛି ବୋଲି ସି. ବି. ଆଇ. ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଉପରେ ସି. ବି. ଆଇ. ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତିର ପ୍ରମାଣଯୋଗ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ରହିଛି ବୋଲି ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ତାହାଛଡ଼ା ସେଗୁଡ଼ିନ ବ୍ୟାପାର ସହିତ ବର୍ତ୍ତମାନର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାଘବରାୟଙ୍କ ଘନଷ୍ଟ ସଂପର୍କ କଥା ମଧ୍ୟ ସେହି ରିପୋର୍ଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

୧୯୭୪ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ସି. ବି. ଆଇ. ତାଙ୍କର ଏହି ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କଲେ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସଦସ୍ୟମିତି ତାହାର ବିଚାର ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏହି ରିପୋର୍ଟ ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ଶାସକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆତଙ୍କ ମଣିଲେ ଏବଂ କଂଗ୍ରେସର ଅଗ୍ରଣ ଘୋଷ ପ୍ରମୁଖ ନେତୃବୃନ୍ଦଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ କଂଗ୍ରେସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଲେ ।

ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ଭିତ୍ତିରେ ଚକ୍ର କମିସନ ବସାଇବା ଏକ ପ୍ରକାର ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁସାରେ ଦୁର୍ନୀତିର ଆପାତ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଲେ ଚକ୍ର କମିସନ ବସାଇବା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନୀତିବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ କଂଗ୍ରେସର ସିଣ୍ଡିକେଟ

ଗୋଷ୍ଠୀର ପ୍ରଭାବ ହେତୁ ଏହିପରି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପାଣିର ଗାର ହୋଇଗଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସ୍ୱକ୍ଷମିତି ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରେ ବଳୁ ବାରେନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କଟୁ ମନ୍ତ୍ରଣା କଲେହେଁ ତଦନ୍ତ କମିସନ ଦାବୀକୁ ଏଡାଇ ଦେଲେ । କେବଳ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ମିତ୍ର ଛମତାରୁ ହଟିଗଲେ ଏବଂ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯୋଜନା ବୋର୍ଡରୁ ବିଦାୟ ନେଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ କଂଗ୍ରେସର ଦାୟିତ୍ୱ-ସୂତ୍ର ସ୍ଥାନରେ ରହିଲେ । ଦୁର୍ନୀତିକୁ ଘଣ୍ଟା ଘୋଡ଼ାଇବା ଏବଂ ଦେଶକୁ ପଛରେ ପକାଇ ଦଳର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବା ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟାପାରରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ପ୍ରଧାନ ଅବଦାନ ।

ଭରତ ସରକାରଙ୍କର ଏତାଦୃଶ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରା ଭରତରେ ନିନ୍ଦିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ଶାସକବର୍ଗଙ୍କ ସମ୍ମାନ ସହତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କର ସହଗୋଷ୍ଠୀ-ମାନଙ୍କର ସମ୍ମାନ ମଧ୍ୟ ହାନୀ ହୋଇଛି । ସେମାନେ ଯେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସୁରକ୍ଷା କରିବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ଓ ଅପାରଗ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦୁର୍ବଳ ନେତୃତ୍ୱ ଦେଶର ଅଧୋଗତିର କାରଣ, ତାହା ସ୍ୱାବ୍ୟାସମ୍ମତ ।

କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ସାରା ଭରତ ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କଲା ଏବଂ ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଭରତ ସରକାର ପଛ-ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାରୁ ପ୍ରଜା ସୋସାଲିଷ୍ଟ ନେତା ଶ୍ରୀ ଏଚ୍. ଭି. କାମାଥ ସବୁପ୍ରକାର ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ଏହି ଗୁପ୍ତ ରିପୋର୍ଟକୁ ସତ୍ୟପାଠ ସହତ ପାଲିଆ-ମେଣ୍ଟରେ ଆଗତ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ ସାରା ଭରତରେ ଚହଲ ପଡ଼ିଗଲା ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ବିରୋଧରେ ଦୃଢ଼ ସଦସ୍ପେଷ ନେଇଥିବାରୁ ଏବଂ ଜନମତ ଜାଗ୍ରତ କରିଥିବାରୁ ପ୍ରଜା ସୋସାଲିଷ୍ଟପାର୍ଟିର ଭୂମିକା ଆଦୃତ ହେଲା । ତାହାପରେ ସି. ବି. ଆଇ.ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ରିପୋର୍ଟ ଶ୍ରୀ ଦ୍ୱିବେଦୀ ସତ୍ୟପାଠ ସହତ ଲୋକସଭାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ପାଖରେ ଆଗତ କଲେ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହି ଗୁପ୍ତ ରିପୋର୍ଟକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଅସମ୍ମତ ଥିବାରୁ କାମାଥ ଓ ଶ୍ରୀ ଦ୍ୱିବେଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ରିପୋର୍ଟକୁ ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ କି ନାହିଁ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କଲେ ନାହିଁ, କି ଅସ୍ୱୀକାର କଲେ ନାହିଁ । ନିଜ ଦଳର ଦୁର୍ନୀତିକୁ ଘୋଡ଼ାଇବାକୁ ଯେତେ ଉଦ୍ୟମ କଲେହେଁ, ସେହି ରିପୋର୍ଟ ଯେ ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ସେଥିରେ କାହାର ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଦୁର୍ନୀତିକୁ ପ୍ରଣୟ ଦେବା ହେତୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ଉପରେ ଲୋକଙ୍କର ଆସ୍ଥା ହୁଟିଯାଇଛି ଏବଂ ତାହାର ନିଦର୍ଶନ ସ୍ବରୂପ ଲୋକ-ସଭାରେ ଶ୍ରୀ ଦ୍ବିବେଦୀ ଏକ ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ କଲେ । ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବ ସଭାରେ ସବୁ ବିରୋଧୀଦଳମାନଙ୍କର ସମର୍ଥନ ରହିଲା । କଂଗ୍ରେସର ପଶୁବଳର ବହୁମତରେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ନାକଚ ହୋଇଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶାର ଭଣ୍ଡାରୀ କଂଗ୍ରେସ ନେତୃତ୍ବକୁ ଘଣ୍ଟିଯୋଡ଼ାଇବା ନୀତି ପଦାରେ ଫୁଟି ବାହାରିଛି । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଆହୁରି ଜନମତ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ସମସ୍ୟାର ସ୍ଥାୟୀ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଦୁର୍ନୀତି ବିରୋଧୀ କମିସନ ଭଳି ସ୍ଥାୟୀ ଓ ସ୍ବାଧୀନ ସମ୍ମାନ ଗଠନ କରିବାକୁ ଦାବୀ କରି ପ୍ରଜା ସୋସାଲିଷ୍ଟପାର୍ଟି ୧୯୭୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୨୫ ତାରିଖ ଦିନ ସାରା ଭାରତରେ ଦୁର୍ନୀତି ବିରୋଧୀ ଦିବସ ପାଳନ କରୁଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟାପାରରେ ଏହି ଅଭିଯାନର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶେଷ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ଜନତାର ବିଜୟ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ବିକାଶପାଇଁ ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ରାଜନୀତିକ ବାତାବରଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପାଇଁ ଏହି ଅଭିଯାନ ଜାରି ରହିବ, ଯେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ନୀତି ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ ଶାସନ ଓ ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକଙ୍କ ସମକ୍ଷରେ ଏହିସବୁ କଥା ରଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲୋକସଭାରେ ଆଗତ ହୋଇଥିବା ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଦ୍ବିବେଦୀଙ୍କ ଅନସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପରେ ଭାଷଣ ଏକ ପୁସ୍ତିକା ଆକାରରେ ‘କୃଷକ ପ୍ରକାଶନୀ’ ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି । ଦେଶର ଦୁର୍ନୀତି ବିରୋଧୀ ଘଟଣାମରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକା ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରପ୍ରେମୀ ଜନତାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଏହା ଅର୍ପଣ କରାଗଲା ।

ବାଙ୍କ ବିହାରୀ ଦାସ

ଓଡ଼ିଶା ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ

[ମାର୍ଚ୍ଚ ୩ ତାରିଖ ଦିନ ଲୋକସଭା ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ
ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି]

ଶ୍ରୀ ବିଜୁପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ;
(ଜୁନ ୧୯୭୧ ରୁ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୭୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ ।)

ଅଭିଯୋଗ ନଂ ୧

ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନବର୍ଗଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ
ସ୍ୱର୍ଥ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଥିବା ସମ୍ଭାଗୁଡ଼ିକୁ ଲିଭାଇ କରାଯାଇଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ-
ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କେତେକ ସ୍ଥାନୀୟ ଡିଭିଜନ ମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ହିଁ ଯାନବାହନ,
ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପକରଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜନସମ୍ପଦ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ
ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ଏକ ସାର୍ବଜନିକ ବା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ତା ୧୭-୧୧-୧୯୭୧ ରଖରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରାଇମପସ-ଯାନ୍ତ୍ରରୁ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟାବଳୀ :—

୧—୧୯୫୮ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୩୦ ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ
ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗର ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ଷ୍ଟୋର୍ସ ପର୍ବେନ୍ସ ବୁଲ୍ଡିଂ
(ମାଲପସ ନିୟମାବଳୀ)ର ୧୭ତମ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା କୃତ୍ରିମ ଶିଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନାରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ
ଗତକଳ୍ପ ୧୫ଶ୍ରମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଇମ ପ୍ରିଫରେନ୍ସ ବା ମୂଲ୍ୟ ସୁବିଧା ମଞ୍ଜୁର
କରାଯାଇଥିଲା ।

୧—ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗୀୟ ତାଲିକାବଳୀର ଠାରେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ-
କୃତ ହୋଇଥିବା ଉକ୍ତ ଶିଳ୍ପ ସମ୍ପ୍ରାମାନଙ୍କରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କେତେକ ଶ୍ରେଣୀର ଦ୍ରବ୍ୟ
ଯଥା କାଷ୍ଠ ଆଇରନ୍ ଓ ଡାହାର, ନିର୍ମିତ କାଠଦ୍ରବ୍ୟ, ଲୁଗା-କପଡ଼ା ଓ ସ୍ଫେଷ-
ନାଶ ପ୍ରଭୃତି ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ତା ୩୮/୧୨୭୧ ରଖରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର
ବିକ୍ରୀକର ସମ୍ପେତ ଶତକଡ଼ା ୧୦ ଶହ ଟଙ୍କାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ପ୍ରାଇସ-ପ୍ରିଫରେନ୍ସ
ବା ମୂଲ୍ୟ ପୁରସ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ । କେବଳ ଉକ୍ତ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ସମ୍ପ୍ରାମାନେ
ନିଜେ ସରକାରଙ୍କୁ ମାଲ ଯୋଗାଇବା ଲାଗି ଟେଣ୍ଡର ଦେଲେଲେ ନୁହେଁ,
ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉପତାପ୍ରାପ୍ତ ଭିଲର ବା ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟରମାନେ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ
ମାଲ ଯୋଗାଇବା ବେଳେ ଉକ୍ତ ପ୍ରାଇସ ପ୍ରିଫରେନ୍ସ ବା ମୂଲ୍ୟ-ପୁରସ୍କା ପାଇ-
ପାରିବେ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଗଲା । ଯାହାହେଉ, ରାଜ୍ୟମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ
ହେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ପ୍ରାଇସ ପ୍ରିଫରେନ୍ସ ସୀମାବଦ୍ଧ ଥିଲା ।

୩—ତା ୨୭/୧୦/୧୨୭୧ରେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ସେକ୍ରେଟାରୀ
ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏକ ନୋଟ୍ ପ୍ରେରଣ କରି ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ, ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତନ ବିଭାଗ
ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟ ବାହାରର ଭିଲରଙ୍କ ନିକଟରେ ଗାଡ଼ି ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଅର୍ଡର
ଦିଆଗଲେ ରାଜ୍ୟ ବିକ୍ରୀକରରେ ପ୍ରଭୃତି ଷଡ଼୍ ଫ୍ରେବ । ଯୁକ୍ତରାଂ ସରକାରଙ୍କର
ଆର୍ଥିକ ସ୍ଵାର୍ଥ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ସରକାରୀ ବିଭାଗ ଓ ସରକାରମାନେ କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ
ଭିଲରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଯାନବାହନ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜିନିଷପତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଉପକରଣମାନ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବେ ବୋଲି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି କରାଯାଇ
ବୋଲି ସେ ପରମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ୮/୧୧/୧୨୭୧
ତାରିଖରେ ଏ ପ୍ରତ୍ନାବରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ ଏବଂ ୧୭/୧୧/୧୨୭୧ ତାରିଖରେ
“ରାଜ୍ୟ ବାହାରୁ ଜିନିଷପତ୍ର ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ଉପରେ କଟକଟା” ଶିରୋନାମାରେ
ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି କରାଗଲା ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାରେ ଆହୁରି ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, କୌଣସି
ସରକାରୀ ବିଭାଗ ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସମ୍ପ୍ରା ସିଧାସଳଖ ଓଡ଼ିଶା
ବାହାରୁ ଜିନିଷପତ୍ର ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ବିକ୍ରୀକର ପାଇଣା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା
କରିବା ମାତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । କାରଣ ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୀକର ସମ୍ପ୍ରା
ପାଇଣା ହସାବ କରିବାରେ ଏହାଦ୍ଵାରା ଗୋଲମାଲ ଘଟୁଛି । ଯୁକ୍ତରାଂ ସମସ୍ତ
ପ୍ରକାର ଜିନିଷପତ୍ର କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ଭିଲରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ହିଁ କରୁ

କରାଯିବ ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବନ୍ଦୀକର ଏଡ଼େଇବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ମାତ୍ରରୁ ବହୁତ୍ୱ ଥିବା ଦେବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରାୟ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ଅନୁମୋଦିତ ହାସଲ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ତା' ନ କଲେ ରାଜ୍ୟ ବନ୍ଦୀକରର ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ଘଟିବ, ସେଥିଲଗି ସଂପୃକ୍ତ ଅଫିସର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଦାୟୀ ହେବେ ।

୪—ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟାରୀ ତା ୧୯୧୨/୧୨୭୧ରେ ଏବଂ ତା'ପରେ ଆଉ କେତେକଥର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ପ୍ରତିଯୋଗିତା ମୂଳକ ଭାବରେ ଜନସମ୍ପର୍କ କରାଯିବାର ଯେଉଁ ମୌଳିକ ମାତ୍ର ରହିବ, ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ସେଥିରୁ ପ୍ରାୟତଃ ବ୍ୟହାରକୁ ଚାଲିଯାଇଛି ବା ସେ ମାତ୍ରକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଲଙ୍ଘନ କରୁଛି । ସେ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସହଜ ସଂପୃକ୍ତ ଅର୍ଥ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣ କରିବାର ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯାଇଛି, ତାହା ଅସଫଳ ହେବ । କାରଣ ପ୍ରାୟତଃ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସ୍ୱରୂପୀ ନାହିଁ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅର୍ଥ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କୁ କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ଉଚ୍ଚତମାଂଶ ବ୍ୟଗତ ଅନ୍ୟ କାହାଠାରୁ ଜନସମ୍ପର୍କ ଯୋଗାଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ସେକ୍ରେଟାରୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଫିସରମାନଙ୍କ ସହଜ ଏ ବିଷୟର ଆଲୋଚନା କାଳରେ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ବାତିଲ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏପରିକି, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଚୟ-ମାତ୍ର ବିରୁଦ୍ଧରେ ୧୯୨୭ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ ଯେତେବେଳେ ଭାରତ ବଣିକ ସଂଘ ପକ୍ଷରୁ ଚିଠିପତ୍ର ଆସିଲା, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ସେସବୁକୁ ଫାଇଲ ତଳେ ଗୁପ୍ତି ଦିଆଗଲା ।

୫—ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏ ବିଷୟରେ ଆଉ କେତେକ ନୋଟ ଲେଖାଲେଖି ଓ ଆଲୋଚନା ପରେ ତା ୩୫୧୯୭୨ ଶ୍ରେଣୀରେ ଏକ ସମ୍ବୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରାଗଲା । ସେଥିରେ ସରକାରଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଜନସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ତଥା ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ବ୍ୟାପକ ବିଜ୍ଞାପନ ବା ପ୍ରସ୍ତର କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତିକରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଜନସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାୟତଃ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଗୁରୁ ରଖାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ।

ପରିବହନ-ଖର୍ଚ୍ଚ, ସ୍ଥାନାୟ ବା ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବନ୍ଦୀକର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମୟିକ ଖର୍ଚ୍ଚାଦିର ଆର୍ଥିକ ମୂଲ୍ୟ ବିଷୟରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଯଦି ସ୍ଥାନାୟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ବା ଡିଲରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଦର ପ୍ରତିଯୋଗତା ମୂଳକ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ସେଭଳି ସ୍ଥାନାୟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ବା ଡିଲରଙ୍କୁ ପ୍ରତିହତକାରୀ ବା ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଉକ୍ତ ସର୍ବୋଚ୍ଚତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ।

୭—ତା ୧୭/୧୧/୧୭୯୧ ଶିଖର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଫଳରେ କେତେକ ଫୟୁକାଣ୍ଡ ବିଭାଗ, ଦର ଯାହା ହେଉନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ସ୍ଥାନାୟ ଡିଲର ବା ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କ ଠାରୁ ସବୁ ଜିନିଷ କିଣିବାକୁ ସେମାନେ ବାଧା ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିବାରୁ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରୁ କୋଟେସନ ମଧ୍ୟ ହାସଲ କରି ନଥିଲେ ବା ମଗାଇ ନଥିଲେ ।

‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଫୟୁ କରିଥିବା କେତେକ ଜିନିଷପତ୍ର ସପକ୍ଷରେ ଭାରତର ଅଡ଼ିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅଡ଼ିଟ୍ କରିଥିବା ତାଲିକାରେକ୍ତର ଅଫ୍ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟସନ୍‌ସ ସେ ସହାୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟାରିଆଟ୍‌କୁ ଏକ ପତ୍ର ଲେଖିଥିଲେ ଏବଂ ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟାରିଆଟ୍ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ, ତା ୧୭/୧୧/୧୭୯୧ ଶିଖରେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଫୟୁକାଣ୍ଡ ବିଭାଗମାନେ ଯଦିଓ ରାଜ୍ୟ ବାହାରର ସହାୟମାନଙ୍କ ସହିତ କାରବାର ପୁରାପୁରା ବନ୍ଦ କରି ଦେଇନଥିଲେ, ତଥାପି କାର୍ଯ୍ୟତଃ ସେମାନେ କୌଣସି କାରବାର କରି ନଥିଲେ ।

୭—‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିଡ଼ଲ୍ ସହଧର୍ମିଣୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇଶ୍ଵରାମ୍ନୀ ମିସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଏକ ପୁର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକାରୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ । ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିସ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳରେ ତା ୨୩/୭/୧୭୯୧ ଶିଖ ଠାରୁ ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ ଏବଂ ତା ୨୧/୧୧/୧୭୯୧ ଶିଖ ଠାରୁ ରାଜ୍ୟର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉକ୍ତ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ଓଡ଼ିଶାରେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଓ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଲିମିଟେଡର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଡିଲର ଥିଲେ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି କରାଯିବା ପରେ କଲିକତାର ମେସର୍ସ ଜିନ୍‌ସନ୍ ଏଣ୍ଡ ନିକୋଲସନ୍ ସହିତ ଏକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ‘ଓଡ଼ିଶା

ଏକେଶ୍ୱର' ଓଡ଼ିଶାକୁ ରଜା ଯୋଗାଇବା ଓ ତାର ପାଞ୍ଚଶା ହାସଲ କରିବାପାଇଁ ଉକ୍ତ ସମ୍ଭାର ପ୍ରତିନିଧି ହେଲେ ।

୮—ଓଡ଼ିଶାରେ ଜ. ଆଇ. ପାଇସ ଓ ଟ୍ୟୁରନ୍ର ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଓ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ । ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ର ମେନେଜିଂ ଡାଇରେକ୍ଟର ଥିଲେ ଏବଂ ଏ ସମ୍ଭାରେ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଯଥେଷ୍ଟ ଅର୍ଥକ ସ୍ୱାର୍ଥ ଥିଲା ଏବଂ ଅଛି । ସେ ମଧ୍ୟ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ର ବୋର୍ଡ଼ ଅଫ୍ ଡାଇରେକ୍ଟରସ୍‌ର ଚେୟାରମେନ୍ ଥିଲେ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ର ଚେୟାରମେନ୍ ହେଲେ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ରେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ଡାଇରେକ୍ଟର ହେଲେ । କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ତଥା ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଯଥେଷ୍ଟ ଅର୍ଥକ ସ୍ୱାର୍ଥ ରହିଛି ।

୯—ଟ୍ୟୁରନ୍ର ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ୍ କାରଖାନା, ଯାହା କି କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ଼ର ଏକ ଅଂଶ ରୂପେ ୧୯୫୯ରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା, ତାହାକୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପବିଭାଗ ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କ ନିକଟରେ ୧୯୬୧ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ରୂପେ ରେଜିଷ୍ଟାର୍ଡ଼ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧୦—ତା ୧୭/୧୧/୧୯୬୧ ଗଣର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି ହେବା ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର ଜରିଆରେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ମାଲ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହୁଗୁଣରେ ବଢ଼ିଗଲା ଏବଂ ହୁଏତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ମୂଳକ ଭିତ୍ତିରେ ଟେଣ୍ଡର ବା କୋଟେସନ୍ ଆଦୌ ମଗାଯାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଯଥାଯଥ କାରଣ ନଥାଇ ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ କୋଟେସନ୍‌କୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହିଭଳି ଜର୍ମନ୍ ଓ ନିକୋଲସନ୍ କମ୍ପାନୀଠାରୁ 'ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର' ଜରିଆରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ରଜା ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଗୁଣରେ ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା ।

୧୧—'ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର' ଜରିଆରେ ସରକାର କଣିଥବା ପ୍ରାୟ ୬୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଜିନିଷପତ୍ତରେ ଦର ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କରି ଦେଖାଗଲା ଯେ. ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରାୟ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶି ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଏହି ସଂସ୍ଥାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ:—

୧୨—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ବୁଟୀରଣିଲ୍ଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାଇଭ୍ ପ୍ରିଫରେନ୍ସ ଦିଆଯିବା ଲାଗି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ସୁଦ୍ଧା ଶିଲ୍ଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ସେତେବେଳେ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର କେତେ ପରିମାଣର ପ୍ରାଇଭ୍-ପ୍ରିଫରେନ୍ସ (ଦରରେ ସୁବିଧା) ଦିଆଯିବ ତାହା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପରେ ପ୍ରାଇଭ୍-ପ୍ରିଫରେନ୍ସ କମିଟିର ସୁପାରିଶାନୁସାରେ ତାହା ସ୍ଥିର କରାଗଲା । କିନ୍ତୁ ଘଟଣାଟିରେ ସେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପରେ ୧୯୭୧ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ସେ ସଂଚାଳନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ମଧ୍ୟ ଶତକଡ଼ା ୧୦ରୁ ୧୫ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହିଭଳି ପ୍ରାଇଭ୍ ପ୍ରିଫରେନ୍ସ ଦେଇଆନ୍ତି ।

୧୩—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଆହୁରି କହୁଥିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ବାହାରୁ ସରକାରଙ୍କ ନିନିଷପସ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାରେ ବିକଳିକର ଚକ୍ରାଇବାର ପ୍ରଶ୍ନ ନଥିଲା । ତା ୧୭/୧୧/୧୯୭୧ ରଖର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି କରାଯିବାର କାରଣ ହେଉଛି—

(କ) ରାଜ୍ୟ ବାହାରର ଡିଲିଭରମାନେ ଗାଡ଼ି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିନିଷ ବିକଳି କରି ସାରିବା ପରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମରାମତି ଆଦି କରିବା ପାଇଁ ମିଳୁ ନ ଥିଲେ ।

(ଖ) ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗୃହ ପକାଯିବା ପରେ ହେଁ ରାଜ୍ୟ ବାହାରର ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଓ ଯୋଗାଣକାରୀମାନେ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଶାଖା ବା ଏଜେନ୍ସୀ ଖୋଲିବାପାଇଁ ଏବଂ କାରଖାନା ଓ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ରାଜି ହେଲେ । ଫଳରେ ବହୁ ଲୋକ ନିୟୁତ୍ର ପାଇ ପାରୁଲେ ।

(ଗ) ପରେ ଯେତେବେଳେ କେତେକ ହସ୍ତକାରୀ ବିଭାଗ କେତେକ ଅସୁବିଧା ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କଲେ, ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାକୁ ସଂଶୋଧିତ କରାଗଲା ।

୧୪—ବିଭିନ୍ନ ଜନସଂସାର ପ୍ରଚଳିତ ଦରଠାରୁ ଅଧିକ ଦରରେ 'ଓଡ଼ିଶା ଏକେଡ଼ମି' ଜରିଆରେ ସରକାର ବହୁ ମାଲ ଡେଇଁ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଥିଲେ ଯେ, ଏହି ସବୁ ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ସେ ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତାଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଜଣାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବିରୋଧୀ ଦଳ ନେତା ପ୍ରଥମେ ସେଥିପାଇଁ ରାଜି ହୋଇ ପରେ ସେଥିରୁ ଓହ୍ଲଟି ଯାଇଥିଲେ । ସୁତରାଂ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସବୁ କାରବାର ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡ଼ିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ୱର୍ଗତଃ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ

୧୫—ବିଭିନ୍ନ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି—

(କ) ପ୍ରକୃତରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ଓ ବାଣିଜ୍ୟର ପ୍ରସାରକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ଲାଗି ନିୟୁତ୍ରର ପରିସର ବଢ଼ାଇବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖାଯାଇ ଉକ୍ତ ତା.୧୭/୧୧/୧୭୧୫ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି କରାଯାଇଥିଲା କି ନା, ଏବଂ ସେଭଳି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ବଳରେ ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ସବୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହେବା ସମ୍ଭବ କି ନା ଏବଂ ସେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସାଧିତ ହୋଇଛି କି ନା ।

(ଖ) ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ର ସଂପୃକ୍ତ ବା ଅଗ୍ରଣୀ ଥିବା କେତେକ ବ୍ୟାବସାୟିକ ସଂସ୍ଥାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଦାନ କରିବା ଓ ପ୍ରଚାର ଆର୍ଥିକ ଲାଭ କରାଇଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି କରାଯିବା ପଛରେ ଥାଇପାରେ କି ନା ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ସବୁ ସଂସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଚାର ଆର୍ଥିକ ଲାଭ କରାଇ ଦିଆଯାଇଛି କି ନା ।

୧୬—ଏହି ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଆସିବାରେ ନିମ୍ନ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ—

(କ) ଯେଉଁ ସବୁ ନୋଟ୍ ବଳରେ ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାଣି କରାଗଲା, ସେଥିରେ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାରେ ମଧ୍ୟ ଏ କଥାର କୌଣସି

ସୂଚନା ନଥିଲା ଯେ, ରାଜ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରସାରକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଲାଗି କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ନିୟୁତ୍ରର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଲାଗି କିମ୍ବା ବିକାଶ ପରେ ମରାମତି ଆଦିର ସୁବିଧା ଲାଗି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରାଯାଇଛି ।

(ଖ) ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ, 'ଓଡ଼ିଶା ଏନେର୍ଜି ସ' ସହଜ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କାରବାର ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡ଼ିଟ୍ କରିଥିବା ତାଲିକାରେକଟର ଅଫ୍ ଇନ୍‌ସପେକ୍ସନ, ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟାରିଆଟ୍ଟୁ ଏକ ଚିଠି ଲେଖି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ରାଜ୍ୟମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଲାଗି ଏକ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ବିଶେଷ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଦେବା ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱୀକୃତି ଘୋଷିତ ନାହିଁ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ୧୭/୧୮/୭୧ରେ ସର୍ବ୍ବମ୍ଭର ରାଜ୍ୟର ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ନ ଦେଇ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି ରାଜ୍ୟର ଧନ ସମ୍ପଦ ସୃଷ୍ଟିରେ କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ କରୁନଥିବା ବ୍ୟବସାୟୀ ଏବଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଉପରେ ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକ ବ୍ୟୟସାପେକ୍ଷ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ତାଲିକାରେକଟର ଅଫ୍ ଇନ୍‌ସପେକ୍ସନଙ୍କ ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ, କାରଣ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସର୍ବ୍ବମ୍ଭରଟିରେ ରାଜ୍ୟର ଶିଳ୍ପ ବା ସ୍ଥାନୀୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ସୂଚନା ଦିଆନଯାଇ କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ବ୍ୟବସାୟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

(ଗ) ଫାଇଲର ମନ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ସର୍ବ୍ବମ୍ଭର ଉତ୍ତରରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାଯାଉଛି ଯେ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ରାଜ୍ୟ ଯେପରି ବିକାଶର ବାବଦରେ ଯତ୍ନଶ୍ରମ ନ ହୁଏ । ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଯେଉଁ କାରଣରୁ ଏପରି ଏକ ସର୍ବ୍ବମ୍ଭରପାଇଁ ସୂଚନା ଦେଲେ, ତାହା ହେଉଛି ଏକ ବାହାର ବ୍ୟବସାୟୀ ଜଗତରେ ରାଜ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ଭା କେତେକ ମଟରଗାଡ଼ି କଣିବାକୁ ଏକ ଅର୍ଡ଼ର ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ କି ବିକାଶର ବାବଦରେ ରାଜ୍ୟ ଯତ୍ନଶ୍ରମ ହୋଇଥାନ୍ତା । ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦରକୁ ବିକାଶର ବାବଦ ଦେଇ ଯଦି ରୁଚନା କରାଯାଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ବିକାଶର ବାବଦର ଛତି ସମସ୍ୟାକୁ ସହଜରେ ଏଡ଼ାଇଦେଇ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସବୁ ଲବରେ ବାସ୍ତବରେ ଏହା ହିଁ କରାଗଲା ।

(ଘ) ବଜାର ଦରଠାରୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଦରରେ ଖରିଦ କରିବା ଏହି ସବୁ ଲବର ପରିଣତ ହେବ, ଏହା ଜଣାଶୁଣା କଥା । ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ବାବଦରେ ରାଜ୍ୟକୁ ଯେତେକ ସୁବିଧା ମିଳନ୍ତା, ଅତ୍ୟଧିକ ଦର ଫଳରେ ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ଖରଦ ହୁଅନ୍ତା, କାରଣ ଯେ କୌଣସି ଅବସ୍ଥାରେ ସରକାରୀ ଖରିଦ ବିକ୍ରୟକୁ ବନ୍ଦୀକର ଦେବାକୁ ହେବ ହିଁ ହେବ ।

(ଙ) ସୁବୋକ୍ତ ସବୁ ଲବ ଅନୁସାରେ କୁଟୀରଶିଳ୍ପ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଶତକଡ଼ା ୧୫ରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦର ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ କହିବା ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟ ସାମୋଗ କମିଟିର ଆଲୋଚନାପରେ ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟୁତ ବିଶେଷ କମିଟିର ପ୍ରସାରଣ ପରେ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୁବିଧା ଅନ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନ ଶିଳ୍ପମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଏ ଦର ସୁବିଧା ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦୀକର ସମେତ ଶତକଡ଼ା ୧୦ରୁ ୧୫ ଅଟେ । କିନ୍ତୁ ୧୭/୧୮/୨୧ ତାରିଖର ସବୁ ଲବ ଦର ସୁବିଧା ଦେବାରେ କୌଣସି ସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲ ନାହିଁ ଏବଂ ତାହାର ସୁବିଧା ବାହାରର ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ପାଇଲେ, ଅବଶ୍ୟ ଏକମାତ୍ର ସୂଚି ରହିଲା ଯେ ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ କରାଯାଉ ବନ୍ଦୀ କରିବେ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗମାନଙ୍କ ସହକାରେ କୌଣସି ପରାମର୍ଶ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଏପରିକି ରାଜ୍ୟର ଚିତ୍ ସେକ୍ଟରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଏକ ସବୁ ଲବ ଦିଆଯାଇଛି, ତାହା ଜାଣି ନଥିଲେ ।

(ଚ) କେତେକ ସାମଗ୍ରୀପାଇଁ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ୍, କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଓ 'ଓଡ଼ିଶା ଏନେର୍ଜି' ରାଜ୍ୟରେ ଏକମାତ୍ର ଉତ୍ପାଦନକାରୀ କାରଖାନା ବା ବ୍ୟବସାୟୀ ଥିଲେ ।

(ଛ) ଏହି ୧୭/୧୮/୨୧ ତାରିଖ ସବୁ ଲବ ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଏନେର୍ଜି କଲିକତାର ଜନସନ ନିକଲସନ କମ୍ପାନୀ ସଙ୍ଗେ ଏକ ଚୁକ୍ତି କଲ । ଯାହାଫଳରେ ତାହାକୁ କ୍ଷମତା ମିଳିଲା ଯେ ସେମାନେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସଙ୍ଗେ ରଜା ଯୋଗାଇବାକୁ ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ପର୍କରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିପାରିବେ ଏବଂ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବେ । ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଠାରୁ ଅଧିକ ଦରରେ ରଜା ଯୋଗାଇବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ଏନେର୍ଜି ଅର୍ଡର ପାଇବନ୍ତି ବୋଲି

ଦେଖାଯାଉଛି । ଏହି ସକୂଳର ପରେ ମଧ୍ୟ ଜନ୍ମଦନ୍ ନିକଲସନ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସର କମିଶନ ହାର ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି ।

(କ) ଏହି ସକୂଳର ଫଳରେ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାଗ ରୁରନ୍ତ ପରିଚିତ ହେଲେ ଯେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ, କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ସଦାର୍ଥ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ ବାସ୍ତବରେ ଏକଗୁଡ଼ିଆ କାରବାର ସୁବିଧା ପାଇଲା, କାରଣ ବାହାରର ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ଟେଣ୍ଡର ଦେବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ଲେପ ପାଇଗଲା, କାରଣ ରାଜ୍ୟର ଉପସ୍ଥିତ ଦୁଇ କାରଖାନାର ସିଲ୍ଲିକାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ ହେଲେ ଡିଲର । ଯେତକ ଫାଇଲପସ ମିଳିଛି, ସେଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ, କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଓ କଲିକତାର ଜନସନ ନିକଲସନର ଡିଲର ହେବାବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ ସରକାର ସଙ୍ଗେ ୭୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କାରବାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିରେ ସରକାରକୁ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ କେବାକୁ ପଡ଼ିଛି ।

୧୭—ଉପଯୁକ୍ତ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ଏହି ସକୂଳର ଫଳରେ ରାଜ୍ୟରେ ନୂଆ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି ବା କାମଧନ୍ଦା ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ବେଶି ଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ ପାଇଛନ୍ତି, ଏପରି ସୂଚନା ମିଳୁ ନାହିଁ । ଫାଇଲରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୋଲି କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ସବୁପ୍ରକାର ତଥ୍ୟରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ସମ୍ପୃକ୍ତଥବା କେତେକ ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବିପୁଳ ଆର୍ଥିକ ଲାଭ ପାଇଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ଧନର ବହୁଳ କ୍ଷତି ହେବା ପରିଷ୍କାର ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଛି ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ଏହି ସକୂଳରକୁ ସମୋଧିତ କରାଯାଇଛି ।

ଅଭିଯୋଗ—ନଂ ୩

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ୍ ସାମୁଦ୍ରିକ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କୁ ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦରର ଚିପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର ତଥା ଆର୍ଡ୍ସମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦରକୁ ଘର ତିଆରି ଲୁହା ପାଇପ ଛାଞ୍ଚ (ଟ୍ୟୁବ୍ସର ଟ୍ରସ) ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ସେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାନ ଦେଇଥିଲେ ।

ପାଇଲପଦ—ଯାଅରୁ ବାହାରଥିବା ତଥ୍ୟ :-

୧—ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନ୍, ବି. ଇ. (ସିଭିଲ) ଏମ୍. ଆଇ. ଇ. (ସରକ) ତା ୧୧-୨-୧୯୫୦ ରଖିରେ ମାନ୍ୟାଳ ପ୍ରଦେଶରେ ଏକ୍ସିକ୍ୟୁଟିଭ ଇଞ୍ଜିନିୟର (ସି.ଇ.ଡି.) ପଦକୁ ଉନ୍ମାତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ନେଭେଲି ଲିଗ୍-ନାଇଟ୍ କର୍ପୋରେସନ୍‌କୁ ଡେପୁଟିରେସନରେ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ୧୯୫୪ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ମାସିକ ୭୦୦ ଟଙ୍କା ଦରମା ଏବଂ ୮୫ ଟଙ୍କା ମହଙ୍ଗା ଭଗ୍ନ ପାଇଥିଲେ ।

୨—ସେ ତା ୩୦-୯-୫୪ରେ ନେଭେଲି ଲିଗ୍-ନାଇଟ୍ କର୍ପୋରେସନରେ ଆଡମିଷ୍ଟ୍ରେଟିଭ ଅଫିସରରୂପେ ମାସିକ ୧୦୦୦-୧୦୦/୨-୧୨୦୦ ଟଙ୍କା ବେତନ ହାରରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ପରେ ୧୯୫୭ ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ ତାଙ୍କୁ ଲିଗ୍-ନାଇଟ୍ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଜେନେରାଲ ସୁପରିଣ୍ଡେଣ୍ଡେଣ୍ଟ ପଦରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦରମା ହାର ସର୍ବୋଚ୍ଚନ କରାଯାଇ ୧୭୦୦-୧୦୦-୧୮୦୦ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁଣି ୧୯୫୮ ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ତାଙ୍କର ପଦବୀ ବଦଳାଯାଇ ଉକ୍ତ ହାରରେ ଡେପୁଟି-ଜେନେରାଲ ମେନେଜର (ଟେକ୍ନିକାଲ) ପଦରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ୧୯୫୯ ଫେବୃଆରୀରେ ତାଙ୍କର ଦରମା ହାର ୧୮୦୦-୧୦୦-୨୦୦୦ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୬୧ ଜୁଲାଇରେ ସେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କଲେ ଏବଂ ପେନସନ୍ ସମେତ ମାସିକ ମୋଟ ୨ ହଜାର ଟଙ୍କାରେ (ପେନସନ୍ ୪୩୮ ଟଙ୍କା ୨୦ ନୂ.ପ. + ଦରମା ୧୫୫୧ ଟଙ୍କା ୮୦ ନୂ.ପ) ଦୁଇବର୍ଷ ପାଇଁ ପୁନର୍ନିଯୁକ୍ତ ହେଲେ । ସେ ମାସିକଆ ନୋଟିସ୍ ଦେଇ ତା ୩୧-୩-୬୨ ରଖିରେ ନେଭେଲି ଲିଗ୍-ନାଇଟ୍ କର୍ପୋରେସନରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ।

୩—ତା ୧୭-୧୧-୬୧ରେ ଓଡ଼ିଶାର ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟାରୀ ଶ୍ରୀ ଶିବରମଣ ନେଭେଲି ଲିଗ୍-ନାଇଟ୍ କର୍ପୋରେସନର ମେନେଜିଂ ଡାଇରେକ୍ଟର ଶ୍ରୀ ମନଜୁ ଏକ ଚିଠି ଲେଖି ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ସେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ୍‌ଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶା ଆସିବା ଲାଗି ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରୀ ମନ ତା ୨୦-୧୧-୬୧ରେ ଚିଫ୍ ସେକ୍ରେଟାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଉତ୍ତର

ଦେଇ ଜଣାଇଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଲିଗନାଇଟ୍ ଯୋଜନା ସଞ୍ଚଳନକ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି, ସୁତରାଂ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସଙ୍କୁ ରୁଡ଼ିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁ ନାହିଁ । ତତ୍ପରେ ଚତୁଃ ସେକେଟାଣ୍ଡ ଓ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସିଧା ସଳଖ ପତ୍ରାଳାପ ଚାଲିଲା ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନିବାସନଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ତାଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତାବିତ ନିୟୁତ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ରାଜ୍ୟ ପବ୍ଲିକ୍ ସର୍ଭିସ୍ କମିଶନଙ୍କୁ ଏବଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପରିବହନ ସେକେଟାଣ୍ଡଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲା ।

*—ପ୍ରଥମେ ପାଣ୍ଡୁପାଠ ବନ୍ଦରର ଚତୁଃ ଇଣ୍ଡିନିଆର-କମ୍-ଆଡମିନି-ଷ୍ଟ୍ରେଟରଙ୍କ ମାସିକ ଦରମା ହାର ରାଜ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ଅନୁମୋଦନକ୍ରମେ ତା ୫-୧୦-୭୧ ରଖିରେ ୪୨୦୦-୫୦-୨୨୫୦ ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ ସେ ପାଣ୍ଡୁପାଠ ପେନସନ୍ ଟଙ୍କା ବାଦ୍ ଏବଂ ଇନ୍‌ଡମେଣ୍ଟ୍ ସହିତ ମାସିକ ୨୫୦୦ ଟଙ୍କା ବେତନ ଓ ମାଗଣା କ୍ୱାର୍ଟର ଗୁଡ଼ିକାରୁ ତଦନୁଯାୟୀ ଦରମାହାର ୨୫୦୦-୫୦-୨୭୫୦ ଟଙ୍କା (ପେନସନ୍ ବାହାରେ) ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଫି-କ୍ୱାର୍ଟର ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପୁନର୍ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯିବା ବେଳେ ତାଙ୍କର ସରକାରୀସୂତ୍ର ମୋଟ ଆୟ (ଦରମା, ପେନସନ୍, ରହଣି ଇତ୍ୟାଦି ମିଶ୍ରି) ସାଧାରଣତଃ ତିନି ହଜାର ଟଙ୍କା କମ୍ ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦରମା ହାରରୁ (ଯେଉଁଟା କମ୍ ହେବ) ଅଧିକ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏ ନିୟମ ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଶ୍ୱର କରାଯାଇଥିଲା ।

*—ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ପାଇଁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷିଆ ଗୁରୁତ୍ୱ-ନୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବାବେଳେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଚୁକ୍ତିର ପ୍ରଥମ ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅସ୍ଥାୟୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେତିକି କୁଟି ମିଳିବା କଥା, ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ ସେତିକି କୁଟି ପାଇବାକୁ ହକ୍ଦାର ହେବେ । କିନ୍ତୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମ ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁସାରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମିଳୁଥିବା କୁଟି-ପୁରସ୍କାର ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ହକ୍ଦାର କରାଗଲା ।

୭—ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ନିୟୁତ ପଦ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବା ସମୟରେ ଶ୍ରୀ ନିବାସନଙ୍କ ସଭିଷ୍ଟ-ରେକର୍ଡ଼ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ନଥିଲା । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ମଙ୍ଗାର କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ ନେତେଲି ଲିଗନାଇଟ୍ କର୍ପୋରେସନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସମୟରେ, ତାଙ୍କର ପୁଅ ପରିଚିତ କେତେ ଜଣ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟରକୁ କେତେକ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନୁକୂଳତା ବା ପକ୍ଷପାତୀତା ଦେଖାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଶାଖାର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପୋଲିସ୍ ସମ୍ମୁଖେ ଏକ କେସ୍ରେ (ପି. ଭ. —୩୭/୫୯) ସଂପୃକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ରାଜ୍ୟର ଉଦ୍ୟୋଗ ସାଗର ଯୋଜନା ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବାବେଳେ ତାଙ୍କର ପରିଚିତ କେତେଜଣ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ବନ୍ଦୀକୁ ନେତେଲି ଲିଗନାଇଟ୍ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟରେ ପକ୍ଷପାତୀତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା । ଅନୁସନ୍ଧାନ ବା ତଦନ୍ତ ପରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯଥାଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ କେସ୍ଟିକୁ ତା ୧୪-୧୦-୭୦ରଖରେ ଫେରୁଇଛାଡ଼ି, ଖଣି ଓ ଇନ୍ଦନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

୭—ଟ ୧୦୦୦-୫୦-୧୧୫୦ ଟଙ୍କା ବେତନ ହାରରେ ପାରାଦ୍ଵୀପ ବନ୍ଦର ପାଇଁ ଏକ ଚଫ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର କମ୍ ଆଡ଼ମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ପଦ ତା ୫୧୦୧୨୧ରେ ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲା । ଏହି ପଦ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବାକୁ ରାଜ୍ୟ ପବ୍ଲିକ୍ ସଭିଷ୍ଟ କମିଶନଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଥିବା ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳୁ ନାହିଁ । ମୋଟ ଉପରେ ୧୯୭୧ ନଭେମ୍ବରରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ସହୃଦ ସିଧାସଳଖ ପତ୍ରାଳାପ ଚାଲିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାନୁଯାୟୀ ୧୯୭୧ ମେ' ମାସରେ ତାଙ୍କ ଦରମା ସଶୋଧିତ ହାରରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା । ସେତେବେଳେ ସେ ବିଷୟରେ ପବ୍ଲିକ୍ ସଭିଷ୍ଟ କମିଶନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କିଛି କୁହାଯାଇ ନଥିଲା । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ ୧୭।୭।୭୧ ତାରିଖରେ ପାରାଦ୍ଵୀପ ବନ୍ଦରର ଚଫ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର-କମ୍-ଆଡ଼ମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ରୂପେ ଦାୟିତ୍ଵ ଗ୍ରହଣ କରିଯାଉଥିବା ପରେ ତା ୩୦।୭।୭୧ରେ ସେ ବିଷୟ କେବଳ ପବ୍ଲିକ୍ ସଭିଷ୍ଟ କମିଶନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେଥିରେ ଲେଖା ଯାଇଥିଲା ଯେ, ବହୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଷୟ ବିଚାର କରିଯାଉଥିବା ପରେ ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଦକ୍ଷତା ଓ ବାସ୍ତବ ଉପଯୋଗିତାରେ ସରକାର ପୁରୁଷ୍ଟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପାରାଦ୍ଵୀପ ବନ୍ଦରର ଚଫ୍

ଇଞ୍ଜିନିୟର-କମ୍-ଆଡ଼ମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିଷୟ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି, ସେମାନଙ୍କର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଏବଂ ଉକ୍ତ ପଦ ପାଇଁ ସରକାର କି ପ୍ରକାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଯୋଗ୍ୟତା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ, ତାହା ଜାଣିବାଲାଗି ରାଜ୍ୟ ପବ୍ଲିକ୍ ସର୍ଭିସ୍ କମିଶନ ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ପତ୍ର ଲେଖିଥିଲେ । ଏହି ପଦ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବା ଉଚିତ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କମିଶନ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ୧୯୩୭ ଡିସେମ୍ବର ଅର୍ଡର ଦେଇଥିଲେ ଯେ “ପି. ଏସ୍. ସି. କୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ଭାବରେ ଜଣାଇ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ କି ଏହି ପଦ ବିଜ୍ଞାପିତ ହେବ ନାହିଁ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାରଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ରୂଢ଼ାନ୍ତ ।”

ରାଜ୍ୟ ପବ୍ଲିକ୍ ସର୍ଭିସ୍ କମିଶନକୁ ଆହୁରି ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନଙ୍କର ଅଭାବ ରହିଥିବା ଜଣାଣୁଣା କଥା । ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦରର ଚର୍ଚ୍ଚ ଇଞ୍ଜିନିୟର-କମ୍-ଆଡ଼ମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ପଦ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚକୋଟିର ପରି-ଗୁଳନା ଦକ୍ଷତା ତଥା ଯୋଜନା ନିର୍ମାଣର ବ୍ୟାପକ ଅଭିଜ୍ଞତାସମ୍ପନ୍ନ ଜଣେ ସୁଯୋଗ୍ୟ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କଠାରେ ଏହିସବୁ ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ୱରୂପ ପରିମାଣରେ ରହିଛି । ୧୯୨୩ ଫେବୃୟାରୀ ୯ ତାରିଖରେ ପବ୍ଲିକ୍ ସର୍ଭିସ୍ କମିଶନ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର ଅନୁମୋଦନ କଲେ ବେଳେ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ ପୁର୍ବରୁ ପାଇଥିବା ବେତନ ହାର ବିଷୟ ବିଚାରକୁ ନେଲେ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ବେତନ ହାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଅତିରିକ୍ତ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ।

“—ଓଡ଼ିଶାର ଚର୍ଚ୍ଚ ସେନ୍ସେଟିଭ୍‌ସ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ନିଯୁକ୍ତି ବିଷୟ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପରିବହନ ବିଭାଗୀୟ ସେନ୍ସେଟିଭ୍‌ସ୍‌ଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲା, ସେତେବେଳେ ପରିବହନ ସେନ୍ସେଟିଭ୍‌ସ୍‌ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଯୋଜନା କମିଶନଙ୍କ ପାଖରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୀତିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ରୂପେ ହେବା ପରେ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ପାଦ୍ମ୍ୟର ଅଫିସରଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ ଦିଆଯିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଉନ୍ନତ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଆଦି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇବା ଲଗ ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ଏକଜୁକ୍ଯୁଟିର ଇଞ୍ଜି ନିୟୁରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥଳ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବା ଫିଲଡ଼ ଇନଭେଷ୍ଟିଗେସନ ଡିଭିଜନ ଗଠନ କରିବାକୁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

୯—ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନ ୧୭ । ୭ । ୭ । ତାରିଖରେ ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦର ଚିଫ୍ ଇଞ୍ଜି ନିୟୁର-କମ୍-ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ରୂପେ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ତାଙ୍କ ନିୟୁକ୍ତିର ୫ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ୧୭ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ୨୫୦୦ ଯୁନିଟ୍ ଟ୍ୟୁବୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର (ଘର ତିଆରି ପାଇପ ଗ୍ରହ) ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଦେଲେ; ଅଥଚ ସେତେବେଳେ ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଜରୁରୀ ଦରକାର ଥିବା ଭଳି ଜଣାପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ପୁଣି ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ପରିମାଣର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଦରକାର ହେବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଧାରଣା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନ ସେତେବେଳେ ସମୟ ସୁଯୋଗ ପାଇ ନଥିଲେ । ଏହି ଟ୍ୟୁବୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ୯୦ ଭାଗ ଅଗ୍ରୀମ ନେବାକୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ଦେଇଥିଲା, ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିନେବାଲାଗି ସେ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଫଳରେ ଅର୍ଡର ଦିଆଯିବାର ୨୪ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଚମ୍ପେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ଲିମିଟେଡ଼କୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୧୪ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

୧୦—ସପ୍ତମ୍ବର ୧୯୬୨ ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ୨୫୦୦ ଯୁନିଟ୍ ଟ୍ୟୁବୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ପାଇଁ ଅର୍ଡର ଦିଆଗଲା, ତଥାପି ୧୯୬୩ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍ ବର୍ଷକ ପରେ ମଧ୍ୟ ପାରାଦ୍ୱୀପ ପାଇଁ ଇଞ୍ଜି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ପାଇପ ଏବଂ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ଜନିତ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ କାରଖାନାର ହତା ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ସେକ୍ରେଟାରିଙ୍କ ପାଖକୁ ୭ । ୮ । ୬୩ ତାରିଖରେ ଦେଇଥିବା ଏକ ଚିଠିରେ ଲେଖିଥିଲେ ଯେ, ବନ୍ଦର ଅଞ୍ଚଳ ଲୁଣା ପବନଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ଥିବାରୁ ଏବଂ ଗଢ଼ିତ କରି ରଖିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନର ଅତ୍ୟଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉକ୍ତ ଜନିତଗୁଡ଼ିକ ସେଠାରୁ ଉଠାଇବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟାଂସୀ :—

୧୧—ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଏକ ବୃହତ୍ ଓ ଜରୁରୀ ଯୋଜନା ପାଇଁ ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନାହିଁ ତାହାର ସୀମା ବାହାରେ ଆକର୍ଷଣୀୟ ବେତନ ଦେଇ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ବା କ୍ଷମତା ପରକାରଙ୍କର ରହିଛି ଏବଂ ବଡ଼ ବଡ଼ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକରେ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଳମ୍ବ ନ କରାଇ ରୁରନ୍ତ ଶେଷ କରିବା ଓ ତଦ୍‌ବ୍ୟାଜୀ ଜାଗାକୁ ବ୍ୟୟର ସଞ୍ଚୟ କରାଇବା ହେଉଛି ତାଙ୍କର ଯୋଗିତ ନୀତି । ତାଙ୍କ ମତରେ କର୍ମଠିଆ ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାରେ ହିଁ ଜାତିର ମିତବ୍ୟୟିତା ନିହତ । ସେ ଆହୁରି ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଗୋଟିଏ ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ କର୍ତ୍ତା ରୂପେ ଜଣେ ପୁରସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବର୍ରୁପିବା ପରେ ତାଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ଦିଆଯିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

୧୨—ସେ ଆହୁରି କହିଥିଲେ ଯେ, ପାରାଦ୍ୱୀପ ପୋତାଣ୍ଡିୟ ଯୋଜନା ଯାହା କି ୧୯୭୨ ମସିହାର ଶେଷ ଭାଗରେ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା, ଆଉ ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ୭୦ ହଜାର ଟନ୍ କ୍ଷମତାବିଶିଷ୍ଟ ଜାହାଜଗୁଡ଼ିକ ସେଠାରେ କାରବାର କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯିବ । ନାନା ଗୁରୁତର ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏ ଯୋଜନା ଯେପରି ଅଗ୍ରଗତି କରିଛି, ତାହା ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟାଭିଜ୍ଞ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛି । ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦରରେ କରାଯାଇଥିବା ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ସଙ୍ଗଠନ ଦେଖି ଯୋଜନା କମିଶନର ଡେପୁଟି ଚେୟାରମେନ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ମେହେଟା ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି ।

୧୩—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଆହୁରି କହିଥିଲେ ଯେ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମାଲ ଖିରି କରିବା ପାଇଁ ରୁରନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାର ମୂଲ୍ୟ ଦେବା ଏକ ଅପରାଧ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହା ଅକର୍ମଠିଆ ଓ ଦୁର୍ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ସମୁଚିତ ପ୍ରତିକାର ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ :—

୧୪—ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ପାଇଁ ମନ୍ତ୍ରର କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପତ୍ରି ଓ ପୁରସ୍କା ସୁଯୋଗ ଯଥାର୍ଥ କି ନା ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଚାରରୁ ଏହିସବୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପଦପାଠାତା ତାଙ୍କପ୍ରତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିଲା କି ନା, ଏହି ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିଚାର କରିବାର କଥା ।

୧୫—ଏ ସଂହାରରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

(କ) ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦରର ଚମ୍ପୁ ଇଂଞ୍ଜିନିୟର-କମ୍-ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ପଦ ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଓ ଦକ୍ଷତା ସମ୍ପର୍କରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ବନ୍ଦର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କର କୌଣସି ଅଭିଜ୍ଞତା ବା ବିଶେଷଜ୍ଞତା ଥିଲା ବୋଲି ଫାଇଲପତ୍ରରେ କୌଣସି ସୂଚନା ନାହିଁ । ଏପରିକି, ତାଙ୍କର ନିୟୁତ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବା ସମୟରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ସର୍ଭିସ ରେକର୍ଡ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ପହଞ୍ଚି ନଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ପୁର୍ବ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ତନଖି କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିବା ପରି ଜଣାପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ଯଦି ତାହା କରାଯାଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ସେ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ଶ୍ରେଣୀଲ ପୋଲିସ ସହାୟ ଏକ କେଶରେ ସଫୁଲ୍ ହୋଇଥିବା କଥା ମଧ୍ୟ ପଦାକୁ ଜଣାପଡ଼ିଥାନ୍ତା ।

(ଖ) ଏହି ପଦପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟ ଇଂଞ୍ଜିନିୟର ମିଳିବେ କି ନା, ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଥିବା ପରି ଜଣାପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ପବ୍ଲିକ ସର୍ଭିସ କମିଶନର ମୂଳପତ୍ରରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏହି ପଦ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେହି ଲୋକମାନଙ୍କର ବିବରଣ ଜାଣିବାକୁ ପବ୍ଲିକ ସର୍ଭିସ କମିଶନ ଚାହିଁବାରୁ ଉତ୍ତରରେ କେବଳ ଏତିକି କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଭିଜ୍ଞ ଇଂଜିନିୟରମାନଙ୍କର ଅଭାବ ରହିଥିବା ଜଣାଶୁଣା କଥା । ଏହି ପଦ ପାଇଁ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଦେବାକୁ ଏବଂ ଏଥିଲଗି ଯୋଗ୍ୟତମ ପ୍ରାର୍ଥୀ ବାଛିବାକୁ ପବ୍ଲିକ ସର୍ଭିସ କମିଶନର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

(ଗ) ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆନୁକୁଲ୍ୟ ଓ ପସ୍ତପାତିତା ସହକାରେ ନିୟୁତ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ପଦ ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ୫। ୧୦ । ୭୯ ଡାରିଙ୍ଗରେ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ବେତନ ହାରକୁ ପରେ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ଆପଣ୍ଡି ସତ୍ତ୍ୱେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କୁ ବେତନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ସହକାରେ ପେନ୍ସନ୍ ପାଇବା ପାଇଁ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଭଳି କୁଟ୍ତି

ସୁବିଧା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମ ବାଦଲ କରିଯାଇ ତାଙ୍କପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଦ) ଇନ୍ଦ୍ର ପଦ ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନବାସନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଯୋଗ୍ୟତା ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପଦ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁବିଧା ପୁରୋଗ ପାଇବାକୁ ସେ ହକ୍ଦାର ବା ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ ବୋଲି କହିବା ଅତି କଷ୍ଟକର । ଏହିଭଳି ଉପାଦେରେ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆନୁକୂଲ୍ୟ ସହକାରେ ଏକ ପଦ ହାସଲ କରିଥବା ଜଣେ ଅନ୍ୟର ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଅନୁରକ୍ତ ରହି ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରିବା ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ଅଭିଯୋଗ—ନଂ-୪ ରୁ ନଂ-୭

୪—କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ କାରଖାନାରୁ ଯେଉଁପଦ ପାଇପ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେଉ ନ ଥିଲା, ସେଥିରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ରେ ଟ୍ୟୁବ୍‌ଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ତିଆରି ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଏହି କାରଖାନା ଏକଗୁଡ଼ିଆ କାରବାରର ସୁବିଧା ପାଇଥିଲା । ସରକାରକୁ ଏହିପଦ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର ମଗାହେଉ ନଥିଲା ।

୫—ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦରରେ ଘର ତିଆରି ପାଇଁ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗକୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଟ୍ୟୁବ୍‌ଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଯୋଗାଇଥିଲେ । ଏହା ଯୋଗାଇବାକୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ ନିଜଆଡ଼ୁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଟେଣ୍ଡର ମଗାଯାଇ ନଥିଲା । ଇଞ୍ଜିନିଅରଙ୍କ ମତରେ ପାରାଦ୍ୱୀପରେ ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଟ୍ୟୁବ୍‌ଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଉପାଦେୟ ନୁହେଁ ।

୬—ଟିକରପଡ଼ା ଯେଜନା ମଞ୍ଜୁଷା ନ ପାଇଥିଲେହଁ ଟିକରପଡ଼ା-ଠାରେ ଟ୍ୟୁବ୍‌ଲର ଘରପାଇଁ ରଜାଘରକାର ଗୋଟିଏ ଦିନରେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍‌ ଲିମିଟେଡ୍‌ ଅତ୍ରୀମ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ସ୍ପେଟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଲବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ ଓ କଟକ ଶାଖାରୁ ନଗଦ ଟଙ୍କା ଆଣିବାପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆମକୁ ମଳିଥୁବା ପାଇଲ ଯାଅ କରବାରୁ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟ ବାହାରିଛି —

ଝିକରପଡ଼ା ଯୋଜନା ପାଇଁ କଣିଥିବା ଟୁଙ୍ଗୁଲର ଶ୍ରମକର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜଣାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏପରି କଣିହୋଇଥିବା ପାଇଲ ନାହିଁ ।

କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ୧୯୭୧ ମସିହା ଜୁନଠାରୁ ୧୯୭୩ ମସିହା
ଡିସେମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଭାଗ କେତେ ଟ୍ରସ
କଣିଛନ୍ତି, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ହୁସାବ ଦିଆଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ
ନଥିପକ୍ଷ ଯାଅ କରାଯାଇଛି, ସେହି ଭାବେ ଉପରେ ଏହି ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରାଯାଇଛି । ଖରଦ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଛି କେତେକ ପାଇଲ ଯାଅ କରବାକୁ
ବାକି ରହିଛି ।

ତାରିଖ	ସରକାରୀ ବିଭାଗ	ମୂଲ୍ୟ
୧୭-୮-୭୨	ବିଜିନ୍ୟ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି (ବେଲ)	ଟ ୧୭,୮୫,୫୧୨-୫୦
୧୧-୧୧-୭୨	ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦର	ଟ ୨,୦୦,୯୮୦-୦୦
ଅଷ୍ଟେ ୭୨	ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନ	ଟ ୧୭,୯୭,୫୭୮-୨୦
ଜୁନ ୭୨ରୁ ଡିସେମ୍ବର ୭୩	ପୁର୍ଣ୍ଣିବେଗ, ଶିଳ୍ପ ତାଲୁକାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏକସପ୍ରେସ୍ ହାଇଡ୍ରୋ ପୁରୁଷ୍ଟ, ଟେଣ୍ଟିଂ ଇଞ୍ଜିନିୟର, ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗ ।	
		ଟ ୮,୦୦,୦୦୦-୦୦ ପ୍ରାୟ
		ଟ ୪୪,୮୪,୦୭୦-୭୦

ଉପରୋକ୍ତ ଖରଦ ସମ୍ପର୍କରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବେନିଫିସ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ
ହୋଇଛି ।

- (କ) ଅଧିକାଂଶ ଖରଦପାଇଁ ଟେଣ୍ଟିର ମଗାଯାଇ ନାହିଁ ।
- (ଖ) କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ନିଜରୁ ଅବେଦନ କରି ଅର୍ଡର
ନେଇଛନ୍ତି ।

(ଗ) ଟେଟ ନ ମଗାଇ କେତେକ ଅର୍ଡର ଦିଆଯାଇଛି ।

(ଘ) ଯୋଗାଇଥିବା ଜିନିଷକୁ ତନି ନିଏ ଓ କପରି କରିବେ
ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଅର୍ଡର ଦେବାବେଳେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

(ତ) ସାଧାରଣତଃ ଶତକଡ଼ା ୯୦ ଗ୍ରାମ ମୂଲ୍ୟ ଅତ୍ରୀମ ଦେବା କଥାରେ ରାଜନାମା ହୋଇଛି ।

(ଚ) ଜନସଂଯୋଗାଇବାରେ ବିଳମ୍ବ ଦିଶିଲେ, ଜନସଂ ଖରାପ ପଡ଼ିଲେ ବା ମାଲ ଉତ୍ତାରବା ପ୍ରଭୃତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଲଘନ କଲେ ହେଁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

୩—୧୯୫୯ ସାଲରେ ଯେତେବେଳେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଟ୍ୟୁବୁଲର ଫୁଲ୍‌ଚର କାରଖାନା ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ କଲା, ଯେତେବେଳେ ଏହାର ତଥାବ୍ୟୟନ ବ୍ୟବହାର ଶୁରୁରେ କଥାବାଣ୍ଟା କରି ସରକାରକୁ ଶସ୍ୟଗୋଲ୍ ଦର ତଥାବ୍ୟ କରବାକୁ ଏହି ଟ୍ୟୁବୁଲର ଫୁଲ୍‌ଚର ନେବାପାଇଁ ମଗାଇଥିଲେ । ଟାଟା-ସ୍ଥିତ୍‌-ଲ୍‌ଏଡ଼ିଂ ମେଟପା କର୍ପୋରେସନ ଯେତେ ଦରରେ ଯୋଗାଇବାକୁ ହୁଏବ ଦେଇଥିଲେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଦର ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେହି ଦରରେ ମାଲ ଯୋଗାଇବାକୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ ।

୪—ତତ୍ପରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ସତ୍ତ୍ୱେ ଦେଲେ, ଯେ ମାଲ ସରବରାହ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦିଆଯାଉ ଏବଂ ଶତକଡ଼ା ୯୦ ମୂଲ୍ୟ ଅତ୍ରୀମ ଦିଆଯାଉ । ରାଜ୍ୟସରକାର ଏହିସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜିହୋଇଥିଲେ ।

୫ । ୧୯୭୧ ମସିହା ମେମାସରେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଡିରେକ୍ଟର ସବୁ ବିଶ୍ୱାସୀନକୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ପୁଷ୍ଟପୋଷକତାରେ ଗଠିତ ‘ରାଉରକେଲ୍ ଫାବ୍ରିକେସନ ଲିମିଟେଡ୍’ ଟ୍ୟୁବୁଲର ଫୁଲ୍‌ଚର ପ୍ରଭୃତି ମାଲ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ବିଶ୍ୱାସୀନେ ସେହି କମ୍ପାନୀକୁ ଅର୍ଡର ଦିଅନ୍ତୁ ।

୬ । ୧୯୭୧ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ତତ୍କାଳୀନ ଡେଭେଲପ୍‌ମେଣ୍ଟ କମିସନର ଟ୍ୟୁବୁଲର ଫୁଲ୍‌ଚରର ଦରପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର ଭିତ୍ତିରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ୧୯୭୧ ମସିହାରେ ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ଦେଖାଗଲା ଯେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଦର ସବୁଠାରୁ ଚଢ଼ା ।

୭ । ୧୯୭୧-୭୨ ମସିହାର ଆୟବ୍ୟୟ ହୁଏବ ଦେଇ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଯେଉଁ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି

ଯେ ପୁର ଦୁଇବର୍ଷ ଧରି ଟୁରୁଲର ଖୁଜର ଦରନେଇ ବଜାରରେ ଖର
ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଗୁଲୁଛୁ, ସେଥିପାଇଁ ବାଧ୍ୟହୋଇ ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ସମ୍ମୁଖୀନ
ହେବାକୁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଡାହାର ଦର ହ୍ରାସ କରିଛନ୍ତି ।

୮ । ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ସରକାରକୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବାକୁ କଳିଙ୍ଗ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଗୁଲୁ ସରକାରଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ
ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଉପାଦାନର ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲେ ହେଁ
ସେମାନେ ପୁରୁଣା ଦରରେ ମାଲ ଯୋଗାଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ
ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଯୋଗୁଁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଡାହାର ଦର ହ୍ରାସ
କରିଥିଲେ ହେଁ ଗୁଲୁ ସରକାରଙ୍କୁ ଯେଉଁ ମାଲ ଯୋଗାଇଛନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ
ସେମାନେ କି କମାଇ ନାହାନ୍ତି ।

୯ । ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ସଙ୍ଗେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଏହି ଟୁରୁଲର
ଖୁଜର ସପର୍କରେ ଦର ଚୁକ୍ତି ନ କରିଥିବାରୁ ଏବଂ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜରୁ
ମାଲ ଖରିଦକେଲେ ଗୁଲୁସରକାର ତେଣ୍ଡର ମଗାଇନଥିବାରୁ, ଗୁଲୁ ସରକାର
ଏହି ମାଲ ଖରିଦ କରିବାରେ କେତେ ଅଧିକା ବ୍ୟୟ କରିଛନ୍ତି, ତାହା
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିହେବ ନାହିଁ । ଫାଲଗୁନ ଦେଶାଧିପତି ଯେ ଗୁଲୁର
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗ ୫୭୩ ମୁନିଟ ଟୁରୁଲର ଖୁଜରପାଇଁ ମୁନିଟ ପ୍ରତି ୪୩୦୦
ମୁଲରେ ୧୯୭୪ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ଅର୍ଡର ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ସେହି
ସମୟରେ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଦଣ୍ଡକାରଣୀ ଉନ୍ନୟନ ସମ୍ପାଦନା ସେହି
ମାସର ଟୁରୁଲର ଖୁଜର କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜରୁ ଖରିଦ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ
ଡାହାର ଦାମ ବହୁତ କମ୍ ଥିଲା । ଏପ୍ରିଲ ୭୪ର ଏହି ଅର୍ଡରରେ ଗୁଲୁସରକାର
କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜକୁ ବହୁଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅଧିକା ଦାମ ଦେଇଛନ୍ତି ।

୧୦ । ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଅଡର ଦାମ ଏବଂ ଗୁଲୁର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ
ବିଭାଗର ଦାମ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ତାରତମ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଏବଂ ନଭେମ୍ବର ୭୯ରେ
ଡେଭେଲପମେଣ୍ଟ କମିସନର ଯେଉଁ ତେଣ୍ଡର ମଗାଇଥିଲେ, ତାହାର ଦାମସବୁ
ପରୀକ୍ଷାକଲେ ଏବଂ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଡାହାର ଦର କମାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ
ପୁରୁଣା ଦରରେ ଗୁଲୁ ସରକାରଙ୍କୁ ମାଲ ଯୋଗାଇବାର ଯେଉଁ ଆବେଦନ
କରିଥିଲେ, ତାହା ନଥିଲେ ପରସ୍ପର ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ୧୯୭୧-୭୩ ସାଲ

ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଯେଉଁ ଦରରେ ମାଲ ଯୋଗାଇଛନ୍ତି, ତାହା ପ୍ରଚଳିତ ବଜାର ଦରଠାରୁ ବହୁତ ବେଶି ।

୧୧ । ୧୯୫୯-୬୦ ସାଲରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଟ୍ୟୁବୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ୯୦ ଅଗ୍ରୀମ ଦାମ ନେଉଥିବା ପକ୍ଷରୁ ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହତାବଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ଏହି ଗତିର ବିବେଚନା କରିବାରୁ ୧୯୬୦ ମେ ମାସରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଅଗ୍ରୀମ ରୁଦ୍ଧିର ସର୍କିଲ୍ ପରିଚାଳିତ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ୧୯୬୧-୬୩ ମସିହାରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଯେଉଁ ପରୁ ମାଲ ଯୋଗାଇଲେ, ସେଥିପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଏହି ଶତକଡ଼ା ୯୦ ଦାମ ଅଗ୍ରୀମ ଦାମାନ୍ତରେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସେଥିରେ ସମ୍ମିତ ଦେଇଥିଲେ ।

୧୨ । କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ର ବାର୍ଷିକ ହସାବଖର୍ଚ୍ଚରୁ ଏହି କମ୍ପାନୀର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ।

ବର୍ଷ	ଉତ୍ପାଦନ	ବିକ୍ରୀ
୧୯୫୯-୬୦	୧୨୭୫ଟନ	ଟ ୨୩ଲକ୍ଷ]
୧୯୬୦-୬୧	୫୭୦ ଟନ	ଟ ୧୭.୫ଲକ୍ଷ
୧୯୬୧-୬୨	୧୨୦୦ ଟନ	ଟ ୨୭.୭ଲକ୍ଷ
୧୯୬୨-୬୩	ଉତ୍ପାଦନ ହସାବ ଦେଇନାହାନ୍ତି	ରାଜ୍ୟବାହାରେ ବିକ୍ରୀ ପରିମାଣ ଟ ୧୪ଲକ୍ଷ

୧୩ । ୧୯୬୨ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ବାର୍ଷିକ୍ୟ ବିଭାଗ (ବନ୍ଦର) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କରପୋରେସନ ଦୁଇଟି ବଡ଼ ଅର୍ଡର ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ତାହାର ପରିମାଣ ହେବୁଛି ୧୨୯୦ଟନ ଓ ମୂଲ୍ୟ ହେବୁଛି ଟ ୩୨ ଲକ୍ଷ । କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ର ପୁରା ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ପାଦନର ପରିମାଣ ଏହି ଦୁଇଟି ଅର୍ଡର ସହିତ ପ୍ରାୟ ସମାନ ।

୧୪ । ୧୭/୧୮/୭୧ ତାରିଖରେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ସର୍ବୁଚ୍ଚ ଅନୁସାରେ କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ଡିଲିଭରମାନଙ୍କଠାରୁ ମାଲ ଖରିଦ ହେବା କଥା । ଓଡ଼ିଶାରେ କେବଳ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଟ୍ୟୁବୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ତିଆରି କରନ୍ତି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ସେମାନଙ୍କର ଭାରସାସ୍ତ୍ର ଡିଲିଭର ଅଟନ୍ତି ।

୧୫ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗର (କେବଳ ବନ୍ଦର ଶାଖା) ଦାୟିତ୍ୱ ୧୯୭୨ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୧୭ ତାରିଖରେ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ୧୯୭୨ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୧୭ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନ ପାରାଦ୍ୱୀପର ଚିପ୍ ଇଞ୍ଜି-ନିୟର ତଥା ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଲେ ।

୧୬ । ୧୨ । ୭ । ୧୯୭୨ ତାରିଖରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ନିଜ ଆଡ୍ମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ଡୁନିଟ୍ ଟ୍ୟୁଲର ଟ୍ରକ୍ଟରର ଯୋଗାଇବାକୁ ଅବେଦନ କଲେ । ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୭ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଅଟେ । ଏଥିପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ୧୦ ଦାମ ଅତ୍ରୀମ ହିସାବରେ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଲେ ।

୧୭ । ଟେଣ୍ଡର ନ ମଗାଇ ପାରାଦ୍ୱୀପର ଚିପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର-କମ-ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ଶ୍ରୀ ଏ. ଶ୍ରୀନିବାସନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ମୁଖ୍ୟ ଡୁନିଟ୍ ଟ୍ୟୁଲର ଟ୍ରକ୍ଟରର ପାଇଁ ଅଡ଼ର ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜକୁ ଅଡ଼ର ଦେଲେ । ଅଡ଼ର ଦେବାର ୨୪ ଦଣ୍ଡା ମଧ୍ୟରେ ୨୪ ଲକ୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅତ୍ରୀମ ହିସାବରେ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ନିଜେ ଏହି ଅତ୍ରୀମ ଦେବାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ ।

୧୮—ଆଜରୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ କମିସନର ଜୁନ ୭୨ରେ ଯେଉଁ ଟେଣ୍ଡର ଭିତ୍ତିରେ ଦର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲେ, ସେ ଅନୁସାରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଦର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦରଠାରୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବପ୍ରକାରେ ଗଠିତ ରାଜ୍ଯକେନ୍ଦ୍ର ଡାକ୍ତ୍ରକେସନ ଲିମିଟେଡ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ମାଲ ଯୋଗାଇବା ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲା ବୋଲି ଜଣାଇଥିଲେ ହେଁ ସେହି କମ୍ପାନୀକୁ ଦାମ ମଧ୍ୟ ପରାସ୍ତକରି ନଥିଲା ।

୧୯—ଏ କଥା ପରିଷ୍କାର ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦରପାଇଁ ଏତେ ପରିମାଣରେ ଟ୍ୟୁଲର ଟ୍ରକ୍ଟରର ଜରୁରୀ ଦରକାର ନଥିଲା । ଅଡ଼ର ଦେବାର ଏକ ବର୍ଷପରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଟ୍ୟୁଲର ଟ୍ରକ୍ଟର ଓ ତାହାର ସାମଗ୍ରୀ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର କାରଖାନା ହଜି ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିରହିଥିଲା; ଚିପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର କମ୍ ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର ୭-୮-୭୩ରେ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗକୁ

ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ ବନ୍ଦରର ଲୁଣି ପବନ ଯୋଗୁଁ ଏବଂ ରଣିବାପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଅସୁବିଧାଯୋଗୁଁ ସେସବୁ ସେ ଆଣିବାକୁ ଅସମ୍ଭବ ।

୨୦—୧୨-୭-୭୨ରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗକୁ ମାଲ ଯୋଗାଇବାକୁ ଆବେଦନ କରିବା ସମୟରେ ସେହି ପର୍ତ୍ତରେ ମାଲ ଯୋଗାଇବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନକୁ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ସେହି ଅନୁସାରେ ଟ ୧୭ଲକ୍ଷ ମୁଲର ୨୫୦୦ ଯୁନିଟ ଟ୍ୟୁବୁଲର ଖୁଜତର ପାଇଁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ପାଖରେ ଅର୍ଡର ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନର କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଡିପୋଜିଟ କରିଥିଲେ । ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନର ଟ୍ୟୁବୁଲର ଖୁଜତରପାଇଁ କୌଣସି ଜରୁରୀ ଦରକାର ଥିବାର ଜଣାପଡୁ ନାହିଁ, କାରଣ ୧୯୭୪ ମସିହା ଆଦ୍ୟଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଡ଼ ପରିମାଣରେ ମାଲ ବ୍ୟବହାର ନ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ।

୨୧ । ଅଗଷ୍ଟ ୭୨ ମସିହାରେ ୨୫୮୦ ଯୁନିଟ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅର୍ଡର ଦିଆହୋଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ (ବନ୍ଦର) ଯେଉଁ ଶତକଡ଼ା ୯୦ ମୁଲ ଅର୍ତ୍ତାମ ଦେଇଥିଲେ, ତାହା ସ୍ୱୟଂ ପଟ୍ଟନାୟକ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ । ସେହି ବିଭାଗର ଅନ୍ୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଡର ଦେଇଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର ମନ୍ତବ୍ୟ—

୨୨—୧୯୫୯-୬୧ ମସିହାରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଯେତେ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୭୩ ଲାକ୍ଷ ମାଲ ଟ ୨୫,୯୪,୪୭୭-୦୦ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଖରିଦ କରିଥିଲେ । ୧୯୬୧-୬୩ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଟ ୩୦,୮୭,୭୩୪-୦୦ ଟଙ୍କାର ମାଲ ଖରିଦ କରିଥିଲେ, ଏହା ସମୁଦାୟ ବିକାର ପ୍ରାୟ ୪୫ ଲାକ୍ଷ ଅଟେ ।

୨୩—ସରକାର ଦର ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ଯେଉଁ ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ସେହି ଅନୁସାରେ ଟ୍ୟୁବୁଲର ଖୁଜତର ଯୋଗାଇ ଦିଆହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ବା ପରେ ଏହି ଦରରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

୨୪—ଅଗ୍ରୀମ ଟଙ୍କା ଦେବା ବ୍ୟୟ ପି. ଡବ୍ଲୁ. ଡି. କୋଡର ଏକ ମାମୁଲି କଥା । ଏପରିକି ମିଳିତ ମର୍ଦ୍ଦାମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟ ଏହି ଅଗ୍ରୀମ ଦେବା ଶୁଦ୍ଧ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ ।

୨୫—ଝୋଡ଼ କରିବା ସରକାରୀ ବିଭାଗମାନେ ଏହି ସବୁ ମାଲ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିଲେ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି, କାରଣ ତାହା ଆନୁମୋଦିତ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣକାରୀର ଦର ଦିଆଯିବ ଅନ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ ଦେବା ସମ୍ପର୍କରେ କଟକଣା କରିଦେଲେ ।

୨୬—ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନର ଅର୍ଡର ପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ୧୦ ମୂଲ୍ୟ ଅଗ୍ରୀମ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

୨୭—କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଅଂଶ ବାବଦରେ ୧୯୭୧-୭୨ ଓ ୧୯୭୨-୭୩ରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଲୋକେ ମାତ୍ର ୫୨୪୦୦୦ ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି ।

୨୮—ଦଣ୍ଡକାରଣ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଭା ପାଇଁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍ ଡି. ଯେଉଁ ମାଲ ନେଇଛନ୍ତି, ତାହା ସହଜ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନେଇଥିବା ମାଲକୁ ଚୁଲନା କରିବା ଅନ୍ୟାୟ, କାରଣ ଉନ୍ନୟନ ଗୁଣରେ ମୌଳିକ ତାରତମ୍ୟ ରହିଛି ।

୨୯—ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗର ଅର୍ଡର ଟେଣ୍ଡର ମନାହେଲେପରେ ଦିଆ ହୋଇଥିଲା ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ

୩୦—ଅସଲ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେଉଁ ଦରରେ ଜନସ୍ତ ବ୍ୟବହାର ହେଲା ତାହା ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ଦର କି ନାହିଁ ଏବଂ ଯେଉଁ ବେଳେସମ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା, ତାହା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଗୁରୁତର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହେଲା କି ନାହିଁ, ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌କୁ ଅର୍ଡର ଦେବା ଫଳରେ ତାଙ୍କପ୍ରତି କୌଣସି ବିଶେଷ ଆନ୍ତର୍କୁଳ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାଫଳରେ ସେହି କାରଖାନା ଅନୁଚିତ ସାଧନ ଲାଭ କରିଛି କି ନାହିଁ ?

୩୧—ଅନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେଉଁ ଅଗ୍ରୀମ ଦାମ୍ ଦିଆଗଲା, ଏବଂ ଯାହା ଫଳରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଆର୍ଥିକ ସୁବିଧା ପାଇଲା, ତାହା ଉଚିତ ଏବଂ ସୁଚିତ କି ନୁହେଁ ?

୩୨ । ଏହିସବୁ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିଚାର କରିବାବେଳେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।

(କ) ଶସ୍ୟ ଗୋଲ ଡିଆରି କରିବାପାଇଁ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ଯେଉଁସବୁ ଟ୍ୟୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଅଡ଼ର ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାରଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଏକ ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ସମୟରେ ପ୍ରଥମ କରି କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଟ୍ୟୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଡିଆରି କରୁଥିଲେ । ତାହାପରେ ଏହି ମାଲର ବଜାରରେ ଖୁବ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେଲା ଏବଂ ୧୯୬୧-୬୨ ମସିହାରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଆୟୁବ୍ୟୟ ହ୍ରାସ ସହଜ ଯେଉଁ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ବାହାରିଲା, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଯୋଗୁଁ ଏହାର ଦାମ କମାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଯେଉଁସବୁ ମାଲ ଯୋଗାଇଲେ, ସେଥିରେ ପୁରୁଣା ଦାମ ଦାବା କରୁଥିଲେ । ଏବଂ ଡିଆରି ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲେ ହେଁ ସେହି ଦାମର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବାର ଅବ୍ୟବହୃତ ପୁର୍ବରୁ ବା ପରେ ସେହି ୧୯୫୯ ଦରରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତାଙ୍କର ଅର୍ଡ଼ରପାଇଁ ଯେଉଁ ଦର ଦେଇଥିଲେ, ତାହା ୧୯୬୧-୬୨ ମସିହା ବେଳକୁ ଯେ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସବୁଠାରୁ ଅନୁକୂଳ ଦର, ତାହା ନୁହେଁ । ୧୯୬୧ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଡେଭେଲପମେଣ୍ଟ କମିସନର ଯେଉଁ ଟେଣ୍ଡର ଭିତ୍ତିରେ ଅନୁଯୋଜନ କରିଥିଲେ, ତାହା ପୁରୋକ୍ତ କଥାକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରତିପାଦିତ କରୁଛି । ୧୯୬୨ରେ ସେହି କୋଟେସନ ଯେତେବେଳେ ପସ୍ତକ୍ଷା କରାଗଲା, ସେଥିରୁ ପରିଷ୍କାର ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ବଜାରରେ ଟ୍ୟୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଯେଉଁ ଦରରେ ମିଳୁଛି, ତାହାଠାରୁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଦର ଚଢ଼ା । ରାଜ୍ୟର ସ୍ଥାୟୀ ବିଭାଗ ଏପ୍ରକାର ୭୦ରେ ଯେଉଁ ଅଡ଼ର ଦେଇଥିଲେ ସେଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ସେହି ମାପର ଟ୍ୟୁଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜରୁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି

ବହୁ କମ ଦାମରେ କିଣିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ଚଢ଼ା ଦାମ ଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଏକମାତ୍ର ଅର୍ଡ଼ରରେ ବହୁଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅତ୍ୟଧିକ ଦେଇଛନ୍ତି ।

(ଖ) କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଡି. ଜି. ଏସ୍., ଏଣ୍ଡ୍ ଡି. ଯେଉଁ ମାଲ କିଣିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି କାରଖାନାରୁ ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବିଭାଗ ଯେଉଁ ମାଲ କିଣିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଗୁଣ ହସାବରେ କିଛି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଥିଲେହେଁ ତାହାକୁ ବିଶୁଦ୍ଧକୁ ନେଇ ଏବଂ ମାଲ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ହସାବକୁ ନେଇ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ଏହି ଅର୍ଡ଼ରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ବହୁ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅତ୍ୟଧିକ ଦେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି ।

(ଗ) ଏହିସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଟେଣ୍ଡର ସୂତ୍ରରେ ଦର ମଗାଇବା ଉଚିତ ଥିଲା । ସବୁ ଖରିଦରେ ଏହି ମାଧ୍ୟମ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଏକ ଗୁରୁତର ତ୍ରୁଟି ଅଟେ ।

(ଘ) ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗ ଟେଣ୍ଡର ଭିତ୍ତିରେ ଦର ମଗାଇଥିଲେ ଏବଂ ଆଉ ତିନିଗୋଟି ଫାର୍ମକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦର ମଗା ହୋଇ-
ଥିଲା । ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାର ପୂର୍ବଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଦର କୋଟେସନ ଆସିବା କଥା । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟର ଦର କମ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜିନିଷର ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାହା ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହେଲା ନାହିଁ । ତାହାଛଡ଼ା ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହିସବୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବେ । ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ କାରଣରୁ ରାଉରକେଲା ଫାବ୍ରିକେସନ ଲିମିଟେଡର ଦର କୋଟେସନ ଡେରିରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ତେଣୁ ଆଂଶିକ ଅଡ଼ରପାର୍ସ ମଧ୍ୟ ତାହା ଗ୍ରହଣ ହେଲା ନାହିଁ । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଶିହାବିଲଟେସନ (ସୁନବାସ) ବିଭାଗ ୧୦୦ ମୁନିଟ ଟ୍ୟୁଲର ଷ୍ଟକଟର ଚୁରନ୍ତି ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଏହି ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା ନାହିଁ ଯଦିଓ ଏହାର ଦାମ ଅତି ଉଚ୍ଚ ଥିଲା । କାରଣ ଦର୍ଶାଗଲା ଯେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ସରି-
ଥିଲା । ଏଥିରୁ ପରିଷ୍କାର କଣା ପଡ଼ିଗଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡ-
ଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ବହୁ ଅଧିକା ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ।

(ଙ) ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କରପୋରେସନ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଟ୍ୟୁଲର ଷ୍ଟକଟର ବ୍ୟବହାର ନ କରିଥିବା କାରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଫାଇଲରେ କୌଣସିଠାରେ ଲେଖା ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଦର ତିଆରି ସାମଗ୍ରୀ

ମିଳିଲ ନାହିଁ ବୋଲି ଏପରି ଅବ୍ୟବହାର ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଲା । ଫାଇଲରୁ ଯାହା ଜଣ ପଡ଼ୁଛି ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ବହୁ ଗୁଣର ବେଶି ଅର୍ଡର ଦିଆ ହୋଇ-
ଥିଲା ଏବଂ ଅର୍ଡର ଦେବାର ଏକବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ତାହା ସବୁ ଅବ୍ୟବହୃତ
ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

(ଗ) ୧୯୭୧-୭୩ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଯେତେ ମାଲ
ଯୋଗାଯାଇଛି ତାହା ଶ୍ରୀ ବିଜୁପଟ୍ଟନାୟକ ଯେତେ କହୁଛନ୍ତି, ତାହାଠାରୁ
ତେର ବେଶି । ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ମାଲିନି କରପୋରେସନ
ଅଗଷ୍ଟ ୭୨ରେ ଯେତକ ଅର୍ଡର ଦେଇଛନ୍ତି ତାହା କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ପ୍ରାୟ
ବର୍ଷକର ଉତ୍ପାଦନ ସଙ୍ଗେ ସମାନ ।

(ଘ) ଓଡ଼ିଶା ଟ୍ରେଜେରୀ କୋର୍ଡ ପ୍ରଥମ ଭାଗର ଏସ୍.ଆର୍—୩୨୫
ଅନୁସାରେ ଜିନିଷ ହାତକୁ ନ ଆସିଲେ ଏବଂ ଜିନିଷ ତନଖି ନ ସରିଲେ
ଅଗ୍ରୀମ ଦେବା ବିଧେୟ ନୁହେଁ । ଅବଶ୍ୟ ଅତି ଜରୁରୀ ସ୍ଥଳରେ ଏହାର
ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହୋଇପାରେ । କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜଠାରେ ଯେତେ ଅଡର ଦିଆ-
ଯାଇଛି, ତାହା ଅତି ଜରୁରୀ ତେଣୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମରେ ପଡ଼ିବ ବୋଲି କହିବା
ଠିକ ନୁହେଁ ।

(ଙ) ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହତାବ ଏହି ଶତକଡ଼ା ୯୦ ଦାମ୍
ଅଗ୍ରୀମ ହସାବରେ ଦେବାର ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ
ସେଥିରେ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ସେତେବେଳେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡ-
ଷ୍ଟ୍ରିଜର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଅଗ୍ରୀମ ଦେବା କଥା ସମ୍ପର୍କରେ
ସରକାରୀ ଆପତ୍ତି ଜାଣି ମଧ୍ୟ ସେ ଯେତେବେଳେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ, ଏହି
ଅଗ୍ରୀମ ଦେବାପାଇଁ ସରକାରୀ ଆଦେଶ ଦେଲେ ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯିବ ଯେ ଅଗ୍ରୀମ ଦେବାପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ
୨୮ । ୧୧ । ୭୩ ତାରିଖରେ ହୁକୁମନାମା ଅନୁସାରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗକୁ ଯେଉଁ
କ୍ଷମତା ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇ
ଥିଲା । ତାହା ମଧ୍ୟରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ଅଗ୍ରୀମ ଦେବା ପୁରୁ ମାଲ
ପଠାଇବାର ପ୍ରମାଣ ମିଳିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୧ । ଓଡ଼ିଶା ଖଣି କରପୋରେସନ ଅର୍ଡର ଲାଗି ଶତକଡ଼ା ୯୦ର
ଅଗ୍ରୀମ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା କିନ୍ତୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ବ୍ୟାଙ୍କ

ଗ୍ୟାରେଣ୍ଡି ଦେଇ ନପାରିବାରୁ ଏ ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଲିମିଟେଡ ପରେ ଉଠେଇନେବା ଲାଗି କରପୋରେସନ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ୧୦ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଡିପୋଜିଟ କଲେ ।

୧୦ । ୧୯୭୧-୭୩ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପରିବାରର ଲୋକେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଲିମିଟେଡରୁ ଯେଉଁ ଲାଭାଂଶ ପାଇଥିଲେ, ସେ ଦୁଷ୍ଟିରୁ ସରକାର ସହଜ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲରେ କାରବାର ଫଳରେ ଯେଉଁ ଲାଭ ମିଳିଥିଲା ତାହା ସ୍ଥିର କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

୧୧ । ୧୦ । ୭୧ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମତେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସେଆର ବା ଷ୍ଟକ ଥିଲା ।

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ—୨,୨୩୯ ଇକ୍ସିଟି ସେଆର

୧୦୦ ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ ,,

ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ—୭୫୦ ଇକ୍ସିଟି ସେଆର

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ—

ମା'ଇନସ (ପି) ଲିଃ—୫୦୦ ,,

କୁମାରୀ ଗୀତା ପଟ୍ଟନାୟକ—

(ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଝିଅ)—୫୦୦ ,,

କୁମାର ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକ—

(ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପୁଅ)—୩୦୩ ,,

୧୪୯ ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ ସେଆର

ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମ ପଟ୍ଟନାୟକ—୫୦୦ ଇକ୍ସିଟି ସେଆର

କଳିଙ୍ଗ ଫାଇଣେସନ ଟ୍ରଷ୍ଟ—୨୯୨୭୪ ,,

ମୋଟ ୩୪୦୫୭ ଇକ୍ସିଟି ସେଆର

୨୪୯ ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ ସେଆର

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର—୨୦୦ ଇକ୍ସିଟି ସେଆର

୨୮୦୦ ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ ସେଆର

ମୋଟ ୩୪୨୫୭ ଇକ୍ସିଟି ସେଆର

୩୦୪୯ ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ ସେଆର

ସମତାପ୍ରାପ୍ତ ମୂଲ୍ୟନ—ଏକକୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା
୧୭୦୦୦ଟି ଇକ୍ସିଟି ସେଆର ।

ଏବଂ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ୧୦୦ ଟଙ୍କା କରି ୪ ହଜାର
ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ ସେଆର ।

ଅଂଶ ଖରିଦ ବାବଦ ମୂଲ୍ୟନ—ମୋଟ ୪୨ ଲକ୍ଷ ୪୫ ହଜାର ୧୫୦
ଟଙ୍କା । ତା ମଧ୍ୟରୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା
ଇକ୍ସିଟି ସେଆର ୩୮ ହଜାର ୮୫୦
ଏବଂ ଶେଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ
ସେଆର ୩୭୩୦ । ଏସବୁର ଅଂଶ
ବାବଦ ଟଙ୍କା ପୁରୁଷାଦି ଦିଆଯାଇଛି ।

କଲିଙ୍ଗ ଫାଇଣ୍ଡେସନ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ କାହାକୁ ନେଇ ଗଢାଯାଇଛି, ତାହା
ଠିକ୍ ଭାବରେ ଜଣା ନାହିଁ । ଏହି ଟ୍ରଷ୍ଟରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ
ପରିବାରର ଲୋକଙ୍କ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସ୍ୱାର୍ଥ ନିହତ ରହିଥିବା କଥା ଧରିନେଲେ
ଦେଖାଯିବ ଯେ ୪୨୪୫୧ ଇକ୍ସିଟି ଏବଂ ପ୍ରିଫେରେନ୍ସ ସେଆର ମଧ୍ୟରୁ
୩୪୩୦୫ଟି ସେଆର ହେଉଛି କଲିଙ୍ଗ ଫାଇଣ୍ଡେସନ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଓ ଶ୍ରୀ ବି.
ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାରର । ତେଣୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଜିରେ ତାଙ୍କର
ସର୍ବାଧିକ ସ୍ୱାର୍ଥ ଥିବା ବିଷୟ ଏଥିରୁ ପରିଷ୍କାର ହୋଇଯାଉଛି ।

ଅଭିଯୋଗ—ନଂ ୭

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲାବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ
କର୍ପୋରେସନ୍ ବଡ଼ବଳରେ ଥିବା କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଜିଲିମିଟେଡର ଲେ-
ସାଫଟ୍ ଫର ନେସନ୍ କିଣିନେଲା । ଏହି କାରଖାନାଟି କ୍ଷତିରେ ଚଳୁଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ଲାଭ ଦେଖାଇବା ଭଳି ହୁଏାବ ପତ୍ରରେ କାରଯାଦି କରାଯାଇଥିଲା ।
ଏହି କାରଖାନାଟିର ମୂଲ୍ୟ ମାତ୍ର ତିରିଶଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିବାସ୍ଥଳେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ
ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ୍ ପ୍ରାୟ କୋଟିଏ ଟଙ୍କାରେ ତାହାକୁ କିଣିନେଲା ।
ଏଥିପାଇଁ ଆଗରୁ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ ହୋଇନଥିଲା । ନେଲାବେଳେ କଲିଙ୍ଗ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ଜି ଚଳୁ କରିଥିବା ସମସ୍ତ ଦେୟକୁ ମଧ୍ୟ କର୍ପୋରେସନ୍ ନିଜ ମୁଣ୍ଡ

ଉପରକୁ ନେଲା । ଓଡ଼ିଶା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଲିମିଟେଡ୍ ଏ କାରଖାନା
କଣି ନେଲବେଳେ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ କମ୍ପାନୀର
ଡିରେକ୍ଟର ବୋର୍ଡର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଥିଲେ ।

ଯେତିକି ପାଇଲ ମିଳିଲା ତାକୁ ତନଖିବା ପରେ

ସେଥିରୁ ଯାହା ସବୁ ତଥ୍ୟ ମିଳିଲା :—

ବଡ଼ବିଲରେ ଥିବା ଲୋ-ସାଫ୍ଟ ଫରନେସ୍ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ
ଲିମିଟେଡ୍ ଅନ୍ୟତମ ଯୁନିଟ୍ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ
ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ବିଶେଷ ପରିମାଣରେ ସ୍ୱାର୍ଥ ରହିଛି । କଲିଙ୍ଗ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଲିମିଟେଡ୍ ଡିରେକ୍ଟର ବୋର୍ଡର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଥିଲେ ଶ୍ରୀ ବି.
ପଟ୍ଟନାୟକ । ତା ୨୩-୭-୬୯ରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଆସନରେ
ବସିବା ପରେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ ବୋର୍ଡର ଚେୟାରମ୍ୟାନ
ହେଲେ ।

୨—ଭାରତରେ ଏକ ଲୋ-ସାଫ୍ଟ ଫରନେସ୍ (ଲୁହା ତରଳା ଚୁଲା)
ସ୍ଥାପନ ଲାଗି ୧୯୫୪ରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ କୋ-ଉଏ (Ko-we)
ଜେନେରାଲ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହଜ ଏକ ଲାଇସେନ୍ସ ଚୁକ୍ତି କଲେ । ପ୍ରଥମ କଲ
ଭଲଭବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲାପରେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଦିନକୁ ୧୦୦ ଟନ ଉତ୍ପାଦନ
କରି ପାରବା ଭଳି ଦୁଇଟି କଲ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆହୁରି ୩ଟି
କଲ ସ୍ଥାପନ କରିବେ ବୋଲି ସେ ଚୁକ୍ତି କରିଥିଲେ । ଏହା ବଦଳରେ ଏସବୁ
କଲରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ତରଳ ପଦାର୍ଥର କାରଖାନା ବହାର ଦର ଅନୁସାରେ ଯାହା
ମିଳିବ ସେଥିରୁ ୧୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ରୟାଲ୍ଟି ମିଳିବ
ବୋଲି ଏ ଚୁକ୍ତିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ।

୩—ବର୍ଷକୁ ପନ୍ଦର ହଜାର ଟନ ଉତ୍ପାଦନ ଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ କଲିଙ୍ଗ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ବଡ଼ବିଲ ଲୋ-ସାଫ୍ଟ ଫରନେସ୍ ରୁ ୧୯୫୯ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରୁ
ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

୪—୧୯୫୪ରେ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏ କାରଖାନା
ସ୍ଥାପନ ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ଓ

ଟେକ୍ନିକାଲ ପରୀକ୍ଷାଦ୍ୱାରା ଏକ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ, ସେଥିରେ କୁହାଯାଇ-
ଥିଲା ଯେ ଲୌହ ପିଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନର ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ପର୍କରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ
ଯେଉଁ ହସାବ କରିଛନ୍ତି ତାହା ଅବାସ୍ତବ । ଏପରିକି ଟନ୍ ପିଣ୍ଡ ଅଟଳ କର-
ଯାଇଥିବା ଟ ୧୪୦-୦୦ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଲାଭଜନକ ହେବ ନାହିଁ ।
କାରଣ ସାଧାରଣ ଲାଷ୍ଟରନେସ୍ ମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ଲୌହପିଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ
ହେଉଛି ତାହାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଟନ୍ ପିଣ୍ଡ ୮୦ ଟଙ୍କାରୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଭିତରେ
ପଡ଼ୁଛି ।

*—କାରଖାନାରେ ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭର * ମାସ ପରେ କାରଖାନାର
ଶକ୍ତି ମାସକୁ ଦୁଇହଜାରରୁ ଛ ହଜାର ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଲାଗି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ
ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରାଳୟକୁ ତା ୧୩/୨/୬୦ ରେ
ଦରଖାସ୍ତ କଲେ । ଏଭଳି କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ସ୍ୱରୂପ ଦର୍ଶାଗଲା ଯେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ବସାଯାଇଥିବା କଲର ଶକ୍ତି ଯେତେ ତଦ୍ୱାରା ଯତ ହେଉଛି ।

୬-୧୯୬୦ ଜୁନ୍ ୩ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ
ଜଷ୍ଟିତ ଶଶି ଓ ଜୟନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଲେ । ସେଥିରେ ସେ
ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ଟାରିଫ୍ କମିଶନରଙ୍କ ପକ୍ଷୀ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ କାରଖାନାରେ
ଉତ୍ପାଦିତ ଲୌହ ପିଣ୍ଡର ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ହସାବ କଲେ ତାହା ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍
ପ୍ରତି ୮୯ ଟଙ୍କା ହେଉଛି । ଲୌହ ଓ ଜଷ୍ଟିତ କଣ୍ଟ୍ରେଲର ଏହି ଲୌହ
ପିଣ୍ଡର ବଡ଼ସ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଟନ୍ ପ୍ରତି ୨୭୫ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଆମର
ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏଇ ଦରଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ୪୦ ଭାଗ ବେଶୀ । ସେ ଏଇ ଚିଠିରେ
'ନଟ୍ କୋକ୍' ଦର ବହୁପରିମାଣରେ କମେଇଦିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଟନ୍ ପିଣ୍ଡ ୧୦
ଟଙ୍କା ଅବକାଶ ଶୁଳ୍କ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ।

୭ । ୧୯୬୦ ଜୁନ୍ ୩ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ
ଏକ ସ୍ୱାରକପତ୍ର ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିରେ ସେ ଦର୍ଶାଇ ଥିଲେ ଯେ
ଲେସାଷ୍ଟରନେସ୍ରେ ବର୍ଷକୁ ୧୫ ହଜାର ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା “ଯେଉଁ
ଲାଷ୍ଟରନେସ୍ରେ ଉତ୍ପାଦନ ଶକ୍ତି ବଢ଼ିତ ବେଶି ତାର ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହଜ
ଏହାର ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ତୁଲନା କଲେ ଲାଭପ୍ରଦ ହେବ ନାହିଁ ।” ତେଣୁ

ଏହି କାରଖାନାକୁ ‘ଆସନର୍ଭରଶୀଲ’ କରିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବାର୍ଷିକ ଅଡ଼େଇଲକ୍ଷ ଟନ ଉତ୍ପାଦନ ଲାଗି ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଇସ୍ପାତ ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦିଆରି କରିବା ଲାଗି କାରଖାନାର ସପ୍ତସାରଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମାଗିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହୁଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଏ ପ୍ରକାର ସପ୍ତସାରଣ ସରକାରଙ୍କ ନାତି ବିରୋଧୀ ହୁଏ ଏକ କର୍ପୋରେସନ୍ ଡୋରାଇପାରେ, ଯେଉଁଥିରେ କ ସରକାରଙ୍କର ଶତକଡ଼ା ୫୧ ଭାଗ ଅଧିକାର ରହିବ । ନଚେତ୍ ସରକାର କାରଖାନାଟିକୁ ସିଧା ସଲଖ କରିନେଇ ନିଜେ ଏହାର ସପ୍ତସାରଣ କରି ପାରନ୍ତି ।

୮ । ୧୯୭୦ ଡିସେମ୍ବରରେ ଭାରତ ସରକାର ଛିର କଲେ ଯେ, ବାର୍ଷିକ ଲକ୍ଷେ ଟନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ କରି ପାରିବା ଭଳି ଲେ ସାଫ୍ଟପରନେସ୍ ଛାପନ ଲାଗି ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟୋଗକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ଆଗରୁ ୧୫ ହଜାର ଟନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ ଲାଗି ଅନୁମତି ମିଳୁଥିଲା ।

୯ । ବର୍ଷକୁ ଲକ୍ଷେଟନ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଲେ ସାଫ୍ଟପର-ନେସର ସପ୍ତସାରଣ ଲାଗି କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଯେଉଁ ଯୋଜନା କଲେ ତାର ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଅନ୍ତୁ କଲେ ପାଞ୍ଚକୋଟି ସରୁଣ ଲକ୍ଷଟଙ୍କା ହେଲା ।

୧୦ । ଶତକଡ଼ା ୫୧ ଭାଗ ସରକାରୀ ଅଧିକାର ରଖି କର୍ପୋରେସନ ଗଠନ କରାଯାଇ ନଚେତ୍ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗରେ କାରଖାନାର ସପ୍ତସାରଣ ଲାଗି ଫରନେସ୍‌ଟିକୁ ସିଧା ସଲଖ କରି ନିଆଯାଇ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଯେଉଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ତାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲ ପରି ମନେ ହେଉ ନାହିଁ ।

୧୧ । ୨୩୭୭୧ ରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ । ୨୯୩୭୨ ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଗଠିତ ହେଲା ଏବଂ ୧୯୭୩ ଜାନୁଆରୀରେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ କରି ବଡ଼ବଲରେ ଥିବା ଲେ ସାଫ୍ଟପରନେସ୍‌କୁ କାଟିବା ଲାଗି କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ସହକାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ କର୍ପୋରେସନ ଚେୟରମ୍ୟାନଙ୍କୁ ଉପକା ଦେଲେ । ପରିଶେଷରେ ୧୯୭୩ ଅପ୍ରେଲ ପହିଲିଠାରୁ ବଡ଼ବଲରେ ଏହି କାରଖାନାଟି ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଲା ।

୧୨ । ଏହି କାରଖାନାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏକ ମାଲିକାଧୀନ ଥିବା (Sister concern) କମ୍ପାନି କଲିଙ୍ଗ ଅଟେ। ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ୍ ସହୃଦ ଏକ ରୁଚ୍ଛ କରିଥିଲେ । ଯାହାବଳରେ ଏହି କଲିଙ୍ଗ ଅଟେ। ଲିମିଟେଡ୍ ବଡ଼ବିଲରେ ଥିବା ଏହି କାରଖାନାର ସପ୍ତସାରଣ ଲାଗି ପରାମର୍ଶଦାତା ସ୍ବରୂପେ ରହି ପାରିଲେ । ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ କଲିଙ୍ଗ ଅଟେ। ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଏବଂ ଏହି କମ୍ପାନୀରେ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପରିବାର ଶତକଡ଼ା ୫୧ ଭାଗ ଅଂଶ ରହିଛି ।

୧୩ । କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ର ଯେଉଁ ବାର୍ଷିକ ହସ୍ତାବ ଫର୍ଦ୍ ବାହାରିତ ସେଥିରେ ବଡ଼ବିଲର ଲେସାଫ୍ଟ୍‌ଫର୍ନେସ୍ ସମେତ ୩ଟିସାଳ ସୁନିଚ୍ଚର ମିଲିଟ କାର୍ଯ୍ୟର ଫଳାଫଳ ଦର୍ଶାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ଏହି ବଡ଼ବିଲ ଲେସାଫ୍ଟ୍‌ଫର୍ନେସ୍‌ରୁ ଲଭହେଉଛି କି ନାହିଁ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କୌଣସି ସୂଚନା ପୁରା ହୋଇନାହିଁ ।

୧୪ । ଏହି କାରଖାନା ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍‌ୟନ କରପୋରେସନ୍ ତା ୨୦।୨।୬୩ ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କେଉଁ ତଥ୍ୟ ଦେଲେ ସେଥିରେ କେବଳ ଏହି କାରଖାନାର ସାପ୍ତସାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ରୁ ପାଇଥିବା ଏକ ଯୋଜନାର ରିପୋର୍ଟର ନକଲ ଥିଲା । ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ କାରଖାନାର ସାପ୍ତସାରଣ ପରେ ଯାଇ ଏହାର ଲଭ ଉପାର୍ଜନ ଶକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେବେ । ଏଥିରେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ର ହସ୍ତାବ ଫର୍ଦ୍‌ରେ ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ସରଗୁଡ଼ିକ ସୁନିଚ୍ଚର ମୋଟ ଲଭ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ହେତୁ ଲେସାଫ୍ଟ୍ ଫର୍ନେସ୍ ଦ୍ବାରା କେତେ ଲଭ ହେଉଛି ତାର ଟିକିନିଶି ବିବରଣୀ ମିଳିନାହିଁ ।

୧୫ । ତା ୧୯।୨।୬୩ରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ତତ୍କାଳୀନ କେନ୍ଦ୍ର ଇସ୍ପାତ ଏବଂ ଇରାଣିଲ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସୁବ୍ରମଣ୍ୟମଙ୍କ ପାଖକୁ ଏକ ଡି ଓ ପତ୍ର ଲେଖିଥିଲେ । ସେଥିରେ ସେ ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍‌ୟନ କରପୋରେସନ୍ ବଡ଼ବିଲରେ ଥିବା କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀର ଲେସାଫ୍ଟ୍ ଫର୍ନେସ୍‌ର ହାତକୁ

ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରଚ୍ଛେଦ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି କାରଖାନାଟି ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ପାଦନ ଶକ୍ତି ଲକ୍ଷେଟନ ହେବ । ଏବଂ ବର୍ଷକୁ ଏଥିରେ ୧୨ ହଜାରଟନ ତୁଳେଇ ଲୁହା ପାଇପ୍ ତିଆରି ହୋଇପାରିବ । ସେ ଲେଖିଥିଲେ ଯେ ଏହି କାରଖାନାଟି ଲଭ ଜନକ ହେବ ଏବଂ ସେଇଥିଲଗି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହାକୁ ହାତକୁ ନେବାକୁ ଚାଲି ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହି କାରଖାନାର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଲାଗି କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ନାଁରେ ଥିବା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଅଣ୍ଡରଟେକ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍‌ସକୁ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କରପୋରେସନ ନାଁରେ କରେଇ ଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଚିଠିରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧୭—ଏହି ଲିମିଟେଡ୍‌ସ ଯେପରି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କରପୋରେସନ ନାମରେ ହେବ ସେଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ନିଜେ ଦିଲ୍ଲୀ ଗଲେ; ସପ୍ତକ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସହୃଦ ନିଜେ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । ତା ୮ । ୩ । ୬୩ରେ ଲିମିଟେଡ୍‌ସ ଏବଂ ଗୁଡ଼ସ୍ କମ୍ପାଣିଟାଲ କମିଟିରେ ଏହି ଲିମିଟେଡ୍‌ସ ପରିଦର୍ଶିତ ବିଷୟ ଆଲୋଚନା ହେବାକୁ ଥିବାରୁ ସେ ଦିଗରେ ଯୋଜନା କମିଟିରେ ସମର୍ଥନ ପାଇବା ଲାଗି ଅନୁରୋଧ କରି ଯୋଜନା କମିଟିର ସଭ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଫିଲେକ ସିଂହଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ତା ୩୩୩୩ରେ ଏକ ହାତଲେଖା ଠିକେ ଦେଲେ ।

୧୮—ତା ୩୩୩୩ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯୋଜନା କମିଟିର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କୁ ଏକ ଠିକା ଦେଲେ । ସେଥିରେ ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଖାତା ପତ୍ରରେ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି, ସେହି ମୂଲ୍ୟରେ ଏହି ଲେସାଫ୍ଟ ଫର୍ନେସକୁ ସେହି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ (ଉନ୍ନୟନ କରପୋରେସନ)କୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରାଯାଉ । କାରଖାନାରୁ ଯେଉଁ ଲାଭ ମିଳିବ ସେଥିପାଇଁ ସୁବିଧାଜନକ କିଛିରେ ଟଙ୍କା ପରିଣାମ କରାଯିବ । କାରଖାନାର ବର୍ତ୍ତମାନର ମୋଟ (gross) ଲାଭ ହେଉଛି ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ପାଇବାକୁ ଥିବା ଶତକଡ଼ା ଅଡ଼େଇ ଭାଗ ରୟାଲ୍‌ଟି ବାବଦ ଟଙ୍କା ଏକ ଇନିଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ ଅଫ୍ ଟେକ୍ନୋଲଜି ଏକ ଡିଜାଇନ ପ୍ଲାପନ ଲାଗି ଦେଇ ଦିଆଯିବ । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ରହିବ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହି ଚିଠିରେ ଲେଖିଥିଲେ, ସନ୍ଧ୍ୟାପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ପ୍ରକୃତରେ ଏହି

କାରଖାନାଟିକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କଂପାନୀକୁ ଦାନ ସ୍ବରୂପ ଦେଇ ଦିଆ
ଯାଇଛି ।”

୧୮—ଇସ୍ତାତ ଖଣି ଓ ଭାରିଶିଲ୍ ମହାଶାଳୟ ଅଧୀନରେ ଥିବା
ଲୌହ ଓ ଇସ୍ପାତ ବିଭାଗ, କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି ହାତରୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ
କର୍ପୋରେସନ ନାଁରେ ବଡ଼ବଲର ଏହି କାରଖାନାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରିବା
ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ପସନ୍ଦ କରଲେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପସନ୍ଦ ହେଲା ଯେ କଲିଙ୍ଗ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଲିମିଟେଡ଼ ନାଁରେ ଥିବା ଲାଇସେନ୍ସକୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ
କର୍ପୋରେସନ ପାଇବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କି ନୁହେଁ ଏବଂ ଏଥିଲାଗି ଏହି
କର୍ପୋରେସନ ଉପଯୁକ୍ତ ଫସ୍ତା କି ନୁହେଁ ଏବଂ ଶେଷରେ ସ୍ଥିର ହେଲା ଯେ
ଏହି କର୍ପୋରେସନ ଏକ ସରକାରୀ ଫସ୍ତା ହୋଇଥିବାରୁ ଏଥିଲାଗି କୌଣସି
ଆପତ୍ତି ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଲେସାଫ୍ଟ ଫରନେସ୍ ଦ୍ବାରା କେତେ
ଲଭ ହେବ ଏବଂ ଏହାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ କେତେ ତା ପସନ୍ଦ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
ସେତେବେଳେ ଅନୁଭବ କରାଗଲା ଯେ ଏସବୁ ବିଷୟ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ
ଲିମିଟେଡ଼ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ମଧ୍ୟରେ ବିଚାର
ହେବା କଥା ।

୧୯—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯୋଜନା କମିସନର ଡେପୁଟି ଚେୟାରମ୍ୟାନଙ୍କୁ
ଯାହା ଲେଖିଥିଲେ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଉଠାଗଲା ନାହିଁ ଏବଂ
ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ନାଁରେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଲାଇସେନ୍ସ
କରିଦିଆଗଲା । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ନିଜେ କର୍ପୋରେସନର ଚେୟାରମ୍ୟାନ
ଶ୍ରୀ ପୁର କାୟସ୍ତଙ୍କ ପାଖକୁ ଦିଶିବାରୁ ଏକ ଡି.ଓ. ପତ୍ରରେ ଏହି ଲାଇସେନ୍ସ
ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ବିଷୟ ଜଣାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ
କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ସି. ବାଲନ୍ଙ୍କୁ କର୍ପୋରେସନର
ବୋର୍ଡର ସଭ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ କାରଖାନା ଓ ଏହାର
ସମ୍ପ୍ରଦାରଣ ପ୍ରଭୃତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ବ ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଉ ।

୨୦—୧୯୭୧-୭୨ର କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ବାର୍ଷିକ ହିସାବ ଫର୍ଦ୍ଦରୁ
ମୋଟାମୋଟି (ଛା) ଲାଭ ଟ ୧୭୫୪, ୩୩୧୫, ଏବଂ ଡିପ୍ରେସିଏସନକୁ
ବାଦଦେଇ ମାଟ ଲାଭ ଟ ୧୨, ୧୦, ୦୪୪ ହୋଇଥିବା ଜଣାଯାଏ । ସେଇଭଳି

୧୯୭୧-୭୩ ବାର୍ଷିକ ହିସାବ ଫର୍ଦ୍ଦରୁ ବଡ଼ଗଲ ଲେ ସାଫ୍ଟ ଫରନେସ୍ ସମେତ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ତିନୋଟି ଯାକ ଯୁନିଟର ମୋଟାମୋଟି ଲାଭ ଟ ୧୫,୪୧,୧୯୫.୯୯ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତ ବାଦଯାଇ ନାଟ ଲାଭ ଟ ୧୦,୮୯,୫୭୦.୯୯ ହୋଇଥିବା ଜଣାଯାଏ । ସେଥିଯୋଗୁଁ କେବଳ ବଡ଼ଗଲ ଲେ ସାଫ୍ଟ ଫରନେସରୁ ବର୍ଷକୁ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଗ୍ରହ ଲାଭ ହେଉଛି ଦର୍ଶେଇ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯୋଜନା କମିଶନର ତେଜୁଟି ଚେୟାରମ୍ୟାନଙ୍କ ପାଖକୁ କିପରି ଏକ ଲେଖା ପଠାଇଲେ ତାହା ଏହି ହିସାବ ପତ୍ରରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ ।

୧୮—କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଓଡ଼ିଶା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ଅଡ଼େଇ ଭାଗ ରୟାଲଟି ପାଇବା ପାଇଁ କିପରି ହକଦାର ହେଲେ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ବିଶେଷତଃ କେବଳ ବର୍ତ୍ତମାନର କାରଖାନା ନୁହେଁ, କାରଖାନାର ସାମଗ୍ରୀର ପରେ ମଧ୍ୟ ଡିଲେଇ ଲୁହା ଜିନିଷ କାରଖାନାରୁ ତିଆରି ହୋଇ ବାହାରବା ବେଳେ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇଥାଏ ତାହା ଉପରେ ଏହି ରୟାଲଟି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲାଉଛି ମନେହୁଏ ।

୧୯—ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିବାବେଳେ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନର ଏହି କାରଖାନା ଖରିଦ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ତା ୧୭-୩-୭୩ ରେ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିସ ଅନୁମୋଦନ କରିଦେଲେ । ଯୋଜନା ଓ ସମନ୍ବୟ (ଯୋଜନା) ବିଭାଗରେ ଏହାର ସେକ୍ରେଟେରୀ ଏକ ଟିପପ୍ପଣୀ ଟିକନିଶି ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ସରକାରୀ ଅନୁମୋଦନରେ ଏହି କାରଖାନାଟି ସଫଳ ସମସ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବ ବୋଲି କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇ ନାହିଁ; କାରଖାନାର ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ କିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସୂଚନା ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ; ଫାଇଲରେ କମ୍ପାନୀର ହିସାବ ଫର୍ଦ୍ଦ ନାହିଁ; କମ୍ପାନୀ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଯୁନିଟର କାର୍ଯ୍ୟର ଫଳାଫଳକୁ ଏକତ୍ର କରି ଦିଆଯାଇଥିବରୁ କୌଣସି ବିଶୁଦ୍ଧ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଯହିଁର ସହିତ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଏହି କାରଖାନାର ଟେକନିକାଲ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ରହୁଛି । ଏକଥା ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି କାରଖାନାର ଲାଭର ସଂରକ୍ଷଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗ ନିଜେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସମସ୍ତ

ବୋଲି ଅର୍ଥ ବିକ୍ରୟ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । କେବଳ ଏହି ସର୍ତ୍ତ ସହଜ ଅର୍ଥ ବିକ୍ରୟରୁ ସମ୍ଭବ ମିଳିଲା । କିନ୍ତୁ ଉପରେ ଡିପ୍‌ପଣୀ ଅନୁଯାୟୀ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଗଲା କିମ୍ବା କାରଖାନାରୁ ଲାଭର ସମ୍ଭାବନା ବିଷୟ ପରୀକ୍ଷା କରାଗଲା ବୋଲି ଫାଇଲରେ କେଉଁଠି ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁ ନାହିଁ ।

୧୩—କର୍ପୋରେସନର ଫାଇଲରେ ଥିବା ଏକ ଡିପ୍‌ପଣୀରେ ବିବିଧ-ରୂପରେ କି କି ବିଷୟ ରହିବ ତାର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହି ସବୁ ବିଷୟ ରଖିବାର କଳ୍ପନା କରିଥିଲେ ଓ ପରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଶ୍ରୀବାଲୁନଙ୍କ ସହଜ ଆଲୋଚନା କରାଯିବା ପରେ ଏହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏହି ଡିପ୍‌ପଣୀରେ ରହିଛି । ଜଣା ଯାଏ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ବାଙ୍କୀ ଥିବା ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ରୂପେ ଦାୟ ଏବଂ ସବୁଦିନୀ ଲାଗି କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜକୁ ଦିଆ-ଯିବାକୁଥିବା ଶତକଡ଼ା ଅଃତ୍ତର ଶ୍ରମ ରୟାଲଟି ବାବଦ ପ୍ରାୟ କର୍ପୋରେସନ ନେବ । ଯାହା ମନେହେଉଛି ଶ୍ରୀ ବାଲୁନ ଦର୍ଶେଇଥିଲେ ଯେ ରୂପ ଟଙ୍କା ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରିବାଲାଗି ଇଣ୍ଡିଆନ ଓଭରସିଜ ବ୍ୟାଙ୍କ ରୁଜି ନୁହେଁ; ତେଣୁ ଦାୟଗୂନ୍ୟ ରାବରେ କାରଖାନାକୁ ନେବାପାଇଁ କର୍ପୋରେସନ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ପକ୍ଷରୁ ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଇଣ୍ଡିଆନ ଓଭରସିଜ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଦେଇ ଦେଇପାରେ । ରୟାଲଟି ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଏ ବାବଦ ଟଙ୍କା କୌଣସି ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା ବାବଦରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ଦେଇ-ଦେଲେ ଭଲ ହେବ, ନଚେତ ଏହା ଉପରେ ବହୁଳ ଆୟକର ପଡ଼ିଯିବ ।

୧୪—କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଶ୍ରୀମତୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ତା ୧୯୩୩୭୩ରେ କଲିକତାରେ ଶ୍ରୀ ବାଲୁନଙ୍କ ସହଜ ଆଲୋ-ଚନା କଲେ । ମନେହୁଏ ଏହି ଆଲୋଚନା ଫଳରେ ଛିର ହେଲା ଯେ କାର-ଖାନାର ଫସ୍ତ ଲାଗି କର୍ପୋରେସନ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥ ଦିଆଯିବାର କୌଣସି ପ୍ରସାଦ ନାହିଁ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ଯୋଜନା କମିସନରଙ୍କୁ କୁହାହୋଇ ସାରିଛି, ସେତେବେଳେ ଓଭରସିଜ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଯେଉଁ ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଇ କାରଖାନାକୁ ବନ୍ଦକରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା କଥା, ସେ ଟଙ୍କା ସ୍କୋରସ୍ ଏବଂ ସ୍ପେଆର ପାର୍ଟସର ମୂଲ୍ୟ ବାବଦରେ ଦେଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ତାହାହେଲେ ଯାଇ ଏହି

ଅସୁବିଧା ଦୂର ହୋଇପାରିବ । ଯାହା ଜଣାଯାଇଛି ତା ୧୮୭୩ ରେ କାରଖାନା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ରୂପରେ ନିଜ ହାତକୁ ନେବା ପୁର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ କରପୋରେସନ ଏହି ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ଷ୍ଟୋରସ୍ ଓ ସ୍ପେଆରସ୍ ବାବଦରେ ଦେଇସାରିଥିଲା । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଡିବେଞ୍ଚର ରୁଣ ପରିଶୋଧ କରିବାଲାଗି କରପୋରେସନ ଓଭରସିଜ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେବ ବୋଲି ମୂଳତଃ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ଯେଉଁ ଦଫାଟି ଥିଲା ତାହା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମତେ ଉଠାଇ ଦିଆଗଲା ।

୨୫—ରୁଟରଡ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟସ୍ ଏବଂ ନାୟକ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ତାଙ୍କର ତା ୨୭୩୩୭୪ ର ରିପୋର୍ଟରେ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେଉଁ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଥିଲା ଖାତାପତ୍ରରେ ଥିବା (କ୍ଷୟ ଶତ ବାଦଯାଇ) ସମ୍ପତ୍ତି ମୂଲ୍ୟ ୭୪ ଲକ୍ଷ ୨୧ ହଜାର ୨୭୯ ଟଙ୍କା; ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ୨୩ ଲକ୍ଷ ୧୫ ହଜାର ୧୧୧ ଟଙ୍କା । ଏପରି ମୋଟରେ ୯୦ ଲକ୍ଷ ୪୫ ହଜାର ୫୪୧ ଟଙ୍କା । ୧୯୭୪ ଫେବୃୟାରୀ ୨୭ ତାରିଖରେ ଜି. ବସୁ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଦେଇଥିବା ରିପୋର୍ଟରେ ଥିଲା । ଏହି ସମ୍ପତ୍ତିର ବୁକ୍ ଆସେଟର ମୂଲ୍ୟ ୭୮ ଲକ୍ଷ ୪୯ ହଜାର ୯୮୪ ଟଙ୍କା, କମ୍ପାନୀ, ଜାଲେଣି, ଷ୍ଟୋରସ୍ ଓ ସ୍ପେଆର ଏବଂ ବାଟରେ ଆୟୁଥିବା ମାଲର ମୂଲ୍ୟ ୨୦ ଲକ୍ଷ ୭୪ ହଜାର ୩୮୯ ଟଙ୍କା । ଏପରି ମୋଟରେ ୮୯ ଲକ୍ଷ ୧୪ ହଜାର ୩୮୩ ଟଙ୍କା ।

୨୬—ବଡ଼ବିଲର ଏହି କାରଖାନା ହାତକୁ ନେବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିମାଣର ଟଙ୍କା ଦେଇଛନ୍ତି :—

(୧) ଡିବେଞ୍ଚର ରୁଣ ଲାଗି ବନ୍ଧକ ରଖାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ମୁକୁଳେଇବା ଲାଗି ଇଣ୍ଡିଆନ ଓଭରସିଜ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ।

(୨) ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ବକୟା ପରିଶୋଧ ଲାଗି ୧ ଲକ୍ଷ ୩୭ ହଜାର ୮୮୮ ଏବଂ ୮୩ ପଇସା ।

(୩) ଚୁକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୭୩-୭୪ ରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜକୁ ୧୨ ଲକ୍ଷ ୯୦ ହଜାର ୯୮୯ ଟଙ୍କା ୧୩ ପଇସା ।

(୪) କର୍ପୋରେସନ ଅଉ ମଧ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲା ଯେ ପ୍ରତି ମାସରେ କରପୋରେସନ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜକୁ ଏକଲକ୍ଷ ଲେ଼ିଏ ଟଙ୍କା ଦେବ ଏବଂ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ତାର ହସ୍ତାଦ ନିକାଶ ହେବ ।

୨୭—ତା ୧୩୭୩ ରିଟରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କମିଶନ୍ ସମ୍ମାପ୍ତ-ମାନଙ୍କ ସହଚର ଟି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ କରିଥିଲା । କାରଖାନାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରାଯିବା ବେଳେ ଚୁକ୍ତିହେଲା ଯେ ଏହି ସମ୍ମାପ୍ତମାନଙ୍କ ସହଚର କେଉଁ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ ହୋଇଛି ସେଥିରେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ମପୋରେସନ ଆବଦ୍ଧ ରହିବ । କି ପ୍ରକାର କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ତାହା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜଣାଇଲେ ଯେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଲିମିଟେଡ଼ରୁ ଏସବୁ ମିଳି ପାରିବ । ଏଥିରୁ ସୂଚନା ମିଳୁଛି ଯେ କମିଶନ୍ ସମ୍ମାପ୍ତମାନଙ୍କ ସହଚର କି କି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ ହୋଇଛି, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ନ ଜାଣି ମଧ୍ୟ କର୍ମପୋରେସନ ଏଥିଲାଗି ଦାୟୀ ରହିବ ବୋଲି ଚୁକ୍ତିକରି ନେଲା ।

୨୮—ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳର ବସନ୍ତ ହେଉଛି—ବଡ଼ବିଲର ଏହି କାରଖାନାକୁ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ମପୋରେସନ ନେବା ଉଚିତ ବୋଲି ଶ୍ରୀପଟ୍ଟନାୟକ ଓ କର୍ମପୋରେସନ ମିଳି କରି ଚୁକ୍ତି କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଏହି ବିଦେଶୀ ସମ୍ମାପ୍ତମାନଙ୍କ ସହଚର ତା ୧୩୭୩ ରେ ଟି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ କରି ବସିଲେ । ଯେଉଁ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟରୁ ଡିଡ଼ି ତା ୧୩୭୩ ରେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ମପୋରେସନକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରାଗଲା ।

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମତ

୨୯—୧୯୭୩ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୧ ତାରିଖ ବେଳକୁ, ହସ୍ତକ ଫର୍ଦ୍ଦ ଅନୁଯାୟୀ ଲେ ସଫ୍ଟ ଫର୍ମେସ ପାଇଁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଲିମିଟେଡ଼କୁ ୮୨.୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏଥିରେ ସରକାରଙ୍କ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅଂଶ ଥିଲା । ତେଣୁ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗର ସେକ୍ରେଟାରୀ ଏବଂ ଡିରେକ୍ଟର ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଏଣ୍ଡ କମିଶନ୍ ଡିରେକ୍ଟର ଥିଲେ । ୧୯୭୨-୭୩ ରେ ଏହି କାରଖାନା ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଲାଭ ହୋଇଥିଲା । ଏବଂ ୧୯୭୩-୭୪ ରେ (ଏ କାରଖାନା ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ମପୋରେସନ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପରେ) ଏଥିରୁ ୧୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଲାଭହେଲା ଏବଂ ଚଳିତ ବର୍ଷର ୭ ମାସ ମଧ୍ୟରେ (ଏପ୍ରିଲରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମଧ୍ୟରେ) ଲାଭ ପରିମାଣ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ପାରେ । ତା ୩୦/୭/୭୦ ରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ

ପାଖକୁ ଯେଉଁ ପନ୍ଥ ଲେଖା ଯାଇଥିଲା, ତାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ବୃତ୍ତିପାତ୍ର ନାହାନ୍ତି । ଏହାହିଁ ଏକମାତ୍ର କାରଖାନା ଯାହା ଗୁଲୁ ହେଇ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ତିନୋଇ ଲୁହା ତିଆରି କଲା । ଏପରି ପଦାର୍ଥ ଭାରତରେ କେବେ କେଉଁଠି ତିଆରି ହୋଇ ନଥିଲା । ସପ୍ତସାରରେ ଯେଉଁ ଅସୁବିଧା ରହୁଥାଏ କମ୍ପାନୀ ଯଦି ତାହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାରିଆଆନ୍ତା ତାହାହେଲେ ସହଜରେ ଅନ୍ୟ ସେ କୌଣସି ବଡ଼ କମ୍ପାନୀକୁ କୋଟିଏ ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରି କରିପାରି ଆଆନ୍ତା, ନଚେତ୍ ନିଜେ ହାତରେ ରଖିଥିଲେ ବହୁତ ଲାଭ କରିପାରି ଆଆନ୍ତା । ସେତେବେଳେ ଦେଶରେ ଲୁହାର ଖସଣ ଅଭାବ ଥିଲା ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ଅଭାବ ଅଛି । ଯେଣୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ଏହି କାରଖାନାକୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସପ୍ତସାରତ କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲେ ଏବଂ ଏହି କାରଖାନାକୁ କୋହଲ ସୂତ୍ରରେ ଗୁଡ଼ି-ଦେବା ପାଇଁ ସେ କମ୍ପାନୀକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲେ । ଯୋଜନା କଂସନ ଏବଂ ଇସ୍ପାତ ବିଭାଗ ଆଦି ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ତରରେ ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ଲାଇସେନ୍ସ ହସ୍ତାନ୍ତର, ବୈଦେଶିକ ଶ୍ରମମୟ ମୁଦ୍ରା ଇତ୍ୟାଦି କେନ୍ଦ୍ରୀୟକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଗ୍ରହର ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ।

୩୦—ସମସ୍ତ ଦାୟର ମୁକ୍ତ କରି କାରଖାନାକୁ କିଣିବା ଲାଗି ରାଜ୍ୟ କରପୋରେସନ ୭.୩୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଇ କେତେକ ବକୟା ପରିଶୋଧ କଲେ । ଏହି ୭.୩୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ମିଶାଇ ୧୯୭୩-୭୪ ରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କରପୋରେସନ ୧୮.୧୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେହି କାଳ ମଧ୍ୟରେ କରପୋରେସନ ଏହି କାରଖାନାରୁ ଯେଉଁ ଲାଭ (ସେ ବର୍ଷର ବଣ୍ଟନ ଯୋଗ୍ୟ ବଳକା) ପାଇଲେ ତାର ପରିମାଣ ୧୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ତଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କରପୋରେସନ ୨୦.୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ୫.୭୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଇଛନ୍ତି । ୧୯୭୫-୭୬ ବେଳକୁ କାରଖାନାର ସପ୍ତସାରଣ ହୋଇ ଉତ୍ପାଦନ କରାଗଲେ ଏଥିରୁ କୋଟିଏ ଟଙ୍କା ଲାଭ ହୋଇପାରେ । ଏବଂ ସପ୍ତସାରଣ ଯତ୍ନେ ବର୍ଷକୁ ସାଠିଏ ଲକ୍ଷ ଦେଇ କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ ପାଇବା ସମ୍ଭବନା ରହିବ ।

ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣ ଅତିଥି ନାୟକ ଅଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଓ ସି. ବସୁ ଅଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଶାନ୍ତାପୁର ଦେଖି ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ କଲିଙ୍ଗ

ଇଣ୍ଡିଆନ ଲିମିଟେଡ ଓ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ୍ ଲିମିଟେଡର ଅଡ଼ିଟର । କି. ବସୁ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଭାରତର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଅଡ଼ିଟରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ।

୩୧—କାରଖାନାର ସୁପରିଣ୍ଡେଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଗୁଲୁରାମିବା ଏବଂ ଗୁଲ୍ୟା ଜର୍-ପୋରେସନ ଦ୍ଵାରା କାରଖାନାର ସପ୍ତସାରଣ ଦିଗରେ ପୁରସ୍କୃତ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ ଗୁଲ୍ୟା ଜର୍-ପୋରେସନରେ ଶ୍ରୀବାଲନଙ୍କୁ ନିଆଗଲା । ତାଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଦରମା କମ୍ପା ଭରସା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ।

୩୨—କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ ପଶ୍ଚିମ ଜମିନୀର ଅଟୋ କି. ଏମ୍. ବି. ଏଚ. କ୍ଷେତ୍ର ସହଯୋଗରେ ୧୯୫୧ ରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏଥିରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପରିବାରର ଶତକଡ଼ା ୫୧ ଭାଗ ଏବଂ ଜମିନୀ କମ୍ପାନୀର ଶତକଡ଼ା ୪୯ ଭାଗ ରହିଥିଲା । ଏହି ଜମିନୀ କମ୍ପାନୀ ୧ କୋଟି ଟଙ୍କାର ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ସ୍କିଲ କମ୍ପାନୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କଲେ ଏବଂ ଜମିନୀ କମ୍ପାନୀ ଓ କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ସ୍କିଲ କମ୍ପାନୀ ସହିତ ୧୪ କୋଟି ଟଙ୍କାର କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ।

୩୩—କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡିଆନ ସହିତ କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ କମ୍ପାନୀର ପୁର୍ବରୁ ସମ୍ପର୍କ ରହିଥିବାରୁ ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ହେତୁ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଖର୍ଚ୍ଚର ଶତକଡ଼ା ୩ ଭାଗ କନ୍ସେସନାଲ ଫି ଦେଇ କର୍ପୋ-ରେସନ କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ ଦ୍ଵାରା କାମ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଏଥିଲାଗି କର୍ପୋରେସନ ଅଟୋ କମ୍ପାନୀକୁ କେବଳ ୭୪ ହଜାର ୨ଶହ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ :—

୩୪—କେତୋଟି ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ବିଭାଗ କରିବା ବିଷୟ ହେଉଛି—

(କ) ବଡ଼ବିଲରେ ଏହି ଲେ-ସାଫ୍ଟ ଫର୍ନେସ କାରଖାନା ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରାଗଲା ତାହା ଲାଭଜନକ ଥିଲା କି ? କମ୍ପା ୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏହାର ସପ୍ତସାରଣ କରାଗଲେ ଏହି କାରଖାନାରୁ ଲାଭ ହେବ କି ନାହିଁ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରାଯାଉଥିଲା କି ? -

(ଖ) ଏହି କାରଖାନାର ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଠିକ୍ ଭାବରେ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଯାହା ହୋଇଛି ତାହା ସମ୍ପର୍କ କି ନୁହେଁ ?

(ଗ) କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ସବୁ ସର୍ତ୍ତରେ ଚୁକ୍ତି ହେଲା ତଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱାର୍ଥ ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବରେ ରକ୍ଷା ହୋଇଛି କି ନା ? ଏବଂ

(ଘ) ଏହି ଚୁକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ନିହତ ଥିବା କୌଣସି ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଫାଇଦା ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି କି ନା ?

ଜା—ଏ ସବୁ ବିଷୟ ବିଚାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ବିଚାର କରିବା ସଙ୍ଗତ ହେବ :—

(୧) ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଟେକନିକାଲ ପରାମର୍ଶଦାତା ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯେଉଁ ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଟନପିଗ୍ସ ୧୪୦ ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ହସାବ କରିଛନ୍ତି, ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି କାରଖାନା ଲାଭଜନକ ହେବ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ନିଜେ ୧୯୬୦ ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ସେକ୍ରେଟାରିଙ୍କ ପାଖକୁ ଏକ ପତ୍ର ଲେଖି ଏହି କାରଖାନାର ଶକ୍ତି ସମ୍ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ଅନୁମତି ମାଗିଥିଲେ । ସେଥିରେ ସେ ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ କାରଖାନାର ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେତକ ଶକ୍ତି ଅଛି ତଦ୍ୱାରା ଲାଭ ହେବ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ୧୯୬୦ ଜୁନ ୩ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ର କାମ୍ପାଜ, ଖଣି ଓ ଇନ୍ଦନ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ ଦେଶରେ ଲୌହପିଣ୍ଡର ବିକ୍ରୟ ଦର ଯାହା ଅଛି, ଏହି କାରଖାନାର କେବଳ ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ତାଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ୪୦ ଭାଗ ଅଧିକ । ୧୯୬୦ ଜୁନ ୩ ତାରିଖରେ ପ୍ରଧାନ-ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେ ଦେଇଥିବା ସ୍ମାରକପତ୍ରରେ ପୁଣି କହିଥିଲେ ଯେ ଯଦି କାରଖାନାର ବିଶେଷ ସମ୍ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ତାହାହେଲେ ତାହା ଲାଭଜନକ ହେବ ନାହିଁ ।

(୨) ୧୯୫୯-୬୦ରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ସମୂହ କାର୍ଯ୍ୟର ଫଳାଫଳ ଭିତରେ ଲେ-ସାଫ୍ଟ ଫର୍ନେସର ଲାଭ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଲଗା ଭାବରେ କୌଣସି ସୂଚନା ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଏପରିକି ଏହି କାରଖାନାକୁ ନିର୍ମାଣ ଲାଗି ଶିଳ୍ପ

ଉନ୍ନୟନ କର୍ଯ୍ୟରେ ସନ ଯେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଗ୍ରହଣ କଲେ, ସେତେବେଳେ କେବଳ କାରଖାନାର ସପ୍ତସାରଣ ସଂକଳ୍ପରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଏକ ରିପୋର୍ଟ ସରକାରଙ୍କ ଆଗରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ କୁହାଗଲା ଯେ ସପ୍ତସାରଣ ପରେ ଯାଇ କାରଖାନାରୁ ଲାଭ ମିଳିପାରିବ ବୋଲି ରିପୋର୍ଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ଏପରିକି କାରଖାନାକୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରାଯିବାର ମାତ୍ର ଦିନକ ପୂର୍ବରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୯୨୩ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୦ ତାରିଖ ଦିନ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ଯ୍ୟରେ ସନର ଡିରେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ କାରଖାନା ଜଣାଯିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନୁମୋଦନ କଲେବେଳେ, ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜର ଅଡ଼ିଟ ରିପୋର୍ଟ ଛଡ଼ା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିଛି ବିବରଣୀ ଥିଲା ନାହିଁ ମନେହେଉ ନାହିଁ । ୧୯୨୦-୨୧ର ଏହି ଅଡ଼ିଟ ରିପୋର୍ଟ ଓଡ଼ିଶା ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଯାହାହେଉ, ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ଫୁରତା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଡିପ୍ରିସିଏସନ୍ର ହସ୍ତାବ-ପ୍ରଣାଳୀ ବଦଳେଇଦେବା ଦ୍ଵାରା ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଯେପରି ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି ତଦ୍ଵାରା ଲାଭ ପରିମାଣ ବେଶୀ ବୋଲି ଦେଖାଇଦିଆଯାଇଛି ।

(୩) ବଡ଼ ବିଲର ଲେ-ସାଫ୍ଟ ଫର୍ନେସରୁ ଯେଉଁ ଲୌହପିଣ୍ଡ ଦିଆର ହେଉଥିଲା ତାହାଉପରେ ଆଇନସମ୍ମତ ଦର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଗ୍ରହଣ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଲୌହପିଣ୍ଡ ରପ୍ତାନି କରିବା ଏବଂ କେତେକ ଲୌହଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବାହାରୁ ଆମଦାନୀ କରିବା ଲାଗି କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜକୁ ଅନୁମତି ମିଳିଥିଲା । ଏ ସବୁକୁ ବିଚାର କରିବାଦ୍ଵାରା କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଲାଭବାନ୍ ହେଉଥିଲା ବୋଲି ଏହି କମିଶନର ହସ୍ତାବ ଫର୍ମରେ ଥିବା ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରୁ ଜଣାପଡ଼େ । କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଲାଭ ପଥର ଉପରେ ଗୁଲ୍ମଣ (Carriage) ଟିକସରୁ ଗୁଡ଼ ପାଇଥିଲା ଓ ସେଲ୍ ଟିକସରେ ମଧ୍ୟ କନେସମେନ୍ତ ହାରରେ ଦେଉଥିଲା ବୋଲି ଜଣାଯାଉଛି । ଏସବୁ କଥା ଲେ-ସାଫ୍ଟ ଫର୍ନେସର ଲାଭ ପାଇଁ କେତେଦୂର ସହାୟକ ହେଉଥିଲା ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କାରଖାନାର ଲାଭ କରିବା ଶକ୍ତି ସ୍ଥିର କରିବା ଦିଗରେ ଏସବୁ ବିଷୟର ସଂକଳ୍ପ ରହିଛି, କାରଣ ଏ ସବୁ ବିଷୟକୁ ବାଦ ଦିଆଗଲେ, କାରଖାନାର କାର୍ଯ୍ୟର ଫଳାଫଳ ଉପରେ ତାହାର ଖରାପ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ନିଶ୍ଚୟ ।

(୪) କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋ-
ରେସନର ଅଡ଼ିଟର ଶ୍ରୀ ଏଚ. ନାୟକ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀଜ୍ ଦ୍ଵାରା ଅଲଗା
ଅଲଗା ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇଥିଲା । ସେହିପରି ମଧ୍ୟ କଳିଙ୍ଗ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲର ଭଗିନୀ-ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵା କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସର ଅଡ଼ିଟର ଜି. ବସୁ ଆଣ୍ଡ କୋ
ମଧ୍ୟ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ
ରିପୋର୍ଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଖାତାପତ୍ରର ହିସାବ ଅନୁସାରେ ସମ୍ପତ୍ତିର
ମୂଲ୍ୟ କଲନା କରାଯିବା ପରେ ଷ୍ଟକ୍‌ସ (ଡିପ୍ରିସିଏସନ୍) ହିସାବ ହୋଇଛି ।
ଏତେ ବଡ଼ କାରବାରରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଏଭଳି ଭାବରେ କରିବା
ଯଥେଷ୍ଟ ଏବଂ ସନ୍ତୋଷଜନକ କି ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାର ଟେକ୍ନିକାଲ
ମୂଲ୍ୟାୟନ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ କି ନୁହେଁ, ତାହା ବିଚାର କରିବା କଥା ।

(୫) ବହୁ ଧରିମାଣରେ ଲୌହପିଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା
ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଭଳି ସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟ
ଲାଗି କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲର ଏହି କାରଖାନାକୁ କିଣିବା ସର୍ବୋଚ୍ଚାଧିକ୍ଷ ପତ୍ତା ଥିଲା
କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବା କଥା । କାରଣ ଚୁକ୍ତିର ସତ୍ତ୍ଵ ଅନୁଯାୟୀ, ୬
କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏକଥା ଜଣାଥିଲା ।
କରପୋରେସନ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ତା'ର-୩-୭୩ରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଏହି
କାରଖାନାପାଇଁ ବିଦେଶୀ ସମ୍ପ୍ରାଦାରମାନଙ୍କ ସହିତ କେତେକ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟରେ
ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଛି । ଏହିଭଳି ଅଗରୁ ଚୁକ୍ତିରେ ଆବଦ୍ଧ ଥିବା କେତେକ ଦେୟ
ପରିଶୋଧ ବିଷୟକୁ ପରୀକ୍ଷା ସୂଚା କରାଗଲା ନାହିଁ, ଅଥଚ କରପୋରେସନ
ଏଥିଲାଗି ଦାୟୀ ରହିଲା ।

(୬) ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ
କରପୋରେସନ ହାତକୁ ଏହି ଲୋ-ସାଫ୍ଟ ଅନେସ୍ ଯିବା ପରେ ସେଥିରୁ
୧୯୭୩-୭୪ ମଧ୍ୟରେ ୧୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଭ ମିଳିଛି ଏବଂ ୧୯୭୪ରେ ୬ମାସ
ମଧ୍ୟରେ ଏହି ସମ୍ପ୍ରା ୪୨୦.୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କଢ଼େଇଛି । କିନ୍ତୁ ୧୯୭୩-୭୪ରେ
ପ୍ରକାଶିତ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କରପୋରେସନର ହିସାବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି
କାରଖାନାରୁ ଲାଭ ହୋଇଛି ମାତ୍ର ୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ବାକୀ ଚଳିତ ବର୍ଷ ୬
ମାସର ଲାଭ କେତେ ହୋଇଛି, ତାହା ଆମକୁ ଯେଉଁ ରେକର୍ଡ୍‌ପାଠ ମିଳିଲା

ସେଥିରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ହୁସାବ ଫର୍ଦ୍ ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୭୩-୭୪ରେ ଲୌହ ପିଣ୍ଡ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଛୁ ୭୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଯାହାକି କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ନାମରେ ଏହି କାରଖାନା ଥିଲା ବେଳର ବନ୍ଦୀ ପରିମାଣ ସହଜ ସମାନ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ନିଜେ ୧୯୭୦ରେ ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁସାବ କରିଛନ୍ତି । ତାକୁ ବ୍ୟବହାର କଲେ କାରଖାନା କିପରି ଯେ ଏତେ ଲାଭ କରିପାରିବ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଏହାର ଟିକିନିଶି ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ପୁରୁଷ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌କୁ ଯେଉଁସବୁ ସୁବିଧା ମିଳୁଥିଲା (ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି କାରଖାନା ପାଇଁ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କରାଯାଉଥିବାବେଳକୁ ସେହି ସବୁ ସୁବିଧା ହ୍ରାସ ମିଳିପାରେ) ତାହା ଏପରି ଲାଭ କରିବାରେ କେତେଦୂର ଯାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ତାହା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତା ଛଡ଼ା ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ଏସବୁ ସୁବିଧା ନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ମିଳିପାରିବକି ନାହିଁ ।

୭—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଜଣାଇଛନ୍ତି ଯେ ଉକ୍ତ କାରଖାନା ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରେ ସଂପ୍ରସାରଣ ସେତେ ଶୀଘ୍ର ହେଉ ବୋଲି ସେ ବ୍ୟକ୍ତ ଥିଲେ । ହ୍ରାସ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ନିଜେ ସଂପ୍ରସାରଣ ଦିଗରେ ଟଙ୍କା ଖଟେଇବାକୁ ଡେରି କରିଦେଇପାରେ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ନିଜାନ୍ତ ସହଜ ସର୍ତ୍ତରେ ଏହି କାରଖାନାକୁ ଗୁଡ଼ି ଦେବା ପାଇଁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲେ । କାରଖାନାର ବ୍ୟାପକ ସଂପ୍ରସାରଣ ଦାୟିତ୍ବ ବହନ କରିବାକୁ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ର ଅକ୍ଷମ ବୋଲି ଏହି ସମ୍ପର୍କ ୧୯୭୧-୭୩ ଡାଇରେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ ରିପୋର୍ଟରେ ସ୍ପୀକାର କରାଯାଇଛି । ରୁକ୍ମରେ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତସବୁ ରହିଛି ସେସବୁ ପ୍ରକୃତରେ କର୍ପୋରେସନ ପକ୍ଷରେ ସୁବିଧାଜନକ କି ନୁହେଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କାରଖାନା ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କରାଗଲାବେଳେ ତାହାର ଲାଭ କରିବା ଶକ୍ତି ଏବଂ ସଂପତ୍ତିର ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ କଲନା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିଡ଼, ହୁସାବପତ୍ର ଟିକିନିଶି ଭାବରେ ଯାହା ନ କରାଗଲେ, ଏହି ଦୁଇଟିଯାକ ବିଷୟକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେବେ ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକରୁ ଜଣାଯାଉଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ପ୍ରସ୍ତରେ ଲାଭର ସମ୍ଭାବନା ସମ୍ପର୍କରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଯାହା ଜଣାଯାଉଛି, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରୀ ପ୍ରସ୍ତରେ କେନ୍ଦ୍ର ଇସ୍ପାତ, ଖଣି ଓ ଭସ୍ମ ବିଭାଗ କେବଳ

ଲଭସେନ୍ଦ୍ରକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଲାଗି ଶିଳା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଉପଯୁକ୍ତ କି ନୁହେଁ ତାହା ବିଚାର କରିଥିଲେ । ଏ କଥା ଉପଲବ୍ଧ କରାଲେ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ କାରଖାନାର ହସ୍ତାନ୍ତର ଲାଗି ଚକ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଓ କଲିଙ୍ଗ ଲେଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍‌ଜର ବ୍ୟାପାର ।

୮— ଏକଥା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଶିଳା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କଲିଙ୍ଗ ଲେଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍‌ଜକୁ ଟଙ୍କା ଦେବାପାଇଁ ବାଧ୍ୟ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଛନ୍ତି କର୍ପୋରେସନ ୭ଲକ୍ଷ ୩୦ହଜାର ଟଙ୍କା ବାକୀଥା ପରିଶୋଧ କରିଦେଇ ସମସ୍ତ କାରଖାନାକୁ ଦାୟମୁକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ପାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ୧୯୬୩ ଏପ୍ରିଲ ପହିଲାରେ କର୍ପୋରେସନ କାରଖାନାକୁ ନିଜ ହାତକୁ ନେବାପୁର୍ବରୁ ଇଣ୍ଡିଆନ ଓଭରସିଜ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ୭ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ । ଶିଳା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ କାରଖାନା ଖସି ବାବଦକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟଙ୍କା ଦେଇଦେବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ବାବଦକୁ କର୍ପୋରେସନ କାରଖାନାରୁ ଲାଭ ପାଇବା ପରେ ସେହିଥିରୁ ପରିଶୋଧ କରିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯାହା କହିଛନ୍ତି, ଆଗରୁ ଏହି ୭ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରିଦେବା ଦ୍ଵାରା ତାହା ସମର୍ଥନ ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ ।

୯— କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ କଲିଙ୍ଗ ଲେଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍‌ଜର କମ୍ପାନୀର ସହୋଦର (ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁଇଟିର ମାଲିକ ଏକ) । ଏହି କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଶତକଡ଼ା ୫୧ ସେୟାର ରହିଛି । କାରଖାନାର ସଂପ୍ରସାରଣ ଯୋଜନା ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ଟେକ୍ନିକାଲ୍ ଦୁଷ୍ଟିରୁ ଏହି କମ୍ପାନୀର କେତେକୂର୍ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିଲା ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଯେତେ ଉଠୁ ନାହିଁ ସେତେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି—ଏହି କମ୍ପାନୀ ସହୃଦ ଯେଉଁସବୁ ସର୍ତ୍ତରେ ଚକ୍ର ହୋଇଥିଲା ତାହା ଟେକ୍ନିକାଲ୍ ପରାମର୍ଶ ସାଜବାଲଗି ସବୁଠୁ ସୁବ୍ୟାଜନକ ସର୍ତ୍ତ କି ନୁହେଁ । ଏକଥା ଓଡ଼ିଶା ଶିଳା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଡିବର ନେଇ ଜାଣିଥିଲେ କି ? କର୍ପୋରେସନ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଚକ୍ରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ଯାହା ହେଲା ସେଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ରହିଲା ଯେ କାରଖାନାର ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି କର୍ପୋରେସନ ଏହି କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ କମ୍ପାନୀକୁ ମୋଟରେ ୮୮ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେବ ।

୧୦—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ସେ ଯେଉଁ ରସୁଲଟି (ମାସୁଲ) ପାଇବା କଥା ତାହା ସେ ଗୁଡ଼ି ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଜର୍ମାନର ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇଥିବା ଲେକକୁ ମଧ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ବାବଦ ପ୍ରାପ୍ୟ ଗୁଡ଼ି ଦେବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଜର୍ମାନ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରାପ୍ତ ଲେକେ ଯେଉଁ ରସୁଲଟି ଗୁଡ଼ିଦେଲେ ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ କାରଖାନାର ପ୍ରସାରଣ ଲାଗି ଯେଉଁ ଲେ ସଂଘଟ ଫର୍ଣ୍ଣେସ ବ୍ୟାପିବ ତାହାପାଇଁ ଲାଗୁହେବ କି ନାହିଁ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ପରସ୍ପର ଭାବରେ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ ଯେ, କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କମ୍ପାନୀ କୌଣସି ରସୁଲଟି (ମାସୁଲ) ଦେଇ ନ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେହି ଗୁଡ଼ି ପଦରେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ସୂଚି ରଖାଗଲା ଯଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଏକ ଟେକ୍ନୋଲଜି ଏବଂ ଡିଜାଇନ୍ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥାପନ ଲାଗି ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ତାଙ୍କର ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଥିବା ସମୁଦାୟ କୌଣସି ପିଣ୍ଡର କାରଖାନା ବାହାରକୁ ଗୁଲ୍‌ଣ କରାଯିବା ବେଳର ଦରର ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା । କେବଳ ଯେ ସେତେବେଳର କାରଖାନାର ଉତ୍ପାଦନ ଅନୁସାରେ ଏହି ଟଙ୍କା ଜମା ଦେବାକୁ ହେବ ସେତିକି ନୁହେଁ, କାରଖାନାର ସଂପ୍ରସାରଣ ହେଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ଯାହା ଉତ୍ପାଦନ ହେବ ତାହା ଉପରେ ଏହିପରି ଜମା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ସେହି ସୂଚିରେ ରହିଛି । ଏହି ପାଣ୍ଠି ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଡେଇଁ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଛି ତାହା ଯେତେ ମହତ୍ତ୍ୱ ହେଉ ନା କାହିଁକି, କଥାଟି ହେଉଛି— ଡିଲେଇ ଲୁହା କାରଖାନାରେ ଯେତେ ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବ ଏବଂ ଏପରିକି ସଂପ୍ରସାରଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବ ସେ ସମୁଦାୟ ଜନସର କାରଖାନା ବାହାରକୁ ଗୁଲ୍‌ଣ ହେବା ବେଳର ଦରର ଉପରେ ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ ଟଙ୍କା କରପୋରେସନ ଚିରଦିନ ଜମା କରୁଥିବ । ତାର ଲାଭ ହେଉ ବା ନ ହେଉ ଏଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବ ।

୧୧—ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଇଞ୍ଜିତରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କମ୍ପାନୀର ସେଡେଟାସ୍ ଶ୍ରୀ ବାଲାନନ୍ଦ କଲିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ଓ୍ଵାର୍କସ୍‌ର ସମତା

ପ୍ରାୟ ଡିରେକ୍ଟର କରାଗଲା । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଶ୍ରୀ ବାଲୁନ ଶିଳ୍ପ
ଉନ୍ନୟନ କରପୋରେସନରୁ ଦରମା ଭାଗ ଆଦି କିଛି ନଥାନ୍ତି ନାହିଁ । ତାହା
ସେ ପୁରୀର କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କମ୍ପାନୀରୁ ପାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଇ-
ପାରେ । ତେଣୁ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରୀ ବାଲୁନ ତାହା ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷାକରିବାକୁ
ବେଶୀ ତତ୍ପର ହେବେ— କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କମ୍ପାନୀର ନା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ
କରପୋରେସନର ? ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କରପୋରେସନ ତାକୁ
ହାତରେ ବହୁତ କ୍ଷମତା ଦେଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାକରେହିଁ କଳିଙ୍ଗ ଅଟୋ
(ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ସହକାରେ ଚାଲି କରାଯାଇଥିଲା ଯଦ୍ୱାରା
କାରଖାନା ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଯୋଜନା ବାବଦ ମୋଟରେ ୧୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇବା
ପାଇଁ ସେ କମ୍ପାନୀ ହସ୍ତକାର ହୋଇଗଲା ।

୧୨— ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଇଷ୍ଟାଦ, ଖଣି ଓ ଭାଗ ଶିଳ୍ପ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର
ଫାଇଲପତ୍ରରୁ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ୧୯୬୭ ମସିହାରେ ମଧ୍ୟ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ
କମ୍ପାନୀ ବଡ଼ବଲ୍ କାରଖାନା ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନଟ୍-କୋକ୍ ପାଇବା କଷ୍ଟକର
ହେଉଥିଲା । ଲେ-ସ ଫଟ୍ ଅର୍ଡ୍ରେସ କାରଖାନା ଏହି ନଟ୍-କୋକ୍ ପାଇଁ
ରାଉରକେଲ ଇଷ୍ଟାଦ କାରଖାନା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଇଷ୍ଟାଦ
କାରଖାନା ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ନଟ୍-କୋକ୍ ଯୋଗାଇପାରୁ ନଥିଲା । ଏ
ବିଷୟରେ ଭାରତ ସରକାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରନ୍ତୁ ବୋଲି ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଥିଲା ।
ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କରପୋରେସନର ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ ୧୯୬୩-୬୪
ମସିହାର ଶିଫ୍ଟରୁ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଣାଯାଏ ଯେ, କାରଖାନାଟି ଉକ୍ତ
କରପୋରେସନ ହାତକୁ ଯିବା ପରେ ପରେ ନଟ୍-କୋକ୍ ପାଇବାରେ
ସେହିପରି ଅସୁବିଧା ହେଲା । ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା—

“ଭାରତ ସରକାର କାରଖାନା ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଲାଗି ଲାଇସେନ୍ସ
ଦେଲେବେଳେ ସର୍ତ୍ତ ରଖିଲେ ଯେ ଅର୍ଡ୍ରେସଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ନଟ୍-କୋକ୍
ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ତେଣୁ ଅମେ ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ଇଷ୍ଟାଦ ଲିମିଟେଡ଼
କମ୍ପାନୀକୁ କହିଲୁ ଯେ ସେ ୧୯୬୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥିବା
ଅର୍ଡ୍ରେସପାଇଁ ରାଉରକେଲ ଇଷ୍ଟାଦ କାରଖାନାରୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ୫୦ ହଜାର ଟନ୍
ନଟ୍-କୋକ୍ ଯୋଗାଇବା ନମନ୍ତେ ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେବାପରେ

ବର୍ଷକୁ ୧୧ ଲକ୍ଷ ଟନ ଲେଟାଏଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦେବାଲଗି କରାଯିବ କହୁ ।
କିନ୍ତୁ ରାଉରକେଲ ଇଷ୍ଟାତ କାରଖାନା ଏହା ଯୋଗାଇବାକୁ ଏକାବେଳେ
ନାହିଁ କରିଦେଇ କାରଖାନା ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ଇଷ୍ଟାତ କାରଖାନା ନିଜର ବୁଣ୍ଟ
ଫର୍ଣ୍ଟ୍ରେସ୍ ଲଗି ନହଁ-କୋକ ଯାକ ବ୍ୟବହାର କରିବ । ଏଥିରେ ଆମେ
ଆତମ୍ଭିତ ହୋଇଯାଇଛୁ ।

ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଉଛି, କାରଖାନାଟି ହାତକୁ ନେବାପୁର୍ବରୁ କପୋ-
ରେସନ ଏହି କାରଖାନା ଲଗି ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ନହଁ-କୋକ କପରି
ମିଳିପାରିବ ଏବଂ କାରଖାନାର ସଫାସାରିଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ କପରି ମିଳିବ
ସେଥିଲଗି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ନଥିଲେ, ଅଥଚ ୧୯୭୨ରେ ମଧ୍ୟ କଲିଙ୍ଗ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ନହଁ-କୋକ ଲଗି ହଜାରରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ।

୩୭—ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନକୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ
କମ୍ପାନୀର ଲେ-ସାଫ୍ଟ ଫର୍ଣ୍ଟ୍ରେସ୍ ବନ୍ଦୀ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଭଲରୂପେ
ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ଅଧିକ ଟିକିନିକି ଭାବରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
ଏହି ହସ୍ତାନ୍ତର କାରବାର ସଙ୍ଗେତ ଭାବରେ ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା
କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କମ୍ପାନୀର ସ୍ୱାର୍ଥ ଲଗି ସଫାସାରିଣ ସ୍ୱାର୍ଥ ବଳି ଦିଆ-
ଯାଇଛି ବୋଲି ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ସେପରି ସନ୍ଦେହ ହେବାଭଳି
ଅନେକ ବିଷୟ ରହିଛି ।

ଅଭିଯୋଗ ୮

ଏହି ଅଭିଯୋଗର ସାରାଂଶ ହେଉଛି: —

୧—ଖଣି କାମ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପାଇବାରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ
ଅନୁଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି ।

୨—ସେ ଏକ ଫେର-ଆଲସ୍ କଲ ବସାଇବେ ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ଖଣି
କାମ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ସେହି ସର୍ତ୍ତ ପାଳନ କରି
ନାହାନ୍ତି ।

୩—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ଖଣିକାମ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅନୁମତି ମିଳିଲା
ତାହା କୌଣସି ଆଇନଗତ ହସ୍ତାନ୍ତର ବିନା ବ, ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଇନିଂ
(ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ନାମରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଦିଆଗଲା ।

୪—ପ୍ରାୟ ୬ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରସ୍ତାଲଟି (ମାସୁଲ) ଦେଇନାହାନ୍ତି ।

୫—ଯେତେ ଏରିଆ ଲଗି ଖଣି କାମ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାହାଠାରୁ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ଲୋକାରେ ଖଣି କାମ କରୁଥିଲେ ।

୬—୧୯୭୦ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଯେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଖଣି କାମ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେବା ବିଷୟ ଥିର କଲେ ସେତେବେଳେ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଇନିଂସ୍ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାଇକୋର୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ରିଟ୍ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଲେ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଯିବା ପରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମତ ଦେଲେ ଯେ ଏହି କମ୍ପାନୀକୁ (ଖଣି) ପଟ୍ଟା ନ ଦେବା ସରକାରଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଯଦି ସେ ରସ୍ତାଲଟି ଦେଇଦେବେ ତେବେ ତାଙ୍କୁ ପଟ୍ଟା ଦେବାକୁ ସରକାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଆମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫାଇଲଗୁଡ଼ିକ ତିନିଖି କରିବା ଫଳରେ ଯେଉଁ ସବୁ ତଥ୍ୟ ବାହାରିଛି :—

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଏମ. ଏଲ. ଏ. ଥିଲାବେଳେ ୧୯୫୧ରେ କେରୀଙ୍ଗର ଜିଲ୍ଲାରେ ୩୧୦୦ ଏକର ଜମି ମାଜାଦିନ ପାଇଁ ପଟ୍ଟାନେବକୁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ଆଉ ତିନିଜଣ ମଧ୍ୟ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପୁଅରୁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଯେଉଁ ଏରିଆ ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ବାର୍ଡ୍ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ପଟ୍ଟା ନେଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ଅଂଶ । ପରେ ତା ୨/୨୭/୭୨ ଉପରେ ଏହି ଏରିଆର ଏକ ଅଂଶ ବାର୍ଡ୍ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେଲେ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦରଖାସ୍ତ ସମେତ ଗୁରୁତ୍ଵେଚ୍ଛିନ୍ନକ ଦରଖାସ୍ତ ନାମଜୁର ହୋଇଯିବାର କଥା, କାରଣ ଯେଉଁ ଏରିଆ ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ତାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାତରେ ନଥିଲା ଓ ସେଠାରେ ଖଣି କାମ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେବାର ଅଧିକାର ତାଙ୍କର ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ଦରଖାସ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ନାମଜୁର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ନାହିଁ ।

୨—ବାର୍ଡ଼ ଏଣୁ କମ୍ପାନୀ ତା ୨୩୭୨ରେ ଯେଉଁ ଜମି ଫେରାଇ ଦେଲେ ତାହାକୁ ପୁଣି ଥରେ ପଟ୍ଟା ଦେବାପାଇଁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହେଲେ ବୋଲି କୌଣସିଠାରେ ଲେଖା ନାହିଁ ; ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ଚେଭେନ୍ୟୁ ବୋର୍ଡ଼ ସୁପାରିଶ କଲେ ଯେ ଏହି ଏରିଆକୁ ଫେରା-ଆଲସ୍ କଲ ପାଇଁ କମ୍ପାନୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଖଣି କାମ କରାଯିବା ପାଇଁ ଗଜର୍ଭ ରଖାଯାଉ ।

୩—ତା ୩୮୮୫, ଗଜରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନୟନ ପୁଣି ଥରେ ସ ନ ଦରଖାସ୍ତ କଲେ ଏବଂ ଫେରା-ଆଲସ୍ ଶିଳ୍ପ ବସାଇବେ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ନିଜ ଆଜ୍ଞା କରୁଲେ । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଉଛି ଯେ ଚେଭେନ୍ୟୁ ବୋର୍ଡ଼ ଯାହା ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ତାହା ସେ ଜାଣିଥିଲେ ।

୪—ତତ୍କାଳୀନ ରାଜସ୍ଵ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ସିଂହାଠୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନୟନଙ୍କୁ ଖଣିକାମ କରିବାର ଅନୁମତି ପତ୍ର ମିଳିଗଲା । ରାଜ୍ୟ ବଳଭଦ୍ର ନାରାୟଣ ଭଞ୍ଜଦେଓଙ୍କର ଏଥିପାଇଁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଖଣିକାମର ଅନୁମତି ପାଇବା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଗଲା ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ କାରଣ ଦର୍ଶାଗଲା ଯେ ସେ ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ରାଜ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏବଂ ଦେଓଆମା-ଦାୟରୁ ଅବ୍ୟାହତ ପାଇଥିବାରୁ (exempt from civil liability), ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧ ନ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଦଲିଲରେ ଥିବା ଖଜଣାର ଅଧେ ଅଗ୍ରୀମ ଦେଲେ ଯାଇ ଖଣିକାମର ସାନ ଅନୁମତି ପତ୍ର ଦିଆଯିବ ବୋଲି ରାଜ୍ୟର ସ୍ଵାର୍ଥରକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯେଉଁ ସୁପାରିଶ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ପାଳନ କରାଗଲା ନାହିଁ ।

୫—୧୯୫୭ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ କେଉଁଝର କଲେକ୍ଟର ଜଣାଇଲେ ଯେ ଉଲ୍ଲସ୍ଥ ଧରଣର ଖଣିଜ-ପଥର (ore) ଭିତରୁ ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ଆକାରର ପଥରଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବା ଦ୍ଵାରା ଏହି ଲୋକ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ଗୁରୁତର କ୍ଷତି କରୁଛନ୍ତି । ଖଣିକାମ ଲାଗି ସାନ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାର ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରତିନିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ସେ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ତେବେ ପୁଣି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରାଗଲା ନାହିଁ ।

୭—୧୯୫୭ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦରଖାସ୍ତ ଅନୁସାରେ ଖଣି କାମର ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଥିବା ଲେକର ନାମ ବଦଳାଇ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଲନ୍ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ୍ କରିଦିଆଗଲା । ଏକଟା କୌଣସି ନିୟମ ଅନୁସାରେ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡୁ ନାହିଁ । ପରେ ୧୯୭୦ରେ ସରକାରଙ୍କ ଆଇନ ପରାମର୍ଶଦାତା (Legal Remembrancer) ଏହି ବିଷୟ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିଥିଲେ ।

୭—ଦେଖାଗଲା ଯେ ଏହି ପକ୍ଷକୁ ୩୧୦୦ ଏକର ଜମି ଉପରେ ଖଣିକାମ କରିବାର ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା । ସ୍ଥଳେ ଯେ ୪୨୨୪ ଏକର ଜମିରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି ।

୮—୧୯୫୯ ଜୁନ ୩୦ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ତାଙ୍କ ଉପରେ ରୟାଲଟି ଓ ବଜୟା ପାଉଣୀ ବାବଦରେ ଟ ୭୮୯୯ ୨୭-୦୭ ବାକୀ ପଡ଼ିଥିଲା ।

୯—ତା ୨୭/୧୦/୫୯ ରଖରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ୩୪୯ ଏକର ଜମିରେ ଲୁହା ପଥର ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ୨୮-୭-୫୯ ଜମିରେ ଏହି କାମ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୧୯୭୪ ଜୁନ ୮ ତାରିଖରେ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯେଉଁ ୩୧୦୦ ଏକର ଜମିରେ ମାଜାନିଜ ପଥର ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ପାଇଥିଲେ ସେହି ଏରିଆର ଏକ ଅଂଶ ୧୦୦୭ ଏକର ଜମିରେ ଲୁହା ପଥର ଖଣି କରିବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ତା ୧୭/୫୫ ରଖରେ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେ ମୋଟେ ୧୦୦୭ ଏକର ଜମି ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ତାଙ୍କୁ ମୋଟେ ୩୧୦୦ ଏକର ଜମିରେ ଲୁହା ପଥର ଖଣି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅନୁମତି ଦେଲେ । ଖଣି ବିସ୍ତାର ଡିରେକ୍ଟର ଏହି ଭୁଲ ଦେଖାଇବାରୁ ତାହା ସଂଶୋଧନ କରାଗଲା ।

୧୦—ଲୁହା ପଥର ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପକ୍ଷ ମାସୁଲ (ରୟାଲଟି) ବାକୀ ରଖିଲେ ।

୧୧—ତା ୫୧/୧୨/୫୯ ରଖରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଲନ୍ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପତ୍ରି ଉପରେ ଲୁହା ପଥର ପାଇଁ ପକ୍ଷ ଦେବା ବିଷୟରେ ଘୋଷଣା ଜାରି କଲେ (Issued Proceedings), କିନ୍ତୁ ମିନରାଲ କନ୍ସେସନ ନିୟମାବଳୀର ୨୮-କ

ଧାରା ଅନୁସାରେ ଛ'ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପଟ୍ଟା ହେବାର କଥା, ମାତ୍ର ଛ'ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପଟ୍ଟା କରାଗଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ପଟ୍ଟା ଦେବାଲାଗି ଯେଉଁ ଆଦେଶନାମା ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ରଦ୍ଦ ହେଲା ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଇଥାନ୍ତା ।

୧୨—୧୯୫୯ ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ପରେ ଖଣି କାମ କରିବାର ଆଉ ସ୍ଥାନ ଅନୁମତି ପତ୍ର ଦିଆଗଲା ନାହିଁ ।

୧୩—୧୯୭୦ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ବିଷୟ ଯେତେବେଳେ ପରୀକ୍ଷା କଲେ ସେତେବେଳେ ଆଇନ ପରାମର୍ଶଦାତା ଓ ଆଡଭୋକେଟ ଜେନେରାଲଙ୍କ ସହଜ ପରାମର୍ଶ କରାଗଲା । ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ (ପ୍ରାଇଭେଟ୍) ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ନୋଟିସ ଜାରି କରି କାକ୍ସ ବୁଝାଯିବ, ସେ ଖଣିକାମ ବନ୍ଦକରନ୍ତୁ, ସେହି ଅଞ୍ଚଳ ରୁଡ଼ି ଗୁଲିଆନୁ ଓ ଜିଲ୍ଲା କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ତାହାର ଦଖଲ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଦେଇଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଷଡ଼ପୁରଣ ଦିଅନ୍ତୁ । ତାହା ନ କଲେ ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ଓ ତାଙ୍କଠାରୁ ଷଡ଼ ଖେପର ଆଦାୟ କରାଯିବ ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଗଲା ।

୧୪—ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ (ପ୍ରାଇଭେଟ୍) ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ତା ୨୨-୧୨-୧୯୭୦ରେ ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟରେ ଏକ ରିଟ୍ ଦରଖାସ୍ତ କଲେ କମ୍ପାନୀକୁ ଖଣିରେ କାମ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଓ ତାର ଦଖଲ ଦେବାକୁ ଯେଉଁ ନୋଟିସ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବର୍ଦ୍ଧିତ ହାରରେ ଯେଉଁ ରସୁଲଟି (ମାସୁଲ) ଦାବୀ କରିଥିଲେ ତାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ରିଟ୍ ଦରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଦରଖାସ୍ତ ହାଇକୋର୍ଟରେ ବିଚାର ହେବାକୁ ଥିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ । ହାଇକୋର୍ଟରେ ସରକାରୀ ଓକିଲ କହିଲେ ଯେ ପଟ୍ଟା କରି ନ ଦେବା ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ, ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ (ପ୍ରାଇଭେଟ୍) ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ମେମୋ ଦାଖଲ କରି ଜଣାଇଲେ ଯେ ସେମାନେ ସରକାର ଦାବୀ କରୁଥିବା ରସୁଲଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ

(Provisionally) ଦେବ ଏବଂ ପରେ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଯାହା କିଛି ରୟାଲଟି ଏବଂ ବକସ୍ ଥିବାବେଳେ ସ୍ଥିରହେବ ତାହା ଦେବାକୁ ରାଜି ଅଛନ୍ତି । ଏହା ଉପରେ ହାଇକୋର୍ଟରେ ତା ୨୮-୧୧-୭୧ ରିଜେ ମକଦ୍ଦମାଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଗଲା ।

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମତାମତ

୧୫—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ୧୯୭୧ ଜୁନ ମାସରେ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିଲେ; ପୁରୀ ସେ ଗାଦିକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଯାହାସବୁ ହୋଇଥିଲା ସେଥିପାଇଁ ସେତେବେଳର ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦାୟୀ ।

୧୬—୧୯୫୨ ୦ ରୁ ୧୯୫୮ରେ ଖଣି ଓ ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ଉନ୍ନୟନ) ଆଇନ ଜାରି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୟାଲଟିର ହାର କ'ଣ ହେବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ବିଚାର ରାଜିଥିଲା, କାରଣ ରୟାଲଟି ହାର ଯାହା ଥିଲା ତାହାକୁ ଉଭୟ ସରକାର ଅତି କମ୍ ହୋଇଛି ବୋଲି ମନେକରୁଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତକାରୀମାନଙ୍କୁ ଖଣିକାମ କରିବାଲାଗି ଅନୁମତି ମାତ୍ର ଦିଆଯାଉଥିଲା ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଧାରଣା ଦିଆଯାଉଥିଲା ଯେ ସେମାନେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ନେଇ ଶତକଡ଼ା ୧୦ ହୁଆବରେ ରୟାଲଟି ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ମାଜାନିଜ ଓ ଲୁହା-ପଥର ଲାଗି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯେଉଁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ ସେଥିରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କିଛି ଅନୁଗ୍ରହ କରାଯାଇ ନାହିଁ । କାରଣ ଅନ୍ୟମାନେ ଯେଉଁସବୁ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଇଥିଲେ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଏହି ଧାରାରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ।

୧୭—୧୯୫୭ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅନୁମତି ପାଇଥିବା ପକ୍ଷଙ୍କ ନାମ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜାନିଜ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଲାଗି ରାଜିହେଲେ ଏବଂ ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ନାମ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନାମ ବସିଲା ଯାହା ସେଥିକ । ଅନ୍ୟ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହିଭଳି ପଦ୍ଧତି ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

୧୮—ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୪୭୧୮୧୨, ୭୦ ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ ବାଜା ଦାଖଲ କରିବାରୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜନ୍ଦା କମ୍ପାନୀ ରୟାଲଟି ହସ୍ତାକ୍ତ ପ୍ରତାପୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଦାଲତର ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ । କେବଳ ସେ ଏକାକୀ ରୟାଲଟି ବାଜା ରଖି ନ ଥିଲେ; ଅନ୍ୟ ଖଣିମାଲିକମାନେ ମଧ୍ୟ ଗିର୍ହ ଦରଖାସ୍ତ ଦାଏର କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଖଣିକାମ ବନ୍ଦ ରଖିବାକୁ, ଖଣି ଅଞ୍ଚଳରୁ ବାହାରିଯିବାକୁ ଓ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଦେୟ ଦେଇଦେବାକୁ ତା ୧୭-୧୨-୭୦ରେ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜନ୍ଦା (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ନୋଟିସ ଜାରି ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ବାଜା ରଖିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ କିଛି କରାଗଲା ନାହିଁ ।

୧୯—ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜନ୍ଦା ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ପକ୍ଷରୁ ଯେଉଁ ଗିର୍ହ ଦରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ସେଥିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନ ଲାଗି ଆପୋଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଦେଲେ ବୋଲି ଯାହା କୁହାଯାଉଛି ତାହା ସତ ନୁହେଁ । କୋର୍ଟ ରାୟ ଅନୁସାରେ ଦରଖାସ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ମକଦ୍ଦମାରେ ହାରିଯିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସେତେବେଳେ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ରୟାଲଟି ବାବଦ ୭୦ ଲକ୍ଷ ୪୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ହରାଇଥାନ୍ତେ ଏବଂ ଶେଷରେ କେତେକୋଟି ଟଙ୍କା ହରାଇ ବସିଥାନ୍ତେ । କୋର୍ଟ ରାୟ ଦେଲେ ଯେ ରୟାଲଟି ଟେକ୍ ହସ୍ତାକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆଜନ ଅନୁସାରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ପରେ ସରକାର ଯେଉଁ ରୟାଲଟି ଦାଖଲ କରିବେ ତାହା ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜନ୍ଦା କମ୍ପାନୀ ଦେବ—ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ରାଜ୍ୟ-ସରକାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଯାଇଛି । ମେହ୍ନତ ଉପାଧିଆସି ଆପୋଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରତି ଉଚିତକାରକ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଆଶୀର୍ବାଦ ଭଳି ହୋଇଛି, କାରଣ ପରିବର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସରକାର ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ଦୁଇଗୁଣ ଟଙ୍କା ରୟାଲଟି ବାବଦ ପାଇପାରିଲେ ।

୨୦—ପଟ୍ଟାରେ କୌଣସି ପତ୍ତି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଜନ୍ଦା (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ ଏହି ଖଣିକୁ ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଦେବାଲାଗି ନିଜଆଡ଼ୁ କହୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ବିରୁଦ୍ଧୀନ ଅଛି ।

ବିଶେଷଣ

୨୧—କେତେଗୋଟି ପ୍ରଧାନ ବିଷୟ ବିଷୟ ହେଉଛି ଏହି :—

(କ) ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ଖଣି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବାରେ ତାଙ୍କପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତ କରାଯାଇଛି କି ?

(ଖ) ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଆଦିଙ୍କୁ ଆସିବା ପରେ ହାଇକୋର୍ଟରେ ଥିବା ଚିଠି ଦରଖାସ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏପରି ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ଆଣି ପକାଇଦେଲେ କି ଯାହା ଦ୍ଵାରା ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଲନ୍ସ ପାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀର (ଯେଉଁ କମ୍ପାନୀରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ଵୀକୃତ ବେଶୀ ଭାଗ ରହନ୍ତି) ଅଥବା ଲାଭ ହେଲା ?

୨୨—ଏହି ସବୁ ବିଷୟର ବିଷୟ ସହିତ ତଳଲିଖିତ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପର୍କ ହେଉ :—

(୧) ମାଳାଜିତ ପଥର ଲାଗ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାର ଅନୁମତି ପ୍ରତି ଦେବା ବିଷୟ ବିଷୟ କଲରେଲେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦରଖାସ୍ତ ସହିତ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦରଖାସ୍ତ ମଧ୍ୟ ନାମସ୍ତର ହୋଇଯିବାର କଥା, କାରଣ ସେହି ସମୟରେ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଅନୁମତି ପ୍ରତି ଦେବାପାଇଁ ନଥିଲା । ଯଦିବା ଆନ୍ତ୍ରା, ତେବେ ମଧ୍ୟ ଅନୁଚିତ ନୋଟିଏ ଦରଖାସ୍ତ ତାଙ୍କଠାରୁ ଆଗ ବିଷୟ ହୋଇଥିଲା ।

(୨) ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ତା ୫-୮-୫୨ରେ ଯେଉଁ ଦ୍ଵିତୀୟ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ ବିଷୟ କରାଯାଇ ନ ଥିଲା, କାରଣ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଲାଗି ଅନୁମତି ମଧ୍ୟ ଦିଆଯିବ ବୋଲି ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ସ୍ଥିରହୋଇ ନଥିଲା । ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରୁ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ କିମ୍ବା ଫେରା-ଆଳସ୍ୟ କଲ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଏହାକୁ ସେଥିପାଇଁ ଫରସ୍ତିତ କରି ରଖାଯାଇଥିଲା ।

(୩) ୧୯୫୭ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ନାମ ସ୍ଥାନରେ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଲନ୍ସ (ପାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ୍ ବୋଲି ନାମର ଯେଉଁ ମାଲିକାନା ଚଳାଉଥିଲା ତାହା ମଧ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତିହୀନ । ପରେ ୧୯୬୦ରେ ଆଇନ ମାଲିକାନା (ଲିଗାଲ ରିମେମ୍ବରାନ୍ସ) ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ

ଏଥି ନିମିତ୍ତ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଲନ୍ଦ୍ର ନିମାମା ଚିଧୁଦଳ ଭାବରେ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ ଓ ସେ ଦରଖାସ୍ତ ଉପରେ ଚାରୁର ହୋଇଥିଲା ।

(୪) ଯେତକ ଏରିଆ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହାଠାରୁ ବେଶୀ ଏରିଆରେ (ଖଣି) କାମ କରାଯାଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତାହାର କୌଣସି ପଡିକାର କଲେ ନାହିଁ ।

(୫) ଲୁହା ପଥରର ଖଣି କରିବା ପାଇଁ ୧୦୦୭ ଏକର ନିମନ୍ତେ ଦରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତାହାଠାରୁ ବେଶୀ ଏରିଆ ପାଇଁ ଖଣିକାମ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ଅବଶ୍ୟ ପରେ ଏହାର ପ୍ରଶୋଧନ କରାଗଲା ।

(୬) ଜିଲ୍ଲା କଲେକ୍ଟର ଏହି କଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିଥିଲେ ଯେ, ଅନୁମତି ପତ୍ର ପାଇବା ଲୋକ ଖଣିରୁ ବାହାରୁଥିବା ଧାତୁ ପଥର ଭିତରୁ ଛୋଟ ଟୁକ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବା ଦ୍ଵାରା ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ବିଶେଷ ଭାବରେ ନଷ୍ଟ କରିଦେଉଛି; ତେଣୁ ସାନ ଅନୁମତି ଦେବା ପୁର୍ବରୁ ଏହାର ପ୍ରତିକାର କରାଯାଉ ବୋଲି କଲେକ୍ଟର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କିଛି କରାଗଲା ନାହିଁ ।

୨୩—ଏ କଥା ସତ୍ୟ ଯେ, ଯେଉଁସବୁ ଅନୁସୂଚି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ବେନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଉପରେ ସୂଚନା ଦିଆଗଲା ସେସବୁ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ପୁର୍ବରୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ଟିପାଠୀ ରାଜସ୍ଵ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ଏହିସବୁ ବିଷୟ ରୁଚୁଥିଲେ ।

୨୪—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଥିଲେ ଯେ ଅନୁମତି ପ୍ରାପ୍ତ ଲୋକର ନାମ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଲନ୍ଦ୍ର (ଚାଇରେଟ) ଲିମିଟେଡ୍ ବୋଲି ଯେଉଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଗଲା ତାହା ସେପରି କିଛି ଅସାଧାରଣ କଥା ନୁହେଁ ଓ ସେହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ର ତଦନ୍ତ ବ୍ୟୁରୋକୁ ଯେଉଁସବୁ ରେକର୍ଡ୍ ପତ୍ର ଦିଆଗଲା ସେଥିରୁ ଏହି କଥାର ସତ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ ହେଉ ନାହିଁ । ସେ ଯାହା ହେଉ ନା କାହିଁକି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ଗୁରୁତର ବେନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଧରାଯାଇ ନପାରେ ।

୧୫—ଯେଉଁ ଗିଟ୍ ଦରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେପରି ମନୋହର ଦେଖାଇଥିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରୀ କାଗଜପତ୍ର ମିଳୁ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେଉଁ ପ୍ରଶାଳୀରେ ରୟାଲ୍‌ଟି ହସାବ କରି ତାହା ଦେଇଦେବାକୁ ଦାବୀ କରିଥିଲେ ସେହି ପ୍ରଶାଳୀରେ ହସାବ ହୋଇ ଦାବୀ କରାଯାଇଥିବା ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ହାଇକୋର୍ଟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁସାରେ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଇନ୍‌ସ (ପ୍ରା) ଲିମିଟେଡ୍ ବାଧ୍ୟ ନ ଥିଲେ; ତଥାପି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଗାଦୀରେ ଥିବା ବେଳେ ସେହି କମ୍ପାନୀ ଟ ୫,୯୧,୦୫୪-୭୯ ନଂ ପଂ. ସ୍ତ-କାଞ୍ଚାରେ ଦେଇଦେଲେ । ହାଇକୋର୍ଟଙ୍କ ରାୟର ଏକ ନକଲ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଉଛି ଟ୍ରିବିନଲ୍ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ତର ଦର ଘୋଷଣାକରି ନୋଟିଫିକେସନ ବାହାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ରୟାଲ୍‌ଟି ହାର ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା ତାହା ଦେବାପାଇଁ ଏବଂ ପରେ ଯେଉଁ ରେଟ୍ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ସେହି ରେଟ୍‌ରେ ଦେବେ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଇନ୍‌ସ (ପ୍ରା) ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ରାଜି ହେବାକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଗିଟ୍ ଦରଖାସ୍ତ ଫାଏସଲ ହୋଇଥିଲା ।

୧୬—ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ରେଟ୍‌ରେ ରୟାଲ୍‌ଟି ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ତାହା ଦେବାକୁ ହେବ ବୋଲି ଯେଉଁ ଦଫ୍ତା ରଖାଯାଇଥିଲା ତାହା ବିଶେଷ ସ୍ତରରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର ବିଷୟ । ଯାହା ଦେଖାଯାଉଛି, ସାରା ରୟାଲ୍‌ଟି ବିଷୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଣି ଅଦାଲତରେ ମକଦ୍ଦମା ଚାଲିଛି । ଏଣେ ଅନ୍ୟାୟୀ ଲବରେ ରୟାଲ୍‌ଟି ବାବଦ୍ ଦେୟ ପରିଶୋଧ କରି ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପଡ଼ିଶୁଳ ନିଆଗଲା ଯେ ଯେ ପଟ୍ଟା ସଫାଦାନ କରିଦେବେ; ଅଥଚ ସାରା ରୟାଲ୍‌ଟି ବିଷୟଟି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଦାଲତର ବିଚାରାଳୟରେ ରହିଛି । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦରବିୟାନ କରିବା କଥା ଏବଂ ସେଥିନ୍ତରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା ଓ ପୁଣି ତାହା ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଗଲା । ଏସବୁ ଯାହା କରାଗଲା ତାହା ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କରାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିଇନ୍ତ କରିବାକୁ ହେଲେ ସରକାରୀ ନଥପରି ଦେଖିବା ଆବଶ୍ୟକ, କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ନଥି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

୨୭—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ବି: ପଟ୍ଟନାୟକ ମାଇନ୍ସ (ପ୍ରା) ଲିମିଟେଡ କମ୍ପାନୀ ସେହି ଖଣିକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେବାକୁ ବୁଝିବନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କେନ୍ଦ୍ର ତଦନ୍ତ ବ୍ୟୁରୋଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସରକାରୀ ଫାଇଲ ଦିଆଯାଇଛି ସେଥିରେ ଏକଥା କେଉଁଠି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଗ ନଂ ୯

ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବା ବେଳେ ୧୯୭୧ ମସିହା ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର (ବାଣିଜ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଆଇନ ଜାରି ହେଲା; ସରକାରୀ ସୂତ୍ରରେ ଏହି ବେପାର କରାଯିବା ହିଁ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ବହୁତ ଟଙ୍କା ଲାଭ (illegal gratification) ନେଲେ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ତଥା ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବୋର୍ଡର ସଭ୍ୟପତି ପିଧାସଳଖ କଥାବାଣ୍ଟା କରି ଏକେଣ୍ଟ ନିୟୁକ୍ତ କଲେ ।

ଆମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫାଇଲପତ୍ରରୁ ଯେଉଁସବୁ ତଥ୍ୟ ବାହାରିଛି

ଟିକସ ତଦନ୍ତ କମିଟି ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ବ୍ୟବସାୟ, ପ୍ରଜା କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ତୋଳାଳୀ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ରରେ ବ୍ୟବସାୟଗତ ଏକରୂପିଆ କାରବାର ହେବା ଉଚିତ । ସେହି ଅନୁସାରେ ୧୯୭୧ ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ରର ସଂଗ୍ରହ, ଖରିଦ ଓ ଚାଲଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଲାଗି ଏକ ଆଇନ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ । ତାହା ଆଇନରେ ଏହି ଯୋଜନା ସପକ୍ଷରେ ଯେଉଁ ବିଷୟ ଥିଲା ତାହା ସନ୍ତୋଷରେ ତଳେ ଦିଆଗଲା :—

(କ) ବ୍ୟବସାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ, ଖରିଦ, ଚାଲଣ ଓ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଉପରେ ସରକାରଙ୍କର ଅଧିନିଦିକ ଏକରୂପିଆ ଅଧିକାର ରହିବା ଉଚିତ । ନିଜ ଜମିରୁ କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ତୋଳିବା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ଥିବା ଜମି ପଟ୍ଟା ଦେବାଲାଗି ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ରହିବ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଜମିରୁ ଯେଉଁ କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ଆମଦାନୀ ହେବ ତାହା ସେମାନେ କିମ୍ବା ପଟ୍ଟାଦାରମାନେ ସରକାର କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କୁ ବିକ୍ରିକରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ

(ଖ) ସାରା ରାଜ୍ୟକୁ ଏଥିଲାଗି କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସୁନିଟ (ଅଞ୍ଚଳ)ରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯିବ ।

(ଗ) ପ୍ରତି ସୁନିଟ ଲାଗି ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ଏଜେଣ୍ଟ ରହିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କରି ଜରିଆରେ ସରକାର ବ୍ୟବସାୟ କରିବେ । ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ଵାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଏଜେଣ୍ଟ ନିୟୁକ୍ତ କରାଯିବ । ଯେ ଏଜେଣ୍ଟ ହେବ ସେ ଏଜେଣ୍ଟ ଭାବରେ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲାବେଳେ ଯାହା ସ୍ଥିର ହେବ ସେତିକି ଟଙ୍କା ଏକକାଳୀନ ଦେବ ଏବଂ ଯେତେ ଟଙ୍କାର କାରବାର ହେବ ତାହା ଅନୁସାରେ କମିଶନ ଦେବ ।

(ଘ) ଜମି ମାଲିକ ଓ ତୋଳାଳୀମାନେ କେଉଁ ଦରରେ କେନ୍ଦୁ ପ୍ରଥ ବିକି କରିବେ ତାହା ସରକାରଙ୍କଦ୍ଵାରା ନିୟୁକ୍ତ ଦରଧାର୍ଯ୍ୟ କମିଟି ସ୍ଥିର କରିବେ ।

୨ । ୧୩-୯-୨୧ ତାରିଖରେ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ବୈଠକ ବସି ଏହି ଚିଠା ଆଇନ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କଲେ ଏବଂ ସେଥିରେ କେତେକ ସଂଶୋଧନ କରି ଚିଠା ଆଇନଟିକୁ ମଞ୍ଜୁର କଲେ । ସେଥିରୁ କେତେକ ତଳେ ଦିଆଗଲା :—

ଚିଠା ଆଇନରେ ଯାହା ଥିଲା

ସୁନିଟି ଗଢ଼ିବା, ଡିପୋ
ଖୋଲିବା ଏବଂ ଦରଧାର୍ଯ୍ୟ
କରିବା ପ୍ରମୁଖରେ ସରକାରଙ୍କୁ
ପରାମର୍ଶ ଦେବାଲାଗି ରାଜ୍ୟ
ସ୍ତରରେ ଏକ ପରାମର୍ଶଦାତା
ବୋର୍ଡ଼ ରହିବ ।

କେଉଁ ଦରରେ କେନ୍ଦୁ-
ପତ୍ର କିଣାଯିବ ତାହା ରାଜ୍ୟ
ସରକାର ଏହି ପରାମର୍ଶଦାତା
ବୋର୍ଡ଼ ସହିତ ପରାମର୍ଶ
କରିବା ପରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ।

ଯାହା ସଂଶୋଧନ କରାଗଲା

ଏ ବିଷୟଟି ପୁରାପୁର
ଉଠାଇ ଦିଆଗଲା ।

ଏଥିରୁ ପରାମର୍ଶଦାତା
ବୋର୍ଡ଼ ସହିତ ପରାମର୍ଶ
କରିବା ପରେ—
ଏକକ ଉଠାଇ ଦିଆ-
ଗଲା ।

୩—ଏହି ଚିଠା ଆଇନଟିକୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ପଠାଗଲା । ଭାରତ ସରକାର କେତେକ ମତାମତ ଦେଲେ ଯାହା ଫଳରେ ଚିଠା ଆଇନରେ ୪ (୨) ଦଫାର ସଂଶୋଧନ କରାଗଲା । ସଂଶୋଧିତ ଦଫା-ଟିରେ ଥିଲା :—

“ସରକାର ରାଜ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏକ ପରାମର୍ଶଦାତା ନିମିତ୍ତ ଗଠନ କରିବେ; ଏଥିରେ ଅନ୍ୟତମ ୬ ଜଣ ସଭ୍ୟ ରହିବେ ଯାହାଙ୍କ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସରକାର ଜେପ୍ଟି ଦ୍ଵାରା ଜଣାଇବେ । କିନ୍ତୁ କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ଉପାଦାନ ବରୁଣ୍ଡା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଭିତରୁ ଯେଉଁମାନେ ସଭ୍ୟ ରହିବେ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମୋଟ ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶରୁ ବେଶୀ ହେବ ନାହିଁ ।

୪—୧୯୭୧ ମସିହାର କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ର (ବାଣିଜ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଆଇନ ପାଶ ହେଲା ।

୫—ଚିଠି ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୧ । ୧ । ୭୨ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟରେ ଲେଖିଥିଲେ—

ଯେଉଁ ‘ଜ-ଫର୍ମ’ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଛୁ ତଦ୍ଵାରା ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷମାନେ ଯେତେ ଦେବେ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ସେସବୁ ଗୁଲିନା କରି ଦେଖି ହେବ ନାହିଁ । କୌଣସି ପକ୍ଷ ଦ୍ଵି-ପକ୍ଷ କମ୍ ଦେବାପାଇଁ କହିପାରେ, କିନ୍ତୁ ଦରର ତତ୍ଵାତ୍ତ୍ଵ ସ୍ଥିର ରହିବ ଏବଂ ସରକାର ଯେମିତି ସବୁଠୁ ବେଶୀ ଲାଭ ପାଇବେ ସେ ବିଷୟ ସେ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେବ ବୋଲି କୌଣସି ନିଶ୍ଚୟନା ନାହିଁ । ପ୍ରଥମରୁ ଯେଉଁ ଫର୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଉପାହାସିଥିଲା, ତଦ୍ଵାରା ଏହି କଥା କେତେକ ପରିମାଣରେ କରାହୋଇଥାନ୍ତା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ଫର୍ମ ଅଛି ସେହିଥିରେ ଶିଷ୍ଟ (ହସାବପତ୍ର) ଠିକ୍ ଭାବରେ ଉପାଗଲେ ତାହା ଉପରେ ସରକାର ନିଶ୍ଚିତ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ମୋର ସନ୍ଦେହ ହୁଏ । ସେଥିରେ ଅନେକ କଥା କେବଳ ଅନୁମାନ କରି ଜାଣିବାକୁ ଗୁଡ଼ି ତଥ୍ୟ ଯାଇଛି । ଯଦି ଆମେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଏକ ସାଧାରଣ ଏଜେନ୍ସି ବୋଲି ବିଚାର କରି ଗୁଡ଼ିଦେଉ ତେବେ ଆମକୁ ଦର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ବିବେଚନାମାନଙ୍କ ଚଳାନ୍ତର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେଉଁ ଲୋକ ଏଜେନ୍ସି ବଦଳେ ୫୯.୫ ହେବ ତାହାର ଏହି ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ଦେଖା ।

ସେଭଳି ଏଜେଣ୍ଟ ସଙ୍ଗେ ନମ୍ର କେତେ କାମ କରିବ ତାହାର ନିଶ୍ଚିତ ଜବାବ (ବ୍ୟାରେଣ୍ଟ) ଯଦି ସେ ନ ଦିଏ ତେବେ ଆମେ ଗୁଡ଼ିଆବା । କେତେକ ସରକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରା ନଗଲେ କେନ୍ଦ୍ର ପତ୍ର କାରବାରରେ ସାଧାରଣ ଏଜେଣ୍ଟସି ଚାଲି-ପାଲିବ ନାହିଁ । ଏହା ନହେଲେ ତଳସ୍ତରରେ ଦୁର୍ନୀତି ଓ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ଚୋରା ଚାଲି ଚାଲିବ । ସେଥି ନମନ୍ତେ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲି କାମର ସଙ୍ଗେ ନମ୍ର ପରିମାଣ ସ୍ଥିର କରାଯାଇ ଦର ପଡ଼ିବ ବେଳପାଇଁ କୌଣସି ରକ୍ଷା-ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଅନୁଗ୍ରହ ପୁରୁଷ ଚିରୁର କରନ୍ତୁ ।”

୭—ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ତାହା ଉପରେ ମତ ଦେଇ କହିଲେ—ଦରଦାମ କି ପ୍ରକାରର ହେବା ଦରକାର ତାହା ଆମେ ଜାଣୁ, ତେଣୁ ଆମର ଅନୁମୋଦନ ପାଇଥିବା ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କ ସହିତ ଦର ସ୍ଥିର କରିବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମତାମତ

୭—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମନ୍ତ୍ରୀସଭାକୁ ଆସିବାବେଳେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଇନ ବଳରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରକାରଙ୍କ ଏକଗୁଚିଆ କାରବାର ଅଧୀନକୁ ଆସିଗଲା । ଯେଉଁଠି ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅଭିଜ୍ଞତା ହାସଲ କରିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସରକାରଙ୍କ ଠିକାଦାର ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛନ୍ତି ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ

୮—ବିଚାର କରିବାର ପ୍ରଧାନ ବିଷୟ ହୋଇଛି, ଯେ ୧୯୭୧ ମସିହା କେନ୍ଦ୍ର ପତ୍ର (ବାଣିଜ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଆଇନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କଲବେଳେ ଏଜେଣ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ପ୍ରତ୍ୟାସ୍ଥିତ କୋଷଣ ଓ ଦୁର୍ନୀତି କରାଯାଇଛି କି ?

ଏଜେଣ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସରକାରୀ ଫାଇଲପତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ସେଥିରୁ ତନୟ ନ ଜଲେ ସ୍ପଷ୍ଟ କଥା କ’ଣ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ଓ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିହେବ ନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଗ— ନଂ ୧୫

(କ)—କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ବଳରେ ବରତର ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିୟାଲ୍ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ କର୍ପୋରେସନ ଠାରୁ ଯେଉଁ ୧୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରୁଣ ନେଇଥିଲା ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସିପିଆସ୍ ବନ୍ଧନ ତମସୁନ ଉପରେ ୧୭୦୦୦ ଟଙ୍କାର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡ୍ୟୁଟି ଦିଆଯିବାର କଥା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସେହି ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡ୍ୟୁଟି ବାବଦ ଦେୟ ନିଜେ ବହନ କରିବା ଦ୍ଵାରା କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀର ୧୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ବଞ୍ଚାଇ ଦେଖିଲା ତା ନକରିଥିଲେ ସେହି ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ଵକୁ ମିଳିଯାଉଥାନ୍ତା ।

(ଖ)—ରୁଣ ପରିଶୋଧ କରିବାପାଇଁ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଉପ-ପରିଶୋଧ ପାଣ୍ଡି (Sinking Fund) ଖୋଲିବ ବୋଲି ଯେଉଁ ନିୟମ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍‌ର ଆବେଦନ ଫଳରେ ତାହାକୁ ସେଥିରୁ ଅବ୍ୟାହତ ଦେଲେ ।

ଆମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଦ୍ଵାରା

ଯେଉଁ ତଥ୍ୟ ବାହାରିଛି

କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ବିଶେଷ ସ୍ଵାର୍ଥ ରହିଛି । ଯମତାକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହି କମ୍ପାନୀର ମ୍ୟାନେଜିଂ ଡାଇରେକ୍ଟର ଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହି କମ୍ପାନୀର ଡାଇରେକ୍ଟରମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ।

୧—୧୯୫୭ ମସିହାରେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ କମ୍ପାନୀ ୬ ଇଞ୍ଚିଆ ଜି.ଆଇ. ପାଇପ୍‌ ଦିଆଯିବାର ଏକ ଟ୍ୟୁବ୍ ମିଲ୍ ବସାଇବା ନିମନ୍ତେ ଯଦ୍ଵାଦି କରିବା ଲାଗି ଭରତର ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିୟାଲ୍ କର୍ପୋରେସନଙ୍କ ପାଖକୁ ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରୁଣ ସକାଶ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲା ।

୩—ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସମେତ ଦିନିଜଣ ଡାଇରେକ୍ଟର ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଭାବରେ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଲେ, ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିୟାଲ୍ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ କର୍ପୋରେସନ ୧୭ ଲକ୍ଷ ରୁଣ ଦେବେବୋଲି ରାଜି ହେଲେ ।

୪—ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗରେ ଏହି ଶିପଯାୟୀ ଚୁକ୍ତିପତ୍ରର ଚିଠା ଉପରେ ବିରୁଦ୍ଧ ହେଉଥିବା ବେଳେ ସେଥିରେ ଏକ ଦଫା ଘୋଡ଼ାଗଲ ଯେ, ଏହି କମ୍ପାନୀ ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବା ତହିଁର ଏକ ଅଂଶ ଲାଗି ଏକ ବା ତତ୍ତଦାଧିକ ବରଜ ଦଲିଲ କର୍ପୋରେସନ ନାମରେ ସମ୍ପାଦନ କଲେ ଯେଉଁ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଲାଗିବ ତାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବହନ କରିବେ ।

୫—ତା ୧୦-୩-୨୧ ରଖରେ ଆଇନ ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ପାଇନାନସିଆଲ କର୍ପୋରେସନ ଓ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ କାରବାର ହେବ ସେଥିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେବଳ ର୍ୟାରେନ୍ସିବାତା ହିସାବରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଏହି କାରବାରରେ ମୁଖ୍ୟତଃ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ ଆଇଦ ଥାଇବ, ତେଣୁ କେବଳ ଟଙ୍କା ଛଡ଼ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଦେବା ଦାୟିତ୍ବ ବହନ କରିବା ଉଚିତ ହେବ ନ ନହିଁ ତାହା ଶାସନ ବିଭାଗ ବିରୁଦ୍ଧ କରିବା ଉଚିତ । ଏହା ପରେ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗର ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ (ନୋଟ)ରେ ଲେଖାଗଲା, ସରକାରଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ଯଦି ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଆଦାୟ କରାଯିବ ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ ହୁଏ, ତେବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦଫାଟିକୁ କାଟି ଦିଆଯିବ ।

୬—ସୂଚୀ ତା ୫-୧୨-୨୧ ରଖରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଦାୟିତ୍ବ ନେବା ପରେ ଲୁଗାଲ ଫେମ୍ପାନାସର (ଅଇନ ପରମର୍ସ-ଦାତା) ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଦେବା ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାରୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଥା ଉଠାଇଲେ । ସେତେବେଳେ ତା ୧୭-୧୨-୨୧ ରଖରେ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗର ଅଣ୍ଡର ସେକ୍ରେଟାରୀ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରୋଡକ୍ଟିଭ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ରୁଣ ବେଲ ବେଳେ ସରକାରୀ ଅଦେଶନାମା ଦିଆଯାଇଛି—ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଉଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ନିଆଯିବ ନହିଁ ।

୭—ଦେଖାଯାଉଛି, ତା ୪-୧୨-୨୧ ରଖରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଗୋଟିଏ ଫାଇଲ ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି—ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ପାଇନାନସ କର୍ପୋରେସନ ଜରିଆରେ ଦାୟିତ୍ବ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଦେବା କରାଯିବ ନହିଁ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରୁଣ ପାଇଁ

ସେକ୍ଟରରେ ଶ୍ରବଣେ ଲଗ୍ନ ହେଉ ନ ଥିଲା; କାରଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆହେଲା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବା ରାଜ୍ୟ ଫାଇନାନ୍ସ କର୍ପୋରେସନ ଦେଇ ନଥିଲେ, ଦେଇଥିଲେ ଭାରତ ଲଣ୍ଡନ୍ ଆଲ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ କର୍ପୋରେସନ ।

୮—ସରକାର ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ବହୁଳ କରୁଥିବା ଦୃଷ୍ଟି ଲଣ୍ଡନ୍ ଆଲ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ କର୍ପୋରେସନ ୧୯୭୩ ଫେବୃଆରୀ ମାସ ୫ତାରିଖରେ କଲିକତା ଟ୍ୟାକ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀକୁ ଜଣାଇଲେ—ସେହି ଦିନିକି ଉପରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ପଡ଼ିବ କି ନାହିଁ ତାହା ଠିକ୍ ଭାବରେ ଜାଣିବା ଲାଗି ତାହାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦ୍ଵାରା ବିଚାର କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇ ।

୯—ଏହିପରି ବିଚାର କରିବା (adjudication) ପାଇଁ କଲିକତା ଟ୍ୟାକ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ କଟକ କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଦରଖାସ୍ତ କଲେ । କଲେକ୍ଟର ମତ ଦେଲେ ଯେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଛାଡ଼ି କରାଯିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ବିଷୟଟିକୁ ବୋର୍ଡ ଅଫ୍ ରେଭେନ୍ୟୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ । ବୋର୍ଡ ଅଫ୍ ରେଭେନ୍ୟୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାର ଯଦି ପକ୍ଷ ଭାବରେ ଆଇ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଦେବାପାଇଁ ଦାବୀ ହେଉଥିବେ କେବଳ ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଆଇନର ଅଧିକାର ଅନୁସାରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ-ଉତ୍ତର ଛାଡ଼ି ପାଇବାକଥା ଉଠିପାରେ; କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଠିଥିବା ବିଷୟରେ (ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଉତ୍ତର) ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସ୍ଵ-ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଦେବା ଦାବିକୁ ନିଜ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ନେଇଛନ୍ତି ।

୧୦—ବୋର୍ଡ ଅଫ୍ ରେଭେନ୍ୟୁଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦୃଷ୍ଟି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦାବିକୁରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିକାର ତାଖି-୮-୭୩ ରଖିଲେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଆଇନର ୧ମ ଧାରା ଅନୁସାରେ ଏକ ବ୍ଲଟି (notification) ଦେଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ୧୯୭,୦୦୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ତାହା ନ ହୋଇଥିଲେ ଏତକ ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟ ରାଜସ୍ଵକୁ ଆସିଥାନ୍ତା ।

୧୧—କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଦରଖାସ୍ତ କରିବାରୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁମୋଦନ ନେଇ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଟାଉନାନ୍‌ସିଆଲ୍ କର୍ପୋ-ରେସନର ରୁଣ ପରିଶୋଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ରୁଣ ପରିଶୋଧ ପାଣ୍ଠି (sinking fund) କରିବା ଲାଗି କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ କମ୍ପାନୀ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିଲା ସେହି ସର୍ତ୍ତଟି ଉଠାଇ ନେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଗଲେ ।

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମତାମତ

୧୨—ସରକାର କୌଣସି କମ୍ପାନୀକୁ ସହାୟା କରିବାପାଇଁ ତାହା ସହଜ ରୁଚୁ କଲବେଳେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ଫିସ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ନିୟତି କରୁଛନ୍ତି ତାହା ମୁଲରେ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତେଜକଯୋଗ୍ୟ ନୀତି ରହୁଛି, ତାହା ହେଉଛି—ସରକାର କୌଣସି ଶିଳ୍ପକୁ ରୁଣ ବା ସହାୟା ଦେଲବେଳେ ତହିଁରୁ ଏକ ଅଂଶ ଅନ୍ୟ ଆକାରରେ ଯଦି ନେଇଯାନ୍ତି ତେବେ ତଦ୍‌ବା ସହାୟା ଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପଣ୍ଡ ହୋଇଯିବ ।

୧୩—କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀକୁ ରୁଣ ଦେଇ ସରକାର ଶତକଡ଼ା ୧୫ରୁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମିସନ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଠିକ୍ କଲେ; ସେଥିରୁ ସରକାର ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଦ୍ରା ୯ ଲକ୍ଷରୁ ବେଶୀ ଟଙ୍କା ପାଇପାରିଲେଣି । ଯଦି ସରକାର ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ଷଡ଼ି କର କମ୍ପାନୀକୁ ଲାଭ କରାଇଦେବା ପାଇଁ ନିୟତି କରିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ଷର୍ଟ ଆଦାୟ କରିବାଲାଗି ରାଜି ହୋଇ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମାଇ ଦେଇ ଶତକଡ଼ା ୧୫ ଅଂଶ କରିଥାନ୍ତେ । ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନୀକୁ ବଡ଼ ପରିମାଣରେ ରୁଣ ଦେଲବେଳେ ଭାରତ ସରକାର ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ଯେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ଫିସ୍ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ବଢ଼ନ କରିବେ ।

୧୪—ରୁଣ-ପରିଶୋଧ ଲାଗି ଏକ ରୁଣ ପରିଶୋଧ ପାଣ୍ଠି ଖୋଲିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ସରକାର ତାହା ଉଠାଇ ନେଲେ । ରୁଣର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ରୁଣ ପରିଶୋଧ ପାଣ୍ଠି ଖୋଲି ହୋଇଥିଲେ ସେଥିରେ ୩୧-୩-୨୪ ତାରିଖ ମୁଦ୍ରା ମାତ୍ର ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନମା ରହୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେପରିସ୍ଥଳେ କମ୍ପାନୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଦ୍ରା ୫୭ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରିପାରିଲେଣି ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ

୧୫—ପ୍ରଧାନ ବିରୁଦ୍ଧ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେଉଁ କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀର ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାରଙ୍କର ବିଶେଷ ଘାତ୍ୟ ରହିଛି ତାହା ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ କର୍ପୋରେସନଠାରୁ ରୁଣ ଆଣିଲାବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଦେବାର ଦାୟିତ୍ବ ନିଜେ ବହନ କରିବା ଦ୍ଵାରା ସେହି କମ୍ପାନୀକୁ ଅଯଥା ଫାଇଦା ଦିଆଯାଇଛି କି ଏବଂ ରୁଣ ପରିଶୋଧ ପାଣ୍ଠି ଖୋଲିବା ସମ୍ପର୍କରେ ସର୍ତ୍ତ ଉଠାଇ ଦେବାକୁ ସରକାର ଯେଉଁ ଆଦେଶନାମା ଦେଲେ ତାହା ରାଜପାଇଁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଇଥିବା ରାଜ୍ୟର ହିତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କରାଯାଇଛି କି ?

୧୬—ଏହିସବୁ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ସହଜ ଜଳିକ୍ଷିତ ବିଷୟ-ଗୁଡ଼ିକର ସପକ୍ଷ ରହିବୁ :—

(କ) ଏହି ୯୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରୁଣ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ସି-ପକ୍ଷ ବଳକା ତମସୁକ ହୋଇଥିଲା, ତାହା କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ହିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବେବଲ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି-ଦାତା ହୁଏତବେଳେ ଏଥିରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିଲେ, ମାତ୍ର ଆଇନ ବିଭାଗ ଏଇ କଥାକୁ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ।

(ଖ) ସେହି ସି-ପକ୍ଷୀୟ ଦଲିଲ ଉପରେ ୯୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଲାଗିଥାନ୍ତା ଓ ତାହା ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ଵକୁ ଆସିପାରିଥାନ୍ତା । ଏଇ ଟଙ୍କାତକ କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ଦେବାର କଥା । କିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ବାବଦୁ ଦେୟ ନିଜେ ବହନ କରିବା ଦ୍ଵାରା କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ କମ୍ପାନୀକୁ ସେହି ୯୭୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ରକ୍ଷା କରିଦେଲେ ।

(ଗ) ଷ୍ଟାମ୍ପ ଆଇନର ଅନୁଧାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଆପଣା ଗୁରୁତ୍ଵ ହୋଇଯିବ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଭୁଲ ଧାରଣା ନେଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଦେବା ଦାୟିତ୍ବ ନିଜେ ବହନ କଲେ । ଯେତେବେଳେ ବୋର୍ଡ୍ ଅଫ୍ ରେଭିନ୍ୟୁ ମତ ଦେଲେ ଯେ ଯେଠି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଦେବା ଦାୟିତ୍ବ ବହନ କରିବେ ବୋଲି ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏପରି ଗୁଡ଼ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଓ ଚଳିତ ଘଟଣାଟିରେ ରାଜ୍ୟ

ସରକାର ଆପେ ଆପେ ଦାୟିତ୍ବ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ନେଇଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଏହି ଅପୁରୁଷା ଏଡ଼ିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବାହାର କରାଗଲା ।

(ଦ) ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ୪ । ୧୨ । ୭୧ ତାରିଖରେ ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ରୁଣ ଲାଗି ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ବହନ କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ନଜର ହୁଏତରେ ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଗଲା, କେବଳ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବା ରାଜ୍ୟ ଫାଇନାନ୍ସ କର୍ପୋରେସନ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଉଥିବା ସାହାଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ସେହି ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ରୁଣ ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବାର ନୁହେଁ ।

(ଝ) ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହୁଛନ୍ତି, 'ବ୍ୟାଙ୍କମାନେ କୌଣସି ରୁଣ ପାଇଁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଲେବେଳେ ସାଧାରଣତଃ ଯେତିକି ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମିଶନ ଦାଖଲ କରିଥାନ୍ତି, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତାହାଠାରୁ ବେଶି କମିଶନ ଆଦାୟ କରିବାଦ୍ଵାରା ଲାଭବାନ୍ ହେଉଛନ୍ତି । ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଲାଗି ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ କେଉଁ ହାରରେ କମିଶନ ପାଉଛନ୍ତି ସେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ନ କରାଯାଇଥିଲେ ପୁରୀ, ଏ କଥା ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଜଣାଯାଉଛି ଯେ ଯଦି ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାନ୍ତା ତେବେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା ଶତକଡ଼ା ୧/୪ (ଗୁଣିଅଣା) ଭଳି ଅତି କମ୍ ହାରରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ପାଇଥାନ୍ତା, ନଚେତ୍ ସରକାର ଶତକଡ଼ା ୧୨ ହାରରେ କମିଶନ ଦାଖଲ କରୁଥିବାରୁ ଅନ୍ତତଃ ପକ୍ଷେ ସେଥିପାଇଁ ଆପଣ ଉଠାଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଧିକ ହାରରେ ଯେଉଁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କମିଶନ ଦାଖଲ କରାଗଲା ତା ବିରୁଦ୍ଧରେ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ କୌଣସି ଆବେଦନ କରିଥିବା କଥା ଫାଇଲ ଭିତରେ କେଉଁଠି ନାହିଁ ।

୧୮—ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ବେଶି ବେଶି ରୁଣ ଦେଲେବେଳେ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରନ୍ତି । ଖବର ନେଇ ଯେତିକି ଜାଣିପାରିବୁ ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଉଛି ଆଜି, ଏଫ. ସି. (ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ କର୍ପୋରେସନ) ଯେତେ ରୁଣ ଦେଇଛନ୍ତି ସେଥିରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି-ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ଖର୍ଚ୍ଚ ରୁଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଉପରେ

ଉପରେ ପଡ଼ିବ । ଏଇଥିରୁ ମନେହେଉଛି କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀକୁ ୧୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଗ୍ରହଣ କରିଦେବା ଦ୍ଵାରା ତାହାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି । ସେ ଯାହାହେଉ ଯେଉଁ ରାଶି ସରକାର ବା ସରକାରୀ କର୍ପୋ-ରେସନ ଦେଇଛନ୍ତି ତାହା ଉପରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡିଉଟି ଆଦାୟ କରିଯିବ କି ନାହିଁ ତାହା ଏକ ସାଧାରଣ ନୀତିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ।

୧୧—ରଟ-ପରିଶୋଧ ପାଣ୍ଠି (Sinking Fund) ସମ୍ପର୍କରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ପାଣ୍ଠି ଖୋଲିଯାଇଥିଲେ ସେଥିରେ ମାତ୍ର ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜମା ହୋଇଥାନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ସେପରି ସ୍ଥଳେ ୩୧ । ୩ । ୭୪ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ କମ୍ପାନୀ ଆଇ. ଏଫ. ସି. (ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିୟାଲ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ କର୍ପୋରେସନ) ୫୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରି ଦେଇଛି । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ କମ୍ପାନୀକୁ ସେହି ୧୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରାଶି ଉପରେ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ରଟ-ପରିଶୋଧରେ ଯେତିକି ଜମା ରହିଥାନ୍ତା ତାହାଠାରୁ ବେଶୀ ଟଙ୍କା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିୟାଲ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ କର୍ପୋରେସନକୁ ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀ ପରିଶୋଧ କରିପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ରୁକ୍ଷରେ କେଉଁଠି ଲେଖା ନଥିଲା ।

ରାଜ ପରିଶୋଧ କରିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଯେପରି ଟଙ୍କା ମିଳିପାରିବ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ପାଣ୍ଠି ଖୋଲିଯାଇଥାଏ । ଏହି ସର୍ତ୍ତରୁ ଅବ୍ୟାହତ ଦେବା ଦ୍ଵାରା କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି ।

ଅଭିଯୋଗ

—୧୯୭୦ରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ କଟକର ଚଉଦ୍ଵାର ଗ୍ରାମର ୧୩ ଏକର ସରକାରୀ ଜମି ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସ୍ଟାଇଲ ମିଲ୍‌ସକୁ ମାତ୍ର ଟ ୧୩୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ପଠା କରିଥିଲେ, ଅର୍ଥତ ଏହି ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳରେ ଜମିର ଦର ଏକର ପ୍ରତି ଟ ୨୫୦୦୦ ଟଙ୍କା । ଏହି ଜମି ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ହାତରେ ଥିଲା ଓ ସେ ଏହି ବିଭାଗର ମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସ୍ଟାଇଲ ମିଲ୍‌ସ ଏହି ଜମି ଚାରିପଟେ ପାଚେରୀ ତିଆରି କରିଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ସଫସାଧାରଣ ରାସ୍ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଜବରଦସ୍ତି ତା ଭିତରେ ସ୍ଥରାଇ ଦେଇଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଇଉନିଟ ବସାଯିବ ବୋଲି ଆଲକରି ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ କେଦାରେଶ୍ୱର ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ଆହୁର ଏ ୧୨-୨୦ ଜମି ମାପ ୪ ୧୫୩୦ ଜାରେ ଉକ୍ତ ମିଲକୁ ପଢ଼ା କରିଦେଲେ । ଏହି ମିଲରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ରହିଛି । ଏଭଳି ପଢ଼ାଦେବାରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଫାଇଦା ଲାଗି ଅନ୍ୟାୟ ଭାବରେ ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି କରାଯାଇଛି ।

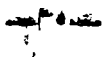
ଏହି ଅଭିଯୋଗ ତା ୨୧/୧୨/୬୪ ରଖିର ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ୱାରକପତ୍ରର ୩ୟ ଅନୁକ୍ଳେଦରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାରୀ କାଗଜ ପତ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ତଦନ୍ତ ବ୍ୟୁରୋ ପାଇ ନାହାନ୍ତି; ତେଣୁ (ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ) ଯେଉଁ ମନ୍ତ୍ରଣା ଦିଆଗଲା ତାହା ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ନଜେ ତାଙ୍କ ଜବାବ ସହିତ ଦେଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମତାମତ

୧—ଜମି ପାଇବା ଲାଗି ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସ ବହୁ ପୁରୁ ୧୯୪୭ ମସିହାରୁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାହାର ଦର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେଲା । ୧୯୫୮ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ କଲେକଟର ସୁପାରିଶ କଲେ ମିଲକୁ ଏହି ଜମି ଏକର ପ୍ରତି ୪ ୧୦୦ ଜା ଦରରେ ଦିଆଯାଉ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏ ମିଲ୍ ଭିତରେ ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ଯେଉଁସବୁ ଚିଠିପତ୍ର ଦିଆନିଆ ହୋଇଥିଲା ତାହା ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏଥି ସହିତ ଦେଇଥିଲେ ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ.

୩—୧୯୫୮ ଅଗଷ୍ଟ ୨୧ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସ କଟକ କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ପାଖକୁ ଲେଖିଲା ଯେ ସେ ଯେଉଁ ୭୦୦ ଏକର ଜମି ଦଖଲ କରୁଛି ସେଥିରେ ୧୦,୭୩୩ ସରକାରଙ୍କ ପି: ଓବ୍ଲିଭ୍: ଡି: ର ଜମି । ସେହି ଜମି ପଥରୁଆ, ଅସମାନ ଓ ପଡ଼ିତ ଜମି ଏବଂ ଏହି ଜମି ଉପରେ ୧୯୪୭-୪୭ ମସିହାରେ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପାଇ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାତ ସ୍ତରରେ ଓ ଅନୁମତି ନେଇ ମିଲ ଯେକେଦେଲେ ଘର ତିଆରି ଆରମ୍ଭ କଲା

ସେତେବେଳେ ଏହି ଜମିର ଦର ଏକଟଙ୍କ ପିଛା ୧୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା । କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଗଲା ଯେ ସେହି ଜମି ୧୯୪୭ ମସିହାରୁ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥିବା କଥା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରଖି ଆଇନଗତ ହସ୍ତାନ୍ତର କରେଅନ୍ତୁ ।

୪—କଟକ କଲେକ୍ଟର ୧୯୫୮ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସର ୨୩ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଡିଭିଜନର କମିଶନରଙ୍କ ଅଣ୍ଡର ସେକ୍ରେଟାରିଆଟ୍ଟୁ ଚିଠି ଲେଖି ପୁରୀର ଗଲେ ଯେ ଏକର ପିଛା ଏକ ମୋଟାମୋଟି ଦର ୪ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉ । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ତାଙ୍କର ତା ୧୮୮୮୭ ରଖ ଚିଠିରେ ଏହି ଏ ୧୦-୨୩ ଜମିକୁ ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସ ୧୦ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପକ୍ତା ଦେବା କଥା ମଞ୍ଜୁର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅର୍ଡର ଦେଲେ ଯେ ଏକର ପ୍ରତି ମୋଟା ମୋଟି ୪୦୦ ଟଙ୍କା ଦତ୍ତ ନିଅଯିବ ଏବଂ ଜମିର ବକର ଦରର ଶତକଡ଼ା ୫ ଟଙ୍କା ହାରରେ ବର୍ଷିକ ଖଜଣା ଧର୍ଯ୍ୟହେବ ଓ ତାହା ପ୍ରତି ୧୫ ବର୍ଷରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ପାରିବ । କଟକ କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠି ଓ ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସର ଆବେଦନ—ଉଭୟକୁ ବିଚାର କରି ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାଯାଇଛି ।

୫—ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ଅର୍ଡର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସ ତା ୧୮୮୮୭ ରଖ ଠାରୁ ତା ୨୧୮୮୭୧ ରଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପିଲ ବା ଆବେଦନ ଇତ୍ୟାଦି କୌଣସି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟାଧାନ କରି ନ ଥିଲା ।

୬—୧୯୭୧ ମସିହାର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ତା ୨୩୭୨୧ ରଖରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳରେ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ଟିପାଠୀ ରାଜସ୍ୱମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲେ ।

୭—ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସର ମାନେଜିଂ ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ଥିଲା ଓ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ତାହା ପୁରୁପୁର ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ତାହାର ମୂଲଧନ (Paid up capital), ମାତ୍ର ୧୭୦୦ ଟଙ୍କା । ତା ୧୮୮୮୭ ରଖରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେଉଁ ଅର୍ଡର ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଏକର ପିଛା ୪ ୪୦୦ ହାରରେ ଦର

ଦିଆଯିବ ବା ପିତା ଶତକଡ଼ା ୫ ଟଙ୍କା ହାତରେ ଖଜଣା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେବ, ତାହା ବରୁଣରେ ତା ୨୫୮.୭୯ ରଖିବେ ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲସ ପକ୍ଷରୁ ବଜ୍ର ପଟ୍ଟନାୟକ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜସ୍ୱ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସ ମଧ୍ୟ ୧୯୭୧ ନଭେମ୍ବର ୨୩ ତାରିଖରେ ଏକ ଅବଲୋକନ ଅପିଲ ପେଶ କଲେ । ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ନେତେକ ଜମି ଆକୁଆର (ଦଶଲ) କରାଯାଇଥିଲା ତାହାର ଦର ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଥିଲା । ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ବ. ପଟ୍ଟନାୟକ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ (ପ୍ରାଇଭେଟ) ଲିମିଟେଡ଼ର ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

୮—ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସର ସେହି ଆବେଦନ ମଞ୍ଜୁର କରି ଏକର ପିଚ୍ଚା ଦର ୪୦୦ ଟଙ୍କାରୁ କମାଇ ଦେଇ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟକଲେ ଏବଂ ଖଜଣା ହାର ଏକର ପ୍ରତି ୫ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ।

୯—ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ଏ ୧୨-୨୦ ଜମି କଥା ଉଠାଯାଇଛି ସେହି ଜମି ଲାଗି ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସ ୧୯୭୧ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୭ ତାରିଖରେ କଟକ ସଦର ଡିଭିଜନାଲଙ୍କ ନିକଟରେ ଦରଖାସ୍ତ କଲା ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ ମିଲ୍ସ ତିଆରି କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେହି ଜମିକୁ ସେହି କମ୍ପାନୀକୁ ପଛା କରାଯାଉ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଆବେଦନ କଲା ଯେ ଇତ୍ୟାଦିରେ ତିଆରି କାମ କରିବା ଲାଗି ତାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉ ।

୧୦—ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ତାଙ୍କ ୧୭୪୭୩ ତାରିଖ ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ ଏ ୧୦-୨୦ ଜମିକୁ ୧୨୨୦୦ ଟଙ୍କା ଓ ତା ସହିତ ଶତକଡ଼ା ୧୫ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଏବଂ ବାପିନି ୧୨୨ ଟଙ୍କା ଖଜଣାରେ ପଛା ଦିଆଯିବ ବୋଲି ମଞ୍ଜୁର ଦେଲେ । ଏଇ ଦର ଉଚିତ ବଜାର ଦର ଅନୁସାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ସରକାରୀ ଫାଇଲ ପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପରେ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ିବ ।

ଶ୍ରୀ ଶାରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ

୧୯୭୩ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ମାସରୁ ୧୯୭୫

ଫେବୃଆରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ; ତତ୍ପୂର୍ବରୁ
ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳରେ ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ଅଭିଯୋଗ ନଂ ୨

ଶ୍ରୀ ଶାରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ନାମରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା” ବୋଲି ଯେଉଁ ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅଛି ତାହା ଓଡ଼ିଶାର ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶାରେନ ମିତ୍ରଙ୍କର ବେଳାମୀ କାରବାର । ଏହି କମ୍ପାନୀ ସରକାରଙ୍କୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବାରେ ଏକଗୁଡ଼ିଆ କରିଛି; ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ବାହାର ବ୍ୟବସାୟୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ଏଜେଣ୍ଡା ଦ୍ଵାରା କଟି ଅତିବେଶୀ ଦର ନେଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ସେଥିରୁ ଅଧିକାଂଶ ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର ମଗାଯାଇନାହିଁ । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ କାରଖାନାର ମୁଖ୍ୟ ଡିଜିଟାଲ୍ ଟ୍ୟୁବ୍ସ (ବିହେଡା) ଦ୍ଵାରା ଏହି କମ୍ପାନୀ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇଛି; କିନ୍ତୁ ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଡି.ଜି. ଏସ ଏଣ୍ଡ ଡି. (ଡାଇରେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ ଅଫ ସପ୍ଲାଇଜ ଏଣ୍ଡ ଡିସପୋଜାଲ୍ସ)ର ବୃତ୍ତିଦର ତାଲିକା ନ ମଗାଇ, ଏପରିକି କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସର ନିଜ ଦର ତାଲିକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନମଗାଇ ସେସବୁ ଜିନିଷ କଣିଛନ୍ତି । ଏହିସବୁ କାରବାର ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରୀ ଶାରେନ ମିତ୍ର ଫାଇଦା ପାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ।

ମିଳିଥିବା ପାଇଲଗୁଡ଼ିକ ଯାଞ୍ଚ କରିବାଦ୍ଵାରା
ବାହାରିଥିବା ତଥ୍ୟ

୨୪ । ୧୧ । ୭୦ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀ ଶାରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ରଶ୍ମିରାମା ମିତ୍ର “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା”ର ଏକମାତ୍ର ମାଲିକ ବୋଲି ଦାବୀ କରି

ଏହାର ସେଲୁସ ଟ୍ୟାକ୍ସ ରେକର୍ଡ୍‌ସ୍‌ଟି ଲାଗି ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ”ର ୧ । ୪ । ୫୯ ତାରିଖରୁ ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ୨୪ । ୧୦ । ୨୦ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି କାରବାର ହୋଇ ନଥିଲା ।

୨—୧ । ୧୨ । ୨୦ ତାରିଖରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ” ମାନେଜର ହସାବରେ ଏ. କେ. ଫାୟରୁଲ୍ଲା ଏକ ସ୍ଲେଟମେଣ୍ଟ ପେଶ କଲେ । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା, ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କମିସନ ସୂତ୍ରରେ ଟ୍ୟାକ୍ସର ଷ୍ଟର୍କରସ୍ (ପାଇପଡିଆର ଫର୍ମ ଇତ୍ୟାଦି) ଲୁହାପାଇପ, କଲାପାଇପ ଓ ଜନସନ ଏଣ୍ଡ ନିକଲସନ କମ୍ପାନୀର ରଜା ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଅର୍ଡର ସଗ୍ରହ କରୁଛି ଏବଂ ଖରଦ ବିଡିର କୌଣସି ହସାବ ରଖାଯାଇ ନାହିଁ । “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ” ବେଙ୍ଗଲ ପଟେରିଜ୍ କମ୍ପାନୀର ଜିନିଷ ବିଡି କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଗଲେ ହସାବପନ୍ଥା ଠିକଣା ଭାବରେ ରଖାଯିବ ।

୩—ରାଜ୍ୟର ବିଡିକର ଆଇନ ଅନୁସାରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ” ଯେଉଁ ହସାବ ଫର୍ଦ୍ (ରିଟର୍ଣ୍ଣ) ରଖିଛି, ସେଥିରେ କେଉଁ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ବର୍ଷରେ କେତେ ମୂଲ୍ୟର ବ୍ୟବସାୟ ହୋଇଛି ତାହା ଜଣାପଡ଼ିବ । ତାହା ତଳେ ଦିଆଗଲା—

୧୯୨୧.....୪୧,୭୪,୪୯୮-୦୪

୧୯୨୨.....୪୨୩,୫୭,୧୭୯-୩୨

୧୯୨୩ (ତା. ୩୦-୯-୨୩ରୁ ଯୁକ୍ତା ଶେଷ ହେଉଥିବା କ୍ୱାର୍ଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)
୪୨୨,୭୨,୭୫୪-୭୦

ତା. ୩୧-୧୨-୨୩ ଯୁକ୍ତା ଶେଷ ହେଉଥିବା କ୍ୱାର୍ଟର ପାଇଁ ଯେଉଁ ହସାବ ଫର୍ଦ୍ ଦିଆଯାଇଛି ସେଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ସେ କ୍ୱାର୍ଟରରେ କିଛି କାରବାର ହୋଇ ନାହିଁ । ତା. ୩୧-୩-୨୩ରୁ ଯୁକ୍ତା ଶେଷ ହେଉଥିବା ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ମୋଟରେ ଟ. ୩୫,୦୯,୫୧୭-୫୯ର କାରବାର ହୋଇଛି ବୋଲି ବାର୍ଷିକ ହସାବ ଫର୍ଦ୍‌ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

୪—୧୯୨୧ ମସିହା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀତ୍ବରେ ଯେଉଁ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ହେଲା ସେଥିରେ

ତା ୨୩-୭-୧୮୭୫ରୁ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ
ତା ୨-୧୦-୧୯୩୩ ରଖିରୁ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ।

—“ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର୍”କଲିକତାର ଟର୍ଣ୍ଣିର ହୋର ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀର
ଏକେନସି ହାସଲ କରିଥିବାର ଜଣାପଡ଼ୁଛି । ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱରରୁ ୧୯୨୯ ମସିହା
ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୫ ତାରିଖରେ କଲିକତାର ଟର୍ଣ୍ଣିର ହୋର ଏଣ୍ଡ କୋଃ ନିକଟକୁ ଯେଉଁ
ଚିଠି ଯାଇଛି ସେଥିରେ ଲେଖାଅଛି—

“ଟ ୧୫-୭-୦୨ ର ଯେଉଁ ହାଉର୍ସେଜ ଆମକୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ସେହି
ବସ୍ତୁରେ ଶ୍ରୀ ମିତ୍ର ଆପଣଙ୍କ ସହୃଦ କଥାବୁଝା କରିଥିଲେ ଏବଂ ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ
ପାଇଛି ଯେ ଆପଣ ସେହି ଟଙ୍କା ଓ ଆମେ ଗାଡ଼ିଉଡ଼ା ବାବଦ୍ ଯେଉଁ
ଟ ୧୩୦-୭୦ ଦେଇଛୁ ସେ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ଆମ ହାତରେ ମଜୁରୀ ଦେବେ ।”

‘ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର୍’ର ଆଇଗୋଟିଏ ଚିଠି ଉପରେ ଟର୍ଣ୍ଣିର ହୋର
ଏଣ୍ଡ କୋଃ ର ଶ୍ରୀ ସାହୁଜୀ ନିଜ ହାତରେ ତାଙ୍କ ଅର୍ପିତ ପାଇଁ ତା ୨୭-୩-୧୮
ରଖିରେ ଲେଖିଛନ୍ତି :—

“ବି. ଦ୍ରୁ.”—

“ହାକୁ ଆଜି ମତେ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ଦେଲେ । ଆମର ଯାହା
କଥାବୁଝା ହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଲେଖି ଏବଂ ଅର୍ଥାତ୍ ଦେବାକୁ କୁହ ।

ସ୍ତ—

ତା ୨୭-୩-୧୮

୭—କଲିକତାର “ଆଲ୍‌ଏଡ଼ ଇଣ୍ଡିଆନ୍‌ସ” ବେଙ୍ଗଲ ପଟେରିଲ୍
ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ଏକମାତ୍ର ଏଜେଣ୍ଟ (ସୋଲ୍ ଏଜେଣ୍ଟସ୍) । ୧୯୨୦
ନଭେମ୍ବର ୧୪ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍‌ରୁ କଲିକତାର ଏହି ଆଲ୍‌ଏଡ଼
ଇଣ୍ଡିଆନ୍‌ସ କମ୍ପାନୀକୁ ଯେଉଁ ଚିଠି ଯାଇଥିଲା ସେଥିରେ ତଲଲିଖିତ ବସ୍ତୁ
ଲେଖାଥିଲା :—

“...କଟକର ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ଏବଂ କଲିକତାରେ ଆପଣଙ୍କର
ଲେକନ ମଧ୍ୟରେ ଟେଲିଫୋନରେ ଯେଉଁ କଥା ବୁଝା ହୋଇଥିଲା, ସେଥିରେ
ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିଲା ଯେ ଆପଣଙ୍କର ଆର୍ଥ ଓସାର କରିପରୁ ଆମକୁ ଏକ
ଓ୍ୟାଗନ୍ ଦେବେ ।”

୧୯୭) ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ୨୭ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ୍ ଅନ୍ୟ ଏକ ଚିଠି କଲିକତାର ଅଲ୍‌ଏଡ଼ ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟରସ୍କୁ ପଠାଇଥିଲା; ସେଥିରେ ତଳଲିଖିତ ବିଷୟ ଲେଖାଥିଲା:—

“ଆପଣଙ୍କର ମାଲ ଯୋଗାଣ (ବୁକିଂ) ସମ୍ପର୍କରେ ଆପଣଙ୍କ ଲୋକ ଶ୍ରୀ ଟଣ୍ଡନ ଆମ ଅଫିସକୁ ଆସିଥିବାରୁ ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛୁ । ଆମର ପ୍ରତିନିଧି ତାଙ୍କୁ କଟକର ରେଭିନ୍ଦ୍ର (ପାଟି) ମାନଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ କରିବା ଦେଇ ଜିନିଷ ନେବାର ବରାଦ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେଇଥିଲେ । ଶୁଭବାର ଦିନ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବଜାର ବନ୍ଦ ରହିଥିବାରୁ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଟଣ୍ଡନ ବ୍ରହ୍ମପୁର ଯିବାର ଥିବାରୁ, ଶନିବାର ଦିନ ଶ୍ରୀ ମିସ୍ତ୍ରୀ ସହିତ ସେ ସାକ୍ଷାତ କରିବେ ବୋଲି ଆମେ ଦିନ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲୁ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଦୁଃଖରେ ସହିତ ଜଣାଉଛୁ ଯେ ଶ୍ରୀ ଟଣ୍ଡନ ତଦନୁଯୟୀ ଆମ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ ରଖିଲେ ନାହିଁ ।”

୭—ପୁର୍ବରୁ ସାକ୍ଷାତରେ ସମୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ପଡ଼ିଲା; ଏହି କଥାରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ଏହି ସାକ୍ଷାତ ସେହି ସମୟର ଉପମୁଖ୍ୟମଣ୍ଡା ଶ୍ରୀ ବରେନ୍ ମିତ୍ରଙ୍କ ସହିତ ହେବାର ଥିଲା ।

୮—କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ଉପର ଜି. ଅଇ. ପାଇପ ପାଇଁ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ନିମ୍ନରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ୍ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଡିଲର ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଶମତାକୁ ଆସିବା ପୁର୍ବରୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ଼ର ମାନେଜିଂ ଡିରେକ୍ଟର ଥିଲେ । ସେ ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମଣ୍ଡା ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ବୋର୍ଡ଼ ଅଫ୍ ଡାଇରେକ୍ଟରସର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଏବଂ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀର ଜଣେ ଡାଇରେକ୍ଟର ହୋଇଗଲେ । ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପରିବାରଙ୍କର ଏହି ଦୁଇଟି ଯାକ କମ୍ପାନୀରେ ବିଶେଷ ସ୍ୱାର୍ଥ (ଅଂଶ) ରହିଛି ।

୯—ଓଡ଼ିଶାରେ କେବଳ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ କାରଖାନା ହିଁ ଜି. ଅଇ. ପାଇପ୍ ଉତ୍ପାଦି କରୁଥିଲା । ସେହିଭଳି ଓଡ଼ିଶାରେ କେବଳ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ କମ୍ପାନୀ ହିଁ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍‌ର ଡ୍ରାକଟରସ୍ (ପାଇପ ଉତ୍ପାଦି ଫର୍ମ) ଉତ୍ପାଦି କରୁଥିଲା ।

୧୦—ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଦାୟିତ୍ବରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ତା ୧୭-୧-୨୯ ରଖରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ସର୍କୁଲର) ଦେଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟର ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଗାଡ଼ି କାରବାର ଜିନିଷ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯେଉଁ ସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟ କଣିବେ ତାହା କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ଡିଲର (ବ୍ୟବସାୟୀ)ଙ୍କ ଠାରୁ କଣିପାରିବେ । ଏହି ନୀତିର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ହେଲେ ତାହା ପୁରୁ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ସମ୍ମତ ନେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଏକଥା ଯେଉଁ ଅଫିସର ନ କରିବ ତଦ୍ବାରା ରାଜ୍ୟର ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ବାବଦରେ ଯାହା କ୍ଷତି ହେବ ସେଥିପାଇଁ ସେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଦାୟୀ ହେବ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଲା ।

୧୧—ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ସହକାରେ ଯେଉଁ କାରବାର କରିଥିଲେ ତାହା ଅଡ଼ିଟ କରିବା ଲାଗି କମିଟ୍ରୋଲର ଏବଂ ଅଡ଼ିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ବାରା ତାଲିରେକ୍ଟର ଅଫ୍ ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ସନ୍ସ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସେହି ତାଲିରେକ୍ଟର ଅଫ୍ ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ସନ୍ସ ତା ୧୭-୧-୨୪ ରଖରେ ଚିଠିରୁ ଜଣାଯାଏ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ବିଭାଗ ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ବାହାରୁ କୋଟେସନ ନ ମଗାଇବା ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ଠିକ୍ କାରଣ ବାହାରର କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହକାରେ କାରବାର କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ତଦ୍ବାରା ବାରଣ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ସେମାନେ ମନେକରୁଛନ୍ତି । ତାଲିରେକ୍ଟର ଅଫ୍ ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ସନ୍ସଙ୍କର ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଦେଇ ଡେପୁଟି ସେକ୍ରେଟାରୀ ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ତା ୧୭-୧-୨୯ ରଖର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ବାହାରର ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଠାରୁ କଣିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଏକାବେଳେ ମନାକରି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ସେମାନଙ୍କୁ ତାହା କରିବା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଛି ।

୧୨—ଯେଉଁସବୁ କାଗଜପତ୍ର ମିଳିଛି ସେଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି, ବାହାରର ଡିଲରମାନଙ୍କ ଠାରୁ କୋଟେସନ ମଗାଇବା ପ୍ରଥା ଯାହା ତଳିଆସୁଥିଲା ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ପରେ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ଘଟଣାରେ ତାହା ବନ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ଘଟଣାରେ ଦେଖାଯାଇଛି—କୋଟେସନ ମଗାଗଲା, କୋଟେସନ ଆମିଲ; ଇଉଗୁଡ଼ିକର ରୁଲନାୟକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା; ବାହାରର ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ

ଠାରୁ ଯେଉଁ କୋଟେସନ ସବୁ ଆସିଥିଲା ତାହା ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍, ଦେଇଥିବା କୋଟେସନ ଠାରୁ କମ୍ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ବିଶ୍ୱରକ୍ତ ନିଆଗଲା ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ସେମାନଙ୍କର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ଥାନୀୟ ଏଜେଣ୍ଟ ନାହାନ୍ତି ।

୧୩—ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ୧୭/୧୭୯ ତାରିଖର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଦିଆଯିବା ପରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” କଲିକତାର “ଜନସନ ଏଣ୍ଡ ନିକଲସନ” କମ୍ପାନୀ ସହିତ ଚୁକ୍ତି କଲେ । ତଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ଉକ୍ତ କଲିକତା କମ୍ପାନୀର ପ୍ରତିନିଧି ରୂପେ ଓଡ଼ିଶାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ରଙ୍ଗ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ସହିତ କଥା ରାସ୍ତା କରିପାରିବ, ତାଙ୍କୁ ବାଲ୍ ଦେଇ ପାରିବ ଏବଂ ତାଙ୍କଠାରୁ ପଇସା ଆଦାୟ କରିପାରିବ । ‘ଜନସନ ଏଣ୍ଡ ନିକଲସନ’ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍”ଙ୍କ କମିସନ୍ ରେଟ୍ ବଢ଼ାଇଦେଲେ ।

୧୪—ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ୧୯୨୧ ମସିହା ଜୁନ ୨୩ ତାରିଖଠାରୁ ୧୯୨୩ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅର୍ଥାତ୍ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ବ୍ୟବସାୟ ବନ୍ଦ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ କାରଖାନା ଦିଆରି ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ଏବଂ ଜନସନ ଏଣ୍ଡ ନିକଲସନ କମ୍ପାନୀର ରଙ୍ଗ କିଣିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ବହୁଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା ।

୧୫—ଆହୁରିମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି, ୨୩/୭/୨୧ ତାରିଖରୁ ୧୯୨୩ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅର୍ଥାତ୍ ପଟ୍ଟନାୟକ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ଦିନରୁ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍”ର କାରବାର ବନ୍ଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ଯେଉଁସବୁ ଜିନିଷ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଥିଲା ତାହା ଭିତରେ ପ୍ରଧାନ ଜିନିଷ ହେଉଛି ଜି. ଆଇ. ପାଇପ, କାଠ ଓ ରଙ୍ଗ । ଏହି ସବୁ ଜିନିଷ ବରାଦ (ଅର୍ଡର) ଦେବାରେ ବହୁତ ବେନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍‌ଠାରୁ ଏହି ଦିନ ପ୍ରକାରର ଜିନିଷରୁ ମୋଟ ୬୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଜିନିଷ କିଣିଛନ୍ତି ଓ ସେ ବାବଦରେ ତାଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍‌କୁ ଅଧିକା ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ଯେଉଁସବୁ ରେକର୍ଡ୍‌ସ ପିଲିଛି ସେଥିରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ୁଛି ।

୧୭ । ସେଥିରୁ କେତେଗୋଟି ବଡ଼ ବଡ଼ ବେନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ତଳେ ଦିଆଗଲା । କେବଳ ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଠାରୁ ଜିନିଷ କଣିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେହିସବୁ ବେନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ୁଛି :—

(କ) ଜି.ଆଇ. ପାଇପ କଣିବା ବେଳେ ଡି.ଜି.ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ର ଚୁକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ରେଟ୍ ତାଲିକା ମଗାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହା କରାଯାଇଥିଲେ କେବଳ ତାହାରିଦ୍ୱାରା ୨୩ । ୧ । ୨୯ ତାରିଖରୁ ୧୯୭୩ ମସିହା ସେପଟେ ମୂର ମାସ ଭିତରେ ୧୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ବସ୍ତୁ ହାଲୁଆନ୍ତା । ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଅଧିକାଂଶ ଠାରୁ ଶୁଦ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାସର ଯୋଗ୍ୟତ୍ୱ ଜି. ଆଇ. ପାଇପ କଣିଲେ ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ପାଇପ ପାଇଁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦର ଅନୁସାରେ କଟାବକା ଚାଲୁଥିଲା । ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି, କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କୁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ଦର ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୬୦-୬୧ରେ ଟ ୧୯, ୩୭, ୩୦୦ର, ୧୯୬୧-୬୨ରେ ଟ ୩,୪୧,୭୩,୦୦୦ ଏବଂ ୧୯୬୨-୬୩ରେ ଟ ୪,୩୩,୯୪,୦୦୦ର ଜିନିଷ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

(ଖ) ଏହି ସପକ୍ଷରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ୧୯୬୨ ଅପ୍ରେଲ ଠାରୁ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ ଲିମିଟେଡ଼ ନଜେ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ର ଚୁକ୍ତିମୁତାବକ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦର ସ୍ଥିକାର କରାଥିଲେ । ଯଦି ଏହି ଦରଚୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ ଅର୍ଡ଼ର ଦିଆଯାଇଥାନ୍ତା ତେବେ ସେହି କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟ ସେହି ଦରରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଯୋଗ୍ୟତ୍ୱ ଫାଇଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ମିଳିପାରିଛି ସେଥିରୁ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ ଲିମିଟେଡ଼ ନଜେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ବିବରଣୀକୁ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ୧୯୬୩ ମସିହାର ପ୍ରଥମ ପାଞ୍ଚମାସ ଭିତରେ ଖଲିଠାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମୂଲ୍ୟର ପାଇପ ଯୋଗାଇଦିଆଯାଇଛି ।

(ଗ) ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟ୍ରାଲ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାହାରି ସଫଳମ୍ଭ ଟେଣ୍ଡର ଆସିଥିଲେ ତାହାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ନଥାଇ ଓ ସମୟ ସମୟରେ ଭୁଲ ତଥ୍ୟ ଦର୍ଶାଇ ନାକଚ କରାଯାଇଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ :—

(୧) ଜିନିଷ ଶୀଘ୍ର ପାଇବା କିନ୍ତୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବାରେ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟ୍ସ’ ଯେପରି ଡେରି କରିଛି ଏବଂ ତାହାକୁ ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ବିନା ଆପତ୍ତିରେ ଯେପରି ଗ୍ରହଣ କରିଯାଇଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ଶୀଘ୍ର ମିଳିପାରିବ ବୋଲି ଯେଉଁ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଅପ୍ରମାଣ ହୋଇଯାଇଛି ।

(୨) ଅଯୋଗିକ ଭାବରେ ଧରି ନିଆଯାଇଛି ଯେ ଏହି ସ୍ୱର୍ଗନମ୍ମ ଟେଣ୍ଡର ଭିତରେ ସେଲ୍‌ଟିକସକୁ ହସାବ କରାଯାଇନାହିଁ, ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯିବ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇନାହିଁ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଭିତରେ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଟେଣ୍ଡର ଦାତା, ଯୋଗାଇ ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

(୩) କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟ୍ସ” କୌଣସି ଜିନିଷ ଯୋଗାଇ ଦେବ ବୋଲି କହିବାକୁ କେବଳ ସେହି କାରଣରୁ ତାକୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବରଦ ଦିଆଯାଇଛି । ଏସବୁ ଜିନିଷ ଯେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କିଣିବା ଦରକାର ବା କେତେ ପରିମାଣରେ ଦରକାର ବୋଲି କଳନା କରାଯାଇଛି—ସେକଥା ଫାଇଲରେ କୌଣସିଠାରେ କିଛି ଲେଖାଯାଇଛି ।

(୪) କେତେକ ଘଟଣାରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟ୍ସ” ଠାରୁ କେଉଁ ତାରଖରେ କୋଟେସନ ମିଳିଛି ସେ ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ଫାଇଲରେ ଅସତ୍ୟ କରି ଲେଖା ଯାଇଛି । କେତେକ ଫାଇଲରେ ହାତ ସଫେଇ (ଟ୍ୟାମ୍ପର) ହୋଇ-ଥିବାର ଦେଖାଯାଇଛି ।

(୫) ଟେଣ୍ଡର ମାଗିବା ପ୍ରଥାରେ ଯେପରି ଗୋପନୀୟତା ରକ୍ଷା କରିବା କଥା ତାହା କରାଯାଇନାହିଁ—ଏପରିକି ଟେଣ୍ଡର ବା କୋଟେସନ୍ ମାଗିବା ବେଳେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇନାହିଁ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ କୋଟେସନ୍ ମିଳିଯିବା ପରେ ଏବଂ ସେସବୁ ଜଣାପଡ଼ିବା ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟ୍ସ ଠାରୁ କୋଟେସନ ଅଣାଯାଇଛି ।

(୬) ଅନ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ, ସ୍ୱର୍ଗନମ୍ମ ଟେଣ୍ଡର ଦାତା ଜିନିଷ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ନିଜ ଅକ୍ଷମତା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟ୍ସ’କୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବରଦ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ତାହା ଉଚିତ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ

ସେହି ସବୁ ଟେଣ୍ଡରଦାତାଙ୍କୁ ପଚାରା ଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସରକାରୀ ବସ୍ତ୍ରଗ ସେହି ଭଳି କିଛି ଲେଖା ପାଇଥିଲେ ବୋଲି ଫାଇଲରେ କୌଣସିଠାରେ କିଛି ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ ।

(କ) କଲିକତା ଟ୍ୟୁବସ ଲିମିଟେଡର ନିଜ ଦର ତାଲିକାରେ ଯେଉଁ ଦର ଦିଆଯାଇଛି ତାହା ମଗାଗଲ ନାହିଁ; ଅଥଚ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍’ ଠାରୁ ଯେଉଁ ଦରରେ ଜଣାଗଲା ତାହାଠାରୁ ସେହି ଦର କମ୍ ।

(ଝ) ଯେଉଁ କିସମର ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବରାଦ ଥିଲା ତାହା ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ କିସମର ପାଇପ ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ବରାଦ ଦେବାକୁ କିମ୍ବା ବରାଦ ଜିନିଷର ପରିମାଣ ବଢ଼ାଇବାକୁ କମ୍ପାନୀ ଅନୁରୋଧ କରନ୍ତେ ତାହା ବିନା ଓଜରରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ।

(ଞ) କାଠ ଖରଦ ସଂପର୍କୀୟ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍’ କୋଟେସନ ସଂବନ୍ଧମ୍ଭୁ ନ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ତାହାର କୋଟେସନକୁ ସଂବନ୍ଧମ୍ଭୁ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାହା ସହିତ କଥାକ୍ଷତ୍ରୀ ଠିକ କରାଗଲା କିମ୍ବା ପୁଣି ଥରେ କୋଟେସନ ମଗାହେଲା । ତାହା ପରେ ତାହାକୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବରାଦ ଦିଆଲେ । ଗୋଟିଏ ଘଟଣାରେ ଦେଖା ଯାଇଛି, ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ଠାରୁ କୌଣସି ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ କୋଟେସନ ଆସି ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନେକ ମାସ ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ଠାରୁ ଗୋଟିଏ କୋଟେସନ ଆସି ଫାଇଲ ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦିଆଗଲା ।

୧୭—ତା ୨୩.୭.୨୧ ରଖି ଠାରୁ ୧୯୨୩ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମଧ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ଗାଦିନସିନ ହେବାଠାରୁ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ କାରବାର ବନ୍ଦକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ଠାରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଜି. ଆଇ. ପାଇପ, ରଙ୍ଗ ଓ କାଠ କିଣିଛନ୍ତି, ତାହାର ଏକ ହିସାବ ତଳେ ଦିଆଗଲା । କେତେ ଟଙ୍କାମୂଲ୍ୟର ଅର୍ଡର ଦିଆଯାଇଛି, ଏବଂ ଡି. ଜି. ଏସ୍ ଏଣ୍ଡ୍. ଡି. ଦର ଅନୁଯାୟୀ ଜଣାଯାଇ ନଥିବା ଫଳରେ ଏବଂ ସଂବନ୍ଧମ୍ଭୁ ଟେଣ୍ଡରଗୁଡ଼ିକ ନାକିତ କରିବା ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କର କେତେ କ୍ଷତି ହୋଇଛି ଏବଂ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍’ କେତେ ଅନୁଚିତ ଲାଭ ହୋଇଛି ତାହା ସେଥିରୁ ଜଣାପଡ଼ିବ— * ୧୧ ପୃଷ୍ଠା ଫର୍ମ

କାଣିବା ପ୍ରମାଣ	ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଷୟ	କିଣି ଦେବା ଲିପି	ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ	ପ୍ରକାଶକର ଛତ୍ର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଏକେଡେମି ଅନୁଦାନ ଲିପି	ମନ୍ତବ୍ୟ
୨୩ । ୭ । ୭୧	ପବ୍ଲିକ୍ ହେଲ୍ଥ ଏକ୍ଟିଭିଟି (ରାସ୍ତା ଓ ଗୁମ୍ଫାମାନ)	୧ କି:ଆଇ: ପାଇପ ୪୫୭,୧୧,୩୦୦	ଟ ୨୦, ୨୦, ୩୦୦	ଜାମସେଦପୁରର ଲିପିଆ	ଟ୍ୟୁବ୍ କମ୍ପାନୀରୁ ଡି:ଜି: ଏସ: ଏଣ୍ଡ୍ ରେଟର କିଣାଯାଇଥିଲେ ସାହା ପଡ଼ିଆକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ଛତ୍ରର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।
ତାରିଖରୁ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୭୩	ପବ୍ଲିକ୍ ହେଲ୍ଥ ଏକ୍ଟିଭିଟି (ରାସ୍ତା ଓ ଗୁମ୍ଫାମାନ)	୧ କି:ଆଇ: ପାଇପ ୪୫୭,୧୧,୩୦୦	ଟ ୨୦, ୨୦, ୩୦୦	ଜାମସେଦପୁରର ଲିପିଆ	ଟ୍ୟୁବ୍ କମ୍ପାନୀରୁ ଡି:ଜି: ଏସ: ଏଣ୍ଡ୍ ରେଟର କିଣାଯାଇଥିଲେ ସାହା ପଡ଼ିଆକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ଛତ୍ରର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।
	ଜଳସେଚନ ଯନ୍ତ୍ର	୧ କି:ଆଇ: ପାଇପ ୪୫୭,୧୧,୩୦୦	ଟ ୨୦, ୨୦, ୩୦୦	ଜାମସେଦପୁରର ଲିପିଆ	ଟ୍ୟୁବ୍ କମ୍ପାନୀରୁ ଡି:ଜି: ଏସ: ଏଣ୍ଡ୍ ରେଟର କିଣାଯାଇଥିଲେ ସାହା ପଡ଼ିଆକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ଛତ୍ରର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।
	ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଜନ	୧ କି:ଆଇ: ପାଇପ ୪୫୭,୧୧,୩୦୦	ଟ ୨୦, ୨୦, ୩୦୦	ଜାମସେଦପୁରର ଲିପିଆ	ଟ୍ୟୁବ୍ କମ୍ପାନୀରୁ ଡି:ଜି: ଏସ: ଏଣ୍ଡ୍ ରେଟର କିଣାଯାଇଥିଲେ ସାହା ପଡ଼ିଆକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ଛତ୍ରର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।
	ଝଠାକଲସେଚନ	୧ କି:ଆଇ: ପାଇପ ୪୫୭,୧୧,୩୦୦	ଟ ୨୦, ୨୦, ୩୦୦	ଜାମସେଦପୁରର ଲିପିଆ	ଟ୍ୟୁବ୍ କମ୍ପାନୀରୁ ଡି:ଜି: ଏସ: ଏଣ୍ଡ୍ ରେଟର କିଣାଯାଇଥିଲେ ସାହା ପଡ଼ିଆକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ଛତ୍ରର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।
	ଖାଦ୍ୟ ଓ ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍	୧ କି:ଆଇ: ପାଇପ ୪୫୭,୧୧,୩୦୦	ଟ ୨୦, ୨୦, ୩୦୦	ଜାମସେଦପୁରର ଲିପିଆ	ଟ୍ୟୁବ୍ କମ୍ପାନୀରୁ ଡି:ଜି: ଏସ: ଏଣ୍ଡ୍ ରେଟର କିଣାଯାଇଥିଲେ ସାହା ପଡ଼ିଆକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ଛତ୍ରର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।
	ବୋର୍ଡ୍, ପାଣ୍ଡୁଲିପି ବନ୍ଦର ୩—କାଠ	୧ କି:ଆଇ: ପାଇପ ୪୫୭,୧୧,୩୦୦	ଟ ୨୦, ୨୦, ୩୦୦	ଜାମସେଦପୁରର ଲିପିଆ	ଟ୍ୟୁବ୍ କମ୍ପାନୀରୁ ଡି:ଜି: ଏସ: ଏଣ୍ଡ୍ ରେଟର କିଣାଯାଇଥିଲେ ସାହା ପଡ଼ିଆକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ଛତ୍ରର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ବିରେନେ ମିତ୍ରଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ

୧୮—“ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ” ଏକ ମାଲିକ ସ୍ବତ୍ତ୍ୱ ସଂପନ୍ନ ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ; ଏହା ତା ୧୮୮୫ ଶ୍ରେଣୀରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ମୋର ପ୍ରାଣୀମତା ବିଶ୍ୱାସମା ମିତ୍ର ଏହାର ଏକମାତ୍ର ମାଲିକାଣୀ ।

୧୯—ତା ୧୯୦୬ ଶ୍ରେଣୀରେ ବା ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବା ପରେ ମୁଁ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ’ର ବ୍ୟବସାୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ମନ ଦେଇ ନାହିଁ ।

୨୦—ସରକାରୀ ବିଭାଗମାନେ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ର ଶିପ୍ସ ଦର ରୁଚି ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ’ ଠାରୁ ଖୋଲି ଟେଣ୍ଡରରେ କାହିଁକି କରୁଛନ୍ତି ସେ ବିଷୟ ବିଚାର କଲେ ଦେଖାଯିବ ଯେ ଜରୁରୀ ବେଳେ ଖୋଲି ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବରାଦର ଅନୁସରଣ କରି ଆସିଛନ୍ତି । କେବଳ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ରେଟ୍ ରୁଚି ଜଗିଆରେ କିଣାଯିବା ଉପରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେବେ ହେଲେ ଜୋର ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ଆମ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ଆସିବା ପରେ ଏହି ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରଥାକୁ ଏଡ଼ି ଦେଇ କୌଣସି ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ପଦ୍ଧତି ଧରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି ।

୨୧—୧୯୧୧ରୁ ୧୯୨୧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ ମିଳିତ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ହୋଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭଳି ଖୋଲି ଟେଣ୍ଡର ଓ ବନ୍ଦ ଟେଣ୍ଡର (Restricted tender) ପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା ।

୨୨—ତା ୧୯୧୧ ଶ୍ରେଣୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା (ସର୍କୁଲାର) ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଦେଇଥିଲେ । ମୁଁ ସେ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ବରେ ନଥିଲି ଓ ମୁଁ ସେ ସର୍କୁଲାର ବିଷୟ କିଛି ଜାଣି ନ ଥିଲି ।

୨୩—ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ”କୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବରାଦ ଦେଇଥିବା କଥା ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି । ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକରୁ କୌଣସିଟି ମୋର ଦାୟିତ୍ବରେ ନଥିଲା । ଏହି ବିଷୟରେ ଭାରତର କଂପଟ୍ରୋଲର ଓ ଅଡ଼ିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଅଡ଼ିଟ୍ ରିପୋର୍ଟର ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରାଥମିକ ଅଡ଼ିଟ୍ ରିପୋର୍ଟର ଜବାବ ପଠାଯାଇଛି । ସେହି ଜବାବରୁ ମୁଁ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛି ଯେ ଟେଣ୍ଡର ପାଇଁ ସାଧାରଣ

ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରଥା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ଟେଣ୍ଡର ସୂଚରେ ଯାହା କିଣା ହୋଇଛି ତାହା ଉଚିତ ସ୍ଥାନରେ ହୋଇଛି ।

୧୪—ଆମେ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ଗଠନ କଲପରେ ପବ୍ଲିକହେଲ୍ଡିଂ ବିଭାଗ ୭୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଜି. ଆଇ. ପାଇପ କିଣିବାକୁ ବରାଦ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି । ପବ୍ଲିକହେଲ୍ଡିଂ ବିଭାଗଟି ସବଦା ପୁରୁଷାବଳୀ ଏବଂ ରାସ୍ତା ଓ ପରିବହନ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱରେ ରହି ଆସିଛି, ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱରେ ରହିଛି ।

୧୫—ସଂପୃକ୍ତ କାଗଜପତ୍ର ଦେଖିବା ପରେ ମୁଁ ଜାଣି ପାରୁଛି ଯେ ପବ୍ଲିକ ହେଲ୍ଡିଂ ବିଭାଗ ଯାହା କିଣିଛନ୍ତି ସେସବୁ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ଓ ରେଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟେଡ ଟେଣ୍ଡର ଭିତ୍ତିରେ କିଣାଯାଇଛି । ସଂଧାରଣାଃ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅର୍ଡର ଗୁଡ଼ିକ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ଭିତ୍ତିରେ ଦିଆ ଯାଇଛି ବୋଲି ଦେଖାଯାଇଛି । ଡି.ଜି.ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଦରରେ ଜିନିଷ ସବୁ କିଣା ଯାଇନାହିଁ । ସ୍ଥଳୀୟ ଦିଆଯା ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ଶୁଦ୍ଧିତା ଅନୁସାରେ କମ୍ ହେଉଥିବାରୁ, ବିଶେଷ କରି ଭୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବେଳେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଡି.ଜି.ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଦରରେ କୃତତ୍ କିଣିବାକୁ ମିଳେ ।

୧୬—ଆମେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସନକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ବା ରେଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟେଡ ଟେଣ୍ଡର ଦ୍ୱାରା ଜିନିଷ ଖରିଦ କରିବା ପ୍ରଥା ବରାଦର ଗୁଲି ଆସିଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଜେନରାଲ କେବେହେଲେ ଆପତ୍ତି କରି ନାହାନ୍ତି ।

୧୭—ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଜିନିଷ କିଣିବା ଲାଗି ଯେଉଁ ମାତ୍ର ଧର ଆସିଛନ୍ତି ତାହା ଦର୍ଶାଇବା ଲାଗି କେତେ ସକ୍ୱଲରର ନକଲ ଶ୍ରୀ ବିରେନ ମିତ୍ର ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ସକ୍ୱଲର ଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ କେତେଗୋଟି ବିଷୟ ତଳେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା—

(କ) ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗର ୧୯୫୮ ସେପଟେମ୍ବର ୩୦ ତାରିଖ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା “ସରକାରୀ ବ୍ୟବହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଖରିଦ ହେବା ଜିନିଷ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ନିୟମ” କେତୋଟି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା । ସେହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା

ଏହି ସଂଧାରଣ ନଦି ପ୍ରତି କରାଗଲା ଯେ ଭାରତରେ ତଥା ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍ କନିଷ୍ଠ କଣିବା ଉପରେ ଜୋର ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଭାରତ ତଥା ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍ ଉଭୟ ଭାରତର ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ତଥା ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍ କନିଷ୍ଠ ଅପେକ୍ଷା ଓଡ଼ିଶାରେ ତଥା ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍ କନିଷ୍ଠ ଗୁଡ଼ିକ ଆଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବ ।

(ଖ) ମିଲ ବା କାରଖାନା ତଥା ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍ କନିଷ୍ଠ ଅପେକ୍ଷା କୃଷିର ଶିଳ୍ପ ବା ହାତଦିଆର କନିଷ୍ଠ ଶତକଡ଼ା ୧୫ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକା ଦର ଦେଇ କିଣାଯାଇ ପାରିବ ।

(ଗ) ନିୟମ ୨୧ ଧାରାରେ କୁହାଗଲା ନିୟମର ୧ମ ଠାରୁ ୪ର୍ଥ ଧାରା ଅନୁସାରେ କିଣାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ କନିଷ୍ଠ ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ସାରା ଭାରତରୁ ଟେଣ୍ଡର ମଗାଯିବ । କିନ୍ତୁ ଯଦି କିଣାଯାଉଥିବା କନିଷ୍ଠର ଦର ଏକ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ହୋଇ ନଥିବ କିମ୍ବା ସଂଧାରଣ ସ୍ୱର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଟେଣ୍ଡର ମାଗିବା ଉଚିତ ହେବନାହିଁ ବୋଲି ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ଥିବ ଏବଂ (ଏହି କାରଣ ଲିଖିତ ଭାବରେ ରେକର୍ଡରେ ରହିବ) ତେବେ ଟେଣ୍ଡର ମଗା ନ ଯାଇପାରେ । ଏକ ହଜାର ଟଙ୍କା କିମ୍ବା ତାହାଠାରୁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟର କନିଷ୍ଠ ପାଇଁ କୋଟେସନ ମଗାଯିବ ।

(ଘ) ନିୟମର ୨୧ ଧାରା ଅନୁସାରେ, ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଲକଟା, ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ଲୁହା ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟାପାରଶତଃ ଡାଇରେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ ଅଫ ସପ୍ଲାଇ ଏଣ୍ଡ ଡିସ୍ପୋଜାଇଲ୍ମେଣ୍ଟ ଅନୁମୋଦିତ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଠାରୁ ମଗାଯିବ ।

(ଙ) ନିୟମର ୨୧ ଧାରା ଅନୁସାରେ ଭାରତ ବାହାରେ ତଥା ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍ କନିଷ୍ଠ ଉଭୟ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରଭାବରେ ଆମଦାନି କରାଯିବ ତାହା ପାଇଁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. କୁ ବରାଦ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଦିଆଯିବ ।

(ଚ) ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗର ୮ । ୧୧ । ୭୦ ତାରିଖ ସକ୍ବିଲ୍ସର ଚିଠିଦ୍ୱାରା ସବୁ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଯାଇ ଦିଆଗଲା, ଡାଇରେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ ଅଫ ସପ୍ଲାଇ ଏଣ୍ଡ ଡିସ୍ପୋଜାଇଲ୍ମେଣ୍ଟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ କନିଷ୍ଠ ପତ୍ର ଅଣାଇ ଦେବା ଓ ତାହାର ଜନଶି କରବା କାମ କରିବେ । କେନ୍ଦ୍ରର ପଲ୍ଲକ

ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍ ଡି. ଜି. କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଫଣ୍ଡ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକ ଜରିଆରେ ଜିନିଷପତ୍ର କିଣାଯିବ ବୋଲି ଯେଉଁ ମାତ୍ରା ହିର ହୋଇଥିଲା ଅନେକ ବିଭିନ୍ନ ତାହା ମନ ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଫଳରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କିଣିବା ଦ୍ଵାରା ସରକାର ଚଢ଼ା ଦର ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଅଭ୍ୟାସ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଲେ । ସେମାନେ ସେଥିସହଜତ ଦିଆଯାଇଥିବା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ (ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ, ବିପଜ୍ଜନକ ପଦାର୍ଥ, କ୍ଷେପନାସ୍ତ୍ର, ରାସ୍ତା ତିଆରି ମେଟାଲ, ଅଙ୍କ ଓ ସର୍ବେକ୍ଷଣପାତ୍ର, ଟେଲିଫୋନ୍, ଟେଲିଗ୍ରାଫ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦ୍ରବ୍ୟ, କାଠ ଓ ବେତ ତିଆରି ଆସବାବ ପତ୍ର ବ୍ୟଗତ ଅନ୍ୟ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ୨ । ୭ । ୭୦ ତାରିଖର ନଂ ୧ (୨୨) ୭୦ ପି.ଆଇ. ଅଫ୍ଫିସ୍ ଚିଠିର ୩ୟ ଅନୁଛେଦରେ ଥିବା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲଙ୍ଘନ ନକରି ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍ ଡି. ଜି. କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମାର୍ଚ୍ଚତରେ ଖରଦ କରିବେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଲା ଯେ ଯେଉଁ ଜିନିଷ କିଣାଯିବ ତାହାର ମୂଲ୍ୟ ଯଦି ବେଶୀ ହୋଇ ନଥିବ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଜିନିଷ ରୁଜୁ କିଣିବା ପାଇଁ ଦରକାର ପଡ଼ିବ, ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ଜିନିଷ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କିଣାଯାଇ ପାରିବ ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଉପରୋକ୍ତ ଅତିସ ଚିଠିର ନକଲ ଶ୍ରୀ ବିରେନ ମିତ୍ର ପଠାଇଲେ ନାହିଁ । ଯାହାହେଉ, ଡି.ଜି.ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍ ଡି.ଜି. କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଠାରୁ ଆମେ ଏଇଟି ପାଇଗଲୁ ଏବଂ ସେଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି, ପରଲ୍ଲ ଅକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟି ବିଶେଷ ଜୋର ଦେଇ କହିଛନ୍ତି ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜରିଆରେ ଖରଦ କରାଯିବା ଉଚିତ, କାରଣ ଏହାଦ୍ଵାରା ସରକାରଙ୍କର ଝଟ୍ କମ ହେବ । କମିଟି ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଡିକ୍ରୀରେ ଅତି ବେଶୀ ଜରୁର ପଡ଼ିଲେ ଏହି ନିୟମର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରାଯାଇପାରେ କିନ୍ତୁ ତାହା ମଧ୍ୟ କୃତଚ୍ଚ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ପୂର୍ତ୍ତି; ଗୁପ୍ତନିର୍ମାଣ ଓ ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ପରଲ୍ଲ ଅକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟିଙ୍କର ଏହିପରି ମତାମତକୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ପକ୍ଷକୁ ପଠାଇଲା ବେଳେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ—ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଫଣ୍ଡ ସମ୍ପା ରହିଛି, ତେଣୁ ସବୁ ସରକାରୀ ବସ୍ତୁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍ ଡି. ଜି. କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜରିଆରେ ଜିନିଷ ପତ୍ର ମଗାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଜରୁରୀ ଅବସ୍ଥାରେ

କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନେ ନିଜେ ନିଜର କିଣିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ ତାହାପାଇଁ ସୂଚି ରହିଲା, ସେମାନେ ଅର୍ଡର ଦେଇଥିବା ଜିନିଷର ମୂଲ୍ୟ ୨୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ହୋଇ ନ ଥିବ ଏବଂ ଦର-ଚୁକ୍ତି ବା ଚଳନ୍ତି ଚୁକ୍ତି ହୋଇଯାଇଥିଲେ ସେପରି ସ୍ଥଳେ ସେମାନେ ବର୍ଷକ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀରେ ମୋଟ ଟ ୧୦୦୦ ମୂଲ୍ୟର ଏବଂ ଅଗ୍ରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିବା ମୂଲ୍ୟରେ ଜିନିଷ କିଣି ପାରିବେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଲା, ବିଳମ୍ବ ଏଡ଼ିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କରେକ୍ଟ ଡିମାଣ୍ଡି ଅଫିସର (Direct demanding officer) ଭାବରେ ଘୋଷିତ କେତେକ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନିତ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. ସହକାରୀ ଦର ଚୁକ୍ତି କରିଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାୟୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ବରଦ ଦେଇପାରିବେ ।

ପ୍ରକୃତ ଜରୁରୀ ଅବସ୍ଥାରେ ବରଦ ଦେଇଥିବା ଅଫିସରମାନେ Indenting officer ସହଯୋଗୀ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ସହକାରୀ ପରାମର୍ଶ କରି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କିଣି ପାରିବେ । ତେବେ ଜରୁରୀ ସମୟରେ କାମ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ସେହିକ ଦରକାର ସେହିକ ମାତ୍ର କିଣି ପାରିବେ) ।

(ଛ) ଦେଶିବାକୁ ମିଳୁଥିବା ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ୧୮-୭-୨୧ ତାରିଖରେ ଏକ ଚିଠିରେ ସବୁ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଇ ଦେଲେ, ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ୧୮-୧୧-୨୦ ତାରିଖର ବିଭାଗୀୟ ଚିଠିରେ ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଥିଲା ସେସବୁ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କରେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ ଅଫ ସପ୍ଲାଇ ଏଣ୍ଡ ଡିସ୍ପୋଜାଲସ୍‌ଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ‘ସରକାରୀ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଣ ସମ୍ପର୍କୀୟ ନିୟମାବଳୀ’ର ୭ମ ଧାରାରେ ଥିବା ଜିନିଷ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଜିନିଷ ଏକାଠି କିଣିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟସରକାର ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. କୁ ଦାୟିତ୍ବ ଦେବେ କି ନାହିଁ ଏ ବିଷୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ନ ଥିବାରୁ ସ୍ବରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ୨-୭-୨୦ ତାରିଖରେ ଅଫିସ ଚିଠି (ମେମୋ) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଜିନିଷ ଖରଦ ପ୍ରତି ଲିଖିତବେ ନାହିଁ । ଏହିକ ନୁହେଁ, ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲା, ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠି ସହକାରୀ ଯେଉଁସବୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ରଦ୍ଦ ହେଲା ବୋଲି ଧରନ୍ତିଆରିବ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପଠାଯିବ ।

(କ) ରାଜ୍ୟର ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ୨୦ । ୪ । ୭୨ ତାରିଖରେ ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ସକ୍ଲର) ସବୁ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଇ ଦେଲେ । ସେଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟମାନ ତଳେ ଦିଆଗଲା—

(୧) ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍. ଡି. ତାଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜରିଆରେ ଖରଦ କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର କି କି ସମସ୍ୟା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ତାହା ଆଲୋଚନା କରିବାପାଇଁ ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ଥରେ କଟକ ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଛନ୍ତି ।

(୨) ୨୨ । ୪ । ୨୯ ତାରିଖରେ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଡି. ବେଣୀ ଜିନିଷ ମଗାଉଥିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଫିସରମାନେ ଏକାଠି ହୋଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନାରେ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲା

(କ) ତାଇରେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ ଅଫ୍ ସପ୍ଲାଇଜ୍ ଏଣ୍ଡ୍. ଡିସ୍-ପୋଜାଲ୍ସଙ୍କ ସମ୍ମାନେ ଖରଦ ଓ ତନସି ପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ୧ ଭାଗ ନାମକୁ ମାଫ୍ କମିଶନ ନେଇ ରାଜ୍ୟର ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ।

(ଗ) ଭାରତରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଯେପରି ଉଚିତ ଲାଭଜନକ ଦର (economical price) ନିଆଯାଏ ତାହା ଦେଖିବା ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍. ଡି. ଜି. କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍. ଡି. ଜି. ଆରେ ଜିନିଷପତ୍ର କରିବା ସବଦା ଅଳ୍ପ ବ୍ୟୟସାଧ୍ୟ ଓ ତଦ୍ୱାରା ବହୁ ଅର୍ଥ ବଞ୍ଚାଇପାରିବ । ନେବଲ ବିଦେଶରୁ ଆମଦାନି ହେଉଥିବା ଜିନିଷ ପାଇଁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍. ଡି. ଜି. ଅଡର ଦେବା ସୁବିଧାଜନକ, ଅନ୍ୟଥା ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍. ଡି. ଜି. ଅନୁମୋଦିତ ବ୍ୟବସାୟୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କଠାରୁ ଖୋଲି ଟେଣ୍ଡର ଦ୍ୱାରା ଜିନିଷ କରିବା ଉଚିତ ।

(ଗ) କୌଣସି କମ୍ପାନୀରୁ ସିଧାସଳଖ କରିଲେ ବିଲମ୍ବ ହେବା କେତେକ ପରିମାଣରେ କମିଯିବ ସତ, କିନ୍ତୁ ଖରଦ କରୁଥିବା ବିଭାଗମାନଙ୍କୁ ଚଡ଼ାଦର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ତାହାଦ୍ୱାରା ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ପାଇବା ଅସୁବିଧା ସୁରମାଣରେ ଦୂର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍. ଡି. ଜି. ମାର୍ଜିତରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ଦରରେ ଜିନିଷ ମଗାଇବା ଭଲ ।

(ଘ) ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନେ (manufacturers) ଦର-ଚକ୍ରରେ ଥିବା ମୁଲରେ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବିକ୍ରେତା (ଡିଲର) ମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯେ ସେମାନେ (ବିକ୍ରେତାମାନେ) ଜିନିଷ ମଗାଉଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ଅଫିସରମାନଙ୍କୁ (ଅଧିକା କିଛି କାମ କରି ନଥିଲେ) ଦର-ଚକ୍ରରେ ଥିବା ଦରରେ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦି ସ୍ଥାନୀୟ ଡିଲରମାନେ ଜିନିଷ ମଗାଉଥିବା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କଠାରୁ ନେବା ଆଣିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ହିସାବରେ ଅଧିକା ଟଙ୍କା ନିଅନ୍ତି ତେବେ ସେ ବିଷୟ ଡି.ଜି.ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. କୁ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଯିବା ଉଚିତ ।

(ଙ) ଯଦି ଜିନିଷ ମଗାଉଥିବା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କର ଜିନିଷ କିଣିବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୁଏ ତେବେ ସେ ବିଷୟ ରାଜ୍ୟର ବାଣିଜ୍ୟ ବିକ୍ରେତା ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ, ଯେପରିକି ଡାଇରେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ ଅଫ ସପ୍ଲାଇ ଏଣ୍ଡ ଡିସପୋଜାଲସ କମ୍ପାନୀ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟକୁ ଆସି ଏ ବିଷୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଲୋଚନା କରି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

୨୮—୧୯୫୦ଠାରୁ ୧୯୬୩ ଭିତରେ କିଣାଯାଇଥିବା ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ସପର୍କରେ ରାଜ୍ୟର ପବ୍ଲିକ ହେଲଥ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ଟିପ୍-ପଣୀ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିଶ୍ର ପଠାଇଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ରାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏହି ବିଭାଗ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. କର ରନାଲ୍ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ସହିତ ହୋଇଥିବା ଦରଚକ୍ର ଅନୁସାରେ ସେହି କମ୍ପାନୀଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚଟି ଅର୍ଡର ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟେଣ୍ଡର ଜରିଆରେ ମଧ୍ୟ କିଣା ହେଉଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ରନାଲ୍ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀକୁ ଯେଉଁ ପାଞ୍ଚଟି ଅର୍ଡର ଦିଆଯାଇଥିଲା ସେଥିରୁ ୩ଗୋଟି ପାଇଁ କୌଣସି ଜିନିଷ କମ୍ପାନୀ ପଠାଇଲା ନାହିଁ, ବାକି ୨ଗୋଟି ଅର୍ଡର ମୁଜାବକ ଯେଉଁ ଜିନିଷ ଆସିଲା ତାହା ବରଦ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରିମାଣଠାରୁ ଡେଇଁ କମ । ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. କ ଦର-ଚକ୍ର ଅନୁସାରେ କିଣିବାକୁ ଯାଇ ଏହି ଯେଉଁ ଅଭିଜ୍ଞତା ମିଳିଲା ତାହା ଫଳରେ ସରକାରୀ ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ପୁନରାୟ ପୁଣି ପ୍ରଚଳିତ ଖୋଲା ଟେଣ୍ଡର ଜରିଆରେ କିଣିବା ପଦ୍ଧତିର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେଥିରେ ଆହୁରି

ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା—ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. ଜରିଆରେ ଜିନିଷପତ୍ର କିଣିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗକୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଉଥିଲା ତଥାପି କୌଣସି କାମ ଶୀଘ୍ର କରାଇବା ଲାଗି ଜରୁରୀ ପଡ଼ିଲେ ଖୋଲା ଟେଣ୍ଡର ଜରିଆରେ କିଣିବାପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସର୍ବଦା ସ୍ୱାଧୀନତା ରହୁଥିଲା ।

୨୧—ନିକଟରେ ଯେଉଁ ଅଡ଼ିଟର ଖୋଲା ଟେଣ୍ଡର ଜରିଆରେ କିଣା ହେଉଥିବା ବିଷୟ ତନଖି କଲେ, ସେ ଏହି ସମସ୍ୟା ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହିସବୁ ଜିନିଷ ଜରୁରୀ ପଡ଼ିବାରୁ କିଣାଗଲା ବୋଲି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯାହା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ସେଥିରେ ଅଡ଼ିଟର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେପରି ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ତଳଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ :—

(କ) ୧୯୬୧ରେ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ବନ୍ୟା ହୋଇଥିଲା । ସେଠାରେ ବନ୍ୟା ଫଳରେ ପାନୀୟ ଜଳର ଯେଉଁ ଗୁରୁତର ସ୍ଥମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ୧୯୬୨ ମସିହାର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ସରକାର ସେଠାରେ ଭୂରନ୍ତ୍ର ଗଭୀର ପାଣିକଳ (ଟ୍ୟୁବୂବ୍) ବସାଇବା ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥର କଲେ । ଚପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କୁ କୁହାଗଲା, ସେ ଏପରି ୧୦୦ ଗୋଟି ପାଣି କଳ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭୂମିରେ ବସାଇବା ପାଇଁ ଓ ତାହା ଆଗାମୀ ବନ୍ୟା ପୁର୍ବରୁ ଶେଷ କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତି ପାଣିକଳ ପାଇଁ ଏକ ହଜାର ଫୁଟ ପାଇପ ଲାଗିବ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ମୋଟାମୋଟି ଅଟକଳ କରାଗଲା ଏବଂ ତାହା ମଗାଇବା ପାଇଁ ବରାଦ ଦିଆଗଲା । ଉଠା ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ୧୯୬୨ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ୬ ଇଞ୍ଚିଆ ପାଇପ ନିମନ୍ତେ ଗଭୀର ପାଣିକଳ ବୋରିଂ ରିଭ୍ ପାଇଁ ବରାଦ ଦେଲେ । ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ସଫୁଲ୍ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ୧୯୬୩ ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ଅନୁମତି ଦେଲେ, କିନ୍ତୁ ପରେ ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ଜିନିଷ ମଗାଇବାର ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ପର୍କରେ ବାଦାନ୍ତବାଦ ହୋଇ ୪ଗୋଟି ଯାକ ରିଗ୍ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେଥିରୁ ମାତ୍ର ଦୁଇଟି ଗତ ମାସରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି । ତେଣୁ ଯେଉଁ ରିଗ ଚପ୍ ଇଞ୍ଜି ନିୟୁରଙ୍କ ହାତକୁ ଆସିଲା ତାହାର ଦ୍ୱାରା ସେ କାମ କରାଇଲେ ଓ ଖୁବ୍ ତନାଦନା କରି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାତ୍ର ୭୧ଟି ଟ୍ୟୁବୂବ୍ ବସାଇ ପାରିଛନ୍ତି । ୧୯୬୨ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଚୀନ ଆକ୍ରମଣ ହେବାରୁ ପଶ୍ଚିମ

ହେଲୁଥ ବିଷୟର କର୍ମସ୍ୱରୂପ କୋରସୁଟର ମିଶ୍ର କାରଖାନା ଏବଂ ସମ୍ବଲପୁରର ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର କାରଖାନା ଭଳି ଦେଶର ଯାହା ସପକ୍ଷ କାରଖାନା-ଗୁଡ଼ିକର ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ରୁରନ୍ତ ନିୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଫଳରେ ଚତୁଃ ଇଞ୍ଚ ନିୟୁତରୁ କର୍ମସ୍ୱରୂପ ନିଅଣ୍ଟ ହେଲେ । ଏହି ଜରୁରୀ ଅବସ୍ଥା ସେତେବେଳେ ଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଦୁଃଖର ବିଷୟ, ଅନ୍ୟ କାରଣରୁ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଣିକଳ ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି ।

୩୦—ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସିଓରୁ ଯେଉଁ ଦରରେ ପାଇପ କିଣାଗଲା, ବିଶେଷ କରି ଏକ ଲକ୍ଷ ଫୁଟ ୬ ଇଞ୍ଚିଆ ବି କ୍ଲାସ ପାଇପ ଫୁଟ ପ୍ରତି ଟ ୮-୧-୭ ହାରରେ ଯାହା କିଣାଗଲା ସେହି ଦର ଦେଶର ଅନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ସେହି ସମୟରେ ଯେଉଁ ଦରରେ କିଣିଥିଲେ ତାହାଠାରୁ ଡେରି କମ୍ । ତଳ-ଲିଖିତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ଏହାର ସତ୍ୟତା ପ୍ରମାଣ କରୁଛି—

(କ) ହନୁମାନ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡ଼ କିଣିବା ପାଇଁ ବରାଦ ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖ ୨୯ । ୯ । ୬୨ ୬ ଇଞ୍ଚିଆ ଲି, ଆଇ. ପାଇପ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଅନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ବରାଦର ପରିମାଣ ୨୦୦ ଫୁଟ । ମୂଲ୍ୟ—ଫୁଟ ପ୍ରତି ଟ ୮-୧-୭ ନୂ. ପ. । ପହଞ୍ଚିବା ସ୍ଥାନ—ହାବଡ଼ା ।

(ଖ) କଲିକତା ଇଂପ୍ରୁଭମେଣ୍ଟ ଟ୍ରଷ୍ଟ—ବରାଦ ଦେବା ତାରିଖ—ତା ୨୭ । ୧୦ । ୬୨ । ପରିମାଣ—୨୦୦ ମିଟର । ମାଲ ଯୋଗାଉଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ରନାକ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ । ଦର ମିଟରପ୍ରତି ଟ ୯-୧-୮୪ ।

(ଗ) ଆସାମ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ଼—ବରାଦ ଦେବା ତାରିଖ—ତା ୮-୯-୬୨ । ମାଲ ଯୋଗାଉଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନ—ଶ୍ରୀବମନ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ, କଲିକତା ୬ ଇଞ୍ଚିଆ ବି କ୍ଲାସ ପାଇପ ଫୁଟ ପ୍ରତି—ଟ ୨୪-୫୦ ନୂ. ପ. ।

(ଘ) ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ଼—ବରାଦ ଦେବା ତାରିଖ—ତା ୨୩ । ୧୧ । ୬୨ । ଯୋଗାଣକାରୀ—ଅମୀନ ଗୁନ୍ ପ୍ୟାରିଲ୍‌ଲ, କଲିକତା । ୬ ଇଞ୍ଚିଆ ବି କ୍ଲାସ ପାଇପ ଫୁଟ ପ୍ରତି ୨୪ ଟଙ୍କା । ପହଞ୍ଚିବା ସ୍ଥାନ କଲିକତା ।

(ଢ) ଫଟିଲାଇଜର କର୍ପୋରେସନ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ—ବରଦ ତାରିଖ
ତା ୧୧ । ୨ । ୭୩ । ଯୋଗାଣକାରୀ—ଶ୍ରୀବମନ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ କଲିକତା ।
୨ ଇଞ୍ଚିଆ ବି କ୍ଲସ ପାଇପ ଫୁଟ ପ୍ରତି ୪୧୯-୩୦ ନୂ. ପ ।

(ଚ) ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡ—ଟେଣ୍ଡର ଗୃହୀତ ହେବାର ତାରିଖ
—ତା ୨୮ । ୨ । ୭୩ ତା ୨୩ । ୭୩ । ଯୋଗାଣକାରୀ ଶ୍ରୀବମନ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ,
କଲିକତା । ୨ ଇଞ୍ଚିଆ ବି କ୍ଲସ ପାଇପ ପ୍ରତି ଫୁଟକୁ ୨୦ ଟଙ୍କା ।

୩୧—ଦେଶାୟାଉଛୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଖରିଦଦାରମାନେ
ଯେଉଁମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଡି. ଜି. ଏମ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜରିଆରେ ଜିନିଷପତ୍ର
ମଗାନ୍ତି ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଖୋଲି ଟେଣ୍ଡର ପତ୍ରା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ
ଯେଉଁ ଦରରେ ପାଇଛନ୍ତି ତାହା ପରୁ କ ହେଲେ ବିଭାଗଠାରୁ ବେଶୀ ।

୩୨—ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି :—

(କ) ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ସହକ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିସନ୍‌ର କୌଣସି
ସପର୍କ ଥିଲା କି ଏବଂ ଏହି କମ୍ପାନୀର ବ୍ୟବସାୟ କାରବାରର ସେ କୌଣସି
ପ୍ରକାର ତତ୍ତ୍ୱ ନେଉଥିଲେ କି ?

ଏବଂ

(ଖ) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ଜରି-
ଆରେ କିଣିଲେବେଳେ ଏହି କମ୍ପାନୀକୁ କୌଣସି ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଶାୟାଉଥିଲା କି
କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାୟ ଲାଭ କରାଇ ଦିଆଯାଉଥିଲା କି ?

୩୩—ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନର ବିଚାର ସହକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକର ସପର୍କ
ରହିଛି—

(କ) ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ୧୮୫୯ ତାରିଖରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା
ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ କଲିକତା ଟ୍ୟୁବସ ଲିମିଟେଡ ଓ କଲିକତା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍
ଲିମିଟେଡ କମ୍ପାନୀର ଶ୍ରମଜୀବୀମାନେ ଏଜେଣ୍ଟ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

(ଖ) ୧୯୭୦ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଏବଂ ଏପରିକି ୧୯୭୧ ମାର୍ଚ୍ଚ
ମାସରେ ଅର୍ଥତ ଶ୍ରୀ ବାରେନମିସ ଓଡ଼ିଶାର ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟଭାର
ନିହ୍ତ କରିବାର ତିନିମାସ ପୁର୍ବରୁ କଲିକତାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କମ୍ପାନୀ ସହକ

‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା’ର ଯେଉଁସବୁ ଚିଠିପତ୍ର ଦିଆନିଆ ହୋଇଥିଲା, ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଉଛି, ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡାସର ବ୍ୟବସାୟରେ ମନ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଆସୁଥିଲେ । ଏପରିକି ୧୯୭୭ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ର ଉପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ଥିଲେ ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ କଲିକତାର ଆଲଏଡ଼ ଡିସ୍ଟ୍ରିକ୍ଟର କମ୍ପାନୀର ଜଣେ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ସହ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା’ ଶ୍ରୀ ମିତ୍ରଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାର ଜଣାଯାଏ । ଏହି ଆଲଏଡ଼ ଡିସ୍ଟ୍ରିକ୍ଟର କମ୍ପାନୀ ସହ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା’ର ବ୍ୟବସାୟ କାରବାର ଥିଲା ଏବଂ ଏହାଙ୍କଠାରୁ ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ୧୯୭୭ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ବେଙ୍ଗଲ ପଟେରିଲ୍ କମ୍ପାନୀର ଜିନିଷ ମଗାଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ର ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା’ର କାରବାରରେ କେତେ ପରିମାଣରେ ତତ୍ତ୍ୱ ନେଉଥିଲେ ତାହା ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡାସର କାଗଜପତ୍ର ପତ୍ରାକ୍ଷା କଲେ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ଏହି କାଗଜପତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ମିଳି ନାହିଁ ।

(ଗ) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ସହ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା’ ବିଶେଷ ପରିମାଣରେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡାସ ବହୁ ଚିଠି ପତ୍ର ଦିଆନିଆ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀମତୀ ଇଣ୍ଡିରାମା ମିତ୍ର ଏହି ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା’ର ଏକମାତ୍ର ମାଲିକ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେହିସବୁ ଚିଠି ପତ୍ରରେ କେଉଁଠି ହେଲେ ଶ୍ରୀମତୀ ଇଣ୍ଡିରାମା ମିତ୍ରଙ୍କର ଦସ୍ତଖତ ଥିବାର ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । କାହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା’ କାରବାର ଚାଲୁଥିଲା ତାହା ସରକାରୀ ରେକର୍ଡ଼ ପତ୍ରରୁ ଜଣାପଡ଼ୁ ନାହିଁ; ଜଣା ନ ପଡ଼ିବା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଭାବିକ । ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ର ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଟବରଅନ୍ତର ନେଉଥିବା କଥା ଯାହା ଉପରେ କୁହାଯାଇଛି ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ତାହାହିଁ ବିରୁଦ୍ଧ ବିଷୟ ।

୩୪—ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଟି ଉପରେ ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ର ଯେଉଁ ମତାମତ ଦେଇଥିଲେ ସେଥିରୁ କେତେକ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ବିଷୟ ତଳେ ଦିଆଗଲା :—

(କ) ବଡ଼ ବଡ଼ ଅର୍ଡର ଯୋଗାଇବା ଲାଗି ସାଧାରଣତଃ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ମଗାଯାଇଛି । କରୁଣା ବେଳ କଥାଟି କେହି ହୃଦୟଙ୍ଗମ କଲପରି

ମନେହେଉ ନାହିଁ । ସ୍ବଦେଶ ଦିଆର ଜନସ ଶୀଘ୍ର ପାଇବାକୁ ହେଲେ ତାହା-
ଡଃ ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡଃଙ୍କ ଦରବୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ ବୃତ୍ତ ମିଳେ ।

(ଖ) ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ଜରିଆରେ ଜନସ କର୍ମିବା
ପଦ୍ଧତିକୁ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଜେନେରାଲ କେବେହେଲେ ଆପଣି କରିନାହାନ୍ତି ।

(ଗ) ଓଇଣ୍ଡିଆ ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ଯୋଗାଇବା
ପାଇଁ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ମଗାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଜନସଗୁଡ଼ିକ ରୁଚନ୍ତ ପାଇବା
ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସମେତ ଅନ୍ୟ
ବିଭାଗ ଏବଂ ଏକେନସିମାନେ ପ୍ରାୟ ସେହି ସମୟରେ ଏହି କିସମର ପାଇପ
ସେହି ଦରରେ କର୍ମିଥିଲେ, ତାହା ‘ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟସ’କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା
ଦରଠାରୁ ବେଶୀ ।

(ଘ) ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ତା ୧୭/୧/୨୯ ରଖର ସକୁଲର ତାଙ୍କ
ଅଜ୍ଞାତରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ମାଲ ଟେଣ୍ଡର କରିଥିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ
ଭିତରୁ କୌଣସିଟି ତାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ବରେ ନଥିଲା ।

(ଙ) ଜରୁରୀ ପଡ଼ିଲା ବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସର୍ବଦା ଖୋଲ
ଟେଣ୍ଡର ପଦ୍ଧତି ଅନୁସରଣ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ କେବଳ ଡଃ ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡଃ
ଦରବୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ କିଣାଯିବ ବୋଲି ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେବେହେଲେ
ଜୋରଦେଇ କହି ନାହାନ୍ତି । ୧୯୫୧ରୁ ୧୯୬୧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିତ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ
ଥିଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ କାମ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ତା ୨୩/୭/୨୯
ରଖରେ ପଟ୍ଟନାୟକ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ପରେ ତାହାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ
କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

୩୫—ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ବିଚାର କରିବାପାଇଁ ତଲଲିଖିତ
ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ :—

(କ) ଜରୁରୀ ପଡ଼ିବାରୁ ଏପରି ଭାବରେ କିଣାଗଲା ବୋଲି ଯାହା
କୁହାଯାଉଛି ତାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ଗଲେ ଦେଖିବାକୁ ହେବ—ତା
୨୩/୭/୨୯ ରଖରେ ଏହି ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ବସିବା ବେଳଠାରୁ ୧୯୬୩ ସେପଟେମ୍ବର
ମାସରେ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟସ’ର କାରବାର ବନ୍ଦ ହେବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜ୍ୟ
ସରକାରଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଯେତେ ଥର ଜି. ଆଇ. ପାଇପ କର୍ମିଲେ,

ପ୍ରତ୍ୟେକଥର ତାହା କିଣିଲାବେଳେ କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ ଏପରି ଜରୁରୀ ପଡ଼ୁଥିଲା ଯେ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. ଙ୍କର ଶସ୍ତା ଦରକୁ ପୁରାପୁରା ଏଡ଼ିଦେଇ କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ଯଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ? ଆମକୁ ଯେତିକି ଫାଇଲ ଦିଆଯାଇଛି ଅନ୍ତତଃ ପକ୍ଷେ ସେଥିରୁ ଏହି ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିର କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳୁ ନାହିଁ ।

(ଖ) ସରକାରୀ ରେକର୍ଡ଼ ପତ୍ରରୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି, ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜିନିଷ କିଣିବା ବେଳେ ଖୋଲା ଟେଣ୍ଡର ବା ସୀମାବଦ୍ଧ ଟେଣ୍ଡର ପଦ୍ଧତି ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ହୁଏତ, ଟେଣ୍ଡର ଆଦୌ ମଗାଯାଇ ନାହିଁ, କମ୍ପା “ଓଡ଼ିଶା ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍”କୁ ପରୁର ଜିନିଷ ପାଇଁ ବରାଦ ଦିଆଯାଇଛି; ଆଉ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍” ମାଲ ଯୋଗାଇବ ବୋଲି ନିଜ ଆଜ୍ଞା, କହୁଥିବା ତାକୁ ସେଠାରେ ବରାଦ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଗ) ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ଜାଣିବା କଥା—ତାହା ହେଉଛି, ୧୯୭୦-୭୧ରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟମାନେ ମୋଟ ୧,୯୩,୭୩୦୦୦ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ପାଇପ ଏବଂ ତାହାର ଫିଟିଂଗୁଡ଼ିକ ଅନୁମୋଦିତ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କ (manufacturers) ଠାରୁ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. ଙ୍କ ରୁଜୁହୋଇଥିବା ଦରରେ କିଣିଥିଲେ । ୧୯୭୧-୭୨ରେ ୩,୪୧,୭୩,୦୦୦ ଟଙ୍କାର ଏବଂ ୧୯୭୨-୭୩ରେ ୪,୩୩,୯୪,୦୦୦ ଟଙ୍କାର କିଣିଥିଲେ । କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ୧୯୭୨ ଏପ୍ରିଲଠାରୁ କେତେକ ପ୍ରକାର ଆୟତନର ପାଇପ ପାଇଁ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦରରୁ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଯେତିକି ଖବର ହାତକୁ ଆସିଛି ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଏ, ଏହି କମ୍ପାନୀ ୭୩ ମେ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ସେହି ଦରରୁ ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତଥା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମୋଟରେ ଖଲି ଟଙ୍କାର ମାଲ ଯୋଗାଇଥିଲେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଣାଯାଏ, କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ନିଜର ଦର-ତାଲିକାରେ ଥିବା ଦରରେ ବେସରକାରୀ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ପାଇପ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଦର-ତାଲିକାରେ ଯେଉଁ ଦର ରଖାଯାଇଛି ତାହା ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍‌ଠାରୁ ଯେଉଁ ଦରରେ କିଣିଥିଲେ ତାହାଠାରୁ ଡେଇଁ କମ୍ ।

୩୭—ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ତଥାକଥିତ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ବା ରେଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟେଡ୍ ଟେଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ଆନାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଜେନେରାଲ ଆପଣ ଉଠାଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଯୁକ୍ତ ଦେଖାଇ ଦରବ୍ରତ୍ତ ବାହାରେ ୫୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ମୂଲ୍ୟର ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ଲାଇ ବରଦ ଦିଆଯାଇଛି ଓ ତାହା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ୧୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅଧିକା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ଏହି ଯୁକ୍ତିଟି ଯଥେଷ୍ଟ କି ନା ତାହା ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ ।

୩୭—୨୨ ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ୧ଲକ୍ଷ ଫୁଟ ୬ ଇଞ୍ଚକିଆ ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍’କୁ ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଯେଉଁ ଅର୍ଡର ଦିଆଯାଇଥିଲା ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାରୀ ରେକର୍ଡ୍ ପତ୍ରରୁ ଦେଖା ଯାଉଛି ଯେ କୋଟେସନ ଦାଖଲ କରିବାର ଶେଷ ତାରିଖର ମାତ୍ର ଗୁରୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ପୂର୍ବରୁ କଲିକତାର ଖବର କାଗଜରେ ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସ ବାହାର କରାଯାଇଥିଲା । ସେଥିରେ ଆହୁରି ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକି ପୁରଣ କରିହେବ ନାହିଁ । ତାହା ହେଉଛି ଯେତେ ଟଙ୍କାର ଟେଣ୍ଡର ମଗାଯାଇଛି ତାହାର ଶତକଡ଼ା ୧ରାଜ ଜାମାୟା ଯୋଜନା ସାଟିଫିକେଟ୍ ଆକାରରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ । କେବଳ ଏହି ସର୍ତ୍ତଟି ପୁରଣ କରିପାରି ନ ଥିବାରୁ ୩୯ ଟେଣ୍ଡର ଦାତାଙ୍କ ଭିତରୁ ୨୯ ଜଣଙ୍କ ଟେଣ୍ଡରକୁ ନାକଚ କରିଦିଆଗଲା ।

ନାକଚ ହୋଇଥିବା ଟେଣ୍ଡର ଭିତରୁ ଗୋଟିକରେ ଯେଉଁ ଦରରେ ପାଇପ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ କୋଟେସନ ଆସିଥିଲା ତାହା ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ ଠାରୁ ଶେଷକୁ ଯେଉଁ ଦରରେ କିଣାଗଲା ତାହା ଅପେକ୍ଷା ଅନେକ ପରିମାଣରେ କମ୍ । ଏହି ଅର୍ଡର ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଅବଶ୍ୟ ଆମଦାନି ଲାଇସେନ୍ସ (import license) ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ, ତଥାପି ଏହି ଲାଇସେନ୍ସ ‘ରୁପି କରେନ୍ସି’ (rupee currency) ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା ଓ ସେପରି ଏକ ଆମଦାନି ଲାଇସେନ୍ସ ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ବେଶୀ କଷ୍ଟକର ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା—ବିଶେଷ କରି ଏହି ଦୁଇ ଦର ଭିତରେ ଯେତେବେଳେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଏତେ ବେଶୀ, ପ୍ରାୟ ୪ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ।

୩୮—ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା କଥା; ତାହା ହେଉଛି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଲକ୍ଷେ ଫୁଟ ଶୁଭାଶିଆ ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ଫୁଟ ପ୍ରତି ଟ ୧୮—୭୦ ନୁ. ପ. ଦରରେ କିଣିଲେ; କିନ୍ତୁ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଦର ତାଲିକା ଅନୁସାରେ ସେହି ପାଇପର ଦର ଥିଲା ଫୁଟ ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ଟ ୧୧—୫୦ ନୁ. ପ. । ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଏହି ଯେ, କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ ଲିମିଟେଡ଼ ଏହି ଶୁଭାଶିଆ ପାଇପ ଓ ଅନ୍ୟ ଆକାରର ପାଇପ ମଧ୍ୟ ବେସରକାରୀ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ସେହି ଦରତାଲିକାରେ ଥିବା ଦରରେ ଯୋଗାଉଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଶୁଭାଶିଆ ପାଇପ ପାଇଁ ତା ୨୨ । ୮ । ୨୨ ଶତକରେ ବରାଦ ଦେଇଥିଲେ । ଅଥଚ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ ନିଜ ଦର-ତାଲିକା ଅନୁସାରେ ୦.୯୯ ସେହି କିସମର ମୋଟ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ପାଇପ କେତେକ ବେସରକାରୀ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଫୁଟ ପ୍ରତି ଟ ୧୧—୫୦ ଦରରେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ ।

୩୯—ସରକାରଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଶୁଭାଶିଆ ପାଇପ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ ନେଇଥିବା ଦର ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦରରେ କିଣିଥିଲେ ବୋଲି କେତେଗୋଟି ନଜର ଦିଆଯାଇଛି; କିନ୍ତୁ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଡ଼ି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗମାନେ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. କର୍ମରେ କିଣିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ମନେ କଲେ ନାହିଁ, ସେ ବିଷୟ ସଠିକ ଭାବରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସେହି ଖବର ସମ୍ପର୍କୀୟ ରେକର୍ଡ଼ ପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ହେବ ଓ ସେପରି ଯାଞ୍ଚ ନ କରି ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ମତାମତ ଦେଇହେବ ନାହିଁ । ସେ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଯେଉଁ କେତେଗୋଟି ନଜର ଦିଆଯାଇଛି, ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଇଛି; ଯେତେକ ଜିନିଷ କିଣିବା ପାଇଁ ବରାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ସେମିତି କିଛି ବେଶୀ ଟଙ୍କାର ନୁହେଁ ।

୪୦—ଆହୁରି ଗୋଟିଏ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ କଥା ହେଉଛି, ଦରବୃତ୍ତିର ସୂଚୀ ଅନୁସାରେ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ବରାଦ (ଅର୍ଡ଼ର) ଦିଆଗଲେ, ତାହା ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ପ୍ରତିଯୋଗତା କରାଇବା ଅଧିକାର ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. କର୍ମରେ ରହିଛି । ଏହି ପ୍ରକାର ଅର୍ଡ଼ରଗୁଡ଼ିକ ଡାଇରେକ୍ଟ ଡିମାଣ୍ଡ ଅଫିସରମାନେ ଦରବୃତ୍ତିରେ ଆବଦ୍ଧ ଉପାଦାନକାରୀ

ମାନଙ୍କୁ (manufacturers) ନ ଦେଇ ଖୋଦ୍ ଡି. କି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍ ଡିକ୍ଟ୍ରି
ଦେବେ । ମନେହୁଏ ଏପରି କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ଏହି ପ୍ରକାର ବଡ଼
ବଡ଼ ଅର୍ଡ଼ରଗୁଡ଼ିକ ଦରତ୍ରରେ ଥିବା ଦରଠାରୁ କମ୍ ଦରରେ ଡି. କି.
ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ୍ ଡି. ଯୋଗାଇଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ କି ନା ତାହା
ଜାଣିବା । ଯେଉଁ ଶ୍ରମିକ ଆପଣ ପାଇଁ ଅର୍ଡ଼ର ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହାର
ମୂଲ୍ୟ ୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ।

ସରକାରୀ ଫାଇଲରୁ ତଥ୍ୟ

୪୧—ଏକଲକ୍ଷ ଫୁଟ ଶ୍ରମିକ ଆପଣ କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଯୁକ୍ତି
ଦିଆଯାଇଛି ଯେ, ୧୯୨୧ରେ ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ବନ୍ୟାହେଲୁ; ଓ ୧୯୨୨ର
ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଏକ ଅତି ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର ହେଲା, ୧୦୦ ଗୋଟି ଟ୍ୟୁବ୍
ଉପଲବ୍ଧ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଅନୁଯାୟୀ ବସାଯିବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର କାମ ପରବର୍ତ୍ତୀ
ବନ୍ୟା ସମୟ ପୁରୁଷରୁ ଶେଷ କରାଯିବ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ବୋର୍ଡ଼
ଗର୍ ବାହାରୁ ଆମଦାନୀ କରିବା ଲାଗି ୧୯୨୨ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଉଦ୍ୟମ
କରାଗଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ମିଳିବା ପାଇଁ କେତେକ ଅସୁବିଧା
ସୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ୪୦୦ଟି ଗର୍ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିପାରି ନଥିଲା
ଓ ସେଥିରୁ ମାତ୍ର ୨୦୦ଟି ଗତ ମାସରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି ।

ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାରୀ ରେକର୍ଡ଼ପତ୍ର ମିଳି ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଉପରେ
ଯାହାସବୁ କୁହାଯାଇଛି ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଉଛି ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ପିଇବା
ପାଣି ପାଇଁ ଟ୍ୟୁବ୍ ଉପଲବ୍ଧ ବସାଇବା ସମସ୍ୟାଟି ୧୯୨୨ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ
୪୦୦ଟି ଟ୍ୟୁବ୍ ଉପଲବ୍ଧ ବୋର୍ଡ଼ ଗର୍ ମଗାଇବା ବେଳରୁ ଜଣା ପଡ଼ିଗଲାଣି ।
ସେଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ୟା ସମୟ ପୁରୁଷରୁ, ଶେଷ ହେବ ବୋଲି, ଅର୍ଥାତ୍
ସମ୍ଭବତଃ ୧୯୨୩ର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଶେଷହେବ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । ସେ
ଯାହାହେଉ, ଏକଲକ୍ଷ ଫୁଟ ଶ୍ରମିକ ଆପଣ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ
ତା ୨୨/୮/୨୨ରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବରାଦ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ସେ କାମ ମାଲି
ଯୋଗାଣ ୮ମାସ ଗତ ହୋଇ ୧୯୨୩ ମାର୍ଚ୍ଚ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆରମ୍ଭ
ହୋଇନଥିଲା । ଜନସଂଖ୍ୟା ମଗାଇବା ପାଇଁ ସେମିତି ଜରୁରୀ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଡି. କି.

ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜ୍ଞ ଦରରୁ ଅନୁସାସୀ ଅର୍ଡର ଦେବାପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ
ଥିଲା । ଏହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ଡି. ଜ୍ଞ. ଏସ. ଏଣ୍ଡ
ଡି. ଜ୍ଞ ଦରରୁ ଅନୁସାସୀ ବରାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର
ନିଷ୍ପତ୍ତି ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ବଢ଼ିଯାଇଥାନ୍ତା ।

୪୨—ମିଳିତ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରଥା
ଗୁଲୁଥିଲା ବୋଲି ଯାହା କୁହାଯାଇଛି, ସେ ସମୟର ଜିନିଷ ଖରଦ ସମ୍ପର୍କୀୟ
ରେକର୍ଡ଼ପତ୍ର ଯାହା ନ କଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ମତାମତ
ଦେଇହେବ ନାହିଁ । ସେ ଯାହାହେଉନା କାହିଁକି, ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋଟିଏ
କଥା ମନେରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ୧୯୫୯ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ କଲିଫର୍ଣ୍ଣିଆ
ଲିମିଟେଡ କମ୍ପାନୀ ଓଡ଼ିଶାପାଇଁ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’କୁ ନିଜର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ
ବିକେତା ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ନିଜର ମାଲ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ
ଯୋଗାଇଦେବା ଲାଗି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୁରସ୍କା ପାଇଗଲା; ସେତିକି ନୁହେଁ, କଲିଫର୍ଣ୍ଣିଆ
କମ୍ପାନୀ ସରକାରଙ୍କର ଦରକାର ହେଉଥିବା ଜି. ଆଇ. ପାଇପଗୁଡ଼ିକ
ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ନିଜେ ଟେଣ୍ଡର ନଦେଇ କେବଳ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’
ଜରିଆରେ ଯୋଗାଇଦେବାରୁ ଅଧିକା ଦର ପାଇ ପାରିଥିବାର ଦେଖାଯାଉଛି,
କାରଣ ଏହି ସମୟରେ କଲିଫର୍ଣ୍ଣିଆ କମ୍ପାନୀ ଦର ରୁକ୍ତରେ ଆବଦ୍ଧ
ନଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ୮୭୭୦ ଡାଲର ଡିଓରେ ଥିବା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶମାନ ପାଇଲପରେ ରାଜ୍ୟର ତତ୍କାଳୀନ ମିଳିତ ସରକାର ତାଙ୍କର
ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ୧୮/୧୯୬୦ ଡାଲର ସର୍କୁଲର ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ
ଯେ ସେମାନେ ଡି. ଜ୍ଞ. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜ୍ଞ ଜରିଆରେ ସେମାନଙ୍କର ମାଲପତ୍ର
ମଗାନ୍ତୁ । ତେଣୁ ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି, ୧୯୬୦ ନଭେମ୍ବର ମାସ ବେଳକୁ
ମିଳିତ ସରକାର ନୀତି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଦେଇ ସାରିଥିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର
ଯାହା ଜିନିଷ ଦରକାର ପଡ଼ିବ, ତାହା ଡି. ଜ୍ଞ. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜ୍ଞ. କ୍ଞ ଦରରୁ
ଅନୁସାରେ ଡି. ଜ୍ଞ. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜ୍ଞ ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯିବ ।

୪୩—ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଜିନିଷପତ୍ର ଖରଦ ଲାଗି
ଯେଉଁ ନୀତି ଛିଡ଼ା କରି ଆସିଥିଲେ ତାହା କମିକ ଭାବରେ ତଳେ ଦିଆଗଲା;
ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟି ସବୁଆଡ଼ୁ ଦେଖିବାପାଇଁ ତାହା ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

(କ) ତା ୨୮୭୨୦ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପବ୍ଲିକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟି ଯେଉଁ ମତାମତ ଦେଇଥିଲେ ଭାରତ ସରକାର ସେଗୁଡ଼ିକ (ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିଥିଲେ । ପବ୍ଲିକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟି ଯେଉଁ ମତାମତ ଦେଇଥିଲେ ତାହା ହେଉଛି— ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ଜି. କର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ରହିଥିବା ହେତୁ ସବୁ ସରକାରୀ ବିଭାଗମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଜନସମ୍ପଦ ଏହାର ଜରିଆରେ କଣିକା ଦରକାର ।

(ଖ) ତା ୧୮୧୧୨୦ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ଭାରତସରକାରଙ୍କ ଉପଶ୍ରେକ୍ଷିତ ଚିଠି (ମେମୋ) କୁ ଏକ ସକ୍ଲିମ୍ବର ଆକାରରେ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗମାନଙ୍କୁ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିରେ ଥିଲା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କଣିକା ଦ୍ଵାରା ସରକାରଙ୍କୁ ଚଡ଼ା ଦର ଦେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବାରୁ ସେହି ପ୍ରଥା ବନ୍ଦ କରି ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ଜି. କର ଜରିଆରେ ମାଲସମ ମଗାଇବା ଉଚିତ ।

(ଗ) — ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ତା ୨୮୭୨୧ ଶତାବ୍ଦୀରେ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିଲା । ତା ୧୮୭୨୧ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏକ ସକ୍ଲିମ୍ବର ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲା—ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଜନସମ୍ପଦ କଣିକା ଦାୟିତ୍ଵ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ. ଡି. ଜି. କର ଦ୍ଵାରା ଦେବାଲଗି (“ସରକାରୀ ବ୍ୟବହାରୀ ଜନସମ୍ପଦ ଯୋଗାଣ ନିୟମାବଳୀ”ର ୭ମ ଧାରାରେ ଥିବା ଜନସମ୍ପଦର ବ୍ୟବହାର) ପୁରୁଷ ତା ୧୮୧୧୨୦ ଶତାବ୍ଦୀରେ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଭାଗ ଯେଉଁ ସକ୍ଲିମ୍ବର ଦେଇଥିଲେ, ତାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ । ଏଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୁରୁଷ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଗଲା ।

(ଘ) ତା ୩୧୮୭୧ ଶତାବ୍ଦୀରେ—ଓଡ଼ିଶାର ଶିଳ୍ପ ଡିଭିଜନ୍‌ର ପାଖରେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ହୋଇଥିବା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁସବୁ ଜନସମ୍ପଦ ଦିଆଯିବ ହୋଇଥିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ୧୦ରୁ ୧୫ ଭାଗ ଅଧିକା ଦର ଦିଆଯିବ ବୋଲି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଘିର କଲେ । କେବଳ ଯେ ଏହି ଜନସମ୍ପଦ ଦିଆଯିବ କରୁଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ନିଜେ ମାଲ ଯୋଗାଇ ଦେଲେ ଏହି

ଅଧିକା ଦର ପାଇପାରିବେ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏଗୁଡ଼ିକର ଉପତାପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେଣ୍ଡମାନେ ମଧ୍ୟ ମାଲ୍ ଯୋଗାଇଲେ ଯେପରି ସେହି ଦର ପାଇପାରିବେ । କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀର ଟ୍ୟୁବଲର ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚରସ୍ ଫ୍ୟାକ୍ଟରୀ (ନଳ ଦିଆରି ଜନିଷ କାରଖାନା) ଏକ ସ୍ମୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବୋଲି ୧୯୬୧ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ହୋଇଥିଲା ।

(୫) ତା ୧୭/୧/୬୭ରଖ—ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥବିଭାଗ ଏକ ସର୍ବୁଲର (ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା) ଦେଲେ ଯେ, ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଯେଉଁ ସବୁ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସରକାରୀ ଟଙ୍କା ଲାଗିଥିବ ସେମାନେ ଯେଉଁସବୁ ଜନିଷ କିଣିବେ ତାହା କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ଉତ୍ପାଦନ (ବିଦେଶୀମାନଙ୍କ) ଠାରୁହିଁ କିଣିପାରିବେ, ଅନ୍ୟ ଭାବରେ କିଣିବାକୁ ହେଲେ ତାହା ପୁର୍ବରୁ ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥ ବିଭାଗଙ୍କ ସମ୍ମତି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଯେଉଁ ଅଫିସର ଏପରି ନ କରିବ ଏକଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ବାବଦ୍ ଯାହା କିଛି କ୍ଷତି ହେବ ସେଥିପାଇଁ ସେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଦାୟୀ ହେବ ।

୪୪—ସରକାର ଯେପରି ତାଙ୍କର ଦରକାରୀ ଜନସମସ୍ତ ସବୁଠାରୁ କମ ଦାମରେ କିଣି ପାରିବେ ସେଥିଲାଗି ସାଧାରଣତଃ ଦୁଇଟି ଅସଲ ବାଟରେ କାମ ହୁଏ, ତାହା ହେଉଛି :—

(୧) ଡି.ଜି.ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି.ଜି. ଦରବନ୍ଧୁ ଓ (୨) ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରଥା । ଉପରେ ଯେଉଁ ଫର୍ମିକ (ଚାରିଶ ଓଁଆରି) ବିଷୟ ଦିଆଯାଇଛି, ତାହା ଦେଖିଲେ ଜଣାଯିବ ମିଳିତ ସରକାର ୧୯୬୦ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ନାତି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି.ଜି. କେନ୍ଦ୍ର ଫସ୍ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜରିଆରେ ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜନସମସ୍ତ କିଣିବେ, କିନ୍ତୁ ଏହିଭଳି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ୧୯୬୧ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଓଲଟପାଲଟ କରିଦେଲେ । ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ସର୍ବୁଲର (ନିର୍ଦ୍ଦେଶ) ଦିଆଗଲା ସେଥିରେ କୁହାଗଲା, ପୁର୍ବରୁ ଯେଉଁସବୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା, ତାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଡି.ଜି.ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. କୁ ଜନସମସ୍ତ କିଣିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଦେବା ପଛକୁ ଟାଳିବା କରି ନାହାନ୍ତି । ମିଳିତ ସରକାର ତା ୧୮/୧୧/୬୦

ରିଖରେ ଯେଉଁ ସକୁଲର (ନିର୍ଦ୍ଦେଶ) ଦେଇଥିଲେ ତାହା ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ (tentative) ବା ସେ ବିଷୟରେ ସରକାରଙ୍କର କୌଣସି ଅନୁସୂଚିତା (reservation) ଅଛି ବୋଲି ସେହି ସକୁଲରୁ କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳୁ ନାହିଁ । ତା ୧୮/୧୧/୭୦ ରିଖରେ ଏହିସବୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ତା ୧୮/୭/୭୧ ରିଖରେ ରଦ୍ଦ କରିଦେବା ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଡି.ଜି.ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜଙ୍କର ଦରରୁ ଅନୁଯାୟୀ ଶସ୍ତା ଦର ଆଡ଼କୁ ନ ଅନାଇ କାମ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରିଲା ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ତା ୧୭/୧୧/୭୧ ରିଖର ସକୁଲରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ଡିଲରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ମାଲ ଖରିଦ କରାଯିବ, ତଦ୍ଵାରା କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ଥିବା ଡିଲରମାନେ ହିଁ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରଥାର ସୁଯୋଗ ନେଇପାରିଲେ । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଦିଆରି କରୁଥିବା ଜନସମ୍ବଳକର ଏକମାତ୍ର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେଣ୍ଟ ଥିଲା “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” କମ୍ପାନୀ ।

ସୁତରାଂ ଏଥିରୁ ପରିଷ୍କାର ଜଣା ପଡ଼ୁଛି, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଜନସ କଣା ସମ୍ପର୍କରେ ଅସଲ ଯେଉଁ ରକ୍ଷା କବଚମାନ (ଯଥା-ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜଙ୍କର ଏବଂ ଖୋଲ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରଥା) ରଖାଯାଇଥିଲା ତାହା ତା ୧୮/୭/୭୧ ଓ ତା ୧୭/୧୧/୭୧ ରିଖର ସକୁଲର ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାୟ ପୁରାପୁରି ହଟାଇ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ଅନ୍ତତଃପରେ କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ ଓ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଦିଆରି ଜନସ କଥା ବିଚାର କଲେ ଦେଖାଯିବ ଯେ ତାହା ପାଇଁ ଡି. ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜଙ୍କ ଦରରୁ ଏବଂ ବାହାରର ପ୍ରତିଯୋଗିତା କିଛି ରଖାଇ ଦିଆଗଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” ନିମନ୍ତେ ଏକସ୍ଥିତିଆ କାରବାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦିଆଗଲା । ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର କଥା ଅଛି । ୧୯୭୧ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଡି.ଜି. ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ଖରିଦ ଅଫିସରଙ୍କର ଏକଟ ବୈଠକ ହୋଇ ଯେତେଗୁଡ଼ିଏ ବିଷୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯାଇଥିଲା ସେଥି ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି—ଜନସ ଦିଆରି କରୁଥିବା କମ୍ପାନୀ ଭିତରୁ ଯେଉଁମାନେ ଡି.ଜି.ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜଙ୍କ ସହିତ କରୁଥିବା କରଥିବେ ସେମାନେ

ସେହି ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିବା ଦରରେ ଜନସ୍ତ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ୧୯୬୨ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ଼ କମ୍ପାନୀ କେତେକ ଆକାରର ପାଇପ ଲଗି ନିଜେ ଦରଚୁକ୍ତିରେ ଆବଦ୍ଧ ହେଲା, ତେଣୁ ସେହି ଦିନଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ କମ୍ପାନୀର ଓଡ଼ିଶା ଲଗି ନିୟୁକ୍ତ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଡିଲର (ବିକ୍ରେତା) “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” ପାଖରୁ ଯେଉଁସବୁ ମାଲ ମଗାଇଲେ ତାହାପାଇଁ ଦରଚୁକ୍ତିରେ ଥିବା ଦର ଲଗୁ କରିବା ଲଗି ବାଧ୍ୟ କରି ପାରିଥାନ୍ତେ, କିନ୍ତୁ ଏତକ ବି କରାଗଲା ନାହିଁ । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଯାହା ଜଣାଯାଇଛି କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ କମ୍ପାନୀ ବେସରକାରୀ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଦର ତାଲିକାରେ ଥିବା ଦରରେ ଜନସ୍ତ ଯୋଗାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” କୁ ତାହାଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକା ଦର ଦେଇଥିଲେ । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ କମ୍ପାନୀର ଦର-ତାଲିକାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦର ଅନୁସାରେ ହସାବ କଲେ ଦେଖାଯିବ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୭ ଲକ୍ଷ ଆ ପାଇପ ଯୋଗାଣ ବାବଦରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” କୁ ପ୍ରାୟ ୭ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ବେଶୀ ଅଧିକା ଦେଇଛନ୍ତି ।

୪୫—କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ଼ ଏବଂ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ଼ରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଜନସ୍ତ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଡିଲର ରୂପେ ୧୯୫୯ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ନିୟୁକ୍ତ ହେବା ଦ୍ଵାରା “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏହି ଦୁଇ କମ୍ପାନୀର ଜନସ୍ତ ଯୋଗାଇବା ଲଗ ପ୍ରକୃତିରେ ଏକରୂପିଆ ଅଧିକାର ପାଇଗଲା, କାରଣ ଏହାଦ୍ଵାରା, ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରତିଯୋଗତା ବହୁ ପରିମାଣରେ ଲୋପ କରିଦିଆଗଲା । ମିଳିତ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ୧୯୬୦ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଡି.ଜି.ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି.ଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯିବ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ନୂତନ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ଓଲଟାଇ ଦେବା ଫଳରେ ଡି.ଜି.ଏସ୍. ଏଣ୍ଡ ଡି.ଙ୍କ ଦରଚୁକ୍ତି ମୁତାବକ ଶସ୍ତା ଦର ଏଡ଼ିଦେଇ କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ଼ ତିଆରି ଜି.ଆଇ. ପାଇପ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ କିଣିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଲେ ।

୪୬—ଏହିପରି ଭାବରେ ଯୋଗାଡ଼ କରି କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଲିମିଟେଡ଼ ସରକାରଙ୍କର ଦରକାର ହେଉଥିବା ମାଲକୁ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” ଜରିଆରେ

ଡି. ଜି. ଏସ. ଡି.ଙ୍କ ପ୍ରଚଳିତ ଦରଠାରୁ ସଞ୍ଚୟ ଅଧିକା ଦରରେ ଏବଂ ଏପରିକି ନିଜର ଦର ତାଲିକାରେ ଦେଇଥିବା ଦରଠାରୁ ଅଧିକା ଦରରେ ଯୋଗାଇବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଲେ । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ୭୨ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଦର ବୃଦ୍ଧି କରିବାପରେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ଠାରୁ ପୁରୁଷର ଅଧିକା ଦରରେ କିଣିବାରେ ଲାଗିଲେ, ଅର୍ଥତଃ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଓ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟମାନେ କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଅନୁମୋଦିତ ଦର ବୃଦ୍ଧି ଅନୁସାରେ ମାଲ ଯୋଗାଇବାପାଇଁ ଅର୍ଡର ଦେଇଥିଲେ । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଦର ତାଲିକା ଅନୁସାରେ ବେସରକାରୀ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ମାଲ ଯୋଗାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ” ଜରିଆରେ କିଣୁଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ସରକାରୀ ବିଭାଗକୁ ଅଧିକା ଦର ଦେବାକୁ ପଡୁଥିଲା ।

୪୭—ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ୧୭/୧୮/୭୧ ତାରିଖର ସର୍କୁଲର ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ଡିଲର (ବିକ୍ରେତା)ମାନଙ୍କ ଠାରୁ କିଣିପାରିବେ । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ ଲିମିଟେଡ୍ ଓ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ତିଆରି ନିଜସ୍ବ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ ହିଁ ଥିଲା ସ୍ଥାନୀୟ ଡିଲର ଏବଂ ଏହି ସର୍କୁଲର ଦିଆଯିବା ପରେ ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍ କଲିକତାର ଜନସନ ଏଣ୍ଡ ନିକଲସନ କମ୍ପାନୀ ସହଜ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କଲେ; ତାହାର ଅନୁସାରେ ଏହି କଲିକତା କମ୍ପାନୀ ତିଆରି ରଙ୍ଗ (ପେଣ୍ଟ) ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସହଜ କଥାବୁଝା କରିବା ଓ ମାଲ ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ” ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରତିନିଧି ହୋଇଗଲେ । ସୁତରାଂ ସେହି ନିମନ୍ତରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ”ର ସ୍ବାର୍ଥ ଥିଲା ସେହି ସବୁ ଯୋଗାଇବା ଲାଗି ତାହା ସହଜ ପ୍ରତିଦ୍ରବୀ ହେବା ପାଇଁ କାହାରିକୁ ଏହି ସର୍କୁଲର ବଳରେ ରଜାଇ ଦିଆଗଲା ନାହିଁ ।

୪୮—ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ, ପଞ୍ଚନାୟକ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ (ଯେଉଁଥିରେ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିଲେ) କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ପରେ ଏବଂ ୩୨-୧-୭୩ ରିଜେରେ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ଦିନଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ଜି. ଅଇ. ପାଇପ ଓ ରଙ୍ଗ କିଣିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନେକ ଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା ।

୪୧—ତା ୨୩/୬/୨୧ ରଖ ଠାରୁ ୧୯୭୩ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ” ର କାରବାର ବନ୍ଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୫୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ଜି. ଆଇ. ପାଇପ କିଣିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ବାବଦରେ ସରକାର “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ”କୁ ୧୮ ଲକ୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଟଙ୍କା ଅଧିକା ଦେଇଦେଲେ । “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ” ଯେତେ ଜନସ୍ତ ସରକାରଙ୍କୁ ଯୋଗାଉଥିଲା ସେଥି ଭିତରୁ ପ୍ରଧାନ ହେଲା ଜି. ଆଇ. ପାଇପ, କାଠ ଓ ରଜ ଏବଂ ସବୁ ଜନସ୍ତ ଖରିଦ କଲାବେଳେ ଖାଲି ଯେ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜି. ଦର ଅନୁସାରେ କିଣାଯାଇ ନାହିଁ ସେଥିକି ନୁହେଁ, ଅନେକ ବେନିୟମ କରାଯାଇଥିବାର ଦେଖାଯାଇଛି ଏବଂ କେବଳ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ”କୁ ଏସବୁ ଜନସ୍ତପାଇଁ ଅର୍ଡର ଦେବାଛଡ଼ା ସେପରି ବେନିୟମ କରିବାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ଥିଲାପରି ମନେ-ହେଉ ନାହିଁ । ଉପରେ ଯେଉଁ ସମୟର କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା ସେହି ସମୟ ଭିତରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସେସବୁ ଜନସ୍ତରୁ ପ୍ରାୟ ୭୦ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଜନସ୍ତ କିଣିଥିଲେ ଓ ସେଥିରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ”କୁ ପ୍ରାୟ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକା ଦେଇଥିଲେ ।

୫୦—ତା ୧୭/୧୧/୨୧ ରଖରେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଯେଉଁ ସକୁଲର ଜାରିକଲେ ତାହାର ନଗଦ ଫଳ (ହାତ୍ତାକି ଆଗରୁ ଅନୁମାନ କରିହେବ ତାହା) ହେଲା ଏହି ଯେ, କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଲିମିଟେଡ, କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ କଲିକତାର ଜନସ୍ତନ ଏଣ୍ଡ ନିକଲସନ କମ୍ପାନିରେ ଦିଆଗି ହେଉଥିବା ଜନସ୍ତ ବିକିବାରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ” ପାଇଁ ଏକଗୁଡିଆ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡ” ସହିତ ଯେଉଁ କାରବାର କରୁଥିଲେ ତାହା ଅଡ଼ିଟ୍ କରିବା ପାଇଁ କମ୍ପଟ୍ରୋଲର ଓ ଅଡ଼ିଟର ଜେନେରାଲ, ଡାଇରେକ୍ଟର ଅଫ ଇନ୍ସପେକ୍ସନ୍ସ (Director of inspections)କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ତା ୧୮/୧୨/୨୪ ରଖର ଚିଠିରୁ ଜଣାଯାଉଛି ଯେ ସରକାରଙ୍କର ଅନେକ ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟ ବାହାରୁ କୋଟେସନ ନ ମାଗିବାଟା ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ତା ୧୭/୧୧/୨୧ ରଖ ସକୁଲର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉଚିତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ, କାରଣ ରାଜ୍ୟ ବାହାରର

କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହଜ କାରବାର କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା
ସେମାନଙ୍କୁ ବାଗଣ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ।
ତାହାଙ୍କର ଅର୍ଥ ଇନ୍‌ସ୍ଟେକ୍ସନ୍‌ସଙ୍କ ଏହି ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଦେଇ ଏହି
ସେକ୍ଟରରେ କହୁଥିଲେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ତା ୧୭/୧୧/୫୧ ରଖି ସକୁଲର ଦ୍ଵାରା
ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗକୁ ଚାହାର ବେପାରୀଙ୍କଠାରୁ କଣିକା ପାଇଁ
ପୁରସ୍କାର ମନା କରାଯାଇ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ସେଥିପାଇଁ ମନା
କରାଯାଇଥିଲା ।

୫୧—ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରୀମତୀ ଇଶ୍ଵରୀ ମିତ୍ରଙ୍କର ପୁରୀ ମାଲିକ
ସ୍ଵତ୍ଵ ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” ଯେ ଅସଲରେ ବହୁତ
ଟଙ୍କା ପାଇଗଲା—ତାହା ପରସ୍ପର ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏପରି ଅର୍ଥଲଭର
ପ୍ରଥମ ଉପାୟ ହେଲା, —କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ରାସ୍ଟ ଓ କଳିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ କମ୍ପାନୀ ପକ୍ଷରୁ
“ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍”କୁ ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଛମତାପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେଣ୍ଟ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ
କରାଗଲା । ତା’ପରେ ତା ୧୮/୭/୫୧ ରଖି ସକୁଲର ଦ୍ଵାରା ଡି. ଜି. ଏସ.
ଏଣ୍ଡ ଡି. କର ଜରିଆରେ ଜିନିଷ ଜଣାହେବବୋଲି ପୁରୀ ମିଳିତ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ
ତା ୧୮/୧୧/୫୧ ରଖି ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ତାହା ରଦ୍ଦ କରି-
ଦିଆଗଲା । ତା ୧୮/୭/୫୧ ରଖି ମାତ୍ର ଯେଉଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଗଲା,
ତାହା ଫଳରେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ତା ୧୭/୧୧/୫୧ ରଖି ସକୁଲର ଦ୍ଵାରା ଡି. ଜି.
ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. କର ଅଧିକ ଶସ୍ତା ଦରକୁ ଏଡ଼ି ଦିଆଯାଇପାରିଲା । ଯେଉଁସବୁ
ଜିନିଷରେ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍’ର ସ୍ଵାର୍ଥ ଥିଲା, ସରକାରଙ୍କର ସେସବୁ ଜିନିଷ
ଆବଶ୍ୟକତା ବିଶେଷ ଭାବରେ ବଢ଼ିଗଲା ଏବଂ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍”କୁ
ସେସବୁ ଜିନିଷର ଅର୍ଡର ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ବେନିଫିଟ ମାମ
କରାଗଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ଵସ୍ଵଭାବରେ ଜଣାଯାଉଛି, ଅର୍ଥବିଭାଗର ୭୧ ନମ୍ବର
ମାସ ସକୁଲରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରର ଯେଉଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ମାତ୍ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ତାହା
ପ୍ରତି କରିବାରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଇଶ୍ଵରୀ ମିତ୍ରଙ୍କର କୌଣସି ସହାୟତା ରହିବା
ସମ୍ଭବପରି ନୁହେଁ କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କପାଇଁ ମାଲି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ନିମନ୍ତେ
ଯେଉଁସବୁ ମୌଳିକ ଅର୍ଥ ସମ୍ବଳୀୟ ନିୟମମାନ ଅଛି, ସରକାରୀ ବିଭାଗମାନଙ୍କ
ଦ୍ଵାରା ସେସବୁ ନିୟମ ଏଡ଼ାଇ ଦେବାରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ହାତ ନରହିବା ସମ୍ଭବ ।

ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କରବାକୁ ହେବ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତି ଫଳରେ
ହେଉ ନାହିଁ ସେହି କାରଣରୁ କେବଳ ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ମିତ୍ରଙ୍କ ନିମନ୍ତେ
ନା, ଶ୍ରୀ ଶରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ—କେବଳ ଯାହାଙ୍କ ଦ୍ଵାତନ୍ତେ କେତେକ
କର୍ମମାନଙ୍କର ଯୋଗାଜବା ପାଇଁ “ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟ୍ରୀ”କୁ ବାସ୍ତବରେ
ଏକ ସ୍ଵାଧୀନ ଅଧିକାର ଦେଇଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା ବୋଲି ଜଣାଯାଇ-
ପାରେ ।

୫୨—“ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟ୍ରୀ”କୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଜବାର ଅର୍ଡର ଦିଆଯାଇ
ବୋଲି ମାଲ୍ କରୁଥିବା ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକେଶ
ଦିଆଯାଇଥିଲା ବା ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ସେଥିନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଶୁଳ୍କ ଦିଆଯାଇ-
ଥିଲା ବୋଲି ସରକାରୀ ଫାଇଲପତ୍ରରେ କେଉଁଠି ଲେଖା ନାହିଁ । କେଉଁ
ପରିସ୍ଥିତିରେ ମାଲ୍ ଖରିଦ କରୁଥିବା ସବୁଜି ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ଅଫିସରମାନେ
ସର୍ବନିମ୍ନ ଦରରେ ସରକାରଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦାୟ ମାଲସବୁ ଖରିଦ ହେବ ବୋଲି
ସେହି ମୌଲିକ ନିୟମ ଥିଲା ତାହା ଲଙ୍ଘନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଗଲେ
ଏବଂ ଡି. ଜି. ଏସ. ଏଣ୍ଡ ଡି. ଜର୍ ଦ୍ଵାରା ଦରକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ କେବଳ
ପ୍ରକାଶ୍ୟ ମୌଲିକ ତଦନ୍ତରେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଜଣାଯାଇପାରେ ।

ସେ ଯାହାହେଉ, ଏକଥା ଖିଆଲ ରଖିବା ଦରକାର କୌଣସି ଗୋଟିଏ
ସରକାରୀ ବିଭାଗ ବା କେତେକ ଅଫିସର ଯେ “ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟ୍ରୀ”କୁ
କେତେଟା ଅର୍ଡର ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହା ନୁହେଁ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ
ବିଭାଗ ଏବଂ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଅଫିସର ଅର୍ଥାତ୍ ସମ୍ପର୍କିତ ନିୟମ ଓ ରାଜ୍ୟର ସ୍ଵାର୍ଥ
ପ୍ରତି ବେଶାଢ଼ିତ କରି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବଡ଼ ବଡ଼ ଅର୍ଡର ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ
“ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟ୍ରୀ”କୁ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ସମସ୍ତ କାରବାର ଓ ବେନିଫିଟ
କାର୍ଯ୍ୟ ଏପରି ଏକ ତରଙ୍ଗରେ ହୋଇଛି ଯେଉଁଥିରୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ଯେଉଁ
ଅଫିସରମାନେ ଅର୍ଡର ସବୁ ଦେଇଥିଲେ ତାହା ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦାୟିତ୍ଵ
ବାହାରେ ।

ଅଭିଯୋଗ ନଂ ୧୦

ଶ୍ରୀ ମିତ୍ର ଆସବାବପତ୍ର ଦିଆର କରବା ପାଇଁ କଟକ ସହରରେ ଏକ
ସରକାରୀ ଜମି ନିବରଦସ୍ତି ଦଖଲ କରି ସେଥିରେ ନିଜ ଘାଟ ନାମରେ ଏକ

କରତ କଲ ବସାଇଛନ୍ତି । କଟକର ଏହି ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨,୫୦,୦୦୦ ଙ୍କା ବୋଲି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ଜମି ଦଖଲ କରିବା ବେଆଇନ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ମୂଲ୍ୟରେ ଶ୍ରୀମତୀ ମିତ୍ର ଓ ତାଙ୍କ ସହଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ ସେ ଜମିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ଆର. ଏନ. ସିଂହଦେଓ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ଦେଇଥିବା ତା ୨୮୮୭ର ଶିଖର ଏକ ସ୍ୱାରକ ପତ୍ରରେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଶ୍ରୀ ମିତ୍ର ତାଙ୍କର କଟକ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଜମିର ମାଲିକ କିଏ ତାହା ଯାଞ୍ଚ ନ କରି ତାହା ଉପରେ ଏହି କରତ କଲର ଘର ଥୋରି ପ୍ଲାନ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି; ଶ୍ରୀ ମିତ୍ର ତାଙ୍କର ସରକାରୀ ଉପତାର ଅପ-ବ୍ୟବହାର କରି ଏହି ମଞ୍ଜୁର କରାଇ ନେଇଛନ୍ତି । ଯେହୁପରି ମଧ୍ୟ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନାଟି ଶ୍ରୀ ମିତ୍ରଙ୍କର ବୋଲି ଧାରଣା ନେଇ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଯାଞ୍ଚ ନ କରି ସିଲ୍ ବସାଇ ତାହାକୁ ଲଘୁସେବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ବିଜ୍ଞାନ ଚିକିତ୍ସା କନେକ୍ସନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ବିଷୟ ଯେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ପଡ଼ିଲା ସେତେବେଳେ କଟକ ମଟର ଆସୋସିଏସନ୍‌ର ସେକେଟାରୀ ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ସି. ବୋଷଙ୍କୁ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍” କାରବାର ବନ୍ଦ କରାଯିବା ପରେ ଯାହାଙ୍କ ନାମରେ କରତ-କଲଟିକୁ ବେନାମୀ କରାଗଲା, ତାଙ୍କୁ ବେଆଇନ ଦଲେକାର ହସ୍ତାକରେ ଏହି ଜମିକୁ ପକ୍ଷା କରିଦେବାର ଚେଷ୍ଟା ହେଲା । ବେଆଇନ ଭାବରେ ଦଖଲ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବେଦଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ବେଆଇନ ଭାବରେ ଥୋରି ଦେଇଥିବା ଘର ଭାଙ୍ଗି ଦେବାପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହାର ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ ମିତ୍ର ।

ମିଳିଥିବା ଫାଇଲଗୁଡ଼ିକ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଯେଉଁସବୁ ତଥ୍ୟ ବାହାରିଛି

୩—ଏହି ବିଷୟ ଯେଉଁ ସରକାରୀ ଫାଇଲରେ ରହିଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେଉଁ ଫାଇଲ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି ୧୯୭୦ ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ଶ୍ରୀ ବାଜଧର ବେହେରା

ବିଧାନ ସଭାରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଥିଲେ ଏହା ସେହି ସଂପର୍କରୁ ଫାଇଲ । ସେଥିରେ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲେ—(ଜୋହା) କରତ କଲର ମାଲିକଙ୍କୁ ତାଲିଦଣ୍ଡା କେନାଲ ନିକଟରେ ଥିବା ପି. ଡବ୍ଲିଉ. ଡି. ଜମିରେ ରେଡକଲ ବସାଇବାକୁ ଓ ସ୍ଥାୟୀ ଘର ତୋଳିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା କି; ସେହି ମାଲିକ ବିନାନୁମତିରେ ଘର ତିଆରି କରିଛନ୍ତି କି ଏବଂ ତାହା ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ସରକାର ସେହି ମାଲିକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାର କି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ?

ଶ୍ରୀ ଏସ. ପି. ବୋଷ ଓ ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ବେହେରା ସରକାରୀ ଜମି ବେଆଇନ ଭାବରେ ଦଖଲ କରିଥିବା ସଂପର୍କରୁ ଫାଇଲ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ମିଳିଛି । ସେହି ଜମି ସହିତ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିନ ବା ଶ୍ରୀମତୀ ମିନ କାହାରି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା ବୋଲି ଏହି ରେକର୍ଡ ପତ୍ରରୁ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ସେହି ଜମି ବେଆଇନ ଦଖଲରେ ଅଛି ବୋଲି ସ୍ପୀକାର କରାଯାଇଛି ।

*୪—୧୯୮୭ ତାରିଖର ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାନକପତ୍ର ୭୪ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ମିଳିଲା । ସେଥିରେ ଯେଉଁସବୁ ଅଧିକାରିତା ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଫାଇଲପତ୍ର ପି. ବି ଆଇ. (କେନ୍ଦ୍ର ତଦନ୍ତ ବ୍ୟୁରୋ) ଦ୍ଵାରା ଅପରାଧ ଆସିନାହିଁ ।

*୫—ଯେଉଁ ସରକାରୀ ଫାଇଲ ଦିଆଯାଇଛି, ସେଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି, ତାଲିଦଣ୍ଡା କେନାଲର ବାମ କୂଳରେ ଥିବା ୧୩ ନଂ ପ୍ଲଟ, ଆୟତନ—ଏକ ଏକରରୁ ଏକ ଅଂଶକୁ ୧୯୪୮-୪୯ରେ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ଏକ୍ସକ୍ୟୁଟିଭ ଅଫିସର ବାର୍ଷିକ ଟ ୩୦୯ ଟଙ୍କାରେ ଶ୍ରୀ ଏସ. ପି. ବୋଷ ବୋଲି ଜଣେ କାହାକୁ ପକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ । ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ଗୁଳି କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା; କିନ୍ତୁ କରତ କଲ ବସାଇବା କିମ୍ବା କୌଣସି ସ୍ଥାୟୀଘର କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇ ନ ଥିଲା ।

*୬—ତା ୩୧/୩/୫୨ ରିଟରେ ସେହି ପକ୍ଷର ମିଆଦ ପୁରଗଲା ଏବଂ ଫାଇଲରେ ଲେଖା ଅଛି, ଯେ କେନାଲ ବନ୍ଦ ଓ ସାରିଆ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଜମି ଦରକାର ହେଉଥିବାରୁ ସେହି ଜମି ଗୁଡ଼ିଦେବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀ ବୋଷଙ୍କୁ

କୃତ୍ୱାଗଲ, କିନ୍ତୁ ସେ ତାହା କଲେ ନାହିଁ; ଓଲଟି ସେ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ କରତ କଲ, ତାହା ସାଙ୍ଗକୁ ଲାଗି ତାହାର ଅଫିସ ଓ ରହବା ଘର ଥାଇ ପକ୍କା ଘରମାନ ତିଆରି କଲେ । ଠିକ୍ କେବେ ଏହି ସବୁ ସ୍ଥାପ୍ତା ଘର ତିଆରି ହେଲା ସେ ବିଷୟରେ ଫାଇଲରେ କିଛି ଲେଖା ନାହିଁ ।

*୭—ଯାହା ଦେଖାଯାଉଛି, ଏହା ଉପରେ ଆଉ କିଛି କବ୍‌ସାଇ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ମନେହୁଏ ଏହି ବେଆଇନ ଦଣ୍ଡଲ ଜମି ଗୁଡ଼ିବାପାଇଁ ୧୯୭୩ ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ପି. ବୋଷଙ୍କ ଉପରେ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଗଲା ।

*୮—ଜଣାଯାଉଛି, ଶ୍ରୀ ବୋଷ ମହାନଦୀ ଡିଭିଜନର ଏକ୍‌ଜିକ୍ୟୁଟିଭ ଇଞ୍ଜିନିଅର, କଟକଙ୍କ ନିକଟକୁ ୧/୮/୭୩ ତାରିଖରେ ଚିଠିରେ ପ୍ରତିବାଦ କରି ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଏକ୍‌ଜିକ୍ୟୁଟିଭ ଇଞ୍ଜିନିଅର ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ପଟ୍ଟା ସାନ (ରିନ୍‌ଆଲ୍) କରିବା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଯଥା ସମୟରେ ତାହା ଫୋଇପିବ ଓ ବକୟା ଖଜଣା ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ନିଆଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଚିଠିରେ ସେ ଆଉ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, ଏହି ଜମିକୁ ଲାଗିଥିବା ଶ୍ରୀ ବେହେରାଙ୍କ ପୁଅର ସାନ ପଟ୍ଟା ଦିଆଯାଇଛି ଓ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ବେଶୀ ହେବ ଶ୍ରୀ ବେହେରାଙ୍କୁ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ଅଟା କଲ ଓ ଗୋଟିଏ କରତକଲ ସ୍ଥାପ୍ତା ଘରେ କରି ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇଛି; ସେପରି ସ୍ଥଳେ ତାଙ୍କ ପଟ୍ଟା ସାନ କରାଗଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବାକୀ ଖଜଣା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଦାବା କରା ନ ଯାଇ ପଟ୍ଟା ରଦ୍ଦ କରାଗଲା ।

*୯—ଏକ୍‌ଜିକ୍ୟୁଟିଭ ଇଞ୍ଜିନିଅର ୧୯୪୭୩ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ସୁପରିଣ୍ଡେଣ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନିଅରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଚିଠି ଲେଖି ଜଣାଇଲେ ଯେ ଶ୍ରୀ ବୋଷ ଯେଉଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିଷୟରେ ଯୁକ୍ତି ଉଠାଇଛନ୍ତି ସେ ସେପରି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇନାହାନ୍ତି; ସେଥିରେ ଆଉ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଲେ ଶ୍ରୀ ବୋଷ ଜଣେ ପ୍ରସ୍ତବଶାଳୀ ବ୍ୟବସାୟୀ, ସେ ପୁର୍ବରୁ ଅନୁମତି ନ ନେଇ ସ୍ଥାପ୍ତା ଘର ତିଆରି କରିଛନ୍ତି ଓ ରାସ୍ତାକୁ ମଧ୍ୟ ମାଡି ଯାଇଛନ୍ତି । ସେହି ଜମି ଆଉ ଦରକାର ହେଉ ନଥିବାରୁ ତାହାକୁ ୧,୭୫,୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ଶ୍ରୀ ବୋଷଙ୍କୁ ଦେଇ ଦିଆଯାଉ ଓ ଶ୍ରୀ ବୋଷଙ୍କୁ କୃତ୍ୱାୟାହି ସେ ଉବିଷ୍ୟତ ଉନ୍ନୟନ ନିମନ୍ତେ ଉଭୟ ପଟରେ ୨୦ ଫୁଟ ଓସାରରେ ଜମି ଗୁଡ଼ିବେ ।

୭୦—୧୯୬୩ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୧୩ ତାରିଖ ଦିନ ଜଳସେଚନ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସେତାର ଅଣ୍ଡର ସେଡେଟାସ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗକୁ ଲେଖିଲେ, ଯେଉଁ ଜମି ଉପରେ ଶ୍ରୀ ବୋଷ ପକ୍କାଘର ଓ କରତ କଳ କରନ୍ତି ତାହା ବଳକା ଜମି ବୋଲି ଏହି ବିଭାଗ ଘୋଷଣା କରି ସରକାରୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁସାରେ ତାହାକୁ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ହାତକୁ ଦେଇଦେଲା ।

୭୧—ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି, ସରକାର ୭/୧୧/୬୩ ତାରିଖରେ ପୁଣି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ କଟକର ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା-ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ରେଭେନ୍ସା ଡିଭିଜନାଲ କମିସନରଙ୍କ ସେଡେଟାସକୁ ତା ୨/୧୨/୬୩ରେ ଲେଖିଲେ ଯେ କଟକ ସଦର ଏସ.ଡି ଓକ୍ସ କୁହାଯାଇଛି ସେ ଏହି ବେଆଇନ୍ ଦଖଲ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆରମ୍ଭ କରି ଦଖଲକାରୀ ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ପି. ବୋଷକୁ ଦଖଲରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରନ୍ତୁ । ଏସ. ଡି ଓକ୍ସ ଆଉ ମଧ୍ୟ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ବୋଷ ଯେପରି ସେହି ଜାଗାରେ ଅଧିକା କିଛି ଘର ତିଆରି ନ କରନ୍ତି ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଜାରି କରନ୍ତୁ ।

୭୨—ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ବେହେରାଙ୍କ କଥା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଏହିପରି । ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ୨୫୩ନମ୍ବର ପୁଚ୍ଚର ଏକ ଅଂଶ, ଯାହାର ରକବା ୦.୦୪୧କର (୪୭ସିମିଲ) ଆସବାବ ପତର ସୋ-ରୁମ ପାଇଁ କାଠ ଘର ବା ଟିଣ ଘର କରିବା ନିମନ୍ତେ ୧୯୪୮-୪୯ରେ ବାର୍ଷିକ ୨୦୦ ଟଙ୍କା ଖଜଣାରେ ପଟା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୩୧/୩/୫୨ ତାରିଖରେ ସେହି ପଟାର ମିଆଦ ପୁରଗଲା, ତଥାପି ଶ୍ରୀ ବେହେରା ପକ୍କାଘର ତିଆରି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ଓ ଆହୁରି ୨୨୦ ଏକର (୨୦ ଇସିମିଲ) ସରକାରୀ ଜମି ବେଆଇନ ଭାବରେ ଦଖଲ କଲେ । ୧୯୬୩ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ବେଳକୁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ୧୪୦୦ ଟଙ୍କା ଖଜଣା ବାଜା ଥିଲା । କୁହାଯାଇଛି, ୧୯୬୩ ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ନୋଟିସ ଜାରି ହୋଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ଚଫ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର ତାଙ୍କୁ ୨୧/୬/୬୦ ତାରିଖରେ ପୁଣି ସାନ ପଟା ଦେଲେ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ସ୍ଥାୟୀ ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ମନା କଲେ ।

୭୩—ଶ୍ରୀ ବେହେରାଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଏକଲକ୍ଷ୍ୟଟିର ଇଂଜିନିଅର ତାଙ୍କର ୧୯୭୩ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦ ତାରିଖର ଚିଠିରେ ସ୍ପଷ୍ଟରେ ଶ୍ରୀ ଇଂଜିନିଅରଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ, ଏହି ଜମିକୁ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ବ୍ୟବହାର କରିପାରୁନଥିବାରୁ ତାହା ଶ୍ରୀ ବେହେରାଙ୍କୁ ୧୦,୭୫୦ ଟଙ୍କାରେ ବିକି କରି ଦିଆଯାଇ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବେହେରା ରାସ୍ତାର ଭବିଷ୍ୟତ ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ଦୁଇ ପଟରେ ୨୦ ଫୁଟର ଏକ ପଟି ଜମି ଗ୍ରହଣଦେବେ ।

୭୪—୧୯୭୩ ନଭେମ୍ବର ମାସ ୫ ତାରିଖରେ ଚଫ ଇଞ୍ଜିନିଅର ଜଳସେଚନ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଗକୁ ଚିଠି ଲେଖି ସେଥିରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ—
“ପଟ୍ଟାଗ୍ରହଣା ଉକ୍ତ ଜମିରେ ଅନଧିକାର ଭାବରେ ଯେଉଁ ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି (Assets) କରିଦେଇଛନ୍ତି ସେହି ଦୃଷ୍ଟି ସହ ସରକାର ତାଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ବୋଲି ବିଚାର କରନ୍ତି, ତେବେ ଏକଲକ୍ଷ୍ୟଟିର ଇଂଜିନିଅର ସେହି ପଟ୍ଟାଦାରକୁ ସେହି ଜମି ଟ ୧୦,୭୫୦ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ବିକି କରିଦେବା ପାଇଁ ଯାହା ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି ତାହା ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ ।” ସରକାର ଏ ବିଷୟରେ କି କାର୍ଯ୍ୟବିଧାନ କଲେ ତାହାର କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳୁ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ମତାମତ

ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ସିଃ ବୋଷ ଜଣେ ସମ୍ପତ୍ତିବାନ୍ ଲୋକ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଜମିଦାରୀର ପୁରୁଷ ଜମିଦାର । ସେ ଏହି କରତକଲର ମାଲିକ—ପ୍ରକୃତ ଓ ଜଣାଶୁଣା (ostensible) ମାଲିକ । ସେ କରତ କଲ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନୁହେଁ ।

୭୬—୧୯୭୩ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଏହି ବିଷୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ଉଠିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଆଦୌ ଜାଣି ନଥିଲି । ରାଜସ୍ବ ବିଭାଗ ମୋ ଦାୟିତ୍ବରେ ନ ଥିବାରୁ ଏହିସବୁ ବିଷୟରୁ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କରିବାପାଇଁ ମୋର ଅବକାଶ ନଥିଲା ଏବଂ ୧୯୭୩ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ମୁଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜଳସେଚନ

ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ମୋ ଦାୟିତ୍ବରେ ନ ଥିଲା । ଯେଉଁ ଜମି କଥା ଉଠିବ ସେହି ଜମି ୧୮୬୩ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଥିଲା ଓ ତାହାପରେ ରାଜସ୍ବ ବିଭାଗ ଅଧୀନକୁ ଆସିଲା ।

୭୭—ଶ୍ରୀ ଏସ. ସି. ବୋଷଙ୍କୁ ଆଦ୍ୟରୁ ଯେଉଁ ପଟା ଦିଆଯାଇଥିଲା ୧୯୫୨ରେ ତାହାର ମିଆଦ ପୁରିଗଲା ଏବଂ ସେହି ଜମି ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ଦରକାର ହେବାରୁ ତାହା ଗୁଡ଼ି ଦେବାପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କୁହାଗଲା । ବହୁତ ବିଳମ୍ବରେ ୧୯୬୩ ମେ ମାସରେ ଚଫ ଇଞ୍ଜିନିୟର ପଟାହସ୍ତତା ସେ ଜମିରୁ ହଟିଯାଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ସରକାରଙ୍କ ଜଳସେଚନ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଗର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ଲାଗି ସରକାରଙ୍କ ଆଦେଶ ଗ୍ରହଣ ପରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଏକଜିକ୍ୟୁଟିଭ ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ପଠାଇଦେଲେ ଏବଂ ତାହା ବିଚାର କରାଯାଇ ବୋଲି ଜଣାଇଲେ । ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଥିଲା ପରଗୁଡ଼ିଏ ଦିଆରି ହୋଇଯାଉଛି, ତେଣୁ ସେହି ଜମିକୁ ବେଆଇନ ଦଖଲକାରୀଙ୍କୁ ପେନାଲ (Penal) ଦରରେ ଦିଆଯାଉ ।

୭୮—ଜଳସେଚନ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଗ ସେ ବସ୍ତୁଟିକୁ ୧୯୫୨୩ ତାରିଖରେ ରାଜସ୍ବ ବିଭାଗକୁ ପଠାଇଦେଲେ ଏବଂ ଲେଖିଥିଲେ ଯେ ସେହି ଜମି ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ବଳକା ହେଉଥିବାରୁ ତାହା ରାଜସ୍ବ ବିଭାଗ ଅଧୀନକୁ ଦିଆଯାଇଯାଉଛି । ୧୯୫୨ରେ ପଟାର ମିଆଦ ପୁରି ଯାଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ବେଆଇନ ଦଖଲକାରୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ପାଇଁ ଏକଜି-କ୍ୟୁଟିଭ ଇଞ୍ଜି ନିଅର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ବିଧାନ ନ କରିଥିବା ହେତୁ ତାଙ୍କଠାରୁ ମଧ୍ୟ କୈଫିୟତ ଚଳିବ କରାଗଲା ।

୭୯—ଏହି ବେଆଇନ ଦଖଲ ସମ୍ପର୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ରାଜସ୍ବ ବିଭାଗ ଅନୁଭବ କଲେ ଓ ୨-୧୧-୬୩ ତାରିଖରେ ଆଦେଶ ଦିଆଗଲା । ସେହି ଅନୁସାରେ ସଫୁଲ୍ ଏସ୍. ଡି. ଓ. ଓଡ଼ିଶା ଅନ୍ୟ-କାର ଜମି ଦଖଲ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ୨୧-୩-୬୪ତାରିଖରେ ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏହି ମକଦ୍ଦମାଟି ଚାଲିଛି ।

୮୦—ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଜମିକୁ କେବେ କୌଣସି କରତ କଳକୁ ଦେବାଲାଗି ରାଜି ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି କହିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ୮-୯-୬୪ ତାରିଖର ବିଧାନସଭା ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ଉପମନ୍ତ୍ରୀ ଏହି

ବେଆଇନ ଦଣ୍ଡର ସଫର୍ଦ୍ଦରେ ଏକ ବିବୃତ୍ତି ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଥିଲେ । ସେଥିରେ ଭୂଲକ୍ଷମେ ଲେଖାଯାଇଥିଲା—“ଏହି ଜମି ସରକାରଙ୍କର ଦରକାରରେ ଆସିଲାପରି ମନେ ହେଉ ନଥିବାରୁ ତାହାକୁ ଗୁଣ୍ଠ ପ୍ରତି ୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ବଜାର ଦରରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ମୋଟ ୧ ଏକର ୨ ଗୁଣ୍ଠ ୭୨ ବର୍ଗା ଜମିକୁ ୧,୨୫,୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ଉକ୍ତ ପକ୍ଷକୁ ବିଦିକରି ଦିଆଯାଉ ବୋଲି ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ସହୃଦ ଏହି ବିଷୟଟି ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବାଲାଗି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ଜମିଟି ୧୪.୭୩ ତାରିଖରେ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ଅଧୀନକୁ ଦିଆଯାଇ ସାରିଥିଲା ଏବଂ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ପାଖରେ ନଗଦ ଖବର କିଛି ନଥିଲା । ଅନୁଧାର ଦଣ୍ଡକାରୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟବିଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ୨-୧୧-୭୩ ତାରିଖରୁ ଆଦେଶ ଦେଇ ସାରିଥିଲେ ।

୭୧—ଏହାପରେ ୧୧/୧୨/୭୪ ତାରିଖର ବିଧାନସଭା ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରାଜସ୍ୱମନ୍ତ୍ରୀ ଏ ବିଷୟରେ ସଠିକ ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି । ସେଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଦୁଇଜଣଯାକ ମାଲିକଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାପାଇଁ ବେଆଇନ ଦଣ୍ଡର ସଫର୍ଦ୍ଦା ସ୍ୱ ମକଦ୍ଦମା ରୁଲ୍ ହୋଇଯାଇଛି ।

୭୨—ଶ୍ରୀ ବାରେନ୍ ମିସ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରୁଛନ୍ତି, ୧୯୭୩ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ କଲର ମାଲିକ ସ୍ୱତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଧାନ ସଭାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ବିଷୟରେ ଏସବୁ କଥା ତାଙ୍କୁ ଆଦୌ ଜଣା ନଥିଲା । ତଥାପି ଜମିର ମାଲିକ ସ୍ୱତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେ ଯାହା କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣି ଯାଇ ନଥିଲା ଓ ସେ ପରେ ସେ ବିଷୟରେ ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଜାଣିପାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ବୋଷ ୧୧/୧୨/୭୦ ତାରିଖରୁ ଉକ୍ତ ହୋଲଡିଂର ଦଣ୍ଡକାର ଆଇ ସେଥିପାଇଁ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଟିକସ ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଘର ତିଆରି ପାଇଁ ସେ ଯେଉଁ ପ୍ଲାନ (ନକ୍ସା) ଦେଇଥିଲେ ତାହାକୁ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଓଡିଶା ମ୍ୟୁନିସିପାଲ ଅଇନ ଅନୁସାରେ ଥିବା ଆଇନଗତ କ୍ଷମତା ବଳରେ ମଞ୍ଜୁର କରିଛି । ଫ୍ୟାକ୍ଟେସ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଫ୍ୟାକ୍ଟେସ୍ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଅନୁମତି ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶାସନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ (Local authority) ନିକଟରୁ “ଆପରି ନାହିଁ” ବୋଲି ଏକ ସର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଗ୍ରହଣ । ଉକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ସେପରି ଏକ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଯାହା ଦରକାର ତାହା ପୁରଣ ହୋଇଗଲା । ଜମିର

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉପରେ ଫ୍ୟାକ୍ଟର ଚଫ୍ ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ଟରଙ୍କ ଅନୁମତି ନିର୍ଭର କରେ ନା; କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଅନୁମତିଦ୍ୱାରା ଜମି ଉପରେ କାହାର ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଚାଲିଥାଏ ନା ।

୭୩—କଟକ ସହର ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟର ସନ ଡିଭିଜନର ଏକ୍ସିକ୍ୟୁଟିଭ ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ଟର ଜମିର ଦଖଲକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଦରଖାସ୍ତ ପାଇ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କନେକ୍ସନ୍ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ଏପରି କନେକ୍ସନ୍‌ଦ୍ୱାରା ଜମି ଉପରେ କାହାର କୌଣସି ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଉଦ୍ଭବ ହୁଏନା ଏବଂ ଏପରି କନେକ୍ସନ୍ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିର ମାଲିକସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦେବାପାଇଁ ବାଧ୍ୟତା ନାହିଁ ।

ବିଶେଷଣ :—

୭୪—ପ୍ରଧାନ ବିଭାଗ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :—

(କ)—ସରକାରୀ ଜମି ବେଆଇନ ଭାବରେ ଦଖଲ କରାଯାଇ (ଯାହାକି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି) ତାହା ଉପରେ ଯେଉଁ କରତ କଲଟି ଦିଆଯିବ ତେଲ ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବା ଶ୍ରୀମତୀ ମିସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର କି ନୁହେଁ ?

(ଖ)—ଏହି କରତ କଲ ଘର ଦିଆଯିବା ପ୍ରାୟ ମଞ୍ଜୁର କରିବାରେ, କିମ୍ବା ଫ୍ୟାକ୍ଟର ଲାଇସେନ୍ସ ନିମନ୍ତେ କଟକ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି “ଆପଣ ନାହିଁ” ବୋଲି ସାର୍ଟିଫିକେଟ ଦେବାରେ ଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କନେକ୍ସନ୍ ଦେବାରେ କୌଣସି ବେନିଫିସ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ; ଏବଂ ଯଦି ତାହା କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ତାହା ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଇଞ୍ଜିନରେ ହୋଇଥିଲା କି ନାହିଁ ?

୭୫—ଯେହି କରତକଲ ସହିତ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିସ୍ତ୍ରୀ, ବା ଶ୍ରୀମତୀ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ମିସ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ”ର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା ବୋଲି (ଆମକୁ) ଦିଆଯାଇଥିବା ସରକାରୀ କାଗଜପତ୍ରରେ କେଉଁଠି ସୂଚନା ମିଳୁ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ମୌଖିକ ଭାବରେ ପତରାପତର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

୭୬—ଶ୍ରୀ ମିସ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି, ଯେହି ଜମି ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ବଳକା ହେବାରୁ ତାହାକୁ ତା ୧-୪-୧୯୩୫ରେ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା । ଯଦିବା ତାହା ହୋଇଥାଏ, ତେବେ—

(କ)—କପରି ଚପ୍ ଇଞ୍ଜିନସ୍ୱର ୧୯୭୩ ମେ ମାସରେ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିଲେ ଯେ ଏ ଜମି ବେଆଇନ ଭାବରେ ଦଖଲ ହୋଇଛି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ନାବ ଦେଲେ ଯେ ସେହି ବେଆଇନ ଦଖଲକାରୀଙ୍କୁ ସେହି ଜମି ଦିଆଯାଉ—

(ଖ)—କପରି ତା ୧୩-୧-୭୩ରେ ପୁନରାୟ ଜଳସେଚନ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭାଗ ରଜସ୍ୱ ବିଭାଗକୁ ଲେଖିବା ଦରକାର ପଡ଼ିଲା ଯେ ସେ ଜମି ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ଦରକାରକୁ ଚ୍ୟୁଟି ବଳକା ହେଉଛି ।

(ଗ)—ସେହି ଜମି ପ୍ରାୟ ୧୭ ମାସ ପୁର୍ବରୁ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗରୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲେ ମୁକ୍ତା କପରି ଜଳସେଚନ ବିଭାଗର ଉପମନ୍ତ୍ରୀ ୧୯୭୪ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟାନସ୍ୱଭରେ ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ପଚରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ଏହି ସବୁ କଥା ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ୁ ନାହିଁ ।

୭୭—ସପ୍ତକ୍ର ପରଜାଣ ରେକର୍ଡ଼ିଂସ୍ତ ଯାଅ ନ କରି ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଷୟଟି ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କହିହେବ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଦିଆଯିବା କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିତ୍ର ତାଙ୍କର ମତାମତ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେହି ଅଭିଯୋଗ ଭିତରୁ କେତେକ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ୱାରକପକ୍ଷରେ ଥିଲା ; ସେହି ସ୍ୱାରକ ପକ୍ଷ ମିଳିଲା ମାତ୍ର ୧୯୭୪ ନଭେମ୍ବର ୭ ତାରିଖରେ । ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ହୁଏତ ସପ୍ତକ୍ର ସରକାରୀ ରେକର୍ଡ଼ିଂସ୍ତ ଏଫର୍ମିନ୍ତ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ମୌଖିକ ଭାବରେ ପଚରାପଚରି କରିବା ଦରକାର ହେଉଛି ।

ସରକାରୀ ରେକର୍ଡ଼ିଂସ୍ତ ଯାଅ ନ କଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକସ୍ଥଳେ ମୌଖିକ ଭାବରେ ତଦନ୍ତ ନକଲେ ଆମେ ସେସବୁ ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କହିପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ସେହି ସବୁ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସାରାଂଶ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବାରେନମିତ୍ରଙ୍କ ମତାମତ ତଳେ ଦିଆଗଲା—

ଅଭିଯୋଗ

ଫିଲିପ୍ସ ଲାମ୍ପ (ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ବର୍ଣ୍ଣ) ଇଞ୍ଜିନିୟର ହୁସାବରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏକେଡ଼ମି” ଦୁଇଗୁଣ ଦାମ୍ରେ ମୁଦ୍ରଣପାରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ ସରକାରୀ ରାସ୍ତା ପାଇଁ ଲାମ୍ପ ଯୋଗାଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ମତାମତ

ମୁଁ ପରୁର ଠକ୍ ଶବ୍ଦରେ ବୁଝିଛି ଯେ “ଓଡ଼ିଶା ଏକେକ୍ସପ୍ଟ” ଓଡ଼ିଶାର ବା ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ଥିବା କୌଣସି ମୁଖ୍ୟପାଳିକା କୌଣସି ଫିଲିପ୍ସ ଲାମ୍ପ ବଦଳିବ ନାହିଁ । “ଦୁଇଗୁଣ ଦାମ” ବସନ୍ତ ଯାହା କୁହାଯାଉଛି ସେ କଥା ଉଠୁ ନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଗ

ଜମିର ପ୍ରଚଳିତ ବଜାର ଦର ଏକର ପ୍ରତି ଟ ୫୦,୦୦୦ଙ୍କା ହୋଇଥିବା
 ସ୍ଥଳେ କଟକରେ ଶ୍ରୀମତୀ ମିସ୍ ଏକର ପିଗ୍ସ ହାରାହାରି ଟ ୧୦୦୦ଙ୍କା ଦରରେ
 ୧ ଏକର ଭୂସମ୍ପତ୍ତି କିଣିଛନ୍ତି । ଦର କମାଇ ଦିଆଯାଇଥିବାରୁ ତଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାମୀ
 ଉଦ୍ଧତି ଓ ରେଜେକ୍ସି ଫିସ୍ ଯାହା ଦିଆଯିବାର କଥା ଚାହା ପୁରା ଦିଆ-
 ଯାଇ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ମହାମତ

ଏହି ଶରଦ ବସନ୍ତ ମୁଁ ଜାଣିଛି । ସେହି ଶରଦର ଚାରିଶ, ଜମିର ପରିମାଣ, ବନ୍ଦେତାମାନଙ୍କ ନାମ ଓ ଠିକଣା, ଦୟାଯାଚୁଥିବା ଜରସମନ (ମୂଲ) ସପର୍କରେ ଏଥି ସହିତ ଏକ ବବରଣୀ ଦିଆଗଲା ।

କଟକର ଗୁଲସାପୁରରେ ଏହି ଯେଉଁ ଜମି କିଣାଯାଇଛି ତାହାର ମୋଟ ରକବା ୧୮୩୫ ଏକର (୧ ଏକର ୮୩୫ ଡେସିମିଲ) । ଏଥି ଭିତରୁ ଏ ୭-୩୫୮ ମୁଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ କିଣିଥିଲେ । ଏହି ଜମି ସହରର ଗୋଟିଏ ସୀମାରେ ନଥି କୁଳରେ ରହିଛି ଏବଂ ଏଥିରୁ ଅନେକାଂଶ ବର୍ଷର ଅନେକ ସମୟ ପାଣିରେ ବୁଡି ରହେ । ଏହି ଜମିକୁ ଘର ଦିଆରି ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ହେଲେ ତାହାର ବହୁତ ଉନ୍ନୟନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେଉଁ ଜରସମନ ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଛି ତାହା ଉଚିତ ଦରଠାରୁ ବେଶୀ । ସେହି ଜମି କିଣାହେବା ବେଳେ ଆଖ ପାଖରେ ସେହି ପ୍ରକାର ଯେତେ ଜମି ବିକ୍ରି ହୋଇଛି ତାହା ଗୁଲନାରେ ଏହି ଦର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେଇଛି ।

ଅଭିଯୋଗ

ଶ୍ରୀମତୀ ମିତ୍ର ସାଲେପୁରରେ ଏକର ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଦରରେ ୯ ଏକର ଜମି କିଣିଛନ୍ତି, ଅଥଚ ସେଠାରେ ଜମିର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଦର ଏକରକୁ ୧୫୦୦୦ ଟଙ୍କା । ଏ ବାବଦରେ ପୂରା ସ୍ଥାନ ଉତ୍ତୁଟି ଏବଂ ଲେନେଣ୍ଡ୍ ଫିସ୍ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀମତୀ ମିତ୍ରଙ୍କ ଜମିରେ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ଝର୍ତ୍ତରେ ପୋଷଣ ଖୋଲା-ଯାଇଛି । ଶ୍ରୀମତୀ ମିତ୍ରଙ୍କ ନାମରେ କଲିକତାରେ ୧,୫୨,୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ଖଣ୍ଡେ ଜମି କଣ୍ଠାଯାଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ମତାମତ

ଶ୍ରୀମତୀ ଭବ୍ନିକା ମିତ୍ର ସାଲେପୁର ଥାନାରେ କୌଣସି ଜମି କିଣି ନାହାନ୍ତି । କସନନଗର ଥାନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଳାସପାଟଣାରେ ସେ ଯେଉଁ ଏ ୭-୧୦ ଜମି କିଣିଛନ୍ତି, ବୋଧହୁଏ ସେହି ବିଷୟରେ ଏହି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ବିବେଚନାମାନଙ୍କର ନାମ, ଖରଦ ତାରିଖ, ଜମିର ପରିମାଣ, ଦିଆଯାଇଥିବା ଜରସମନ ଏଥି ସହିତ ଦିଆଗଲା ।

ସେହି ଜମି ହେଉଛି ବ୍ୟବହାର ନ ହେଉଥିବା ପୁରୁଣା ପୋଷଣ ଓ ପୁରୁଣା ଜାଣିଶାଣି ଫଳଗଛର ତୋଟା । ଏହି ସମ୍ପତ୍ତି ତନିଜଙ୍କର । ସେମାନେ ଏହାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବା ଉନ୍ନତ କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ । କେବଳ ଗୋଟିଏ ପୋଷଣ ପଙ୍କୋଦାର କରିବା ଓ ଜମିର ଅଳ୍ପ କେତେ ଅଂଶ ସାରଣୋଧ କରିବାରେ ୧୪୯୩୯ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇସାରିଲାଣି । ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାଯିବ ଯେ ଏହି କାରବାରରେ ବିବେଚନାମାନଙ୍କର ଷଡ଼ ହୋଇନାହିଁ । ଜମିର ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ତାହା ମୋ ବିଚାରରେ ଉଚିତ ହୋଇଛି ।

ଶ୍ରୀମତୀ ମିତ୍ରଙ୍କର କୌଣସି ଜମିରେ ସରକାରୀ ଝର୍ତ୍ତରେ କୌଣସି ପୋଷଣ ଖୋଲା ଯାଇନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ପୋଷଣର ପଙ୍କୋଦାର କରିବା ପାଇଁ ୧୯୭୩ରେ କୃତ୍ରିମଭାଗ ଠାରୁ ଉଡ଼ା ସ୍ତରରେ ପଞ୍ଚ ନେବା ଯୋଜନାରେ ଗୋଟିଏ ପଞ୍ଚ ଉଡ଼ା ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧର୍ମ ଉଡ଼ା ବାବଦ ୪ ୧୫୭-୧୯ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଭବ୍ନିକା ମିତ୍ରଙ୍କ ନାମରେ କଲିକତାରେ ୧,୫୨୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ଜମି କଣ୍ଠାଯାଇଛି ବୋଲି ଯେଉଁ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ସେପରି କୌଣସି ଜମି କଣ୍ଠାଯାଇନାହିଁ । ପଞ୍ଜିମ ବଜାର ଉନ୍ନୟନ କମିସନର

କଲିକତାର ଟଲିଗ୍ରାଫ୍ରେ ୭ କଠା ୧୫ ଛଟାକ୍ ଆୟତନର ଖଣ୍ଡେ ଜମି ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି । ଜମିର ଜରସମନ ବାବଦ୍ କେତେକାଂଶ ଦାଖଲ ହୋଇଛି ବାକୀତକ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯାଇନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଗ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିଶ୍ର ଲୋକଙ୍କୁ ଦାନ କରିବେ ବୋଲି କହି ପ୍ରତି ମାସରେ କଟକ ବଣିକ ସଂଘର (Cuttack Merchants Association) ସଭ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ମାସକୁ ମାସ ଟ ୫୦,୦୦୦ ନିଅନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ମତାମତ

ମୋ ଜାଣିବାରେ କଟକ ବଣିକ ସଂଘ ବୋଲି କୌଣସି ସଂଘ ନାହିଁ । ଏହି ଅଭିଯୋଗ ପୁରାପୁର ଭୁଲ୍ଲିସନ ।

ଅଭିଯୋଗ

ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ କରିବାରେ ବଳମ୍ବ କରି ଏବଂ କେବଳ ଦଲଲି (Broker) ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାରୁ କୌଣସି ବନ୍ଦି ଟିକସ ଦେବାର କଥା ନୁହେଁ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ ‘ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ’ ବନ୍ଦି କର ଫାଇ ଦେଇଛି । ଗତବର୍ଷ ଏହା ଅତି ରହସ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦିଆଗଲେ ମଧ୍ୟ, ବିଭିନ୍ନ ବେନାମୀ ଅନୁସ୍ଥାନ ରୂପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଞ୍ଜି ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଛି ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ମତାମତ

“ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ” ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ କରିବା ପାଇଁ ବଳମ୍ବ କରି ବନ୍ଦିକର ଫାଇଥିବା କଥା ସତ ନୁହେଁ । ୧୯୪୭ ଓଡ଼ିଶା ବନ୍ଦିକର ଆଇନର ୧ (କ) ଧାରା ଅନୁସାରେ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ” ତା ୨୪/୧/୨୭ରଖରେ ଆପଣା ଗ୍ରାମ୍ଭାବେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ (Voluntary registration) କରିବା ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଇଥିଲା । “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ” ୧୭/୧/୨୭ ତାରିଖ ଠାରୁ ବନ୍ଦିକର ଦେବାପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ବୋଲି ଯାହା ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ତାହା ବନ୍ଦିକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।

“ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ” ଗତବର୍ଷଠାରୁ ଗୁଞ୍ଜି ଦିଆଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଭିନ୍ନ ବେନାମୀ ଅନୁସ୍ଥାନ ରୂପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ବୋଲି ଯାହା

କୁହାଯାଇଛି ତାହା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡା”ର କାରବାର
 ଟ ୧ । ୧୮ ତାରିଖରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ, ଏହି ଖବର
 ସତ୍ୟ ।

ଅଭିଯୋଗ

ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ମୃତ୍ୟୁମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲାବେଳେ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ର
 ଆଇନ ମନ୍ତ୍ରୀ ହୁଏତବେଳେ ଦେବୋତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ସମୟରେ
 ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ କୋଠା ହତାକୁ ଲାଗିଥିବା ବିଶ୍ୟାତ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଲିଫ୍ଟ୍‌ର
 ମନ୍ଦିରର ଦେବୋତ୍ତର ଜମି ବେନୟମ ଭାବରେ କମ୍ ଦରରେ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ-
 ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ନାମରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରା
 ଯାଇଥିଲା ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ମତାମତ

ସେହି ଜମିଟି ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଏବଂ ଆଇନସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ଓଡ଼ିଶା
 ହିନ୍ଦୁ ଦେବୋତ୍ତର ଆଇନର ୧୧ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଦେବୋତ୍ତର କମିସନରଙ୍କ
 ଦ୍ୱାରା ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ସରକାର ଏଥିରେ କେତେବେଳେ ହେଲେ
 ମୁଣ୍ଡ ପୂରାଇନାହୁଁ । ଆମେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବାର ବହୁପୂର୍ବରୁ
 ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ଟରଙ୍କ ପୁଅ ରାମ ଚମ୍ପେ ମନ୍ଦିରର ଟ୍ରଷ୍ଟ ବୋର୍ଡ଼ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲେ
 ଯେ ଜମିକୁ ଟ୍ରଷ୍ଟର ପ୍ଲଟ (Sub-plot)ରେ ଭାଙ୍ଗି ଦରଖାସ୍ତକାରୀମାନଙ୍କୁ
 ସଲମୀ ନେଇ ପଟ୍ଟା ଦିଆଯିବ । ଏହି ବଣ୍ଟନରେ ଏକର ପ୍ରତି ୪୦୦୦ ଟଙ୍କା
 ଦରଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ଟ୍ରଷ୍ଟର ପ୍ଲଟ ନଂ ୧୭୦, ୧୭୧, ୧୭୨ ଓ ୧୭୪କୁ
 (ଜଣେ କେହି ଶ୍ରୀମତୀ ଶର୍ମିଷ୍ଠା ଦେବୀ ଅନଧିକାର ଦଖଲ କରିଥିବା ୨୭
 ଡିସେମ୍ବର ଜମିକୁ ଗୁଡ଼ି) ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ୧୯୭୧-୭୨ର ଓ. ପି.
 ନଂ ୧୩୮ର ଆଦେଶ ନାମରେ ପଟ୍ଟା କରି ଦିଆହେଲା । ସଲମୀ ଏକର ପିଗ୍ଗ
 ଟ ୫୦୦୦୯ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା ଏବଂ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ
 ଦେବତାଙ୍କୁ ସ୍ତବ୍ଧ ଦାନ ହୁଏତବେଳେ ଆଉ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ଦେଲେ । ଏହି ପଟ୍ଟା
 ଦେବାରେ ଦେବୋତ୍ତର କମିସନର ତାଙ୍କର ଅଇନଗତ ଅଧିକାର ଅନୁସାରେ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।

ପରିଶିଷ୍ଟ

ଗତ ଅପ୍ରେଲ ତା ୧୯ ରଖ ଦିନ ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ଵିବେଦୀ ଲୋକ-
ସଭା ବାଚସ୍ପତିଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କ୍ରମେ କେନ୍ଦ୍ର ଡବ୍ଲୁ ଟ୍ୟୁବ୍ସ ଶିପୋର୍ଟ ଲୋକ-
ସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ବୀରେନ
ମିଶ୍ରଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାର ଆଉ ଦୁଇଜଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ସିପାଠୀ ଓ
ଉପମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟଙ୍କ ବରୁଦରେ ଯେଉଁ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାରର ଅଭି-
ଯୋଗ ହୋଇଛି, ତାହା ଆପତ୍ତ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ
ରଖା ଯାଇଛି । ସେହି ଅଭିଯୋଗର ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ଡବ୍ଲୁ ଟ୍ୟୁବ୍ସରେ
ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ତଳେ ଦିଆଗଲା ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ସିପାଠୀଙ୍କ ବରୁଦରେ ଅଭିଯୋଗ

ମହମ୍ମଦ ସୋରାଜୁଦିନ ଏଣ୍ଡ କୋଙ୍କ ହସ୍ତାବ ଖାତାରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ସିପାଠୀ ତାଙ୍କଠାରୁ ଭେନ୍ସ ସମୟରେ
ଅର୍ଥ ପ୍ରଭୃତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ସି. ବି. ଆଇଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଶୁଳ୍କ ବିଭାଗ ଅଫିସରମାନେ ସେରାଜୁଦିନଙ୍କ ଘରୁ
ଯେଉଁ ସବୁ ଆଇଲପସ୍ ଜବତ୍ କରିଥିଲେ, ସେଥିରେ ଶ୍ରୀ ସିପାଠୀଙ୍କ ନାମରେ
ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଟଙ୍କା ଓ ସାମଗ୍ରୀ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ନେଇଥିବାର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

(୧) ତା ୩୮/୫/୫୫ ଟ ୭୮୩୭ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ସିପାଠୀଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ପାଇଁ
ଗ୍ରାମଫୋନରେକର୍ଡ଼ ପ୍ରଭୃତି କିଣିଥିବା ବାବଦ ଖତ ।

(୨) ତା ୮/୭/୫୯ ରୁ ୪/୭/୫୯ ଟ ୭୦-୭୨ ରେଲ ଟିକେଟ ବାବଦ ଖତ ।

(୩) ତା ୨/୭/୫୯ ଟ ୫୦୦ ନଗଦ

(୪) ତା ୩/୭/୫୯ ଟ ୧୨୦୦୦ ନଗଦ (ପିଆଟ୍ ମଟର ଖରିଦ ପାଇଁ)

(୫) ତା ୧୮/୨/୫୩ ଟ ୨୧୧-୦୦ ଚପମା ପାଇଁ

ରେକର୍ଡ଼ ପତ୍ରରୁ ଯେଉଁ ସବୁ ବିବରଣୀ ମିଳୁଛି, ସେଥିରୁ ଏହି ଅଭିଯୋଗ
ସଂପର୍କରେ ଆପାତ୍ତ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ସେରାଜୁଦିନ ଏଣ୍ଡ କୋଙ୍କ ଖାତାରେ
ଯାହାସବୁ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ତାହାକୁ ଅବିଶ୍ଵାସ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ
ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ସିପାଠୀଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ନଗଦ ଦିଆଯାଇଛି ବା ତାଙ୍କପାଇଁ,

ତାଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଛି, ତାହା ମରୁ ସୁଧାଯାଇଛି ବୋଲି କୌଣସି ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ସେ ହସ୍ତାବରୁ ମିଳୁ ନାହିଁ । ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ମିଳୁଛି ସେ ରାଜସ୍ୱ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାଜାଜିବ ସିଂହାଠା ତାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବିଭାଗର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସେବାଜୁରିନ ଏଣୁ କୋଙ୍କୁ ଖଣି ପଟାଦେବାରେ ଅବଗତ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଛନ୍ତି ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ

ମହମ୍ମଦ ସେବାଜୁରିନ ଏଣୁ କୋଙ୍କୁ ହସ୍ତାବ ଖାତାରୁ ଜଣା ପଡ଼ୁଛି ସେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ ନରଦ ଅର୍ଥ, ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ତାଙ୍କଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଯୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

ସି. ବି. ଆଇଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ

୧୯୫୧ ମସିହାରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଶୁଳ୍କ ବିଭାଗ ଅଫିସର ମ.ନେ ସେବାଜୁରିନଙ୍କ ଘରୁ ଯେଉଁସବୁ ଫାଇଲ ପତ୍ର ଜବତ୍ କରିଥିଲେ, ସେଥିରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଟଙ୍କା ଓ ସାମଗ୍ରୀ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଶ୍ରୀ ରାଉତରାୟ ନେଇଥିବାର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

(୧) ତା ୧/୧୦/୫୦	ଟ ୩୧୧୫ ନଗଦ
(୨) ତା ୧୯/୩/୫୪	ଟ ୩୦୦୦ ନଗଦ
(୩) ତା ୨୨/୧୨/୫୪	ଟ ୪୩୨-୧୨ ଟିକେଟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ହୋଟେଲ ଚାର୍ଜ ବାବଦରେ
(୪) ତା ୨୩/୬/୫୧	ଟ ୭୦୦୦ ନଗଦ
(୫) ତା ୧୧/୭/୫୧	ଟ ୨୪୭-୭୫ ସୁନାହାର

ରେକର୍ଡ଼ପତ୍ରରୁ ଯେଉଁସବୁ ବିବରଣୀ ମିଳୁଛି, ସେଥିରୁ ଏହିସବୁ ଅଭିଯୋଗର ଆପାତତଃ ପ୍ରମାଣିକ ତଥ୍ୟ ମିଳୁଛି । ସେବାଜୁରିନ ଏଣୁ କୋଙ୍କୁ ହସ୍ତାବକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ଦେଇଥିଲେ ବା ତାଙ୍କପାଇଁ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଛି ତାହାସବୁ ଫେରସ୍ତ ଦେବାର ପ୍ରମାଣ ସେହି ହସ୍ତାବପତ୍ରରେ ନାହିଁ । ମହମ୍ମଦ ସେବାଜୁରିନ ଯେଉଁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହସ୍ତାବରୁ (କଳାଧନ Black money) ତାଙ୍କପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ, ତାହା ଓପାପସ ପାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୁହେଁ ବୋଲି ପରିଶ୍ରମ ଜଣାପଡ଼ୁଛି । ଶ୍ରୀରାଉତରାୟ ଖଣି ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱରେ ନଥିଲେହେଁ ତାଙ୍କର

ସଦ୍‌ଭାବ ଓ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅତି ଚେର ବ୍ୟବସାୟୀ
ସେବାକୁ ନିମ୍ନ ଏହିପରି ଅର୍ଥ ଓ ସାମଗ୍ରୀ ଦେବା ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅଭିଯୋଗ

ଯୋଗାଣ ବିଭାଗ ସେକେଟେରୀ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ପରାମର୍ଶକୁ
ଉପେକ୍ଷାକରି ଏବଂ ଆଇନ ବିଭାଗ ଅତିସରଙ୍କ ମତାମତ ନେଇ ଯୋଗାଣ
ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦବାର ଅପବ୍ୟବହାର କରି କଣ୍ଠୋଳ
ସାମଗ୍ରୀ କାରବାର କରୁଥିବା ଏବଂ ଜଣ ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଉପରେ ଗୁଲୁଥିବା
କେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଛନ୍ତି ।

ସି. ବି. ଆଇ. ର ମନ୍ତବ୍ୟ

ଅନୁତଃ ଗୁରୁଗୋଟି ଘଟଣାରେ ଯୋଗାଣ ବିଭାଗ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା
ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ମତାମତକୁ ଉପେକ୍ଷାକରି ଏବଂ ଆଇନ ବିଭାଗର ମତାମତ ନ
ନେଇ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ କେଶ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ଆଦେଶ
ଦେଇଥିବା ପରିଷ୍କାର ଜଣାପଡ଼ୁଛି । ସରକାରୀ ଫାଇଲରେ ଥିବା ବିବରଣୀରୁ
ଏହି ଅଭିଯୋଗ ଆପାତତଃ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ।

କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ୍ ସଂପର୍କରେ ଅଭିଯୋଗ

କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ୍ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ନମ୍ବର ୧୭ ଲକ୍ଷ
ଟଙ୍କାର ରୁଣ ଶିଳ୍ପ ଅର୍ଥ-କରପୋରେସନରୁ ନେଲେ, ସେ ସଂପର୍କରେ ଓଡ଼ିଶା
ସରକାରଙ୍କର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡ୍ୟୁଟି ବାବଦରେ ୧୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ଷଡ଼ ହୋଇଛି ।

ସି. ବି. ଆଇ.ଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ

ଏହି ରୁଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡ୍ୟୁଟିର ଦାୟିତ୍ୱ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ବହନ
କରିଛନ୍ତି, ଯଦିଓ ରୁଣପାଇଁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେବାଛଡ଼ା ତାଙ୍କର ଆଉ କିଛି
ଦାୟିତ୍ୱ ନଥିଲା । କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବସ୍‌ରେ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପରିବାରଙ୍କର ଆର୍ଥିକ
ସ୍ୱାର୍ଥ ନିହତ ରହିଛି । ତେଣୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲାବେଳେ ତାଙ୍କ
ହାତରେ ଥିବା ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ମୁଠା ହସ୍ତାବରେ ଏହି କମ୍ପାନୀକୁ ବିଶେଷ ସୁବିଧା
ଦେଇ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଡ୍ୟୁଟି ବାବଦରେ ୧୭୦୦୦ ଟଙ୍କା ଷଡ଼
କରାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ଥିବା କମ୍ପାନୀକୁ ସେହି ପରିମାଣରେ ଅର୍ଥ ଲାଭ
କରାଇଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟାପାର ସଂପର୍କରେ ଲୋକସଭାରେ ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ

ଗତ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୧୫ ତାରିଖରେ ପି.ଏସ୍.ପି. ନେତା ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ଵିବେଦୀ ଲୋକସଭାରେ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ କରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶ୍ରେଣୀ ଦେଇଥିଲେ ।

ଗାଦି ଛାଡ଼ିଦିଅ

ଆମ ଦେଶ ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସ୍ଵାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ସରକାର ଗାଦି ଛାଡ଼ିଦେବା ଉଚିତ । ଷମତାରେ ରହୁବା ଲାଗି କୌଣସି ନୈତିକ ଅଧିକାର ଏମାନଙ୍କର ନାହିଁ । ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ଭାରତ ସମଗ୍ର ଏସିଆରେ ଏକମାତ୍ର ଆଶାର ପ୍ରତୀକ । ଏଠାରେ ଯଦି ଗଣତନ୍ତ୍ର ବିଫଳ ହେବ, ତେବେ ଆମେ ଯେଉଁ ପାଲିଆମେଣ୍ଟ ସଭ୍ୟମାନେ କୋଟି କୋଟି ଦେଶବାସୀଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରୁଥାଉଁ ପଦ ହାତୁଏ ଓ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିର ସହିତ ଦେଶର ଏହି ଦୁର୍ଗତିକୁ ଶ୍ଵେତ ନିପାରିବା, ତାହାହେଲେ ଆମର ବ୍ୟବସାୟମାନେ ଆମକୁ ବିଶ୍ଵାସଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଦୋଷୀ କରିବେ ।

ଏହି ସରକାରଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତାରୁ ରାଜନୈତିକ ଫାଇଦା ଉଠାଇବାକୁ କିମ୍ବା ବାହାଦୁରୀ ନେବାଲାଗି ମୁଁ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ କରିନାହିଁ । କଂଗ୍ରେସ ଦଳର ସମ୍ମାନ ହାନୀ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ

ବା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିନ୍ଦା କରିବା ଲାଗି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ମୁଁ ମୋ ନିଜ ଦେଶ ଲାଗି ଚିନ୍ତିତ । ମହାଶୟ, ଦେଶର ମୁକ୍ତି ଲାଗି ମୁଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲି । ଏ ଦେଶର କେତେକ ପରମ୍ପରା ମୂଲ୍ୟ ମୁଁ ଚାହେଁ ଏବଂ ସେହି ପରମ୍ପରାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ମୁଁ ଚାହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏହି ପରମ୍ପରା ଏବଂ ଏହି ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଆଜି ବିପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଦେଶ ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହୋଇଛି ।

ଗତ ୧୭ ବର୍ଷ କାଳ କଂଗ୍ରେସର ଦଳ ଏ ଦେଶକୁ ବାସନ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ଅତୁଳନୀୟ ସମର୍ଥନ ଓ ସାହାଯ୍ୟର ଛମକ ରହିଛି । ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବର ଭାଷ୍ୟ କ'ଣ ହେବ, ମୁଁ ଜାଣେ । ବିପକ୍ଷ ଦଳର ଯେଉଁ ବହୁ ସାଧ୍ୟକ ସଭ୍ୟ ବସିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଏବଂ ଘରୋଇ ଭାବରେ ମୋ ଭଳି ଆନ୍ତରିକତାର ସହିତ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଅବସ୍ଥା ବଡ଼ ଖରାପ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରୁଛି ଏବଂ ଏହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାକରଣ ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ଶେଷରେ ସେମାନେ ଏକ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଯନ୍ତ୍ର ଭଳି ବୋତାମ ଟିପି ଦେବେ ।

ଆମ ଆଗରେ ଏହାର ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିକାର ରହିଛି ଏବଂ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ଏହା ହିଁ ଶେଷ ପ୍ରତିକାର, ସରକାରକୁ ବଦଳାଇ ଦେବା । ସରକାର ଯଦି ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ନ ଯାଆନ୍ତି ତେବେ ତାକୁ ବାହାର କରି ଦେବା ଉଚିତ । ଯଦି ପାଲିଆମେଣ୍ଟ ତାହା କରି ନ ପାରିବ ତେବେ ଏହି ପାଲିଆମେଣ୍ଟକୁ ନିର୍ବାଚନ କରିଥିବା ଜନସାଧାରଣ ଚାହେଁଲେ ସରକାର ଗାଦିରେ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏ ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ କାହିଁକି ?

ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଆରମ୍ଭରୁ ଏ ଦେଶର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ । ଏଠାରେ ୧୪୧୭ ବର୍ଷ ହେଲେ ରହିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ସମୟରେ କୌଣସି ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସି ନ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ଜୀବଦ୍ଦଶାର ଶେଷ ବେଳକୁ, ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର କାଳ ପୂର୍ବ ଆସିଲା ବେଳକୁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ ହୋଇଥିଲା । କାହିଁକି ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲା ଆପଣମାନେ ନିଜକୁ ପଚାରନ୍ତୁ । ବାଚସ୍ପତି ମହୋଦୟ, ଆପଣଙ୍କ ଜଗିଆରେ ସରକାରଙ୍କୁ ମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁଛି । କ୍ଷମା କରିବେ, ସେମାନେ ନିଜକୁ ନିଜେ ପଚାରୁବା ଶେଷ ହେ

ଏ ସରକାର ଗଢ଼ା ହେବାର ମାତ୍ର ନଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଦୁଇଥର ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲା ?

(କେତେକ ସଭ୍ୟ “ଲଜ୍ଜା, ଲଜ୍ଜା” ବୋଲି ପାଟି କରୁଥିଲେ)

(ଆଉ ଜଣେ କହିଲେ “ରାଜନୈତିକ ପ୍ରସ୍ତାବ”)

ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି, ଏ ସରକାର କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାମକୁ ସମସ୍ୟାକୁ ଆସୁଥିବା କରବା ଦିଗରେ ଚରମ ବିଫଳତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି । ଏହାହିଁ ଏକମାତ୍ର କାରଣ । ମାତ୍ର ଅଳ୍ପଦିନକାଳେ ଗତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଆମେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ କରି ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତି କିପରି ଖରାପ ଯିବାକୁ ଗତି କରୁଛି ସେଥିପ୍ରତି ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱ ତଥା ଦେଶବାସୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା । ଦେଶର ଖାଦ୍ୟାବସ୍ଥା କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଖରାପ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରୁଛି । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲଜ୍ଜାର କଥା । ଦରଦାମ ଜୋରରେ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି ଏବଂ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ ଦେଶରେ ଭଲ ଫସଲ ହେଉଥିବା ବେଳେ ଖାଦ୍ୟାଭାବ ଲାଗି ରହିଛି । ଗରିବ ଏବଂ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ନୈରାଶ୍ୟଜନକ । ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁସ୍ତ । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି ଆମେ ଦେଖୁଥାଉ ଯେ ଡାକ୍ତର ଓ ଶିକ୍ଷକମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି କାରଣରୁ ଧର୍ମଘଟ କଲେଣି । ଆଜିକାଲି କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀ, କୌଣସି ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକେ ନିରାପଦ କମ୍ପା ସୁଖୀ ନୁହନ୍ତି । ଆୟ ଓ ସଂପଦର ବୈଷମ୍ୟ ବହୁ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ି ଯାଇଛି ।

କଥା ଓ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଫରକ

ଅର୍ଥନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ବିଫଳତା ଅପେକ୍ଷା ଆହୁରି ଅଧିକ ନୈରାଶ୍ୟର ବିଷୟ ହେଉଛି ଏହି ଯେ ଗତ କେତେମାସ ହେଲା ଦେଶର ସହର ଏବଂ ଏକତା ରକ୍ଷା କରିବା ଦିଗରେ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନର ନେତୃତ୍ୱ ପୁରାପୁର ଅକ୍ଷମ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଆମ ଦେଶର ସୀମାନ୍ତରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିପଦ ମାଡ଼ି ରହିଥିବାରୁ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ବର୍ତ୍ତମାନ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ଘଟି ଯାଇଥିବା ଘଟଣାବଳୀରୁ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ ଏ ଦେଶରେ

ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି ଯେକି ସୁବଧା ପାଇଲେ ଜାତିର ଘୋର କ୍ଷତି ଘଟାଇ-
ଦେଇ ପାରିବେ । ଏହାବଡ଼ା ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇ ଦେଲେ ଯେ ଏ ସରକାର
ଅପାରାଧ ଏବଂ ଏହାର କଲ୍ଲନା ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ଏ ଶକ୍ତି ଯେତେବେଳେ ଉଠିବେ
ସେତେବେଳେ ଏ ସରକାର ଅବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ
କିମ୍ବା ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ଆଜି ଦାସୀ ହେଉଛି ଯେ
ଇଂରାଜୀକୁ ଏକ ସହଯୋଗୀ ଭାଷା ରୂପେ ଗଣିବା ପାଇଁ ଆଇନଦ୍ୱାରା
ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ଦିଆଯାଉ । ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଜୀବିତ ଥିବାବେଳେ ଏପରି
ଦାସୀ ତ ହେଉନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ହେଲା କାହିଁକି ? ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଯେଉଁ
ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ତାହାକୁ ପାଳନ କରାଯିବ ବୋଲି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ
ବାରମ୍ବାର କହୁଥିବା ବେଳେ ଏପରି ଦାସୀ ପୁଣି କରାଯାଉଥିବାର କାରଣ
କ'ଣ ? ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି, ଲୋକମାନେ ଏପରିକି ତାଙ୍କ ନିଜ
ଅନୁଚରମାନେ ମଧ୍ୟ ବାଣ୍ଟାସ କରିପାରୁନାହାନ୍ତି ଯେ ଏହି ନେତୃତ୍ୱ ଯାହା
କହୁଛି ତାହା ପାଳନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ।

ଏ ଦେଶରେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଅବସ୍ଥା ଏକ ପରିହାସରେ ପରିଣତ
ହୋଇଛି । ଯେଉଁମାନେ ଏ ଦେଶରେ ଶତ୍ରୁପାଇଁ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୁ-
ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ସରକାର ଜରୁରୀକାଳୀନ ଅବସ୍ଥା ନାମରେ ଗିରଫକଲେ ।
କିନ୍ତୁ ତାର ଫଳ କ'ଣ ହେଲା ? ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶେଷ ଦେଲେ,
ସେମାନଙ୍କୁ ଘର ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କଲେ ଏବଂ ଆମ ବିଧାନ ସଭାକୁ ସେମା-
ନଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ କଲେ । ଏ ମହୀମଣ୍ଡଳକୁ ଏହାଠାରୁ ବଡ଼ ନିନ୍ଦା ଓ ଅପମାନ
ଆଉ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?

ଏହାପରେ ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବିଷୟ ମୁଁ କହିବି । ଏ ଦେଶରେ
ଦିବାଲୋକରେ ପ୍ରକାଶ୍ୟରୂପେ ରାଜନୈତିକ ହତ୍ୟା ଚାଲିଛି । ସାନ୍ଥାଲ୍, କିମ୍ବା
ପ୍ରତାପସିଂହ କାଇରନଙ୍କ କଥା ଦେଖନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ଏ ସରକାର କ'ଣ
କରୁଛନ୍ତି ? ସରକାର କହୁଛନ୍ତି ଯେ ସେ ନିସେହାୟ । କେତେବେଳେ
କହୁଛନ୍ତି ଏହା ଏକ ରାଜ୍ୟର ବ୍ୟାପାର ।

ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କିଏ ?

ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁଙ୍କ ମୁଖପତ୍ରେ ଏହା ଆଶାକରବା କଥା ଯେ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତ ଘଟିବ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁଙ୍କ ଅନୁସୂଚି ମାର୍ଗରୁ ଅପସରି ଯାଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେ କୌଣସି ବସ୍ତୁରେ ଗୋଟିଏ ଝଡ଼ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଓ ତାହାପରେ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନକରିବା ଦିଗରେ ଏକ ରେକର୍ଡ଼ ସୃଷ୍ଟି କଲେଣି । ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ନିଜ ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେ ସରକାରୀ ନୀତିର ଯଥାର୍ଥତା ବିଷୟରେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରାଇ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି; ଫଳରେ ସେମାନେ ଇସ୍ତଫା ଦେଉଛନ୍ତି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ମେରୁଦଣ୍ଡ । ଅଧ୍ୟାପକ ଲୁସି କ'ଣ କହିଥିଲେ, ସେ କଥା ପଢ଼ି ଆପଣଙ୍କୁ ଶୁଣାଉଛି ।

“ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଏହାର ଗଠନ, ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ, ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ହିଁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଏହାର ପତନ । ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ଏବଂ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟରୁ ହିଁ ଯେ କୌଣସି ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅବଶ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧ । ତାଙ୍କ ନିଜର ଅତୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଭାବ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ; କିନ୍ତୁ ଏହି ପ୍ରଭାବର ସନ୍ତୀୟ ବିନିଯୋଗର ଉପାୟ ନେଉଛି ସେ କାହାରିକୁ ବାଧ୍ୟ ନକରି ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କୌଣସି ମତେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ କରିଯିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିବା ଉଚିତ ।” ଏ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବୁ— “ଏବଂ ତାଙ୍କ ସରକାରଙ୍କ ସଫଳତା ଉପରେ ହିଁ ଏହି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନାର ସଫଳତା ବହୁ ପରିମାଣରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି ।”

ଏହା ଯଦି ମାନଦଣ୍ଡ ହୁଏ, ତେବେ ଆମେ କ'ଣ ଦେଖୁଥାଉଁ ? ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଶୀର୍ଷରେ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ, ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ନାହିଁ, ତାଙ୍କ ନିଜର କୌଣସି ମନ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଅଲଗା ଅଲଗା କଥା କହୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ମତଭେଦ ଅଛି ତାହା ପ୍ରକାଶରେ କହି ବୁଲୁଛନ୍ତି । ଏହି ଦେଶରେ ଏ ଭଳି କଥା ଚାଲୁଛି ଏବଂ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଏପରିକି ସରକାର ଅନୁପସ୍ଥିତ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରିନାହାନ୍ତି । ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ସାହସ, ଶକ୍ତି, ନିଷ୍ଠା, ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ

ଏବଂ ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ନାହିଁ । ଏମାନଙ୍କର କେବଳ ଉପତା ଓ ଶକ୍ତି ହେଉଛି
ରାଜନୈତିକ କୌଶଳ -- ‘ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ’ । ଅପେକ୍ଷାକରି, ଦେଖ । କିଛି ଗୋଟାଏ
ଗୋଲମାଲିଆ ଅବସ୍ଥା ହେଉ-ତା ପରେ ଯାହା ହେବାର କଥା ହେବ ।
ଏମାନଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ବିଜ୍ଞତାର ପରିଚୟ ହେଉଛି, ବିଲମ୍ବ ହିଁ ବିଲମ୍ବ ।

ପାଲିଆମେଣ୍ଟ ଓ ଦେଶଠାରୁ ଏମାନେ କ’ଣ ବଢ଼ ?

ବାଚସ୍ପତି ମହୋଦୟ, ଆପଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବେ, ଏହି ସବୁ ଗଟଣାବଳୀର
ସବୁଠାରୁ ଆଧିକାରୀକ ବସ୍ତୁ ହେଉଛି, ଏହି ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ପାଲିଆମେଣ୍ଟକୁ
ସବୁବେଳେ ଉପେକ୍ଷା କରି ଆସିଛନ୍ତି । ବହୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଜାଣିଶୁଣି
ଏମାନେ ପାଲିଆମେଣ୍ଟକୁ ଲୁଚାଉଛନ୍ତି । ଏପରିକି ପାଲିଆମେଣ୍ଟର ସମ୍ମାନ ଓ
କ୍ଷମତାକୁ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି । ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଗୁରୁତର ବିଷୟ ହେଉଛି
ଏମାନେ ମନେ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ପାଲିଆମେଣ୍ଟ ଓ ଦେଶଠାରୁ ଏମାନେ ବଢ଼ ।
ପାଲିଆମେଣ୍ଟ ଓ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଅଗୋଚରରେ ଆଗରୁ ସବୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ନିଆଯାଇଛି ।

ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କିଏ ନେଉଛି ? “ସିଣ୍ଡିକେଟ” ବୋଲି କୁହା ଯାଉଥିବା
କେତେଜଣ ମୁଖ୍ୟମେୟ ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ୱେଷୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କର ଏକ ଦଳ ଯେକି
କ୍ଷମତାକୁ ଜାଗ୍ରତ ଧରିବାକୁ ଚାହେଁ ଏବଂ କଲେ ବଲେ କୌଣସି କ୍ଷମତାସୀନ
ହେବାକୁ ଚାହେଁ । ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସେହି ଦଳହିଁ ନେଉଛି । ଆଜି ଏକ
ସମାଜବାଦୀ ଶାସନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆମେ ଏକ ସିଣ୍ଡିକେଟ ଶାସନର ଅଧୀନରେ
ରହୁଛୁ । ଏପରିକି କଂଗ୍ରେସ ଦଳ ମଧ୍ୟ ଏହିନେତୃତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା
କରି ହତାଶ ହୋଇଛି । ପରିଣାମରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଞ୍ଚାଳତା ଦେଖା ଦେଇଛି ।

ପାଲିଆମେଣ୍ଟର କ୍ଷମତାକୁ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ କରି ସେମାନେ ଆମ ଲୋକମାନଙ୍କ
ପାଖରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଅପରାଧ କରୁଛନ୍ତି । ଏ ସରକାରକୁ ମୁଁ ସାବଧାନ
କରି ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ଯଦି ପାଲିଆମେଣ୍ଟର କ୍ଷମତାକୁ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଏ
ତେବେ ସରକାରକୁ ମଧ୍ୟ ଚାଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏ ଦେଶରେ ସେଥିପାଇଁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଏପରି ଶକ୍ତି ଓ ଗୋଷ୍ଠୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାର ପରିଣାମ
ବଡ଼ ଭୟଙ୍କର ହେବ ।

ଆମେ ଗୃହି ନିର୍ମଳ ଶାସନ

ଏ ସରକାର ଯଦି ଆମକୁ ଏକ ନିର୍ମଳ ଶାସନ ଦେବାକୁ ଯତ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତେ ତେବେ ଏସବୁ କଥା ପ୍ରତି ମୁଁ ଉତ୍ତେଜିତ କରାନଥାନ୍ତି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜଣେ ସଜ୍ଜେ ଲୋକ । ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଚକ୍ରାର କବି ବୁଲୁଥିଲେ ସେ ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଦୁର୍ଗାଦିର ମୂଳୋପାଟନ କରି ଦେବେ । (କେତେକ ସତ୍ୟ “ସଦାଶୁର” ବୋଲି ପାଟି କଲେ) । ଏକ ନିର୍ମଳ ଏବଂ ସୁଦକ୍ଷ ଶାସନ ନ ଥିଲେ କୌଣସି ଧାର୍ମିକ ପ୍ରଗତି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଶଶିକାନ୍ତ ଓ ସମାଜବାଦ ଏକ ଅବଶ୍ୟ ରୋଦନ ଭଳି ହେବ । ଏ ବସ୍ତୁରେ ମଧ୍ୟ ସରକାର ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । କାହିଁକି ? ଏହାର କାରଣ କ’ଣ ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରାର ଅଭାବ ? ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଅସୁବିଧା କ’ଣ ? ସେମାନଙ୍କର ମନବଳି ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କର କଲକନା ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।

ଦୁର୍ଗାଦି ଏକ ଦଳ ଗଲ ବ୍ୟାପାର ବୋଲି ମୁଁ ମନେ କରୁନାହିଁ । ଦୁର୍ଗାଦି ଲେପ କରିବା ଦିଗରେ ସରକାରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛୁ । ଆମେ ଭବିଷ୍ୟତ ସେ ଏଥପାଇଁ ଏ ଦେଶରେ ଏକ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ୟମ କରିଯିବ । ବାଚସ୍ପତି ମହୋଦୟ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଇ ପାରେ ସେ ୧୯୫୩ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ୨ ତାରିଖରେ ମୁଁ ଏହି ଗୃହରେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ଏ ବିଷୟ ଉଦ୍ଘୋଷଣା କଲି, ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ମୋ ଠାରୁ ବିଶଦ ଶ୍ରବଣୀ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ମୁଁ ସେ ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଲେଖିଲି—

“ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଉଛି ଯେ ମୁଁ ବରୋଧୀ ଦଳରେ ଅଛି ବୋଲି ଏ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଆପଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଯେ ଆକର୍ଷିତ କରୁଛି, ତାହା ନୁହେଁ । ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଓ ଶାସନ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଲେ ଅନେକ ସମୟରେ ଅପବାଦ ଉଠିପାରେ । ଯଦି ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ପରସ୍ପର କରି କଥା ନିରାଏ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ମନରୁ ସନ୍ଦେହମୋଚନ ଲାଗି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଏ ତାହା ହେଲେ ଆମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବଞ୍ଚିଯିବ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ଦେଇଛି ।”

ଏହି ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରୁ ଅମେ ବରୁର କରୁଛି ।

କିନ୍ତୁ ପରକାରଙ୍କ ନୀତି କ'ଣ ? ଯେତେବେଳେ ସଙ୍ଘସାଧାରଣରେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି, ସେମାନେ ବେଶାନ୍ତର କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମନେ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଦଳ, ଦେଶଠାରୁ ବଡ଼ । ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଉଦ୍ଦାହରଣ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଏହି ଗୃହରେ ଗତ ଫେବୃଆରୀ ୨୨ ତାରିଖର ବିବୃତ୍ତ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ । ଏଥିରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଛି, ଯେ ତାଙ୍କ ଦଳର କୌଣସି ଉପତ୍ୟାଗୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ କୌଣସି ଜଦନ୍ୟ ଅପରାଧ କଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦୋଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ସେ ଓ ତାଙ୍କ ସରକାର ସବୁବେଳେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । (କେତେକ ସଦସ୍ୟଙ୍କର “ଲଜ୍ଜା, ଲଜ୍ଜା” ଧ୍ବନି) । ସେମାନେ ଏପରିକି ସଙ୍ଘନିମ୍ନ ନୈତିକତାର ମାନ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ନାଗଜ ।

ରାଜନୈତିକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ

ସେ ତାଙ୍କ ବିବୃତ୍ତରେ ଓଡ଼ିଶା, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ବମ୍ବେର ପ୍ରଦେଶରେ ଯେଉଁ କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, ସେଥିରୁ ଆପଣ ଦେଖିବେ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ବମ୍ବେରେ କୌଣସି ଦୁର୍ଗାତ ନାହିଁ ବୋଲି ସେ କହିଛନ୍ତି । ବମ୍ବେ ଓ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର କଥା ସେ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଶେଷ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଏ କିପରି କଥା ? ସେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଅଧିକ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର କୌଣସି ଭିତ୍ତି ନାହିଁ । ଏହାତ ଅଭୂତ କଥା । ଉଭୟ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ବମ୍ବେର ବିସୟରେ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ମୋ ପାଖରେ ଅଛି । ଏ ବିସୟର ମୀମାଂସା ସେ କଲେ କିପରି ? ଯେଉଁ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ କମିଟି ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟାପାରରେ ପୁରୁଷର ପକ୍ଷପାତତା ଅବଲମ୍ବନ କଲେ ବୋଲି ପଦ୍ମରେ ପଢ଼ାଯାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ବ ଦିଆଗଲା । କୌଣସି କେଞ୍ଜିସ୍ତ ମଗାଗଲା ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ତଦନ୍ତ କରାଗଲା ନାହିଁ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ବିବୃତ୍ତ ଦେବାପାଇଁ କୁହାଗଲା ଓ ତାକୁ ଭିତ୍ତିକର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦୋଷଣା କଲେ । ଏହାଠାରୁ ବଡ଼ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୋଷଣା ଆଉ

କଣ ହୋଇପାରେ ? ଏଭଳି ରାଜନୈତିକ ପ୍ରବନ୍ଧନା ଆଉ କେତେ ଦିନ ଆମେ ସହ୍ୟ କରିବୁ ?

ଓଡ଼ିଶା କଥା କହିଲା ବେଳେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବରାବର ଅର୍ଦ୍ଧସତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ସେ ଦ୍ଵିଏକ ତାଙ୍କ ସହକର୍ମୀ ଓ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟାନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଜାଣିଶୁଣି ନିଜ ଦଳର ଲୋକଙ୍କୁ ଘଟ୍ଟା ଘୋଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ଏହି ଅପରାଧୀମାନଙ୍କ ବିପକ୍ଷରେ ଆସିଥିବା ଅଭିଯୋଗର ଗୁରୁତ୍ଵ କମାଇ ଦେବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ଯେଉଁ ବିବୃତି ଦେଲେ ତାର ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ସହଜ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କଥା ଦର୍ଶାଇବା । ଗୋଟିଏ ତୃତୀ ହୋଇଗଲେ ଆହୁରି ଅନେକ ତୃତୀ ପରେ ପରେ ହୋଇଥାଏ ।

ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭାଷଣରେ ଶୁଣ୍ଠପତିଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିବି, ତାଙ୍କର ଯେଉଁ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସହଯୋଗୀମାନେ ଏହି ବିଷୟ ପରୀକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ସେମାନେ ଅନେକ ଗୁରୁତର ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ବଳିତ ବହୁମଣ୍ଡଳରେ ନଥିବାର ଥିବା ଏବଂ ସେ ସବୁ ଦେଖିବାକୁ ସେମାନେ ସମର୍ଥ ହୋଇନଥିବା କଥା ତାଙ୍କୁ କହିଥିଲେ କି ନାହିଁ ? କିମ୍ବା ସେମାନେ ଜାଣିଶୁଣି ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ଧକାରରେ ରଖିଛନ୍ତି ? ଏହା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ ।

୧୮ ମାସ ହେଲା ରିପୋର୍ଟ ନାହିଁ

କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ ଓ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ୍ କାରବାର ସଂପର୍କରେ ଆମେ ଏ ଗୃହରେ ଆଲୋଚନା କରିଥାଉ । ୧୯୭୩ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖରେ ଏହି ବିଷୟ ମୁଁ ଏ ଗୃହରେ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲି । ଏ ସଂପର୍କରେ ଏକ ବିଶୁଦ୍ଧ ବିଶ୍ଳେଷଣ ତଦନ୍ତ ହେଉ ବୋଲି ଦାବୀ କରି ମୁଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନେହେରୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ପତ୍ର ଲେଖିଥିଲି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନେହେରୁ ମୋତେ ଓ ଏହି ଗୃହକୁ ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ପବ୍ଲିକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟି ତଦନ୍ତ କରିବେ । ଆମକୁ କୁହାଗଲା ଯେ ଅଡ଼ିଟର ଜେନେରାଲ୍ ଏଥିପାଇଁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅଡ଼ିଟ ନିୟୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

୮ ମାସ ବନ୍ଦ ଗଲଣି । ରପୋର୍ଟ କାହିଁ ? ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହୁଛନ୍ତି
 ଯେ ସେମାନେ ରପୋର୍ଟ ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ତାହାହେଲେ କ'ଣ ହେବ ?
 ଏ ରପୋର୍ଟ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ଓ ପବ୍ଲିକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟିକୁ ନ
 ଆସିଲେ ସେମାନେ ଏହା ଉପରେ କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବେ
 ନାହିଁ । ସରକାର ଏହି କଥା ସ୍ଥିର କରିବା ବେଳେ ଉକ୍ତ ରପୋର୍ଟ ଓ
 ଉକ୍ତ ତଦନ୍ତ କଥା ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ କି ନାହିଁ, ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ
 ଚାହେଁ ।

ତଦନ୍ତ କମିଶନ ପାଇଁ ଦାବୀ

ଯେତେବେଳେ ଏହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବହୁ ବିଳମ୍ବ କରାଗଲା
 ଆମେ ଏକ ସ୍ୱାରକସନ୍ଦ ଦେଲୁ । ଆମେ କେବଳ ଏକ ତଦନ୍ତ କମିଶନ
 ନିୟୁକ୍ତ ହେଉ ବୋଲି ଚାହେଁ ଥିଲୁ । ଏହାହିଁ ଆମ ପକ୍ଷରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବାଟ ।
 କିନ୍ତୁ ଏହି ଲୋକମାନେ କ'ଣ କଲେ ? ଓଡ଼ିଶାରେ ଅପରାଧୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ
 ମନେ କଲେ ଯେ ଯଦି ତଦନ୍ତ କମିଶନ ବସେ ତାହାହେଲେ
 ସେମାନଙ୍କର ସବୁ କଥା ପଦାରେ ପଡ଼ିଯିବ । ସେମାନେ ଆଗରୁ
 ବାହାରି ପଡ଼ି ସାରଦର୍ପରେ ଘୋଷଣା କଲେ, “ତଦନ୍ତ ପାଇଁ
 ପି. ବି. ଆଇ. କୁ ପଠାଯାଉ ।” ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି
 ଯେ, ଓଡ଼ିଶାର ବର୍ତ୍ତମାନ ନେତାମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ ପି. ବି. ଆଇ. କୁ
 ଓଡ଼ିଶା ପଠାଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ପି. ବି. ଆଇ. ରପୋର୍ଟ ପାଇବା
 ପରେ ଏହି ସରକାରର ଏକମାତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିଲା ଏକ ତଦନ୍ତ
 କମିଶନ ନିୟୁକ୍ତ କରିବା । ଏହି ରପୋର୍ଟରୁ ଜଣାଯିବ—ମୁଁ ତାକୁ
 ଉଦ୍ଧାର କରିବି—ପି. ବି. ଆଇ. ଏବଂ ଯେଉଁ ସବୁ ନଥିପତ୍ର ତାଙ୍କ ପାଖରେ
 ଅଛି, ସେମାନେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ପ୍ରମାଣିତ କରି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସବୁସାଧାରଣ
 ଅର୍ଥ ଆସ୍ତତା କରାଯାଉ ଓ ଲୁଚ୍ଚ ନେବାରେ କେବଳ ଶ୍ରୀ ବିଜୟ
 ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀ ସାବେନ ମିତ୍ର ନୁହଁନ୍ତି, ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ହିପାଠୀ,
 ଶ୍ରୀ ମାଳମଣି ରାଉତରାୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅପରାଧମୂଳକ ପଡ଼ି-
 ଯାଉଥିବା ସମ୍ଭବ ଅଛି ।

ମୁଁ ଦର୍ଶାଇଥିଲି ଯେ ଆଜନ ଅଦାଲତକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଗୋଟିଏ ଜାଗାସ୍ଥ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର “ହୃଦୟହୀନ ଟାଇମସ୍”ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ ଏକ ବିଚାର ବିଚାରୀଙ୍କୁ ଡକନ୍ତି କମିଶନ ନିୟୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ନିଜେ ସ୍ୱାକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ରୀ କୁଆଡ଼େ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବୋଲି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସ୍ୱାଦର ପ୍ରତିବାଦ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ମାଲବ୍ୟଙ୍କ ଇସ୍ତଫା

ମହାଶୟ, ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି, ଏହି ଗୃହରେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱର୍ଗତଃ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନେହେରୁ ଶ୍ରୀ ମାଲବ୍ୟଙ୍କ ବିଷୟ ବିଚାରକୁ ନେଲେ, ସେ ବିଷୟ ସେ ପ୍ରଥମେ ଆଟ୍ଟେକେନେରାଲଙ୍କ ପାଖକୁ ତାଙ୍କ ମତାମତ ପାଇଁ ପଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ତା’ପରେ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟର ଜଜଙ୍କ ପାଖକୁ ମତାମତ ପାଇଁ ପଠାଇଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସେତେବେଳେ ଆମେ ପ୍ରତିବାଦ କଲୁ ଯେ ଏହା ଏକ ଗଭୀର ତଦନ୍ତ, ପ୍ରକାଶରେ କାହିଁକି ଏ ତଦନ୍ତ ନ ହେବ, କିନ୍ତୁ ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ନେହେରୁ କହିଥିଲେ—

“ଜଷ୍ଟିସ୍ ଦାସଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ମୁଁ ତାଙ୍କର (ଶ୍ରୀ ମାଲବ୍ୟଙ୍କ) ଇସ୍ତଫା ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅବଶ୍ୟ ଆଶିଂକ ସତ୍ୟ । ଉକ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ମୂଳକ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ବିଚାର ଯୋଗ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଏହା ତୁଚ୍ଛାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ । ମୋ ମତରେ ତାହାହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବିଚାର ବିଚାରୀଙ୍କୁ ଡକନ୍ତି କରାହୋଇଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ଖୁବ୍ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା । ତାହା ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶାଂସା । ମୋର ହୃଦୟ ଭଲ ହୋଇଥାଇ ପାରେ ।”

ଏହା ହେଉଛି ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା । କିନ୍ତୁ ଏହି ଲୋକ-ମାନେ ଏ ବିଷୟଟି ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବକମିଟିକୁ ପଠାଇ ସବୁଠାରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆପଣ୍ଡିଜନକ ପଦ୍ଧା ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି । ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ କମିଟି କଂଗ୍ରେସ

ଦଳର ଗୋଟିଏ କମିଟି ଠାରୁ କୌଣସି ଗୁଣରେ ଉନ୍ନତ ନୁହେଁ । କାହିଁକି ? କେବଳ ରାଜନୈତିକ ଗୁପ୍ତ ଯୋଗୁଁ ଏହା କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁହ୍ୟରେ ଗତ ତିସେମ୍ବର ମାସରେ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଏହିକଥା କହିଥିଲି ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ଖୁର୍ ଜୋରରେ ତାର ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏ କଥା କପରି ହେଲା ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମୁଁ ତେବେ କୁ ଗୁହେଁ । ମୁଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ଯେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶେଷରେ ଏହି କୁସ୍ଥିତି ଚନ୍ଦ୍ରାନର ଶିକାର ହେଲେ ।

କି ତମଜ୍ଞାର ସାଟିଫିକେଟ୍ !

ନଭେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖରେ ଏହି ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ ହେଲା ଏବଂ ତା ପରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଏହି ଗୁହ୍ୟର ଜଣେ ସଭ୍ୟଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ “ଷୁଦ୍ଧ ଏ. ଆଇ. ସି. ସି”ର ବୈଠକ ବସିଲା । ସେଠି ସେମାନେ କ’ଣ କହିଲେ ? ସେମାନେ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିବାଦ ଜଣାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଯେ ଏସବୁ ବିଷୟ ଦଳ ଭିତରେ ଆଲୋଚନା ହେବା ଉଚିତ । ଚଳିତ ମାସ ୨୨ ତାରିଖରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରକାଶିତ ଶ୍ରୀ ଅରୁଲ୍ ଦୋସଙ୍କର ଶ୍ରୀ ବାରେଲ୍ ମିସଙ୍କ ପାଖକୁ ଏକ ପକ୍ଷ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପଢ଼ି ଶୁଣାଉଛି । ସେଥିରେ ଲେଖା ଅଛି —

“ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କହିପାରେ ଯେ ଆପଣ ବିନା ଦୋଷରେ ଚରଣ ସହାରର ପ୍ରଥମ ଶିକାର ହେଲେ । ଏହା ଯେ କେବଳ ଓଡ଼ିଶା ଶାସନର ଷଡ଼ କରିଛି ତାହା ନୁହେଁ, କଂଗ୍ରେସ ଅନୁସ୍ଥାନର ସମ୍ମାନ ଏହା ଫଳରେ ଖୁଣ୍ଟି ହୋଇଛି ।”

ସୁଖି ସେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି—

“ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ବହୁବର୍ଷ ହେଲା ଜାଣେ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ସାଧନା, ଆନୁଗତ୍ୟ, ଏବଂ ଚରଣ ପ୍ରତି ମୋର ଅକୃଣ୍ଡିତ ଆଶ୍ୱା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି ।”

କି ତମଜ୍ଞାର ସାଟିଫିକେଟ୍ ! ଏ ଚିଠି ଉପରେ ମୁଁ ଅଧିକ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଚାହେଁନାହିଁ । ଏ ଚିଠି ମୋ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲେଖା

ଯାଇନାହିଁ । ଏହି “ସାଧୁଚରଣ”କୁ ଯେଉଁ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଓ ନନ୍ଦା ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି
ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହିଁ ଏହା ଲେଖା ଯାଇଛି ।

ତଦନ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ !!

ମୁଁ ଯାହା କହିଲି, ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ ହେବା ପରେ
ପରେ ଏହାକୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଭାରତ ସାଧୁସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦାଙ୍କୁ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଚାରୁଛି, ସେ କହନ୍ତୁ । ଏବେ ମଧ୍ୟ କ’ଣ ସେ
ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ଦେଖିବାକୁ ନାଗଲ । କି ଦୁଃଖର କଥା ? ଏହି
ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ରିପୋର୍ଟର ଏକ କିତା ନକଲ ମୁଁ ଦେଇଛି । ମୋ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ
ତାହା ଅଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ସେଥିରୁ କେତେକଂଶ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ
ଯାଉଛି । କେବଳ ଖବର ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ସି. ବି. ଆଇ. କୁ ପଠା
ଯାଇଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ଅନୁସନ୍ଧାନ ହୋଇନାହିଁ
ବୋଲି ସେ ଯେଉଁ ମିଥ୍ୟା ବିବୃତି ଦେଇଛନ୍ତି ସେଥିଲଗି ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ଅଭିଯୁକ୍ତ
କରୁଛି । ମାର୍ଚ୍ଚ ୪ ତାରିଖ ଦିନ ସେ ଅନ୍ୟ ଗୁହ (ରାଜ୍ୟସଭା)ରେ
କହିଥିଲେ—

“ଏ ସ୍ଵପର୍କରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇନାହିଁ,
ତେଣୁ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କୌଣସି ତଦନ୍ତ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ ।” ମୁଁ କହିବାକୁ
ଚାହେଁ ଯେ ଏହା ଏକ ମିଥ୍ୟା ବିବୃତି । ବଡ଼ ଚେରତାର ସହିତ ତଦନ୍ତ ଓ
ଅନୁସନ୍ଧାନ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ସାମାନ୍ୟ ତାରତମ୍ୟ ଦେଖାଇ ସେ ଏହି
ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଖସି ଯିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । ଏ ସ୍ଵପର୍କରେ “ଷ୍ଟେଟ୍‌ମ୍ୟାନ” ସବାଦ
ପଦ ଯାହା ଲେଖିଛନ୍ତି ମୁଁ ତାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରୁଛି —

“ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଶ୍ରୀ ଗୁଳଜାଣ୍ଡା ଲାଲ ନନ୍ଦା ଫେବୃୟାରୀ ୨୭
ତାରିଖରେ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ହୁଏତ ରାଜ୍ୟସଭାର ଅବମାନନା କରି
ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ସେ ଯେଉଁ ବିବୃତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ
ଗୁରୁତାର ଦିନ ସେ ଯେପରି ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇଲେ ସେଥିରୁ ତାଙ୍କ ମାନ
ବହୁ ତଳକୁ ଖସିଯାଇଥିବା ଦେଖାଯାଉଛି । ଯାହାକି କୌଣସି ସାଧୁ ହିଁ
ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଆଶା କରାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅପୂର୍ବ ଗୋପନୀୟତା

ଏକ ଅକାଟ୍ୟ ସତ୍ୟ ଘଟଣାକୁ ଘୋଡ଼ାଇବାକୁ ଯାଇ ସେ ରାଜ୍ୟ-ସଭାରେ କହିଛନ୍ତି, “ମୁଁ ଏହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁନା । ଏହା କ’ଣ ମୁଁ ଜାଣେନା । ଯେ କୌଣସି ଗୋପନୀୟ ଜନସ୍ତ ଗୋପନୀୟ ହୋଇ ରହିବ । ଏହାହିଁ ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ।”

“ଟାଇମ୍‌ସ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ” ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଙ୍କିତ ଏକ ବ୍ୟଙ୍ଗଚିତ୍ର ତଳେ ଯାହା ଲେଖା ଯାଇଥିଲା । ତାହାହିଁ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା—

“ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା, ଗୋପନୀୟ ରିପୋର୍ଟ କୌଣସି ଉପାୟରେ ପଦାକୁ ଯାଇନାହିଁ । ଜନସାଧାରଣ ଆଗରୁ ଯାହା ଜାଣନ୍ତି ଆମେ କେବଳ ତାର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲୁ ଏବଂ ତା ପରେ ଏ ରିପୋର୍ଟଟି ଗୋପନୀୟ କରି ରଖିଛୁ ।”

ମୁଣ୍ଡ ଯେପରି ତଳକୁ ନଇଁ ନ ଯାଏ ସେଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା କହିଛନ୍ତି, “ଯଦି ବା କେଉଁଠି କିଛି ଘଟଣାଏ ଏବଂ ତାକୁ ଏଠାକୁ ଆଣି ମୋତେ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ କୁହାଯାଏ, ସେଥିରେ ମୋର କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ ।”

ସି. ବି. ଆଇ. ର ଦେଶପ୍ରେମ

ମୋର ମାନ୍ୟବର ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀ କାମାଥ ଏହି ଗୃହର ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଯେଉଁ ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି ତାହା ଏକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚକିତ୍ରା ମାତ୍ର । ସି. ବି. ଆଇ. ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟର କେତେକାଂଶ, ସେମାନଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବିବୃତି ଉତ୍ତ୍ୟାଦି ଉଲ୍ଲେଖ କରି ମଂସୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ-କମିଟିକୁ ଏକ ସିକାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେବାଲାଗି ଯେଉଁ ସନ୍ଧିପ୍ତ ସାର ଦେଇଥିଲେ ଶ୍ରୀ କାମାଥ ତାହା ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି । ମାନ୍ୟବର ମଂସୀଙ୍କ ଜଳ ଶିଖାରେ ସେମାନେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ କହୁଛି । କାରଣ ଏହାକୁ ପଢ଼ିଲା ବେଳେ ଏବଂ ଦାସ କମିଶନଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ

ସଙ୍ଗେ ଏହାକୁ ଚାଲିଲା । କଲବେଳେ ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପସିଂ
 କାଇରନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଡକ୍ଟର ସମୟରେ ଜଷ୍ଟିସ୍ ଏସ୍. ଆର୍. ଦାସ
 ଯେଉଁ ପକ୍ଷର ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି ପକ୍ଷର ଅନୁସରଣ
 କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଗୃହର ଟେବୁଲ ଉପରେ ଯେଉଁ ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପିତ
 ହୋଇଛି ତାହା କେବଳ ସାରାଂଶ ମାତ୍ର । ସେ ଦିନ ଏହି ବିଷୟ ଉଠିଲାବେଳେ
 ମୁଁ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦାଙ୍କୁ ସତର୍କ କରାଇ ଦେଇଥିଲି ଯେ ଏହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବରଣୀଟି
 ରହୁଛି ଏବଂ ଯଦି ମାନ୍ୟବର ମଂତ୍ରୀ ନିଜେ ଏହି ଗୃହର ଟେବୁଲରେ ଏହାକୁ
 ଉପସ୍ଥାପିତ ନି କରିନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ତାହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହେବ । ମୁଁ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ରିପୋର୍ଟଟି ପଠାଇଛି । ସେ ମୋତେ ଖୋଲ
 ମନରେ କହନ୍ତୁ, ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଏ ରିପୋର୍ଟ ଅଛି କି ନାହିଁ ? ମୋ
 ହାତରେ ଏ ଯେଉଁ କାଳେ ଅଛି ଏହା ଉକ୍ତ ରିପୋର୍ଟର ମୁଖବନ୍ତ
 (forwarding letter) କି ନୁହେଁ ? ଏହା ହେଉଛି ରିପୋର୍ଟ
 ଏବଂ ଏହା ହେଉଛି ରିପୋର୍ଟ ସାଲଗ୍ନ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ । ମୁଁ ଲଦାପା ଓ ଅନ୍ୟ
 ଜିନିଷ ଆଣି ନାହିଁ ଏବଂ ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ମୋର ମାନ୍ୟବର ବନ୍ଧୁ ନିଜେ
 ସେ ସବୁ ଜିନିଷ ଆଣି ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବେ । ଏ ସବୁ ତଥ୍ୟ ସତ୍ୟ କି ନୁହେଁ ?
 ଏ ସବୁ ଯେ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ପାରିବେ ? ସି. ବି. ଆଇ. ଡିଭିଜନର
 ଶ୍ରୀ ଡି. ସି. କୋହଲୀ, ୧୯୭୪ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର
 ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ସେକ୍ରେଟାରୀ ଶ୍ରୀ ଏଲ୍. ସି. ସିଂଙ୍କ ନିକଟକୁ ଲେଖିଥିବା ଏହି
 ଚିଠି, ଯାହାର ନମ୍ବର ହେଉଛି M. O. No. O-665/CBI/64,
 ତା ୧୫/୧୧/୭୪, ସେ କ'ଣ ଏହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ପାରିବେ ?

ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ

ମୁଁ ଭୁଲୁଛି, ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ପାଲିଆମେଣ୍ଟରେ ଏକ ସିଧା ବ୍ୟବରଣୀ ଦେଇଥିବା
 ଯୋଗୁଁ ଏବଂ ସମୁଦାୟ ପାଲିଆମେଣ୍ଟର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉପହାସ କରିଥିବା
 ଯୋଗୁଁ ଏହି ଗୃହ ଆଗରେ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା କରିବେ । ସେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ
 ଡକ୍ଟର ହୋଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଯଦି ଏହି ରିପୋର୍ଟଟି, ଏହାର ପ୍ରଥମ ବାକ୍ୟ
 ଓ ଶିରୋନାମା ପାଠ କରିବେ, ଆପଣ ଦେଖିବେ ଏଥିରେ ଲେଖାଅଛି—

“ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର କେତେକଟା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରାଥମିକ ତଦନ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ରିପୋର୍ଟ ।”

ତଥାପି ମୋର ମାନ୍ୟବର ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା କହୁନ୍ତି ଯେ ତଦନ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହୁନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରୁ ସବୁ ଗହସ୍ୟ ପଦାରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛି ।

ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ କୁହାଯାଇଛି —

(୧) ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀ ବାରେନ ମିଶ୍ର (୨) ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ ଓ (୩) ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ହିପାଠୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାଥମିକ ତଦନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ତଦନ୍ତ ବ୍ୟୁରୋ କରିବେ ବୋଲି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଇଚ୍ଛା କଲେ ଏବଂ ତଦନ୍ତ-ସାରେ ୧୦/୧୨/୫୪ ତାରିଖରେ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଗଲା ।

ମୋର ମାନ୍ୟବର ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀ ଚରଣ, ଯଦି ଏହି ରିପୋର୍ଟ ପଢ଼ିଥିବେ ତେବେ ସେ ମୋ ସହିତ ଏକମତ ହେବେ ଯେ ଏଥିରେ ଲେଖାଅଛି

“ମହମ୍ମଦ ସିରାଜୁଦ୍ଦିନ ଏଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ଖାତାରେ ଓଡ଼ିଶାର ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ ଓ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ହିପାଠୀଙ୍କୁ କେତେକ ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଥିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଯେଉଁ ଲେଖା ବାହାରୁଛି ତାର ପ୍ରାଥମିକ ତଦନ୍ତ ଲାଗି ଆଉ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ମଧ୍ୟ ରେକର୍ଡ଼ିଂ କରାଗଲା ।”

ସୀମିତ ପରିସର

ତୃତୀୟ ପୃଷ୍ଠାରେ ଆପଣ ଦେଖିବେ ଯେ କେତେକ ସୀମିତ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ତଦନ୍ତ ତଳାଇଥିଲେ । ଏଠାରେ ସେମାନେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି —

“ଆମକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ କୌଣସି ମୌଖିକ ତଦନ୍ତ ଆମେ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ଏଭେଲ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅଥବା ସମ୍ବନ୍ଧ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ କୌଣସି କାଗଜପତ୍ର ମାଗିବୁ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ତାହା ଆଣିବୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ କେତେକ ସୀମିତ ପରିସର

ମଧ୍ୟରେ ଆମକୁ ଏହି ପ୍ରାଥମିକ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଆମକୁ କେତେକ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ମଧ୍ୟ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସରକାରୀ ନଥିପତ୍ର ଯାହା କଲବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଯେଉଁସବୁ ଆଇନ ଆମେ ମାଗିଥିଲୁ, ସେଥିରୁ କେତେକ ଅସମ୍ଭବ ଥିବାର ଦେଖାଗଲା । କେତେକ ଆଇନରେ ନୋଟ ଫର୍ବ ନଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟକେତେକ ଆଇନରୁ କିଛି କିଛି ପୃଷ୍ଠା ହରଣଗୁଣ ହୋଇଥିଲା ।”

ତଥାପି ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା କହୁଛନ୍ତି ଯେ ନଥିପତ୍ରରେ କିଛି ଜାଲ୍ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଏଥିପାଇଁ କି ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ? ଅବଶ୍ୟ ସେ ସରାପତ ହେବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି କହି ସାଧୁ ସମାଜ ତାଙ୍କ ବସ୍ତ୍ରସ୍ବରେ ଅନାୟା ପ୍ରସ୍ତାବ ହ୍ରସ୍ବଣ କରି ପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ କି ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ସେହି ବସ୍ତ୍ର ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ । ଯେକି ଜାଣିଶୁଣି ଏ ଗୃହକୁ ଭୁଲ ତଥ୍ୟ ଦେଉଛନ୍ତି, ସେହୁକୃତ ଭାବେ ଏହି ମୂଲ୍ୟବାନ କାଗଜପତ୍ର ଲୁଚାଇ ରଖୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁ ଅପରାଧ କରାଯାଇଛି ତାକୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ ନ କରି ଅସତ୍ ଉପାୟରେ ଚୁପି ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କପାଇଁ ଦଣ୍ଡ କ’ଣ ? ମୋର ମନେ ହୁଏ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସତ୍ୟକଥା କୁହାଯାଇ ନାହିଁ ଓ ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ଧକାରରେ ରଖାଯାଇଛି ।

ସି. ବି. ଆଇ.ର ଡିରେକ୍ଟର କୋହଲ୍ ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରେ ଏହିକଥା କହୁଛନ୍ତି । ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସବକମିଟି ଯେଉଁ ସବୁ ଅଭିଯୋଗ ବସ୍ତ୍ର ଉତ୍ତେଜ କରିଛନ୍ତି ତାହା ପ୍ରକୃତ ଅଭିଯୋଗ ନୁହେଁ । ମିଃ କୋହଲ୍ କହୁଛନ୍ତି :—

୫୮ଟି ଅଭିଯୋଗ

“ସି. ବି. ଆଇ. ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକପତ୍ର, ଦରଖାସ୍ତ ଓ ଆପତ୍ତିମାନ ପାଇଛନ୍ତି ସେଥିରେ ୫୮ଟି ଅଭିଯୋଗ ରହିଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୨୦ଟି ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର

ଧରଣର ହୋଇଥିବାରୁ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ କର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ଥିବାଣ୍ଟି ତାହା ତଦନ୍ତ ଲାଗି ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେଲା ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ୯୩ଟି ବିଷୟରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ତଦନ୍ତ କାଗଜପତ୍ର ଅଭାବରୁ କିମ୍ବା ଖୋଲଖୋଲି ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବାରୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣରୁ ସ୍ଥିତି ରଖାଗଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ୧୫ଟି ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରାଥମିକ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ୩ଟି ବିଷୟରେ ତଦନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, କାରଣ ଏତଦ୍ ସପକ୍ଷରୁ କାଗଜପତ୍ର ମିଳିଲା ନାହିଁ, ଏବଂ ଯାହାକି ତଥ୍ୟ ମିଳିଲା ତାକୁ ବିଚାର କରି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେବା ସମ୍ଭବପର ହେଲା ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଏଗୁଡ଼ିକ ସପକ୍ଷରେ ଆମର କେତେକ ସନ୍ଦେହ ଜାତ ହୋଇଛି ।”

ଏପରି ରିପୋର୍ଟ ମିଳିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ହାଇକୋର୍ଟ ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି କପରି ଏଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କଲେ ଏବଂ କପରି ଏକ ସହଜ ରାୟ ଦେଇଦେଲେ, ମୁଁ ରୁହି ପାରୁନାହିଁ ।

(ଶ୍ରୀରଜା କହିଲେ—କାରଣ ସେ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ)

ପୁଣି କହା ଯାଇଛି :—

“ନଥିପକ୍ଷ ଯାଅ କରିବା ଫଳରେ ଯାହା ଦେଖାଯାଉଛି ସେଥିରୁ ସବୁ-ଗୁଡ଼ିକ ଏଭିଯୋଗ ଭିତ୍ତିଭୂମି, ଅପ୍ରମାଣ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ଅସତ୍ୟ ବୋଲି କହିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ଅନେକ ଅଭିଯୋଗ ରହିଛି, ଯାହାକି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ମତ ଦେବା ଲାଗି ଆହୁରି ଅଧିକ ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଛି । ଅନେକ ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ରହିଯାଉଛି ।”

ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାଯାଉଛି ଯେ ସେମାନେ ସବୁଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୋଗର ତଦନ୍ତ କରି ନାହାନ୍ତି, ବାସ୍ତବ ସତ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପାଇଁ ସେମାନେ ଏକ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ତଦନ୍ତ ଲାଗି ପୁରାରିଖ କରିଛନ୍ତି ।

ନିଜକୁ ନିଜେ ବିଚାରକ ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି

ନିଜକୁ ନିଜେ ଜୁର (ବିଚାରକ ମଣ୍ଡଳୀ) ବୋଲିଉଠିବା ଏହି ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସବ୍ କମିଟି ପ୍ରତି ମୁଁ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ଆର୍ତ୍ତ କରୁନାହିଁ । ସେମାନେ ଶପଥ କରି କହନ୍ତି ଏ ଗୃହରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ସବ୍ କମିଟି ରିପୋର୍ଟ ନାମରେ ଯାହା ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି ସେମାନେ ତାକୁ ନିଜେ ଲେଖି ନାହାନ୍ତି, ଖାଲି ସେଥିରେ ଦସ୍ତଖତ ଦେଇଛନ୍ତି ନା ନାହିଁ ? ସେମାନଙ୍କର ଯଦି ସାହସ ଅଛି ତେବେ ସେମାନେ ତାହା କହନ୍ତୁ । ଅବଶ୍ୟ ସେମାନେ ଏହାକୁ କାହାପାଖରେ ଲୁଚାଇ ପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ ଏହାହିଁ ସତ୍ୟକଥା ।

ସେମାନଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଉପରେ ମୋର ଆଶ୍ୱା ନାହିଁ । କାରଣ କେତେବେଳେ କହୁଛନ୍ତି, ଏହି ଲୋକମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ସନ୍ଦେହ ଜନକ, ଏବଂ ଶାସନ ଗାଦୀରେ ଥିବା ଲୋକେ ଏପରି କରିବା ସମୀଚୀନ ନୁହେଁ । ପରେ ପୁଣି ନିଜକୁ ନିଜେ ଖଣ୍ଡନ କରି କହୁଛନ୍ତି, କିଛି ହୋଇନାହିଁ — ଏଥିରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଫାଇଦା ସେମାନେ ଉଠାଇ ନାହାନ୍ତି ।

ସି.ବି.ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ଏକ ପୋଲିସ୍ ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ଏହା କୌଣସି ଧରୁର ବିଭାଗୀୟ ରିପୋର୍ଟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଯୁକ୍ତ କରାଯାଉଥିବା କଥା ମୁଁ ଜାଣେ । ମୁଁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁଛି । ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ସବ୍ କମିଟି କ'ଣ ଜୁର ନା ଆଇନ ଅଦାଲତ ? ଏ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସବ୍ କମିଟି କ'ଣ ? ଶ୍ରୀ ଏମ.ସି.ଚଗଲ ଯଦି ହାଇକୋର୍ଟ ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି ଥାନ୍ତେ ଏବଂ ଏହି ଅଧିକ ଯଦି ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥାନ୍ତା ତେବେ ସେ କ'ଣ କରିଥାନ୍ତେ ?

ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲ ଆମ କଥା ଶୁଣ

ଆମେ ଯେଉଁମାନେ ସ୍ୱାରକପନ୍ଥ ଦେଇଥିଲୁ, ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସବ୍ କମିଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲୁ ଯେ ରୂମେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲ । (ସେମାନେ ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରେ ସେ କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି) ରୂମ ପାଖରେ କେତେକ କାଗଜପତ୍ର ଅଛି । ଉକ୍ତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରମାଣିତ କରାଇବା ପାଇଁ ଓ ଆମ ପାଖରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ସବୁ କାଗଜପତ୍ର, ଦାଖଲ ପାଇଁ

ପାଇଁ ଆମକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦେବ କି ? କିନ୍ତୁ ଆମ କଥା ଶୁଣାଜନ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଏକ ସାମୁଦ୍ଧିକ ନିଜ ମୁହଁ ଦେଖାଇବାକୁ ବାହାର ଆସିଲେ ଏବଂ କହିଲେ, ଆଜନ ଅଦାଲତ ନିମ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଦେଲା ଯେ କୌଣସି ତଦନ୍ତ କମିଶନର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ମୁଁ ଏକଥା ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ । ସ୍ଥାନିକ ପକ୍ଷ ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅଧିକ କାଗଜପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ସର୍ବକମିଟି ସତ୍ୟକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ତାକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିବାକୁ ଅଧିକ ବ୍ୟସ୍ତଥିଲେ ।

ମୁଁ ଆହୁରି ବେଶୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବିବୃତିରେ ସି. ବି. ଆଇ ଓ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବକମିଟିର ସୁପାରିଶ ବାହାରକୁ ଯାଇ କହିଛନ୍ତି । :—

“ସାରେନ୍ ମିଟ୍ଟର ମଧ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ଲଭ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ବୀରେନ୍ ମିଟ୍ଟର ସ୍ୱାର୍ଥ

କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବକମିଟି କୌଣସିଠାରେ ଏକଥା କହି ନାହାନ୍ତି । ଶ୍ରୀ କୋହଲ ଶ୍ରୀ ଏଲ୍. ପି. ସିଂହଙ୍କ ପାଖକୁ ଲେଖିଥିବା ପତ୍ରର ଦ୍ୱିତୀୟ ପୃଷ୍ଠାରେ ଯାହା ଲେଖିଛନ୍ତି ମୁଁ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଗୋଟିଏଥରେ ତାହା ଉଦ୍ଧାର କରୁଛି ।

କାଗଜପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଜଳଖି କଲେ ଜଣାଯିବ ଯେ “ଓଡ଼ିଶା ଏକେଣ୍ଟ୍ରସ୍”ର ଏକମାତ୍ର ମାଲିକ ହେଉଛନ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସାରେନ୍ ମିଟ୍ଟର ସହଧର୍ମିଣୀ ଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜୁ ଇଣ୍ଡିଆନା ମିସ । ସେ ଦାବା କରନ୍ତି ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସେ ତାଙ୍କର ନିଜ ଅର୍ଥରେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କଠାରୁ ଟଙ୍କା କରଜ କରି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ପ୍ରକାଶ୍ୟରୂପେ ତଦନ୍ତ ନହେଲେ ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା କ’ଣ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ସାରେନ୍ ମିଟ୍ଟର ମଧ୍ୟ ଏହି ବ୍ୟବସାୟରେ ଟଙ୍କା ଖଟାଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା କଷ୍ଟକର ହେବ । ଯାହା ହେଉ ଏହା କିନ୍ତୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯେ ନିଜ ସ୍ୱୀକାର ଏ ବ୍ୟବସାୟ ଗୁଲୁଥିବାରୁ ଶ୍ରୀ ସାରେନ୍ ମିଟ୍ଟରଙ୍କ

ସିଧା ସଲଖ ସ୍ୱାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଏଥି ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଏହାର ପରିସ୍ଥାନୀ ଓ ବ୍ୟବସାୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପ୍ରତି ସେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ । କଲିକତାର ‘ବେଙ୍ଗଲ ପୋଷ୍ଟରଲ୍’ ଓ ‘ଆଲଭର୍ଡ ଡିସ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟର୍ସ’ଙ୍କ ସହିତ “ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍”ଙ୍କର ଯେଉଁ କେତେକ ଚିପତ୍ର ବିନିମୟ ହୋଇଛି ସେଥିରେ ଏହା ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟସ୍‌ଙ୍କ କାଗଜପତ୍ର ଯାହା ହେଲେ ଏବଂ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ତଦନ୍ତ ହେଲେ ଏହି ବ୍ୟବସାୟ କାରବାର ସହିତ ଶ୍ରୀ ମିତ୍ରଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ କେତେଦୂର ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଥିଲା ସେ ସଂପର୍କରେ ଅଧିକ ପ୍ରମାଣ ମିଳି ପାରେ ।”

ମୁଁ ଏହି କାରବାରର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଦେବାକୁ ଯାଉନାହିଁ । କେତୋଟି ସାଧାରଣ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ମୁଁ କହିଛି । ଚରୁର୍ଥ ପୁଷ୍ପାର ଚର୍ଚ୍ଚପାତ୍ର ଦେଖିଲେ ଆପଣ ଜାଣିବେ ଯେ କାଗଜପତ୍ର ଜାଲ କରାଯାଇଛି ।

କ୍ଷମତାର ଅପବ୍ୟବହାର

ଆମ ଆଗରେ ଯେଉଁ ପ୍ରମାଣ ରହିଛି, ସେଥିରୁ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯେ କ୍ଷମତାର ଅପବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି ଏହା ମୁଁ ନିଃସନ୍ଦେହରେ କହିପାରେ । ସି.ବି.ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ ଦେବାରେ ଏ ଘଟଣାଟି ଆଇନ ଅଦାଲତକୁ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲେ ଠିକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତା । ବୋଧହୁଏ ପୂର୍ବତନ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଏହି ଧରଣର ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାହା ଶୁଣାଗଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ତଥ୍ୟ କଥିତ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ସଂପନ୍ନ କମିଟି ନିୟୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା ।

ଶ୍ରୀ କୋହଲୀ ତାହା କହିଛନ୍ତି, ଅନ୍ତତଃ ପରିଷ୍ଟାର ହୋଇଛି ଯେ ସେମାନେ ସବୁ ଅଭିଯୋଗର ତଦନ୍ତ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ମୋ ଜିନିଷରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟ ଥିବାରୁ ଆଉ ଅଧିକ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ମୁଁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ । ଏହି ସବୁ ବ୍ୟବସାୟରେ ଶ୍ରୀ ବରେନ ମିତ୍ରଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ କିପରିଅଛି ସେ ସଂପର୍କରେ କାଗଜପତ୍ରମାନ ଏଠାରେ ମୋ ପାଖରେ ରହିଛି । ଯଦି ମନ୍ତ୍ରୀ-ମଣ୍ଡଳ ଦର୍ବ କମିଟି ମାଗି ଥାନ୍ତେ ଏଗୁଡ଼ିକ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଦେଇଥାନ୍ତି । ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଇ ମଧ୍ୟ ସେ କିପରି ଏ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଉଥିଲେ ତାହା ପ୍ରମାଣିତ କରିବା

ପାଇଁ ଏସବୁର ଫଟୋ ନକଲ ମୋ ପାଖରେ ଅଛି । ଏ ସପର୍କରେ କେତେକଟି ସି. ବି. ଆଇ ରିପୋର୍ଟରେ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ

ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସପର୍କରେ ମୁଁ କିଛି କହିବି ନାହିଁ । କାରଣ ସେ ନିଜେ ନିନ୍ଦିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ମୁଁ କେବଳ ‘ଲୋ ସାଫ୍ଟ ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍’ କାଣ୍ଡ ସପର୍କରେ କିଛି କହିବି ।

ଶ୍ରୀ ଜେ. ବି. କୃପାଲାଳ କଲିଙ୍ଗ ଏୟାରଲିନ୍ୟ ।

ମୁଁ ବାସ୍ତବରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହେଉଛି, ଯେଉଁ କମିଟିରେ ଶ୍ରୀ ଚଗଲ ସଭ୍ୟ ଅଛନ୍ତି, ସେ କମିଟି କିପରି ମତଦେଲେ ଯେ ଏହି “ଲୋ ସାଫ୍ଟ ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍” ବିକ୍ରି କରିବାଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ଲାଭହେଲା ନାହିଁ । ଏହା ତ ମୋର ଧାରଣାର ବାହାରେ ।

ମୁଁ ଶ୍ରୀ କୋହଲଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରୁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବାକ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର କରିବି । ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ସବୁ ରହିଛି । ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଏହି ବିକ୍ରି କାର-ବାରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରୂପେ ହାତ ଅଛି ବୋଲି ମୁଁ ଅଭିଯୋଗ କରିବି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ଘୋଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ସେ ଏହା କରିଛନ୍ତି । ଏ ରିପୋର୍ଟରୁ ସେକଥା ଜଣା ପଡ଼ୁଛି । ଆପଣଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ମୁଁ ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟବାନ କାଗଜ ପତ୍ରି ତାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବି । ଗୋଟିକରେ ଶ୍ରୀ କୋହଲ ଟର୍ଥ ପୃଷ୍ଠାରେ କହିଛନ୍ତି—

“ଲୋ ସାଫ୍ଟ ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍” ଖରିଦ କରିବା ବେଳେ.....ଉକ୍ତ କାରଖାନା ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ସାବଧାନତାର ସହିତ ବିଶଦ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଲାଭ ହେବ କି ନାହିଁ, ଏବଂ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ଏକ ଅର୍ଥନୈତିକ ମୁନିହ୍ ହେବକି ନାହିଁ ସେ କଥା ବିଚାରକୁ ନିଆ ଯାଇଥିବା ପରି ଜଣାଯାଉନାହିଁ ।”

ଶେଷରେ ସେ କହିଛନ୍ତି :—

“ବଡ଼ବଲ କାରଖାନା ସହୁତ ତାର ଦେଶା ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତରେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା ସେଥିରେ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନର ସ୍ୱାର୍ଥପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆ ନଯାଇ ଅନ୍ୟଜଣଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥପ୍ରତି ବଶେଷ ଦୃଷ୍ଟି ଯାଇ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ।”

ସରକାରଙ୍କୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦାନ

ଜା'ପରେ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦାଙ୍କ କଥା । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଆସିଲେ । ସେ କ'ଣ କଲେ, ସେ ସବୁ ସୁନାବତୁଣ୍ଡି ମୁଁ କରିବି ନାହିଁ । ସେ ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁ ୩୮ ପୁଷ୍ପାରୁ ୫୭ ପୁଷ୍ପା ଖୁସରେ ପୂର୍ଣ୍ଣହୋଇ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ସଞ୍ଜେପରେ ତାର ଇତିହାସ ହେଉଛି—୧୯୫୪ରେ ଏ କାରଖାନା ବସିଲା । ୧୯୫୧ରେ ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ୫୮ସ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଏଥିରେ କ୍ଷତି ହେଉଛି । ସେ ଏଥିପାଇଁ ଅଳ୍ପସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନେହେରୁଙ୍କୁ ଏକ ପତ୍ର ଲେଖିଲେ । ସେମାନେ ଏହାକୁ ଛୁଇଁବାକୁ ମଧ୍ୟ ମନାକରି ଦେଲେ—କିଛି

ଲେ ନାହିଁ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପରେ ପରେ ସେ ଏକ ଶିଳ୍ପ କର୍ପୋରେସନ ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ଉକ୍ତ କର୍ପୋରେସନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ପ୍ରସାବ ଗ୍ରହଣ କଲେ—‘ଏହା ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲାଭଜନକ ସୁନିଷ୍ଠ, ଏହାକୁ ହାତକୁ ନିଅ ।’ ସେ ନିଜେ ପ୍ରଥମେ ଇସ୍ତାତ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଲେ । ଇସ୍ତାତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଲାଭ କଲା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସ୍ତୁରେ କୌଣସି ଧରଣର ନ କରି ସାଫ୍ଟ ଫର୍ଣ୍ଣେୟରୁ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନକୁ ଲାଭସେନ୍ଦ୍ର ବଦଲାଇ ଦେବାପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଲେ ଏବଂ ଜା'ପରେ ଏହା କରାଗଲା । ଏହାପରେ ୧୯୬୩ ମାର୍ଚ୍ଚ ୫ ତାରିଖରେ ସେ ଯୋଜନା କମିଶନର ସଦସ୍ୟ ଶ୍ରୀ ତଲେକ ସିଂହଙ୍କୁ ଦେଖାକଲେ । ମାର୍ଚ୍ଚ ୮ ତାରିଖରେ ଗୋଟିଏ କମିଟିର ଏକ ବୈଠକ ହେବାର ଆସ । ଏକଥା ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ମଧ୍ୟ କହିବେ ଶ୍ରୀ ତଲେକ ସିଂହ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶିଳ୍ପ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ସଭ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଟି. ଏନ୍. ସିଂହଙ୍କୁ ଏକ ପତ୍ର ଲେଖି ଜଣାଇଲେ,

“ଶ୍ରୀ ବି. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଚଠିରେ ଯେଉଁସବୁ ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ତାହା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବିବରଣୀ ନ ଥିବାରୁ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବପତ୍ରରେ ମତ ଦେବା ବଡ଼ କଷ୍ଟକର ।”

ଉପ ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଏକମତ ହୋଇ କହିଲେ,

“ସମ୍ପୃକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରୁ ଏତଦ୍ ସପକ୍ଷରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉ ।
L. and M. ପରାମର୍ଶ ଦାତା ପ୍ରଥମେ ଏହା ପରୀକ୍ଷାକରି ଦେଖନ୍ତୁ ।”

ମାତ୍ର * ତାରିଖରେ ଏ ଘଟଣା ଘଟିଲା । ୬ ତାରିଖ ଦିନ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । ସେ ତାଙ୍କୁ ହାତଲେଖା କେତେକ କାଗଜପତ୍ର ଦେଲେ । ସି. ବି. ଆଇ. ରିପୋର୍ଟ କହୁଛି ଯେ ଏ ସଫର୍କରେ ସେ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ଦାବା ଉପସ୍ଥାପିତ କଲେ । ଏହାର ଲାଭ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ବୋଲି ସେ ଦାବା କଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁରୀ ସେମାନେ ଜାଣିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ପ୍ରକୃତରେ ଏହାର ଲାଭ କେତେ ହେଉଛି । କାରଣ ଏହା କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ସହିତ ମିଶ୍ରାମିଶ୍ର ହୋଇ ରହିଛି । ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଉନ୍ନୟନ କର୍ଯ୍ୟୋତ୍ସବର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମ୍ପା ହୋଇ ଗଲାଣି ।

ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା * ତାରିଖ ଦିନ ଏହାର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାବୁତ୍ପତ୍ତି ଅନୁସନ୍ଧାନ ହେଉବୋଲି ଚାହୁଁଥିଲେ । ୬ ତାରିଖ ଦିନର ଏହି ଚଠିକୁ ଭିତ୍ତିକରି ସେ ମତଦେଲେ, ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ଦାନ । ୩୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଏହି କାରଖାନା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । କ୍ଷତିରେ ଚାଲୁଥିବା ବେଳେ ଏହି କାରଖାନା ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା ।

ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର ଆଉ କଣ ଲାଭହେବ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ରାଜକୋଷରୁ କେତେ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଗଲା ! ଏହା ବିଶେଷ ପ୍ରଣିଧାନର ବିଷୟ ଯେ ଜମିନ କମ୍ପାଇନ୍ ସହିତ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଯେଉଁ ଚୁକ୍ତିରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି, ତା ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶାରେ

ଆସନ୍ତା ଦଶବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କଦ୍ୱାରା ହେଉ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବଶେଷଙ୍କଦ୍ୱାରା ହେଉ ଯେଉଁ ୧୧ଟି ବ୍ଲାଷ୍ଟ ଫର୍ମେସ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବ ସେଥିରୁ ସେ ବରବର ରୟାଲଟି ପାଇଥିବେ । ଏ ରୁଣୁ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଅଛି ।

ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ଏକଥା ଶୁଣିବାପରେ ଲେଖିଛନ୍ତି —

“ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ କୌଣସି ଆପଣ ଉଠାଇବା ନାହିଁ” ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଟି. ଏନ୍. ସିଂହ ଲେଖିଲେ—

“ଉପସ୍ଥାପନା ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି, ମୋର କିଛି କହିବାର ନାହିଁ ।”

ଏ ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ମହାମଣ୍ଡଳ ସବ୍ କମିଟିର ଜଣେ ସଭ୍ୟ ହିସାବରେ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ବାହାରପଡ଼ି କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହାଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ଲାଭ ଉଠାଇ ନାହାନ୍ତି ?

ସେରାଜୁଦ୍ଦିନ ଖାତାରେ ହିପାଠୀ ଓ ରାଉତରାୟ

ଆଦୁର ମଧ୍ୟ କେତକ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ରହସ୍ୟ ଆନ୍ତମାନଙ୍କ ଆଗରେ ପୁରୁପୁର ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇଛି । ତାହା ହେଉଛି ବର୍ତ୍ତମାନର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ବିବୃତିରେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ “ମୋର କିଛି କହିବାର ନାହିଁ ।” ପୁଣି ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଆଡ଼କୁ ଯିବାକୁ ମୋର ସମୟ ନାହିଁ । କେବଳ କେତୋଟି ପାରା ପ୍ରତି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବି । ଏ ଦେଶରେ କଂଗ୍ରେସ ଶାସନର ସମସ୍ତ ଦୋଷ ତୁଟି ସଂସାଧାରଣଙ୍କ ଆଗରେ ପଦାରେ ପଡ଼ିଯିବ ବୋଲି ସେମାନେ ତଦନ୍ତ କମିସନ ବସାଇବାକୁ ଚାହୁଁନାହାନ୍ତି ।

ଏ ଅଭିଯୋଗ ସପକ୍ଷରେ ଶ୍ରୀ କୋହଲ ଲେଖିଛନ୍ତି :—

“ଫାଇଲ ଗୁଡ଼ିକ ଯାଅ କରବା ଯରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ହିପାଠୀ ୧୯୫୧ରୁ ୧୯୫୭ ମଧ୍ୟରେ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗର ମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ ମହମ୍ମଦ ସେରାଜୁଦ୍ଦିନ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଦରଖାସ୍ତ ଓ ତତ୍ ସପକ୍ଷ ଫାଇଲ କାରବାର କରୁଥିଲେ ।”

କନ୍ତୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏସବୁ କାଣ୍ଡ ଘଟିବା ବେଳେ ସେ ମହା ନଥିଲେ ।

“ପୁଣି ଦେଖାଗଲା, ମହମ୍ମଦ ସେରୁଜୁଦ୍ଦିନଙ୍କୁ ଖଣି ଓ ପ୍ରସ୍ତେକ୍ଟିଙ୍ଗ ଲାଗି ଲିଜ୍ ଦେବାରେ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ହିପାଠୀ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖାଇଛନ୍ତି ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରି ତାଙ୍କ ବିଷୟ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ହିପାଠୀଙ୍କ ନାମରେ ଯେଉଁ ସବୁ କଥା ବାହାରେ ସେ ତାହା ଅସ୍ପୀକାର କରିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ନମେ ମହମ୍ମଦ ସେରୁଜୁଦ୍ଦିନ ତାଙ୍କଲଗି ଜଣେ ଚଷମା ଡାକ୍ତର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ୧୯୭୩ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧ ତାରିଖରେ ଚଷମା ପାଇଁ ୪୨୧୪ରୁ ବଲ୍ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ତାର ରସିଦ୍ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି । ଅନ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ସେରୁଜୁଦ୍ଦିନଙ୍କ ଖାତାରେ ଏହିପ୍ରକାର ହସାବକୁ ଠିକ୍ ବୋଲି ଧରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଏଗୁଡ଼ିକ ସଫର୍ଦ୍ଦରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ଅଧିକ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।”

ସେରୁଜୁଦ୍ଦିନଙ୍କ ଖାତା ସଫର୍ଦ୍ଦରେ ସି. ବି. ଆଇ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି—

“୧୯୫୫ରୁ ୧୯୭୩ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ହିପାଠୀଙ୍କ ନାମରେ ଏହି ଖାତାରେ ଆହୁରି ଅନେକ ଲେଖା ବାହାରୁଛି ।”

ବାର ହଜାର ରୁପୟା କିଧର ଗୟା

କନ୍ତୁ ସେରୁଜୁଦ୍ଦିନ ଖାତାରେ ଜଣେ କୌଣସି ରହମାନ ନମୁନା କଥା ଲେଖିଛନ୍ତି —

“ଜନାବ ଆୟୁବ ସାହବସେ ୧୨,୦୦୦ ରୁପୟା ସଦାଶିବ ହିପାଠୀ କୋ ଏକ ଟିଏଟ ଗାଡ଼ୀ ଖରିଦ୍ ନେକେ ଲିଏ ଦିଆ ଯା ରହା ହେ । ତକା ସାହେବ (ସେରୁଜୁଦ୍ଦିନ) ସେ ବାତ୍ କରନେକେ ବାଦ୍ ସୁଦ୍ଧ ରୁପୟା ଦେନେକା ଟିଏଟଲ କଥାଗୟା ।”

ଏ କଥା ରିପୋର୍ଟରେ ଅଛି । ଏକଥା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଉପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମାଳମଣି ରାଉତରାୟଙ୍କର ଏହା ହସ୍ତତ କିଛି ସଫର୍ଦ୍ଦ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ କୋହଲଙ୍କ ଚିଠି—ମୁଁ ତାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରୁନାହିଁ—ଏସବୁ କାରବାର

ଗୁଲ୍‌ଥଲ ବେଳେ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ତା'ସହୃଦ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ବୋଲି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କହିଥିବା କଥା ଯେ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ଏ କଥା ଶ୍ରୀ କୋହଲଙ୍କ ଚିତ୍ତରୁ ଜଣାଯାଉଛି ।

ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବିଷୟରେ ଦାବା କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ଏହି ସବୁ ତଥ୍ୟ ମିଳିଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆମେ ଚାହେଁ କି ଯେ ସମୁଦାୟ ବିଷୟଟିର ବିଭାଜନ କରିବାଲାଗି ଏକ ତଦନ୍ତ କମିଶନ ନିୟୁତ୍ତ କରାଯାଉ । ଏହି ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ସି. ବି. ଆଇ ଯେଉଁ ଦେଶପ୍ରେମ, ସାହସ ଓ ନିର୍ଭୀକତାର ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହା ଏହି ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ବିଚାରଣୀରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହୁବୋଲି ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଚାହେଁ । ଏହା କପରି ପଦାକୁ ଗଲ ସେଥିପାଇଁ ସରକାର ଦାବୀକରି ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏହି କଥା କହିବାକୁ ଚାହେଁ, ସେମାନେ ଆମକୁ କୁହନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସଦ୍‌ବ୍ୟବସ୍ଥା ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରେ କ'ଣ କହିଛନ୍ତି । କେବେ ସେମାନେ ଏ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ କଲେ ? କାହାକୁ ଉଦ୍‌ଦିଷ୍ଟ କରି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କର ଘୋଷଣା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ? ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ କ'ଣ ? ଏହି ଗୃହରେ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ଯେଉଁ କଥା ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା, ଏହା କ'ଣ ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ନୁହେଁ ? ଏହି ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ସଫଳରେ କୁହାଯାଇଥିଲା,

ଶ୍ରୀ ମୁ. ଏମ. ହି ବେଦା—ଏହି ରିପୋର୍ଟ କଥା ଯେତେବେଳେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଉଛି, ଏହାକୁ ଗୃହର ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯିବ କି ? ତାହାହେଲେ ଆମେ ମଧ୍ୟ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କହିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଇବୁ ।

ବାଚସ୍ପତି—ଏହାର ସାରାଂଶ ତ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଅନୁମତି ଦେଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ଵି ବେଦା — ଏହା ଯଦି ଗୃହର ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାନ୍ତା ତାହାହେଲେ ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଯାହା ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ତାହାକହିପାରନ୍ତେ । ମୁଁ ଚାହେଁ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ସ୍ଵାର୍ଥପାଇଁ ନୁହେଁ ଦେଶର ସ୍ଵାର୍ଥଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ତଦନ୍ତ କମିସନ ନିୟୁତ୍ତ ହେବା ଉଚିତ । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଯାହା କହିଥିଲି

ପୁଣିଥରେ ତାକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧି କରୁଛୁ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ ସିଦ୍ଧି
ଲାଗି ମୁଁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ନାହିଁ । ଆମ କାର୍ଯ୍ୟର ସୁପରିଚାଳନା ଲାଗି କେତେକ
ନିୟମ, କେତେକ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ଏହି ଆଲୋଚନା ଆମକୁ
ସାହାଯ୍ୟକରିବ ବୋଲି ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ।

ଆମେ କ'ଣ ଚାହୁଁଛୁ ?

ପରଶେଷରେ ମୁଁ ଏତକ ମାତ୍ର କହିବାକୁ ଚାହେଁ । ମୁଁ ଏହି ଅନାସ୍ଥା
ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରନେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି..... ।

ଶ୍ରୀ ମହାବୀର ତ୍ୟାଗୀ—ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ୱିବେଦୀ—ଯଦି ଶ୍ରୀ ତ୍ୟାଗୀ ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳକୁ
ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତରେ ରାଜି ହେବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ପାରିବେ ।

(୧) ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟାପାର ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଯେଉଁପରି
କାଗଜପତ୍ର ଅଛି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ଶ୍ରେତପତ୍ର ଆକାରରେ ସେ ଏହି ଗୃହର
ଟେବୁଲ ଉପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରନ୍ତୁ ।

(୨) ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ପର୍କରେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାରକୁ ବିଚାର କରିବାପାଇଁ
୧୯୫୨ କମିସନ୍‌ସ ଅଫ୍ ଇନ୍‌କ୍ୱାୟ ଆକ୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ବିଚାର
ବିଶାଳୀୟ ଡକ୍ଟ୍ରି କମିଶନ ସେ ନିୟୁକ୍ତ କରନ୍ତୁ ।

(୩) ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଓଡ଼ିଶା
ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳକୁ ଶୀଘ୍ର ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଉ ।

(୪) ଏହିପରି ଦୁର୍ନୀତି ଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରିବାପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱରୂପ ଏଫେଣ୍ଡରେ ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟ, ପବ୍ଲିକ ସର୍ଭିସ କମିଶନ, ଏବଂ
ନିର୍ବାଚନ କମିଶନ ଭଳି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉପତା ଥିବା ଏକ ବିଧିବଦ୍ଧ ସମ୍ମାନ ସୃଷ୍ଟି
କରାଯାଉ ।

ଏହା କୌଣସି ବାଦ ମୂଳକ ବିଷୟ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଆଶା କରୁଛୁ ଯେ
ସରକାର ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ସରଗରମ ଆଲୋଚନା

ଶ୍ରୀ ଦ୍ଵିବେଦୀ ଆଗତ କରିଥିବା ଅନାୟା ପ୍ରସାଦ ଉପରେ ଦୁଇଦିନ ଧରି ଚର୍ଚ୍ଚା ସରଗରମ ଆଲୋଚନା ହେଲା । ଯତ୍ନକାରୀଙ୍କ ନିଜ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଘୋଡ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଏମ. ସି. ଚଗଲା, ଆଇନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ସେନ ଏବଂ ଶେଷରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଲାଲବାହାଦୁର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ସଫେଇ ଦେଲେ ।

ଚତୁର୍ଥୀଦିନ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରୀ ଏଚ. ଭୂ. କାମାଥ, ଶ୍ରୀ ନାଥପାଇ ଓ ଆରୁଫ୍ କୁପାଲୀ ଏବଂ ସରକାରୀ ଦଳ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତୀୟା, ଶ୍ରୀ ମୋହରକା ପ୍ରମୁଖ ଏ ଆଲୋଚନାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ଦ୍ଵିବେଦୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଭୁଲ

ଶେଷରେ ଆଲୋଚନାର ଉତ୍ତର ଦେଇ ଶ୍ରୀ ଦ୍ଵିବେଦୀ କହିଲେ ଯେ ଏହି ଗୃହରେ ଯେଉଁସବୁ ଆଲୋଚନା ହୋଇଯାଇଛି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଯାହା କହିଛନ୍ତି ତାହାର ଉତ୍ତର ଦେବି । ତାଙ୍କର ମୂଳ ଭୁଲଟି ହେଲା, ମୁଁ ଆଶା କରୁଥିଲି ଯେ ବାସ୍ତବରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଏହି ବିଷୟଟି ବିଶଦ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରିବେ । ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶେଷରେ ମୁଁ ଯେଉଁ କେତୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲି ସେ ତାକୁ ସରକାର ଗ୍ରହଣ କରି ନିଅନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ମୁଁ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେବି ବୋଲି କହିଥିଲି । ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ଉତ୍ତର ଦେବେ ବୋଲି ମୁଁ ଆଶା କରୁଥିଲି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜାତୀୟତାରେ, ବୋଧହୁଏ ନିଜ ସୁବିଧା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏ ସବୁ ବିଷୟରେ ନୀରବ ରହିଲେ । ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେପରିକି ଖାଲି ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଶ୍ରୀ ସାରେନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆସିଛି, ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କରି ସେ ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ ।

ଶ୍ରୀ ସି. କେ. ଉଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ—ଅଧିକ ଆଉ କ’ଣ ?

ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ଵିବେଦୀ—କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରୁ ମୁଁ ଆଦୌ ଆଲୋଚନା କରିନାହିଁ । ମୁଁ ଏହା ପରିଷ୍କାର କରି ଦେବକୁ ଗୁହେଁ, ଶ୍ରୀ ଉଚ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ଜଣେ ଆନ୍ତରିକ ସୈନିକ ହୋଇଥିବେ ।

ମୁଁ ଏଠାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଶେଷ ଜୋର ଦେଇ ତାହାର ପୁନରୁଦ୍ଧି କରୁଛି । ମୋର ପୂର୍ବ ବକ୍ତୃତା ଏହି କେହି ପଢ଼ିଥିବେ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇ ଏହି ଚୁକ୍ତିର ଏପଟେ ଅନ୍ୟମାନେ ଯେଉଁ ଭାବଣା ଦେଇଥିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯଦି କେହି ପଢ଼ିବେ ସେଥିରେ ପରିଷ୍କାର ଦାବୀ କରାଯାଇଛି ଯେ ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତିକ ଜୀବନରେ କର୍କଟରୋର ଚୁପେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମୁଁ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲି । ମୁଁ ଦୃଷ୍ଟିତ ଯେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ସେଥିପ୍ରତି ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ କଲେ ନାହିଁ ।

ଏତିକି କ’ଣ ଯଥେଷ୍ଟ ?

ସେ କହୁଛନ୍ତି, ତଦନ୍ତ କମିଶନର ଆବଶ୍ୟକତା କ’ଣ ଅଛି ? ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ବାରେନ ମିତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା କେବଳ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବାରେନମିତ୍ରଙ୍କ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ । ଏତିକି କ’ଣ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ? ଶ୍ରମଜୀବୀ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଏହିପରି ବେନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟସବୁ କରନ୍ତି, ଯାହାଫଳରେ କି କୋଟିକୋଟି, ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସମ୍ପାଦନା ଥିବା ଅର୍ଥ ଲୁଟ୍ ହୁଏ ଏବଂ ଶେଷରେ ସେ କେବଳ ଇତ୍ୟାଦି ଦେଇ ଧସି, ସେତିକି କ’ଣ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ? ସ୍ତ୍ରୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ରାଜକୋଷର ଛତି ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହାଫଳରେ କୌଣସି ସଫଳ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଲାଭ ହୋଇନାହିଁ । ରାଜକୋଷରୁ ଅର୍ଥଗଲା, ଛତିହେଲା । ତାହାହେଲେ ଏ ଅର୍ଥ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? ଏତ ପଦନରେ ଉଡ଼ୁନାହିଁ, କେହି ନିଶ୍ଚୟ ଏଥିରେ ଲାଭବାନ ହୋଇଥିବ ।

ତେଣୁ ଏହା କେବଳ ବିଜୁ ଓ ବାରେନଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ । ଏହା ସମୁଦାୟ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ପରିଚାଳନାର ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ଏହି ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଶାସନଗତ

ଦୁର୍ଗାଦେବୀ ପ୍ରଣାମ । ତେଣୁ ଆମେ ଯେଉଁପରି ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛୁ ସେଥିରେ ସଫର୍ପ୍ତଭାବେ ପରିଷ୍କାର କରି ଦେଇଥିଲୁ ଯେ ଏହା ଦୁଇଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟପଟେ ଥିବା ଆମ ବନ୍ଧୁମାନେ ଏହି ସମସ୍ୟାଟି ଉପରେ ଆଲୋଚନା କଲବେଳେ ସେହି ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଟି ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଏଥିରେ ସଫୁଲ୍-ଏମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ପାଞ୍ଚଜଣ ମନ୍ତ୍ରୀ । ଶ୍ରୀ ଲାଲ ବାହାଦୁର ଶାସ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇ ଜଣ ଇସ୍ତଫା ଦେଇ ବେଲେଣି । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ଟିପାଠୀ ଓ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଉପମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ କଥା କ'ଣ ହେଲା ? ଏହି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେପରି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ବିପକ୍ଷରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଗୁରୁତର ।

ଅଭିଯୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଲଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ମୁଁ ବରତା କରୁନାହିଁ । ସେ କହିଛନ୍ତି ଏହି ଦୁଇଜଣ ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ବିଷୟ ଯୋଗ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଖୋଜି ବାହାର କରିବାର ଏକ ସୀମାବଦ୍ଧ ଦାୟିତ୍ବ ମନ୍ତ୍ରୀ-ମଣ୍ଡଳ ପଦ୍ କମିଟିକୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଓ ସେମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ କଥା ବିଚାର କରି ନାହାନ୍ତି । ଏହାହିଁ ମୋର ଅଭିଯୋଗ । ମୋର କହିବାର କଥା ଖଟି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି । ଆମେ ଗସ୍ତାର୍ଟରୁ ବେଶ୍ ଆଇଁ ସି. ବି. ଆଇ ମାସ ୧୨ଟି ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟରେ ଗୁହୁଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ସଫର୍ପ୍ତରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ସେମାନେ ସମୟ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ସେହି ଅଭିଯୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ସଫର୍ପ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର । ଶ୍ରୀ କୋହଲ କହିଛନ୍ତି :-

“ନଥିବି ସାଥୀ କରିବା ଫଳରେ ଯାହା ଦେଖାଯାଉଛି, ସେଥିରୁ ସବୁ ଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୋଗ ଭିତ୍ତିହୀନ, ଅପ୍ରମାଦଯୋଗ୍ୟ ଓ ଅସତ୍ୟ ବୋଲି କହିବା ସମ୍ଭବପରି ନୁହେଁ । ଅନେକ ଅଭିଯୋଗ ରହିଛି, ଯାହାକି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର..... ।”

ମୁଁ ମନେ କରୁଛି ଶ୍ରୀ ଚଗଲ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ—
 “.....ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ମତ
 ଦେବାଲାଗି ଆଦୃଶ ଅଧିକ ତଦନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ ହେଉଛି ।”

ଏ କଥା ଶ୍ରୀ କୋହଲ କହୁଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ ଗୁଡ଼ିକ କଥା କ’ଣ ହେଲା ? ମୁଁ ଆଶା କରୁଥିଲି
 ଯେ ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା ଏହି ଆଲୋଚନାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ପ୍ରକୃତ
 ପଟ୍ଟଣାସରୁ କ’ଣ ଓ କିପରି ପଢ଼ିଲା ତାହା ଆମକୁ ଜଣାଇବେ । ନନ୍ଦା
 କହିଥିବେ, “ଭୁବ୍ଧର ଆମକୁ ରକ୍ଷାକର ।” ସମ୍ଭବତଃ ଏ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ମୁଖୀନ
 ନହେବା ବିଜ୍ଞତା ହେବ ବୋଲି ସେ ମନେ କରୁଛନ୍ତି ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ

ଯାହା ହେଉ, ମୋର କହିବାର କଥା ଯେ ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ବିଷୟରେ
 ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ କମିଟିର ମତାମତ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା, ରିପୋର୍ଟକୁ ଯେପରି
 ଭାବରେ ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଇ ନା କାହିଁକି, ଏହି ଦୁଇଜଣ ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ
 ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶ୍ରୀ ଚଗଲଙ୍କର କ’ଣ କହିବାର ଅଛି ? ଯାହା କହିଥିଲେ, ଆମେ
 ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ମନେ ରଖିବୁ । ଶ୍ରୀ ଚଗଲ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସ୍ୱୀକାର କରିବେ :—

ମୁଁ ଖୁବ୍ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ କହୁଛି, ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ
 ଯେପରି କ୍ଷମତାର ଅପବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ସେ ଯେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
 ହେବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ଏହା ମୁଁ ନିଃସନ୍ଦେହରେ କହିପାରେ ।”

ସେମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ସମୁଦାୟ ତଥ୍ୟ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ନଥିବା ବେଳେ
 ଯେଉଁ ସାମାନ୍ୟ ସୀମିତ ତଥ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି, ସେତିକିରେ ମଧ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ
 କମିଟି ଏହି ଦୁଇଜଣ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଏହି ମତ ଦେଲେ । ତେଣୁ
 ମୋର କହିଥିବାର କଥା, ଯଦି ସବୁ ଯାକ କଥା ସେମାନେ ବିଚାରକୁ
 ନେଇଥାନ୍ତେ, ତାହା ହେଲେ ସମ୍ଭବତଃ ସେମାନଙ୍କ ରାୟ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର
 ହୋଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ସବୁ ପଟ୍ଟଣା ପଢ଼ିଗଲା ଏବଂ
 ଯେତେବେଳେ ଜଣାଗଲା ଯେ ଯଦି ସବୁକଥା ସାଧାରଣରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ,
 ତେବେ ସମୁଦାୟ କଂଗ୍ରେସ ସରକାରର ବିପୁଳକ୍ଷତି ସାଧିତ ହେବ,

ସେତେବେଳେ ସେମାନେ କେବଳ ଏହି ଦୁଇଜଣଙ୍କ କଥା ବିଚାରକୁ ନେଇ ଅନ୍ୟସବୁ ବସସବୁ ବାଦ ଦେଇଦେଲେ ।

ସରାଶେଷ ତଦନ୍ତର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି

ଗୋଟିଏ ତଦନ୍ତ କମିଶନ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ପି.ବି.ଆଇ ମଧ୍ୟ ସୁପାରିଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏ ଦିଗରେ ଅଧିକ ତଦନ୍ତର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଶ୍ରୀ ଚଗଲ ସୁନ୍ଦରୀ ବାବୁଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କହୁଛନ୍ତି, “ତଦନ୍ତ କମିଶନ ଆଉ ଅଧିକ କ’ଣ କରିବ ?

ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ଆଉଯୋଗ ଅଛି କି ନାହିଁ ତଦନ୍ତ କମିଶନ ସେତିକି ତ ସୁପାରିଶ କରିନ୍ତା ! ତଦନ୍ତ କମିଶନ ଲାଗି ସୁପାରିଶ କରିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ଜନସାଧାରଣ ଅବଶ୍ୟ ଜାଣିବା ଦରକାର ଯେ ପ୍ରକୃତ କଥା କ’ଣ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏହି ତଥ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ସନ୍ତୋଷିତ, କାରଣ ରୂପେ ତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁନାହିଁ । ସବୁ ତଥ୍ୟ ରହିଛି, ଅଥଚ ରୂପେ ତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହି ଗୃହର ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖୁନାହିଁ । ଏହାହିଁ ହେଉଛି ଅବସ୍ଥା । ଜନସାଧାରଣ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ସମୁଦାୟ ଘଟଣାଟି ଉପରେ ଏକ ବିଚାର ବିଶ୍ଳେଷଣ ତଦନ୍ତ ହୋଇଗଲାପରେ ରୂପେ ସେ ସଂପର୍କରେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରି କି ନ କରି ସେ କଥା ତେଣିକି ଜନସାଧାରଣ ବିଚାର କରିବେ । ସେଥିପାଇଁ ଆମେ କହୁଛୁ, ଏକ ବିଚାର ବିଶ୍ଳେଷଣ ତଦନ୍ତ କରିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଦେଶରେ ଉଚ୍ଚ ମାନ ରଖିବାପାଇଁ ସବୁ ରୂପର ଇଚ୍ଛା ତେବେ ଏହା ରୂପର ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀ ଚଗଲ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି, ସେ ସଂପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ବସସବୁ ମୁଁ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି । ସେ କହୁଥିବା କେତେକ ବସସବୁ ସୁନ୍ଦରୀର ଖଣ୍ଡନ କରା ଯାଇଛି, ମୁଁ ଆଉ ସେ ବସସବୁ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଚାହେଁନାହିଁ । ସେ କହୁଛନ୍ତି, ମୁଁ ଗୋପନୀୟତା ରକ୍ଷାକରିବା ପାଇଁ ଶପଥ ନେଇଛି । ସେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଶ୍ରେଣୀ ଧନ ଅର୍ଥାତ ଏହା ପି.ବି.ଆଇ ସମ୍ପତ୍ତି । ସଂପତ୍ତି ତାଙ୍କର ଥିଲା ଓ କେହି ଏହାକୁ ଶ୍ରେଣୀ କରି ନେଇଛି । ଏହା କହିବା ଦାବୀ ସେ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଏହାର ସତ୍ୟତା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ତଥାପି

ଏହାକୁ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ କହୁଛନ୍ତି ।—“ମୁଁ ଗୋପନୀୟତା ରକ୍ଷା କରିବା ଫାଇଁ ଶପଥ ନେଇଛି, ଏହା ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ଏକ ଗୋପନୀୟ ବସ୍ତୁ । ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ ମୁଁ ଏହି ଗୃହର ଟେବୁଲ ଉପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଚାହେଁନା ।” ସେ ତାହାହେଲେ କ’ଣ ସତ୍ୟକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିବା ପାଇଁ ଗୋପନୀୟତାର ଶପଥ ନେଇଛନ୍ତି ? ଆପଣ କ’ଣ ସତ୍ୟକୁ ଗୋପନରେ ରଖିବାକୁ ଶପଥ ନେଇଛନ୍ତି ? ଏଇଥିପାଇଁ କ’ଣ ଶପଥ ନିଆଯାଏ ?

ବ୍ୟବସାୟରୁ ପ୍ରଚୁର ଲାଭ

ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ସର୍ବକମିଟି ଯେଉଁ ସବୁ ସୁପାରିଶ କରୁଛନ୍ତି ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ବିଷୟରେ ମୁଁ କହୁଛି । ସେମାନେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି, “ଏସବୁ କ’ଣ ? ଏ ସବୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିନ୍ଦନୀୟ କଥା ।” ଏ ବିଷୟଟି ଏପରି ବିଶଦ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କରି ଦିଆ ହୋଇଛି, ଯାହାକି ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବକମିଟିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରୁଛନ୍ତି, ଯେ ଯେଉଁ ବ୍ୟବସାୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏମାନେ ସଫଳ ଏବଂ ଏମାନଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ସଂପୃକ୍ତ, ସେ ସବୁ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପ୍ରଚୁର ଲାଭ କରୁଛନ୍ତି । ଯାହାଫଳରେ କି ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହେବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ମତ ଦିଆଯାଇଛି । ଏ ସମସ୍ତ କଥା ସେମାନେ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରୁଛନ୍ତି । କୃତ୍ରିମ ଯାଉଛି ଯେ ଏପରିକି ନିଜେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ବାହାର ପଡ଼ି କହୁଛନ୍ତି - ଯେ ମିନିଷ୍ଟର ଏଥିରେ କିଛି ନାହିଁ, ସେ ଏଥିରୁ କିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଫାଇଦା ଉଠାଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବକମିଟି ତାକୁ କହୁଛନ୍ତି ।

କେଉଁଟି ଏକ ଭରପା ?

ଏ ସଂପର୍କରେ ମିଃ ଚର୍ଚ୍ଚିଲ କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ମୁଁ ଉଦ୍ଧାର କରି କହୁଛି :— ‘ସେ’ କହୁଲେ “ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ”କୁ ମଧ୍ୟ ବୁଝାଇବ । ‘ସେ’ ତାଙ୍କ ‘ସ୍ତ୍ରୀ’କୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ କମିଟି ସମ୍ଭବତଃ ଏଦେଶରେ ଏହା ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଯେ ‘ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ’ ‘ତାଙ୍କୁ’ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହାହିଁ ଏ ଯୁକ୍ତିର ସାର ମର୍ମ । ତା ନହେଲେ ସେମାନେ କିପରି

ନିର୍ଲଜ୍ଜ ଭାବରେ ଏହି ପ୍ରଭେଦ ବାହାର କଲେ ମୁଁ ଜାଣି ପାରୁନାହିଁ ପୁଣି କୁହା
 ଯାଉଅଛି ଯେ ସି.ବି.ଆଇ ରିପୋର୍ଟ ଗୋଟିଏ ଏକତରଫା ରିପୋର୍ଟ । ଏ
 ସଂପର୍କରେ ଶ୍ରୀ ଚରଣ ଅନେକ କଥା କହୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ
 ପଚାରିବି । ଏ ଦେଶରେ ସେମାନେ ଶହ ଶହ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗିରଫ କରି ରଖିଛନ୍ତି ।
 ଆଜନ ମନ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ଶ୍ରୀ ଚରଣଙ୍କ ଉପାରେ ଏକ ପୋଲିସ ରିପୋର୍ଟ ସି.ବି.ଆଇ
 ରିପୋର୍ଟକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଏହା କ'ଣ କରା ଯାଇନାହିଁ ? ସି.ବି.ଆଇ ରିପୋର୍ଟ
 ଯାହାକି ଗୋଟିଏ ଏକତରଫା ପୋଲିସ ରିପୋର୍ଟ ତାକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଆମ ନିଜ
 ଦେଶର ଶହଶହ ନାଗରିକଙ୍କୁ ସେମାନେ କିପରି ଅଟକ କରି ପାରିବେ ?
 ଆମେ କହୁଛୁ ଏହା ପୋଲିସ ରିପୋର୍ଟ । ନିଷ୍ପତ୍ତି କଥା । ତାହାହେଲେ ଆସ
 ଆମେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ତଦନ୍ତ କରାଇବା । ଆମେତ ସେଇକଥା ଦାବା କରୁଛୁ । ତାଙ୍କ
 ନିଜ ପୋଲିସ, ଯେ କି ଏହି ତଦନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନେ
 ଦେଶ ପ୍ରେମର ନିଦର୍ଶନ ସ୍ୱରୂପ ଏହି ରିପୋର୍ଟ ଦେଲେ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ
 ବରୁଦରେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଏପରି ଦାୟିତ୍ୱାନ୍ତର ବିବୃତ୍ତି ଦେଇଥିବାରୁ ମୁଁ ମନେ
 କରୁଛି, ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶାସନ ପ୍ରତି ଘୋର ଛତି ଯାଧନ କରାଯାଇଛି ।
 ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ ଅସହ୍ୟ ବୋଧ ହେଉଥିବ । ଏଠାରେ ଏପରି ବିବୃତ୍ତି କିପରି
 ଦିଆଗଲା ? ମୁଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବୁ, ସେମାନଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ
 ଯଦି ଏକ ତରଫା ହେଲା, ତାହାହେଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ କମିଟି ସେମାନଙ୍କ
 ରାୟ ଏକ ତରଫା ଭାବରେ ଦେଲେ କି ନାହିଁ ? ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟ ଯୁକ୍ତ ବାଢ଼ି କହୁଲେ
 ଯେ ସେମାନେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କଠାରୁ ସବୁ କଥା ଶୁଣିଲେ । ଏପରିକି ପ୍ରଧାନ-
 ମନ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ କହୁଲେ ଯେ ସେମାନେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ପଚାରି ଚୁକିଥିଲେ ।
 ସେମାନେ ଓଡ଼ିଶାର ଚତୁର୍ଥ ସେକ୍ରେଟାରିଆଟ୍ ଠାରୁ ଜମାନବନ୍ଦୀ ନେଇଥିଲେ ।
 ସରକାରୀ ରେକର୍ଡ଼ପତ୍ର ସେମାନେ ଦେଖିଥିଲେ । ଏ ସଂପର୍କରେ ଆଇନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ
 ମୁଁ ପଚାରିବାକୁ ଚାହେଁ, ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ କୈତସ୍ୟୁତ ସଂପର୍କରେ ଯେଉଁ
 କାଗଜପତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଥିଲା ସେ ବିଷୟ ସେ କହୁଥିଲେ । ସେଗୁଡ଼ିକ
 ହେଲେ ସେ ଗୁହ୍ୟର ଟେବୁଲ ଉପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରନ୍ତି । ସେ ସବୁ
 କାଗଜପତ୍ର ଟେବୁଲକୁ ଆସୁ ଓ ଲୋକେ ତା'ର ବିଚାର କରନ୍ତି । ସେ
 କୈତସ୍ୟୁତ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ, ଏବଂ ସେ ସଂପର୍କରେ କି ରାୟ ଦିଆଗଲା ? ନା, ସେ

କଥା ସେମାନେ କହିବେ ନାହିଁ । ଏକ ବିରୁପକ ଆସନରେ ରହି ଏପଣି ଯିବ ଧରଣର କ'ଣ ଅଛି ? ମାନ୍ୟବର ମନ୍ତ୍ରୀ ଜଣେ ବିରୁପକ ଥିଲେ, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସର ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜନୈତିକ କଲର ଏକ ଅଂଶ ବିଶେଷ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଆମର ଦାବା କ'ଣ ଠିକ ଓ ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ ? ଆମେ ଯେଉଁମାନେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଦେଇଥିଲୁ ଆମକୁ ମଧ୍ୟ ତାକ ପଚରାଯାଉ ବୋଲି ଆମେ କହିଥିଲୁ । ଆହୁରି ଅଧିକ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲୁ । ସେମାନେ ଆମକୁ କିଛି ହେଲେ ପଚାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଏହାହିଁ କ'ଣ ନ୍ୟାୟ ?

ମୁଁ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରୁଁ, ଏହା କ'ଣ ଠିକ୍ ହେଲା ? ଏହାହିଁ କ'ଣ ନ୍ୟାୟ ? ନ୍ୟାୟ ସଂପର୍କରେ ଏସ୍.ଆର୍. ଦାସଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରୁ ଆଇନମନ୍ତ୍ରୀ ଉଦ୍ଧାର କରି ପଢ଼ିଥିଲେ । ସମ୍ଭବତଃ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ସେନ୍ ଏଥିରେ ଥିବା ପ୍ରବଚନୀ ପାର୍ବତି ପଢ଼ିବାକୁ ଭୁଲିଯାଇଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ନିଜେ ଜଣ୍ଟାସ୍ ଏସ୍.ଆର୍. ଦାସ କହିଛନ୍ତି, ଦୁଇ ବିବାଦୀଙ୍କ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବିରୁଦ୍ଧ ବେଳେ ନ୍ୟାୟ ଦଣ୍ଡ ସ୍ଥିର ରଖିବା ଭଳି ଏକ ଦୁଃସାଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ କମିଶନ ବିରାବର ଦୃଷ୍ଟିଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି ଯେ କେବଳ ସେ ନ୍ୟାୟ ଦିଆଯିବ ତାହା ନୁହେଁ, ନ୍ୟାୟ ଦିଆଗଲା ବୋଲି ସମସ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଜାଣି ପାରିବା ଉଚିତ ।

ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ସେନ୍ ତାଙ୍କ ଭାଷଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯେଉଁ କେତୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ, ଯେଉଁ କେତୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟ ଉଠାଇଛନ୍ତି ମୁଁ ସେ ସଂପର୍କରେ କହିବାକୁ ଚାହେଁ । ମୁଁ ଆଗରୁ କହିଥିଲି ଏବଂ ଏବେ ମଧ୍ୟ କହୁଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ସେନ୍ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ନ ଜାଣି, ତାଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନ ଥାଇ ନିଜ, ମନରୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଭିତ୍ତିଭୂମି ତଥ୍ୟକୁ ଚିତ୍କୃତ କରି କେବଳ ଏ ଗୃହରେ ଭ୍ରମ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଚାହେଁ, ଯେଉଁ ସଂଗଠନ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାଭଳି କିଛିନାହିଁ ତାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାକୁ ଯାଇ କେତେକ ଅଭିସନ୍ଧ୍ୟା, ଅସତ୍ୟ ଏପରିକି କପୋଳକଳ୍ପିତ ତଥ୍ୟ ଏହି ଗୃହରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର କପର ଅର୍ଡର ପାଇଲେ

ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ବସ୍ତୁରେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଇ କହୁଛୁ ।
ଲେ-ପାଞ୍ଚ-ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ କଥା କେବଳ ଅଶୋକ ସେନ ନୁହନ୍ତି ମୋର ବନ୍ଧୁ
ଶ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ ଆ ଓ ଶ୍ରୀ ମୋରସ୍ୱକା ମଧ୍ୟ କହୁଛନ୍ତି, ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱର କପର
ଲଭ ଉଠାଇଛନ୍ତି ସେକଥା ପ୍ରଥମେ କହୁଛି । ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁ
ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିବା ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ସେନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି ।
ସେ ଭାଷଣ ଦେଉଥିବାବେଳେ ମୁଁ ମଝିରେ ବାଧାଦେଇ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲି,
ଟେଣ୍ଡର ଖୋଲି ହେବାର ଅନୁମତି ପୂର୍ବରୁ କଲିକତାର ସଂବାଦପତ୍ରମାନଙ୍କରେ
ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାପନ ବାହାର ଥିବା କଥା ସତ୍ୟ କି ? ତହା ସେ ସ୍ୱୀକାର
କରିଥିଲେ । ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ କଣ ? ସେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ଫଳରେ କୌଣସି
କ୍ଷତି ହୋଇ ନଥିଲା ଓ ଏହା ସଫଳମୁଁ ଟେଣ୍ଡର ଥିଲା । ମୁଁ ଏହାକୁ ଯଦି
“ମିଥ୍ୟା” ବୋଲି କହୁଛି ଆପଣ ଏହାକୁ ଅବିଧାନିକ (unparliamentary)
ବୋଲି କହୁବେ । ତେଣୁ ମୁଁ ସେ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରୁନାହିଁ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ
ଏତକ ମାତ୍ର କହୁଛି ଯେ ତାହା ସତ୍ୟରୁହେଁ ଓଡ଼ିଶା ଏକେଶ୍ୱରକୁ ଜିନିଷ
ଯୋଗାଇବାପାଇଁ ଯେଉଁ ଅର୍ଡର ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁରେ
କଥା ମୁଁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବି ।

ସେଥିରେ ଏହିପରି ଲେଖା ଅଛି —

ଅର୍ଡର ନଂ ଏଲ୍. ଆଇ. ୧୨୨-୮୩୪୧ ତା ୨୦/୮/୫୨ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
୬୦ ଡାକ୍ସମିଟର ଜି.ଆଇ. ପାଇସ୍ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ପବ୍ଲିକ୍ ହେଲିଥ୍,
ଇଞ୍ଜିନିଅରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଗଲା ।”

ଏହି ଅର୍ଡର ସଂପର୍କରେ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ସେନ କହୁଛନ୍ତି, ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ
କ’ଣ ?

ଓଡ଼ିଶା ପବ୍ଲିକ୍ ହେଲିଥ୍ ଚଫ୍ ଇଞ୍ଜିନିଅର ‘ଲକ୍ଷ ରତନ’ ଫୁଟ ୬”
ଡାକ୍ସମିଟର ଜି.ଆଇ. ପାଇସ୍ ଲାଗି (“କ” ଶ୍ରେଣୀ) ତା ୧୦/୮/୫୨ରେ ଟେଣ୍ଡର
ମାଗିଲେ, ମନେ ରଖନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ଏହା “କ” ଶ୍ରେଣୀ ଥିଲା ।

“ଟେଣ୍ଡର ଦାଖଲର ଶେଷ ଦିନ ତା ୨୦୭୨୭୨୧ । ଜାତୀୟ ଯୋଜନା ସାଫିଫିକେଟ ଅକାରରେ ଶତକର ୧ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଡିପୋଜିଟ୍ ଟେଣ୍ଡର ସହଜ ଦେବାର କଥା ।”

ସେସମାନଙ୍କୁ ଜାତୀୟ ଯୋଜନା ସାଫିଫିକେଟ ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ହେବ ।

“ଯେଉଁ ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସ୍ ୩ଟି ଓଡ଼ିଆ ଓ ୨ଟି ଇଂରାଜୀ ଦୈନିକ ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଦିଆଗଲା । ତାହା କଲିକତା ସଂବାଦପତ୍ର ମନଙ୍କରେ ୧୭୭୭୨୧ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା । ଟେଣ୍ଡର ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆଉ ମୋଟେ ଦିନଦିନ ବାକୀ, ସେଥିରେ ପୁଣି ଶତକର ୧ ଜାତୀୟ ଯୋଜନା ଆକାରରେ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଡିପୋଜିଟ୍ ଦେବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ ବାହାରୁ ଟେଣ୍ଡର ଦାଖଲର ବାଟ ଏକାବେଳକେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା ସ୍ବାଭାବିକ । କିନ୍ତୁ ଏହା ବହୁ ମୁଲ୍ୟର ଟେଣ୍ଡର ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ୩ଟି ଟେଣ୍ଡର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଥିରୁ ମାତ୍ର ୧୦ଟି ୬” ଜି ଆଇ ପାଇପ ପାଇଁ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷପାଇଁ । ଆଗରୁ ଯାହା ଆଶା କରାଯାଇଥିଲା ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହି ୩ଟି ଟେଣ୍ଡର ମଧ୍ୟରୁ ୨୧ଟି ଟେଣ୍ଡର ସହଜ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଡିପୋଜିଟ୍ ଆସିନଥିଲା । ତେଣୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନାମଞ୍ଜୁର କରିଦେବା ସହଜ ହେଲା । ଏହି ନାମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଟେଣ୍ଡର ମଧ୍ୟରେ ମେସର୍ସ ଅମିନଗୁମ ପ୍ୟାରେଲଲଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଟେଣ୍ଡରଥିଲା — କଲିକତାପାଇଁ ରିନଫୋର୍ସ ପିପ୍ଲି ଟ ୪୫୫୫୫୫୫ ଏବଂ ବନ୍ଦୀକର ଶତକର ୧ । ଟଙ୍କା ଆକାରେ ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ବିନିମୟ ଦେଶରୁ ତାଙ୍କର ଆମଦାନୀ ଲାଭସେନ୍ଦ୍ର ଥିବାରୁ ଆମଦାନୀ ଲାଭସେନ୍ଦ୍ର ଲାଗି ତାଙ୍କର ଅସୁବିଧା ନଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କ ଟେଣ୍ଡର ନାମଞ୍ଜୁର ନ କରି ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଡିପୋଜିଟ୍ ନ ଥିବାରୁ ତାକୁ ନାମଞ୍ଜୁର କରିଦେଲେ । ଏହି ବ୍ୟବସାୟୀ ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଯୋଗାଣକାରୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଡର ଦିଆଯାଇଥିଲେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ୪ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ରହି ଯାଇଥାନ୍ତା । ‘କ’ ଶ୍ରେଣୀ ୬” ଜି ଆଇ ପାଇପ ଲାଗି ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସ୍ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ୍ କେବଳ ‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ରିନଫୋର୍ସ ପିପ୍ଲି ଟ ୧୮.୫୫ ପଇସାରେ ଟେଣ୍ଡର ଦେଇଥିଲେ । ‘କ’ ଶ୍ରେଣୀ ଲାଗି କେତେକ ବ୍ୟବସାୟୀ ଟେଣ୍ଡର ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡସ୍

ସେ କଥା କରି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏ ସ୍ୱପର୍କରେ ଏକ ଅଭୁତ ଯୁକ୍ତ ଆଗତ କରାଯାଇଛି । ତାହା ହେଉଛି ଏହି :—

“୬” ତାହାମିଟରର ଜି. ଆଇ. ପାଇପ ‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ତା ଉପରେ ତିଆରି ହୁଏ ତେଣୁ ‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ମିଳିଥିବା ଟେଣ୍ଡର ବସ୍ତୁରକୁ ନିଆ ହେଲା ।”

ତା’ପରେ କ’ଣ ହେଲା, ଏଠାରେ ଲେଖା ଅଛି :—

“ସବୁଠାରୁ ନିମ୍ନତମ ହୋଇଥିବା ମେସର୍ସ ଅମିନ ଗୁନ୍ ପ୍ୟାରେଲଲଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟେଣ୍ଡରଗୁଡ଼ିକ ସିଲ୍‌କ୍ରିଟି ଡିପୋଜିଟ୍ ମିଳି ନ ଥିବାରୁ ନା ମଞ୍ଜୁର କରିଦେବା ପରେ ଏବଂ ‘କ’ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇପ ପରିବର୍ତ୍ତେ ‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇପ ବସ୍ତୁର ଯୋଗ୍ୟ ହେବ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିବା ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡର କୋଟେସନ୍ ସବୁଠାରୁ ସୁବିଧାନିକ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେଲା ।”

“ତଦନୁସାରେ ୨/୮/୨୭ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କଠାରେ ଅର୍ଡର ପେସ୍ କରାଗଲା । ତାଙ୍କର ସିଲ୍‌କ୍ରିଟି ଡିପୋଜିଟ୍ ମଧ୍ୟ ଟ ୨୯.୯୯ ଡ଼ିଶା ଥିଲା ।”

ଅଧିକ ଦଶଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନେଇଗଲେ

ସେ ବିଷୟ ସ୍ତବ୍ଧ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଗଲା ନାହିଁ । ଏହାପରେ ଯେଥିରେ ଲେଖା ଅଛି :—

“ଏହି ନିଅଣ୍ଟ ଟଙ୍କା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ କୁହାଯାଇ ଥିବାର ସୂଚନା କୌଣସିଠାରେ ମିଳୁ ନାହିଁ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ କୌତୂହଳର ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ ଆନ ଟ୍ୟୁବ୍ କୋମ୍ପାନୀ ଉଚ୍ଚତମ ଗୁପ୍ତ ସହ୍ୟ କରି ପାରୁଥିବା ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକ ଦାମ ହୋଇଥିବା ୬” ସିମଲେସ୍ ପାଇପର ଦର ଫୁଟ ଟ ୧.୧୪ ପଇସାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଥିଲେ ଏବଂ ତା ଉପରେ ଶତକର ୧ କେନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଦୀ ଟିକସ ନେଇଥିଲେ । ପୁଣି ମାସ ଅଳ୍ପ ଦିନ ତଳେ ୧୯୨୦ ଜୁନ ମାସରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପବ୍ଲିକ ହେଲଥ୍ ଏଜେନ୍ସିର ସୁପରଣ୍ଡେଣ୍ଟି ଇଞ୍ଜିନିଅର ଯେହୁ ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଡର କୋଟେସନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଫୁଟ ଟ ୧.୫୫ ହାରରେ ଅର୍ଡର ପେସ୍ କରି ଥିଲେ । କଳିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ ଦ୍ୱାରା ତାଲିକା ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ଚତୁ-

କାଳୀନ କାରଖାନା ପାଖରେ ଡର ହେଉଛି ଫୁଟ ଟ ୧୧-୫୦ ପଇସା । ଏହା ୧୦ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କାର ଅର୍ଡର ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ଏପରି ମଞ୍ଜୁରୀ କୌଣସିଠାରୁ ମିଳିଥିବା ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଏହି ଗୋଟିଏ ମାସ ଅର୍ଡର ଉପରେ ତତ୍କାଳୀନ ଡର ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କୁ ୧୦ ଲକ୍ଷରୁ ବେଶୀ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦେଇଛନ୍ତି । ମେସର୍ସ ଅମିନ ରୁଦ୍ଧ ପ୍ୟାରେଲଲଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କୋଟେସନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରାୟ ସାତେ ୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆହୁରି ଅଧିକ ଦେଲେ । କଲିଙ୍ଗ ଟ୍ୟୁବ୍‌ସର ନିଜ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଯଦି ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଆଯାଏ, ତାହାହେଲେ ଦେଖାଯିବ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ଦେଇଛନ୍ତି ।”

ଏହା ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଯେଉଁଥିରେ କି ସେ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସଫୁର୍ଣ୍ଣ ବିକୃତ କରି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଯଦି ତାଙ୍କ କଥାକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଧରେ, ତେବେ ହୁଏତ ଏହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସର୍ବ କମିଟି କିମ୍ବା ଶ୍ରୀ ସେନଙ୍କ ଆଗରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା କିମ୍ବା ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ଅନ୍ୟ କେହି ହୁଏତ ଜାଣିଶୁଣି ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି କହିବ । ନଚେତ୍ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଓ ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମିତ୍ର ଜାଣିଶୁଣି ତାଙ୍କ ନିଜର ଲାଭପାଇଁ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଲାଭ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ସେଥିରୁ ଖସିଯିବାର ଉପାୟ ନ ଥିଲା ।

ଏକଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ସଂପତ୍ତି ବିକ୍ରୀ ପ୍ରହସନ

ଏହି ସଫର୍କରେ ମୁଁ ପରିଷ୍କାର କରି ଦେବାକୁ ଚାହେଁ କାରଣ ଅନେକ ସତ୍ୟଙ୍କର ଧାରଣା ଅଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଜେନେରାଲ ଲେ-ସାଫ୍ଟ୍‌ଟ୍ ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ ସଫର୍କରେ ହୁଏତ ଅଡ଼ିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ସେନ୍—ମୁଁ ତ ସେ କଥା କହିନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ୱିବେଦୀ—ଶ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତୀଆ ଏ କଥା ଉଠାଇଛନ୍ତି, ଯେପରିକି ସେମାନେ ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ଏହାର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ କେତେ ହେବ ସେ କଥା କହିଛନ୍ତି । ଏହି ଲେ-ସାଫ୍ଟ୍‌ଟ୍-ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ ସଫର୍କରେ

ଯୋଜନା କମିଶନଙ୍କଠାରୁ କିପରି ପରୋପକାର ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତି ନିଆଗଲା ସେ କଥା ମୁଁ ମୋ ବନ୍ଧୁତାରେ କହିଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଜଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ପରିଷ୍କାର କରି ଦେବାକୁ ଚାହେଁ । ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି :—

“କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ବଡ଼ବଲ ଠାରେ ଥିବା ଯେଉଁ ଲେ-ସାଫ୍ଟ୍-ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ ଓଡ଼ିଶା ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନକୁ ବିକାଶକଲେ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଯେ ଏହି କାରଖାନାଟି ଶେଷରେ ଚାଲିଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରୁ ଲାଭ ହେଉଛି ବୋଲି ଦେଖାଇବାକୁ ତଦନୁସାରେ ହିସାବପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ନିଆର ହୋଇଥିଲା ।”

ଜଙ୍କ କୁଆଡ଼ୁ ଆସିଲା ମୁଁ ଜାଣି ପାରୁନାହିଁ । ଏଥିରେ ଅଛି—

“ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଯେ ଉଚିତ ଦରଦାମ ନକରି ପ୍ରାୟ ୩୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରାୟ କୋଟିଏ ଟଙ୍କାରେ ଖରିଦ କରି ନିଆଗଲା । ତା ସହିତ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍‌ର ଯେଉଁ ସବୁ ଦେଖା ଥିଲା ତାର ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ବହନ କଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ଞାନ ପଟ୍ଟନାୟକ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଡିଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ର ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍ ।

ଏହାହିଁ ହେଉଛି ଅଭିଯୋଗ ।

ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ସି.ବି.ଆଇ. ଡିଭେକ୍ଟର ଶ୍ରୀ କୋହଲ ଶ୍ରୀ ଏଲ୍.ପି.ସିଂଙ୍କୁ ଲେଖିଥିବା ଚିଠିରେ ଜଣାଇଛନ୍ତି :—

ଅବସ୍ଥା ସନ୍ଦେହ ଜନକ

“ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ବଡ଼ବଲଠାରେ ଥିବା ଯେଉଁ ଲେ ସାଫ୍ଟ୍ ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ ଖରିଦ କଲେ, ସେଥିରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ସହିତ ଏହି ସଂସାଧାରଣ ସ୍ୱାର୍ଥର କାରବାର ନେଇ ଅନେକ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏହି କାରଖାନାରେ କିପରି କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି, ଏହା ଏକ ଲାଭଜନକ ଅନୁଷ୍ଠାନ କି ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ କେତେ, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ, ସାବଧାନତାର ସହିତ କୌଣସି ପୂର୍ଣ୍ଣାବସ୍ଥା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇଥିବା ଭଳି ଜଣା ପଡ଼ୁନାହିଁ । ଯେଉଁ ଭାବରେ ଓ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତରେ

ବଡ଼ବଲ କାରଖାନା ସହୃଦ ତାର ସମସ୍ତ ଦେଶୀ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ମରେ ସମୟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା, ସେଥିରୁ ଜଣା ପଡ଼ୁଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ମରେ ସମୟର ସ୍ଵାର୍ଥ ରକ୍ଷା ପ୍ରତି ନିଶ୍ଚିତ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆ ଯାଇନାହିଁ ।”

ଏହା ପରେ ମୁଁ ରିପୋର୍ଟର ୧୧ ପୃଷ୍ଠାରୁ କିଛି ଅଂଶ ପଢ଼ି ଶୁଣାଇବି । ଶ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତସ୍ତ୍ରୀ ଯୋଜନା କମିଟିର ସପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଏସପର୍କରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବି । ଏହା ପୃଷ୍ଠାରୁ ଏହାର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ମୁଁ ଦେଖି ପାରୁଛି । * ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା କହୁଥିଲେ ଯେ, “ଅତ୍ୟଧିକ ଅଧିକ ସମସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ମାତ୍ର ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ସମସ୍ତ କରାଯାଇନାହିଁ । ୬ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏକ ହାତଲେଖା ଚିଠି ଧରି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଯେ ଏହି କାରଖାନାରୁ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଭ ହେଉଛି । କେଉଁ ଭିତ୍ତି ଉପରେ କେଉଁ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ସେ ଏହା କହୁଥିଲେ ? ସେ ଯେଉଁ ଦିନ ଏ ଚିଠି ଲେଖିଲେ, ସେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଲେଖା ଯାହା ଫର୍ମେସର ଲାଭ ହେବା କଥା, କିମ୍ବା ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ସପର୍କରେ କେହି କେବେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲାଭରେ ହୁଏତ କିମ୍ବା ଅଟକଳ କରି ନଥିଲେ କିମ୍ବା ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଜେନେରାଲ କିମ୍ବା ଅଡ଼ିଟର-ଜେନେରାଲ କେହି ହେଲେ ଏହାର ହୁଏତ ପତ୍ର ଯାହା କରି ନଥିଲେ । ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା । ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦା, ଯେକି * ତାରିଖ ଦିନ କହୁଛନ୍ତି ଆଉ ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ଦରକାର, ୬ ତାରିଖରେ କିପରି ତାଙ୍କର ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ଦରକାର ହେଲା ନାହିଁ ଆମେ ଜାଣି ପାରୁନାହୁଁ । ଏହାପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଉଲ୍ଲେଖ-ଯୋଗ୍ୟ ଘଟଣା ଅଛି ।

* ୧୧ ପୃଷ୍ଠାରେ ଲେଖା ଅଛି —

“ବଡ଼ବଲ କାରଖାନାକୁ ସରକାର ହାତକୁ ନେବାରେ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିବା ବେଳେ ଏବଂ ପୁଣି ଏହି କାରଖାନାକୁ ସଂପ୍ରସାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଆହୁରି * କୋଟି ୨୦ ଲକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟଙ୍କା ଲାଗିବ ବୋଲି ଅଟକଳ କରାଯାଉଥିବା ବେଳେ କାରଖାନାର ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତିଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବୈଷୟିକ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା କିପରି ଆବଶ୍ୟକ ନ ହେଲା ।”

ସରକାରୀ କାରଜପତ୍ରରେ କୌଣସିଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଲେ-ସାଫ୍ଟ-ଫର୍ଣ୍ଣେସରୁ ଲଭ ହେବ ବୋଲି କୌଣସି ସମୟରେ ହେଲେ ସାବଧାନତାର ସହିତ ପରୀକ୍ଷା କରା ଯାଇଥିଲା । ଏହି କାରଖାନାର ଆୟୁର୍ବ୍ୟୟ ହ୍ରାସକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବେ କେଉଁଠି ନାହିଁ । କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡର ଆୟୁର୍ବ୍ୟୟ ପର୍ବ ସହିତ ଏହା ଗୁରୁତ୍ବର ପାଇଁ ମିଶାଇ ଏକ ଭାରି ଜରାଯାଇଛି ଏବଂ ଧରି ନଆ ଯାଇଛି ଯେ ଏ କାରଖାନା ଲାଭରେ ଚାଲୁଛି ।

ତା ପରେ ମୁଁ ଚାହେଁ ଯେ ଶ୍ରୀ ମୋରାର୍ଜୀ ଶେଷ ବାକ୍ୟଟି ଶୁଣନ୍ତୁ ।

କର୍ପୋରେସନର ବୋର୍ଡ ବୈଠକ ବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ-ଜେନେରାଲଙ୍କ ୧୯୭୦-୭୧ ର କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ସଂପର୍କୀୟ ଅଡିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରେ କାରଖାନା ମଲପାଲର ତେପ୍ତି ସିଏସନ୍ ହ୍ରାସକ ପ୍ରଶାଳିତ ବଦଳାଇ ଦେବା ଫଳରେ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦିତ ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକର ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଫଳରେ କାରଖାନାର ଲାଭ ବଢ଼ାଇ ଧନୀ ଯାଇଥିବା ଦେଖାଯାଇଛି ।

ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଅ ଓ କନ୍ୟା ସମସ୍ତେ ପରାମର୍ଶଦାତା

ଶେଷରେ କ'ଣ ହୋଇଛି ?

“ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ୍ ଏହି କାରଖାନାକୁ ନିଜ ହାତକୁ ନେବା ପରେ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ସହିତ (କନ୍ଦ-ଲଟାଣ୍ଟର) ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ଚୁକ୍ତି କରିଥିଲେ, ତାକୁ ବଦଳାଇ ଦେଲେ ।” ଏଠାରେ ଦୁଇଟି କଥା ମୁଁ କହବାକୁ ଚାହେଁ, କିପରି ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଭାବେ ଲଭବାନ ହେଲେ ?

କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ ନାମରେ ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା, କଲିଙ୍ଗ ବ୍ଲାଷ୍ଟ ଫର୍ଣ୍ଣେସର ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବୈଷୟିକ ପରାମର୍ଶଦାତା (ଟେକନିକାଲ କନ୍ସଲଟାଣ୍ଟସ) ଥିଲେ ଏବଂ ଏହି କାରଖାନା ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହେବାପରେ ଏହାର ମଧ୍ୟ ବୈଷୟିକ ପରାମର୍ଶଦାତା (ଟେକନିକାଲ କନ୍ସଲଟାଣ୍ଟସ୍) ହେଲେ । ଏହି ପରାମର୍ଶ-

ଦାତାମାନେ କିଏ ? ସେମାନେ ହେଲେ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଲାଙ୍ଗ ସ୍ତ୍ରୀ, ତାଙ୍କ କନ୍ୟା ଓ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର । ଏମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି ପରମର୍ଶଦାତା ସଂସ୍ଥା ଗଠିତ ହେଲା । ଏଥିରୁ ସେମାନେ କ'ଣ ପାଇବେ ? ଏହାହିଁ ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ବାସ୍ତବ ଦାନ ।

ସେମାନେ ଏଥିରୁ ମାତ୍ର ଏତିକି ପାଇଛନ୍ତି :—

“ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ କର୍ପୋରେସନ ଲିଃ ଏହି କାରଖାନା ନିଜ ହାତକୁ ନେବାପରେ ପୂର୍ବରୁ କଲିଙ୍ଗ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ସହିତ ତାଙ୍କ କର୍ମାଳୟାଧିକାର (କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିଃ) ଯେଉଁ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା ତାକୁ ବଦଳାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ରୁଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ କଲିଙ୍ଗ ଅଟୋ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିଃ ଯେଉଁଥିରେ କି ପଟ୍ଟନାୟକ ପରିବାରର ଶତକରା ୫୦ ଭାଗ ଅଂଶ ରହିଛି, ସେମାନେ ମୋଟ ୧୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇବେ ।”

‘ପୁଣି, ଏହି କାରଖାନା ବସାଇବା ଆଗରୁ ଜର୍ମାନମାନଙ୍କ ସହିତ ଗୋଟିଏ -ଚକ୍ଷୁ ହୋଇଛି । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଏହି ରୁଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟ ଶରକାରଙ୍କ ହସ୍ତଗତ ହୋଇନାହିଁ ।

ଲୋ-ସାଫ୍ଟ-ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ ସଂପର୍କରେ ଗୋଟିଏ କଥା କହି ମୋ ବହୁତ ଶେଷ କରିବି ।

ଆହୁରି ଦଶବର୍ଷପାଇଁ ଫିକା

“ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଫାଇଲରୁ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ତାଳଚେରଠାରେ ଗୁଡ଼ିଏ ଶିଳ୍ପ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ମଞ୍ଜୁରୀ ମିଳିଛି । ଲୋ-ସାଫ୍ଟ-ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଲୌହପିଣ୍ଡ ଉତ୍ପାଦନ କରି ଏକ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ଏଥିର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ୧୯୫୦ ରୁଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ଯଦି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ରୟାଲଟି ପାଇବାପାଇଁ ହକଦାର ହୁଅନ୍ତି ତାହାହେଲେ ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ଆସନ୍ତା ୧୦ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୫ଟି ଲୋ-ସାଫ୍ଟ-ଫର୍ଣ୍ଣେସ୍ ବସାଇବେ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଏହି ରୟାଲଟି ପାଉଥିବେ, ନଚେତ୍ ଏହା ଆଉ ମିଳିନ ନାହିଁ ।”

ଏଥିରୁ ଦେଖା ଯାଉଛି ଏହା କପର ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ବାସ୍ତବ
ଜ୍ଞାନ ଏବଂ କପର ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ସରକାରୀ ମାନ୍ୟତା ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତମାନେ ନିଜ
ଜ୍ଞାନର ପରିଚୟ ଦେଇ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେଲେ ଯେ ଏହି
କାରବରରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ଲାଭ ହୋଇନାହିଁ ।
ଏହା ବାସ୍ତବରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ବିଷୟ ।

କେତେ ଚତୁର !

ଶେଷରେ ମୁଁ କହିବାକୁ ଚାହେଁ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କୁପାଳିନୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ଗୁଡ଼ରେ
କହୁଛନ୍ତି — ମନ୍ତ୍ରୀ ମଣ୍ଡଳ ସରକାରୀ ଯେ ଚତୁର ଲୋକମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
କାରବାର କରୁଛନ୍ତି ଏହା ସେମାନେ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ମୁଁ
ଦେବ । ୧୯୪୭ ମସିହାରେ ଶ୍ରୀ ହରିକୃଷ୍ଣ ମହାତାପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ
ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏମ୍.ଏଲ୍.ଏ ଥିବାବେଳେ ଟେଲିଫୋନ୍ ଡିରେକ୍ଟର
ଟରାରେ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଲିଆମେଣ୍ଟରୀ ସେକ୍ରେଟାରୀ ବୋଲି
ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିବା ବିଷୟ କ'ଣ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ସେ ପ୍ରଧାନ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପରାମର୍ଶଦାତା ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଇ ନ ଥିଲେ କି ? ସେ କଥା
ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଭଳି ଲୋକମାନଙ୍କ କଥା ସେମାନେ ବିଚାର
କରୁଥିଲେ । ତାହା ହେଲେ କ'ଣ ଏହି ଭଳି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ସେମାନଙ୍କର
ଠିକ୍ ହେଲା ?

ଲୋକେ ଗାଦିରୁ ହଟାଇ ଦେବେ

ବଚାସ୍ତ ମହୋଦୟ, ମୁଁ କେତେଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନ ଏଠାରେ ଉତ୍ତରାପନ
କରିଛି । ତାହା ହେଉଛି, ଯଦି ଶ୍ରୀ.ଲଲ ବାହାଦୁର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ବାସ୍ତବରେ ଏ
ସାଧାରଣ ଜୀବନରେ ଏକ ଭଲ ମାନ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ଥାନ୍ତି, ତେବେ
ଏକ ବିଚାର ବିଭା-୧୯ ତଦନ୍ତ କମିଶନ ନିଯୁକ୍ତ କରିନ୍ତୁ ଓ ଓଡ଼ିଶା
ମଣ୍ଡଳକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଭାରତର ଏଥିପାଇଁ ବୋଧହୁଏ ତାଙ୍କର କୌଣସି
ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତରେ ଏପରି କୌଣସି ଅସୁବିଧା ଯେପରି ସୃଷ୍ଟି
ନହୁଏ, ସେଥିଲାଗି ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ବରୂପ ପଦ୍ଧତି ଗଢ଼ିତ କମିଶନ ଓ

ନିର୍ବାଚନ କମିଶନ ଭଳି ଏକ ସଂସ୍ଥା ଗଠନ କରନ୍ତୁ ଯେ କି ଶାସନ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ଓ ସାଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘଟୁଥିବା ଦୁର୍ନୀତି ସଫଳତା ସହ କଥା ବିଚାର
କରିବେ । ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ କାହିଁକି ସେ ଏସବୁ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ନ ଦେଇ ମାରବ ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସାଧାରଣ କମିଟି ରିପୋର୍ଟ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ
କରି ଦେଲେ ଏବଂ ଆମର ଏହି ସରଳଦାୟୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହଁନ୍ତି ।

ମହାଶୟ, ସେମାନେ ମୋର ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ନାକତ କରି ପାରନ୍ତି ।
କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ଏକ ଦୃଢ଼ ସଂଖ୍ୟାଧିକ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ
ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେ ସେମାନେ ଦୁଷ୍ଟତାକୁ ଗୋପନାୟତା ନାମରେ
ଯେତେ ଘୋଡ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ଲୁଚାଇବାକୁ ଓ କୋହଲ କରି
ଦେବାକୁ ବସନ୍ତି ପଛକେ ଆମ ଦେଶର କୋଟି କୋଟି ଲୋକ ବାହାରେ
ସେମାନଙ୍କ ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କ ଦୁଷ୍ଟତାକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।
ମୋର ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଏଠାରେ ନାକତ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଦିନ ନିକଟ
ହୋଇ ଆସୁଛି ଯେତେବେଳେ କି ଜନସାଧାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଗାଦିରୁ ହଟାଇ
ଦେବେ ।

— — — — —